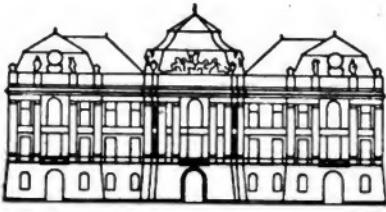

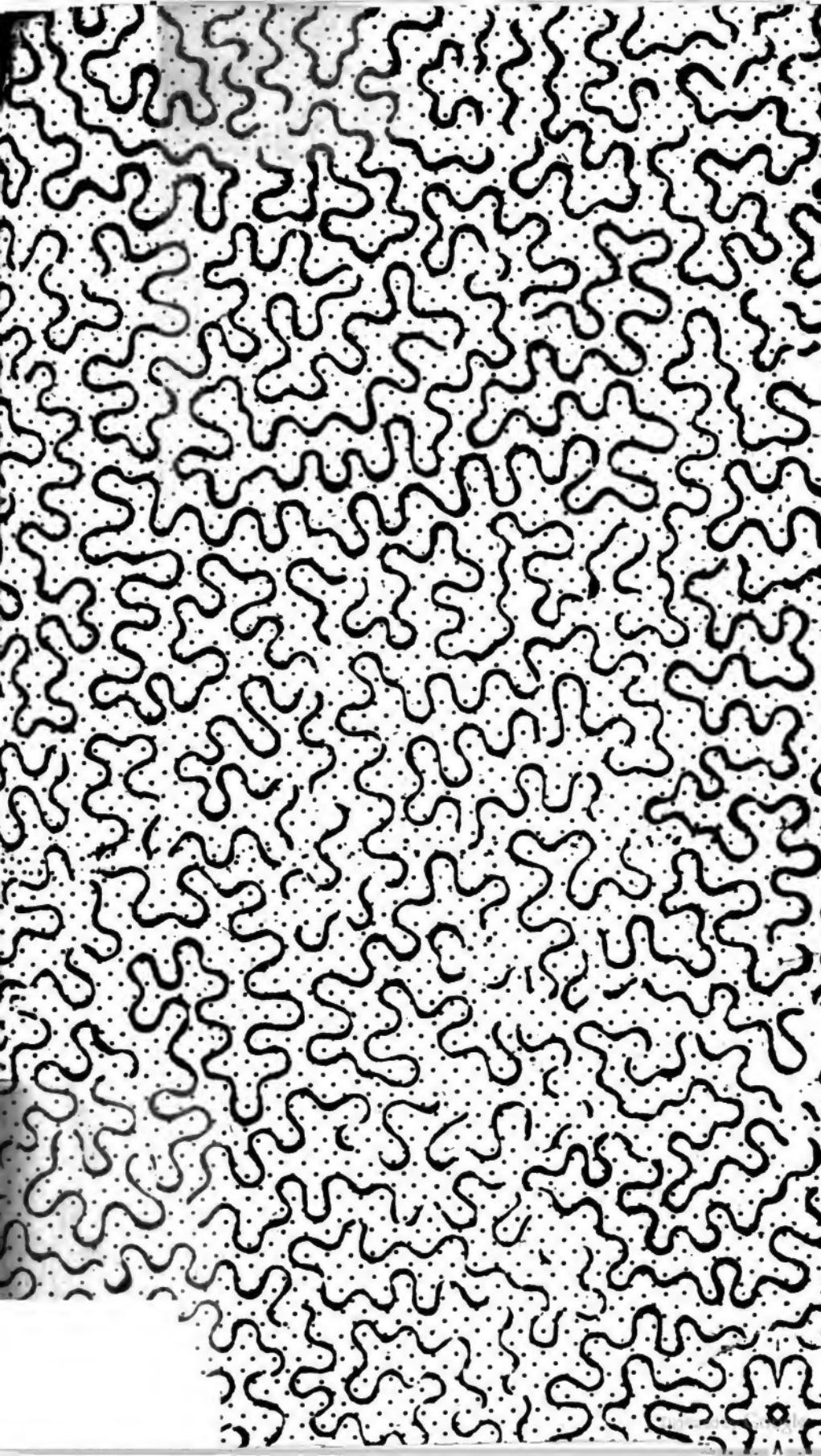

MENTEM ALIT ET EXCOLIT

K. K. HOFBIBLIOTHEK
ÖSTERR. NATIONALBIBLIOTHEK

4. Z. 5

4. 3. 5.

MONASTICON
PALATINUM
CHARTIS ET DIPLOMATIBUS
INSTRUCTUM
NOTITIIS AUTHENTICIS ILLUSTRATUM.

ADORNAVIT
STEPHANUS ALEXANDER
EPISCOPUS HELIOPOLENSIS, SUFFRAGANEUS
WORMATIENSIS.

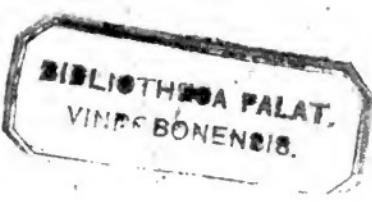
TOMUS III.

MANNHEMII
TYPIS HOSPITALIS CIVICI, PER F. W. CORDON,
MDCCXCV.

4.25
3

PRÆMONENDA
DE
E U S S E R T H A L *)
M O N A S T E R I O O R D I N I S C I S T E R C I E N S I S ,
D I O E C E S I S S P I R E N S I S .

---

*) In chartis & diplomatibus hujus monasterii sec. XII. X:II & XIV. conscriptis legitur *Uzerstal*, *Uzzerstal*, *Userstal*, *Uszerstal*; latine *Uterina Vallis*, ut aliqualiter exprimeretur: *Extrema Vallis* ab *Eufferst*, *Utterst* & *Vallis*, *Tal.* Situm est haud procul ab *Anvilla*, *Anweiler*, cui Castrum celebre *Trifels* superimpositum conspicitur. Confer: *Nova subfid. Diplom. Tom. XII. pag. 84.* pagina ibi sequens siftit Abbatum seriem diplomaticam. quam excipiunt Chartæ a pag. 83 — 326. à N. XXII. — CLXI.

Primum Fundatorem innuit lapis mu-
ro chori juxta suggestum inclusus , qui
manus sibi invicem innexas cum hac in-
scriptione refert :

ARMA DOMINI STEFFANI
STRENNUI AC NOBILIS MILITIS
DE MERLHEM QUI FUNDAT
HOC MONASTERIUM ANNO

1148.

loc. cit. pag. 130. N. XLIV. *Joannes Archiepiscopus Trevirensis dimidiatem monasterii construxisse perhibetur & merito Confundator audit circa an. 1198. & in Charta sub N. LII. in Diplomate Heinrici Septimi Romanorum Regis An. MCCXXXIII. refertur : Cum constet Nobis, Ecclesiam Uterine Vallis Cysterc. Ordinis à progenitoribus nostris fundatam.*

Cum circa medium seculi XIII. ædificiis monasterii & reparandis novisque excitandis media Abbatibus *Ludolfo & Stephano* non sufficerent, recurrendum fuit ad pias Benefactorum eleemosynas, queis varii Episcopi concessere indulgentias.

Anno MCCLIII. *Arnoldus Episcopus Semigalliae* in suis litteris ait: *Cum Pater Venerabilis Dominus Ludolfus*
U.

*Uterine Vallis Abbas ad honorem
sancte & intemeratae Genitricis Dei
Claustri sui ambitum & Officinas ejus-
dem ad suorum famulorum Dei ibidem
commorancium commodum & solamen-
edificare proponat nec proprie aliquan-
tenus suppetant facultates ad tanti
operis supplementum &c.*

Anno MCCLVII. *Bartholomeus E-
piscopus de valle Ebron — pro repar-
acione seu constructione edificiorum ip-
suis Cenobii &c.*

Anno MCCLIX. *Eberhardus Con-
stantiensis Episcopus — Cum Stephanus
Abbas & Conventus Uterine Vallis..
ipsam Ecclesiam Consecrare proponant
& quasdam alias officinas eidem Ec-
clesie congruentes inchoaverint opere
sumptuoso nec ad id perficiendum eis
proprie suppetant facultates &c.*

Eodem Anno Jacobus Metensis E-
piscopus — *Cum Venerabilis Ecclesia
Monasterii Uterine Vallis Cyft. Ord.
fundata in honore gloriose Dei Geni-
tricis Marie virginis de novo beat
consecrari ac amabili opere & sumptuo-
so nec non laudabili restauretur.*

Eodem anno in litteris indulgentiarum ab Eberardo Wormatiensi Episcopo concessis — Cum Stephanus Abbas & Conventus Uterine Vallis ipsam Ecclesiam consecrare proponant & quasdam alias Officinas eidem Ecclesie congruentes inchoaverint opere sumptuoso, nec ad id perficiendum eis proprias suspetant facultates, nisi fidelium Xpi eleemosinis adjuvantur &c.

Anno eodem Heinricus Jaccuensis Episcopus, & anno mox sequente Bertholdus Babenbergen sis Episcopus sub eodem tenore, ut Wormatiensis suas dederit indulgentiarum litteras; quas omnes Heinricus Spirensis Episcopus approbavit. Accesserunt littere Archiepiscopi Treverensis, Waltheri Episcopi Argentinensis & Eberhardi Wormatiensis Episcopi pro die Dedicationis.

De Altarium Consecratione & Dedicatione ipsius Ecclesiæ translata binæ loquuntur litteræ.

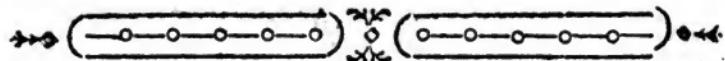
A.) Fr. Jacobus Dei gracia Episcopus Panidensis & Vicarius in Pontificalibus & Spiritualibus Venerabilis Patris Domini Sybodonis eadem gracia Episco-

Episcopi Spirensis honestis & sanctis
viris Domino Abbati, Priori, Sub-
priori & Conventui monachorum *Ute-
rine Vallis Cyst.* Ord. Spir. Dyoc. sa-
lutem & sinceram in Domino Carita-
tem. Diem Anniversariam Dedica-
tionis Ecclesie Vestre, quam Domini-
nica secunda post Pascha Resurrec-
tions Domini ab antiquo usque ad pre-
fens celebrare consuevistis, ad piam
instanciam vestram, cum duo altaria
in Ecclesia predicta in die invencio-
nis sancte Crucis consecravimus, ad
eandem diem Dedicationis ipsius ec-
clesie predictae Dedicationem ipsorum
Altarium duximus transferendam.
Vobis igitur Universis & singulis pre-
cipiendo tenore prefencium firmiter
demandamus, quatenus diem Dedica-
tionis Anniversariam Ecclesie sepe-
dicte in prefata die celebrare, habere
& tenere diebus perpetuis studeatis,
prout alie ecclesie Spirensis dioc. an-
niversaria ecclesiarum suarum confue-
verunt annis singulis celebrare....
Datum in *Uterina Valle* Anno Do-
mini M°CCC°XI° die tercia Maji in-
vencione sancte Crucis.

B.) *Emicho Dei gracia Episcopus Spirensis Universis Decanis, Camerarys, plebanis & vice-plebanis per nostram Diocefisn constitutis, ad quos presentes pervenerint, salutem in Domino sempiternam.* Inter cunctas pastoralis sollicitudinis nostre curas illud nobis corditer insitum reputamus, ut ecclesiastis maxime personarum sub religionis habitu Domino famulancium nobis subiectas a noxys presertim vexacionibus temporalibus, in quantum possumus, relevemus, ut semotis infestacionibus extraneis Divinis eo liberius possint Officys inhiare. Cum itaque propter Dedicacionem Monastery *Uterine Vallis* Ordinis Cisterc. nostre Diocefis, quæ Dominica qua cantatur: *Misericordia Domini* hactenus confueverat celebrari, exigente statu temporis dicto monasterio multa incommoda sepius sint suborta, varyque per populum ibidem concurrentem insultus enormes & scandala committantur, cupientes dicti monastery utilitatibus intendere & hujusmodi insultibus & scandalis obviare, prefatam Dedicacionem singulis annis Dominica proxima ante Adventum

tum Domini circumducimus & indi-
cimus perpetuo sollempnitate debita
celebrandam , mandantes vobis singu-
lis & universis in virtute sancte Obe-
diencie precipiendo firmiter & distric-
te , quatenus eandem Dedicacionem
per Nos circumductam & prefata Do-
minica ante Adventum Domini per-
petuo peragendam in ecclesys ves-
tris & locis oportunis publicè & sol-
lemniter nuncietis. Datum Anno
Domini M^oCCC^oXXI^o. feria quarta
post Lucie Virginis. (16. Dec.)

DIPLOMATARIUM

UTERINÆ VALLIS ut magis completeretur, argumenta faltem chartarum Tomo XII. Nov. *Subsidiorum Diplomaticorum* jam editorum hic intercalare placuit & è re visum est.

SUB ORTOLIBO ABBATE.

Nova Subs. Dipl. T. XII. p. 85.

Anno Dominice Incarnationis M. C. L. Littere donationis Domini *Rabodonis Spirensis Episcopi & Dominorum fratrum suorum videlicet Hartmanni Comitis Lobedenburg & Otdonis Comitis de Alreheim super fundo & prediis Ecclesie Uterine Vallis. Vid. Tom. XII. nov. Subsid. Diplomat. p. 88. sq.*

Anno Incarnationis Domini M. C. LVIII. — Littere super censu dando de tribus mansis in *Marrenheim. loc. cit. p. 92.*

Anno Dominice Incarnationis M. C. LX. III. — Littere super bonis in *Herboltesberge. loc. cit. p. 93.*

An-

Anno Dominice Incarnationis M. C.
LXXVIII. — Littere Domini Friderici Imp.
super Cappellam in *Merlheim* & omnia
bona Domini *Stephani* & Domine *Gepe*
fundatorum nostrorum. l. c. p. 95.

Littere Domini *Symonis* Comitis de
Saraponte super abdicatione cappelle
in *Merlheim*. l. c. p. 96.

Anno ab Incarn. Domini M. C. LXXVI.
Littere super silvis , pascuis & aquis
utendis in *Wandesheim*. l. c. p. 97.

Anno Dominice Incarnationis M. C.
LXXVI. — Littere super duobus mansis
in *Svebechenheim* de quibus dantur
duo denary nomine census. l. c. p. 100.

Littere donationis patrimony *Fol-*
mari Clerici. l. c. p. 101.

Anno Domini M. C. LXXVIII. — Lit-
tere Friderici Imp. super villam *Speth-*
esbach. l. c. p. 102.

SUB ALBERTO ABBATE.

Anno ab incarnatione Domini M. C.
LXXIX. — Littere Domini *Godefridi*
Episcopi Spirensis super Cappellam in
Merlheim. l. c. p. 103.

Lit-

Littere *Ludewici Comitis de Sarwerde* super donacione bonorum in *Lobio.* l. c. p. 107.

Littere ejusdem Comitis super allodio in *Lobio.* l. c. p. 108.

Anno ab Incarnatione Domini M. C. LXXXI. — Littere donationis super villa *Spesbach* ex parte *Wezelonis de Berga;* l. c. p. 111.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXXII. — Littere super minuta decima & pascuis in *Visbach.* l. c. p. 112.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXXIII. — Littere super allodio in *Geilewilre* ex parte *Cuonradi de Riet* & *Adelheydis uxoris sue.* l. c. p. 114.

SUB ABBATE BECELINO.

Anno Verbi incarnati M. C. LXXXIII. Littere Compositionis inter monachos *Uterine Vallis* & Ecclesiam in *Wadegoze* super Silva *Howalt.* l. c. p. 115.

An. MCLXXXVI. — Privilegium *Friderici I. Imp.* Ecclesiæ *Vallis Uterinæ* concessum. *Subsid. Dipl. T. X.* p. 352.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXXIX. — Littere Domini *Friderici Imp.*

Imp. super *Spethesbach, Grevenhusen, Mettenbach & Rodenbach.* l. c. p. 118.

Anno Incarnationis Domini M. C. LXXXIX. — Littere Domini Heinrici Episcopi Argentinensis super villis in charta priori nominatis. l. c. p. 120.

SUB WICMANNO ABBATE.

Anno ab Incarnatione Domini M. C. XC. primo. — Littere super quibusdam bonis emptis erga Canonicos de *Omnibus Sanctis.* l. c. p. 122.

Anno M. C. XC. II. — Littere super littem decisam inter *Metersheim & Marrenheim loc. cit.* p. 123.

Anno Incarnationis Dominice M. C. XC. IIII. — Littere Domini Heinrici Imperatoris de *Uterina Valli* & de Advocacia *Spethesbach* & de Almeinda preditorum locorum. l. c. p. 126.

Littere Heinrici Sexti Imp. super protectione *Uterine Vallis* & quod omnes homines sub Imperio possunt illi conferre bona sua. l. c. p. 129.

Littere super Anniversario Domini *Johannis Archiepiscopi Trevirensis* etiam Fundatoris nostri, qui construxit di-

dimidietatem monasterij nostri & alia
multa bona nobis fecit. *l. c. p. 130.*

Anno M. CC. VI.—Littere super bonis
in *Metersheim*, que contulit nobis *Cun-
radus de Solzvelt* & uxor sua. *loc. cit.
p. 132.*

Anno Dominice Incarnationis MCCXII.
Littere *Cunradi Spirensis Episcopi* de
Curia nostra Spirensi & concambio de-
super facto. *l. c. p. 133.*

Anno Dominice Incarnationis M. CC.
XIII.—Littere super absolutione deci-
marum quarumdam, pro quibus damus
V. solidos Metensis monete. *l. c. p. 135.*

SUB ABBATE MARTINO.

Littere super censu dando in *Wizzen-
burg* de bonis in *Metersheim*. Anno
ab Incarnatione Domini M. CC. XIII.
loc. cit. p. 137.

Littere super absolutione census pre-
scripti à *Wolframo Abbe Wizzenbur-
gensii* in *Metersheim*. *l. c. p. 139.*

Littere super absolutione dualis par-
tis in decima minuta in *Metersheim* à
Capitulo Majoris Ecclesie Spirensis An-
no Domini M. CC. XXV. facta. *loc. cit.
p. 141.*

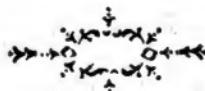
SUB

SUB MARQUARDO ABBATE.

Anno Dominice Incarnationis M. CC.
XXIX.— Littere Domini Heinrici Re-
gis Romanorum super *Heingereide* cum
rusticis de *Goderamstein* & eorum com-
plicibus controverso. loc. cit. p. 142.

SUB ABBATE HEINRICO.

Anno Dominice Incarnationis M. CC.
XXX. III.— Littere donationis Heinrici
VII. Romanorum Regis super Ecclesiam
in *Annewilre* ad Imperium spectantem
cum omni jure suo deinceps, cum va-
caverit, ab Ecclesia *Uterine Vallis* per-
petuo possidendam. loc. cit. pag. 144.

I.

Littere super empacione bonorum in Sibeltingen. 1233.

Notum fit omnibus presens scriptum cernentibus, quod Dominus *Sifridus miles de Meistersel* cognomento *Caput & uxor ejus & Sifridus miles* filius eorum venalia exponentes omnia que in *Sibeltingen* habebant in vineis, in agris, in pratis & aream unam que vulgo dicitur *hovestat*, ecclesie *Uterine Vallis* pro xxx tribus marcis puri argenti communicata manu vendiderunt mediante Domino *Hermanno de Riepperc*, cui eandem pecuniam, quia sibi tenebantur; statim solverunt. Hujus rei testes sunt idem H. & Dominus H. *Uterine Vallis*, Dominus *Eberhardus Horenbaci* tunc dicti Abbates, qui contractum istum sigillis suis roborarunt, Dominus *Albertus de Offenbach*, Dominus etiam *Albero* tunc Major Cellerarius & fr. *Berwelphus* mercator, per quorum specialiter manus celebratus est idem contractus, & alii quam plures. Factum est autem Anno ab Incarnatione Domini M°CC°XXX°III°. Indiccione VI. feliciter.

Anno

Anno Dominice Incarnationis M.CC.
XXX.V.—Littere donationis bonorum
in *Ulvensheim* ex parte *Hermannii de*
Rietberc. loc. cit. p. 145.

Anno gratie Domini M.CC.XXX.
VII. — Littere Donationis omnium bo-
norum Domini *Gebenonis & uxoris ejus*
Irmingardis de Veningen in Burnheim.
l. c. p. 146.

Anno Domini M.CC.XXXVII.—Lit-
tere, ne daremus denarios serviciales &
quoddam ius, quod dicitur *Wegerume*.
loc. cit. pag. 147.

Anno Gratiae M.CC.XXXVII.—Lit-
tere confirmationis super decimam cum
monasterio Hornbacensi permutatam à
Sifrido Archiep. Mog. concessa. l. c. p.
149.

Anno Domini M.CC.XL.—Littere
super contambio facto de bonis in *Kal-*
stat pro bonis in *Damheim*. l. c. p. 150.

Anno Dominice Incarnationis M.CC.
XLI.—Littere super decisione litis agro-
rum & pascuorum in *Harthusen* inter
Uterinam Vallem & monasterium *Pon-*
tis Salutis. l. c. p. 151.

Anno Dominice Incarnationis M.CC.
XLIII.—*Joannes miles de Steinwilre*
dictus bant cum consensu Abbatis Sal-
Monaft. T. III.

b sen-

sensis monasterio *Uterine Vallis* censum
XX. novem denariorum cuiusdam agri
in *Merlheim* vendit. loc. cit. p. 152.

II.

*Innocentii IV. PP. littere quod Archi-
episcopus Mogunt. & sui Suffraganei
protegant monasterium Uterine
Vallis.*

*Innocentius Episcopus servus ser-
rum Dei Venerabilibus fratribus Archi-
episcopo Maguntinensi & Suffraganeis
ejus & dilectis filiis Abbatibus Prioribus,
Decanis, Archidiaconis & aliis Eccle-
siarum Prelatis in eorum Civitatibus &
Dioecesibus constitutis, ad quos littere
iste pervenerint, salutem & Apostolicam
benedictionem. Non absque dolore
cordis & plurima turbacione didicimus,
quod ita in plerisque partibus ecclesiasti-
ca censura dissolvitur & Canonice sen-
tentie severitas enervatur, ut viri reli-
giosi & hy maxime qui per sedis Apo-
stolice privilegia majori donati sunt li-
bertate passim a malefactoribus suis in-
jurias sustineant & rapinas, dum vix in-
venitur qui congrua illis protectione
subveniat & pro favenda pauperum in-
nocentia se murum defensionis opponat.*

Spe-

Specialiter autem dilecti filii Abbas & fratres monasterii *Uterine Vallis Cisterc.* Ord. Spiren. Dioc. tam de frequentibus injuriis quam de ipso cottidiano defectu justicie conquerentes ; Universitatem vestram litteris petierunt Apostolicis excitari , ut ita videlicet eis in tribulacionibus suis contra malefactores eorum prompta beatissimam magnanimitatem confusurere , quod ab angustiis , quas sustinent & pressuris vestro possint presidio respirare . Ideoque Universitati vestre per Apostolica scripta mandamus atque precipimus , quatenus illos , qui possessiones vel res seu domos predictorum fratribus irreverenter invaserint aut ea injuste detinuerint , que predictis fratribus ex testamento decedentium relinquantur seu in ipsos vel ipsorum aliquem contra Apostolice sedis indulta sententiam excommunicationis aut interdicti presumperint promulgare vel decimas laborum de possessionibus habitis ante Concilium Generale , ante quod suscepserunt ejusdem Ordinis instituta , quas propriis manibus aut sumptibus excollunt seu nutrimentis animalium ipsorum spretis Apostolice sedis privilegiis extorquere monitione premissa , si laici

fuerint, publice, Candelis accensis singuli vestrum in Dioceſibus & Ecclesiis vestris excommunicationis ſententia per cellatis, ſi vero Clerici vel Canonici regulares seu monachi fuerint, eos appellatiōne remota, ab officio & beneficio ſuspendedatis, neutram relaxaturi ſententiam, do nec predictis fratribus plenarie ſatisfaciant & tam laici quam Clerici ſeculares, qui pro violenta manuum injectione in eos vel eorum aliquem anathematis vinculo fuerint innodati, cum dioceſani Epif copi litteris ad ſedem Apostolicam venientes ab eodem vinculo mereantur abſolvi. Datum Laterani VII. Idus Aprilis, Pontificatus nostri Anno primo. (1244.)

III.

Innocentis IV. PP. littere de decimis monasterii Uterine Vallis & Ecclesie Hornbacensiſ.

Innocentius Episcopus Servus Ser vorum Dei dilectis filiis Abbati & Con ventui Uterine Vallis Cisterc. Ord. Spir. Dioc. ſalutem & Apostolicam benedictio nem. Ea que judicio vel concordia terminantur, firma debent & illibata per fiftere & ne in recidive contencionis ſcrupu

pulum relabantur, Apostolico convenit
presidio communiri. Ex parte siquidem
vestra fuit propositum eoram nobis,
quod cum inter vos ex parte una &
quondam *Wolframum* Abbatem & Con-
ventum Hornbacensem Metensis. Dioc.
ex altera super quibusdam decimis quas
ipsi in terminis Dioecesis Spirensis habe-
bant, vobis contiguas permutandis com-
muniter ageretur, tandem consentiente
plebano loci ejusdem, mediante bone
memorie *Cunrado* Episcopo Spirensi
sic amicabiliter compositum extitit inter
partes, quod vos decimas terminorum
ipsorum scilicet de *Grinbach* sursum in-
directum usque ad cacumen montis ejus-
dem deorsum usque ad rupem dictam
Winckelvels & ab eadem rupe usque ad
ambitum Claustrum tenere ac possidere
perpetuo ac pro eis annum censum
solvere predicto monasterio Hornbacen-
si & plebano nominato superius debeat-
tis, prout in litteris super hoc confessis
pleniū dicitur contineri, quam compo-
ficionem Apostolico roborari munimine
pecijstis. Nos igitur vestris supplica-
tionibus inclinati compositionem ipsam,
sicut sine pravitate provide facta est &
ab utraque parte sponte recepta & hac-

tenus pacifice observata authoritate Apostolica confirmamus & presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere vel ei ausu temerario contra ire. Si quis autem hoc attemptare presumperit, indignationem Omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lugduni IX. Kal. Julii Pontificatus nostri Anno secundo. (1245.)

IV.

Innocentii PP. Littere Compositionis decime in Leyben & pascue in Vischbach & aliorum reddituum Monasterii Uterine Vallis.

Innocentius Episcopus Servus Serorum Dei dilectis filiis Abbatii & Conventui Uterine Vallis Cisterc. Ord. Spirensis Dioc. salutem & Apostolicam benedictionem. Ea que vel judicio vel concordia terminantur, firma debent & illibata persistere & ne in recidive contencionis scrupulum relabantur, Apostolico convenit presidio communiri. Ex parte vestra siquidem fuit propositum coram Nobis, quod cum inter vos ex

ex parte una & quondam C. Abbatem
& Conventum Hornbacensem Metensis
Dioecesis ex altera super decimis Gran-
gie de Leyben & pascuis Curie de Visch-
bach & aliis redditibus questio verte-
retur, tandem mediantibus bone me-
morie Vldalrico Episcopo Spirensi de
consensu Tmonis plebani de Visbach
hujusmodi compositio inter partes ami-
cabiliter intervenit, quod scilicet ijdem
Abbas & Conventus prefatas decimas,
pascua & redditus concederunt vobis
in perpetuum possidenda, pro quibus
omnibus vos certum censum in recog-
nitionem dominii tenemini eis & pre-
dicto plebano solvere annuatim, prout
in litteris super hoc confessis plenius
dicitur contineri, quam compositionem
Apostolico roborari munimine petijstis.
Nos igitur vestris supplicationibus in-
clinati compositionem ipsam sicut sine
pravitate provide facta est & ab ultra-
que parte sponte recepta & hactenus
pacifice observata auctoritate Apostoli-
ca confirmamus & presentis scripti pa-
trocinio communimus. Nulli ergo om-
nino hominum liceat hanc paginam
nostre confirmationis infringere vel ei-
ausu temerario contra ire, si quis autem

hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Iustini Apostolorum ejus se noviter incursum. Datum Lugduni IX.
Kal. Julii Pontificatus nostri Anno secundo, (1245.)

V.

*Innocentii PP. Littere Compositionis
super quibusdam mansis, pascuis, sil-
vis & aliis rebus monasterii Uterine
Vallis.*

*Innocentius Episcopus Servus Ser-
vorum Dei dilectis filiis Abbatii & Con-
ventui Monasterii Uterine Vallis Cist.
Ord. Spirens. Dioc. salutem & Aposto-
licam benedictionem. Ea que judicio
vel concordia terminantur, firma debent
& illibata persistere, ne in recidive con-
tentionis scrupulum relabantur, Apo-
stolico convenit presidio Communiri.
Ex parte siquidem vestra fuit proposi-
tum coram Nobis, quod cum inter vos
ex parte una & quondam G. Abbatem
& Conventum Hornbacensem Ordinis
sancti Benedicti Metensis Dioc. ex altera
super quibusdam mansis, pascuis, silvis
& rebus aliis ageretur, tandem median-
te bone memorie Udalrico Spirensi E-
pisco-*

piscopo amicabilis inter vos composicio
intervenerit, prout in litteris super hoc
confectis plenius dicitur contineri, quam
Apostolico petiistis munimine roborari.
Vestris igitur justis precibus inclinati
compositionem eandem sicut rite sine
pravitate provide facta est & ab utraque
parte sponte recepta & haec tenus obser-
vata, pacifice auctoritate apostolica con-
firmamus & presentis scripti patrocinio
communimus. Nulli ergo omnino ho-
minum liceat hanc paginam nostre Con-
firmacionis infringere vel ei ausu teme-
rario contraire, si quis autem hoc attemp-
tare presumperit, indignationem Om-
nipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli
Apostolorum ejus se noverit incursum.
Datum *Lugduni* XIII. Kal. Novembbris
Pontificatus nostri Anno tercio. (1246.)

VI.

*Littere super bonis emptis in
Offenbach. 1249.*

Hugo miles de Offenbach omnibus
Xpi fidelibus presens scriptum intuen-
tibus salutem & subscriptis fidem adhi-
bere. Facile a memoria succedentium
labitur, quidquid scripto non roboratur.
Vestre innoteſcat universitati, quod Ego

b. 5

ac

ac uxor nostra *Lucgardi*s pari consensu
omnia bona nostra in *Offenbach* sita
Abbati & Conventui Vallis Uterine pro
LX. marcis vendidimus absolute, dictas
vero marcas, uti nostra decrevit iussio,
plenarie persolverunt, & ne a nostris
heredibus in posterum valeant impulsari
in prelibatis bonis Sigillum nostrum
presenti cedula est appensum. Hujus
rei testes sunt *Baldimarus Burggravius*
in *Spigelberg*, *Wolframus jūdex in*
Knutilsheim, *Hugo dictus Havener*,
C. miles in Ottersheim, *Otto miles in*
Buligesheim, *Dietherus de Lustat*.
Datum Anno Domini M°CC°XL°IX°.

Anno Gratiae Domini M.CC.L. —
Littere Domini *Heinrici militis de Gim-*
minech super bona in *Damheim*. l. c. p.
153.

VII.

Littere Domini de Fleckenstein super
bona in Dameheim. c. 1250.

Rudolfus dictus de Fleckenstein Uni-
versis presentem cedulam inspecturis
seu etiam audituris subscriptis fidem in-
dubitatem adhibere. Tenore presen-
cium scire cupio tam presentes quam
posteros universos, quod Cuno & Hugo
im-

milites fratres dicti de Zeizinheim ea bona que a me in Damheim in feodo tenuerunt, ecclesie *Uterine Vallis* de bona mea voluntate & consensu libera vendiderunt, ijdem quoque fratres de Zeizinheim dicta bona vendita cum quorundam bonorum medietate in *Lustat* sitorum & ab *Erbone* dicto *Golder* emperorum Compensantes eodem jure, quo priora tenuerant mihi recognoscunt. In cuius rei evidenciam & munimentum presens scriptum dicte *Uterine Vallis* ecclesie meo sigillo tradidi roboratum. Interfuerunt huic facto testes *Cunradus de Scharfenberg*, *Fridericus de Tan*. *H. de Otterbach*. *Johannes de Staffel*, *H. de Bannacker*. *Wolframus puller de Mundevelt*. *Bertoldus dictus Bogener* & plures alii fide digni.

Anno Domini M.CC. quinquagesimo primo — Littere super bonis in *Bebingen* quondam emptis erga Abbatem & Conventum in *Sunnesheim*, que *Cunradus de Stella* monasterio nostro comparavit. l. c. p. 154.

Anno Domini M.CC.LI. — Littere super preedium in *Hohenstat*. l.c. p. 156.

Anno

Anno Domini M.CC.LI. — Littere super censu dando vicario in *Heilgenstein* pro tertia parte decime minute in *Metersheim*. l. c. p. 157.

Anno Gratiae Domini M.CC.LI. Littere contra inpeticionem *Hiltebrandi de Haselach* super quibusdam bonis in *Metersheim*. l. c. p. 159.

Anno Gratiae Domini M.CC.LI. Littere donationis bonorum *Heinrici militis de Scharphenecke*. l. c. p. 160.

VIII.

Littere donationis bonorum in Schiverstat Domine Elyse de Aneboz.

1252.

Universis Xpi fidelibus hanc paginam inspecturis salutem & credere subnotatis. Ego. *Dymarus* & uxor mea *Agnes* dicti de *Schiverstat* tenore presentium protestamus, quod universa bona in *Schiverstat*, que Venerabilibus & in Xpo dilectis Domino H. Abbati & Conventui *Uterine Vallis* ex collacione Venerabilis & beate memorie Domine *Elyse* dicte de *Aneboz* attinent, ab eisdem ad tempus tantum vite nostre excolenda recepimus in hunc modum, vide-

delicit ut eadem bona cum censu de-
 bito ad idem tempus procuremus & ex
 eisdem bonis predictis Dominis *Uterine*
Vallis Annis singulis in Nativitate beate
Marie Virginis sedecim maldra filiginis
 cum nostris vecturis in Civitatem Spi-
 rensem sine difficultate qualibet fideli-
 ter persolvamus. Quodsi ego *Dymarus*
 ex hac vita decepero & uxor mea *Agnes*
 post mortem meam casta manere volue-
 rit, dicta bona jure prefato ad tempus
 vite sue tantum nihilominus obtinabit,
 si vero cum alio contraxerit, dicta bona
 cum suis pertinenciis ad utilitatem dic-
 torum Dominorum & loci *Uterine Val-*
lis revolventur, nec ipsa hujus occasio-
 ne receptionis vel concessionis dictum
 locum vel predictos Dominos de cetero
 super eisdem bonis poterit impulsare:
 Ego vero *Dymarus* si ipsam super vixe-
 ro, vel etiam *Castus* permanfero, pre-
 fata bona ad tempus tantum vite mee,
 sicut etiam concessa sunt pro censu de-
 bito liberè possidebo. Hujus rei testi
 sunt *Cunradus de Schiverstat*, *Cunradus*
 filius *Spisarij*, *Volzo* & filius suus
Volzo de Schiverstat, *Rudegerus* &
 frater suus *H.*, *Ulricus* & frater suus
Godefridus, omnes isti de *Schiverstat*.
 Et

Et quia sigillo proprio caruimus & ut
hec rata & inconvulta permaneant, pre-
sentem paginam sigillo venerabilis Do-
mini Abbatis de *Limpurc* studuimus
communiri. Acta sunt autem hec An-
no Domini M°CC° quinquagesimo secun-
do in festo sancti *Georgii Martyris.* 23.
Apr.

IX.

Eugenii a) PP. littere super Confirmatione privilegiorum & libertate à decimis de terris quas excoluit propriis manibus monasterium Uterine Vallis:

Eugenius Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Eberhardo b) Abbatii Monasterii Uterstal ejusque fratribus tam presentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum. Desiderium quod ad religionis cultum pertinere dinoscitur, effectu debet prosequente compleri, quatenus & devotionis sinceritas laudabiliter enitescat & utilitas postulata vires indubitanter assumat. Ea propter dilecti in Domino filii vestris justis petitionibus benigno concurrentes assensu, prefatam Ecclesiam,

siam, in qua divino mancipati estis obsequio sub beati *Petri* & nostra protectione suscipimus & presentis scripti patrocinio communimus, statuentes ac quascunque possessiones, quecunque bona eadem ecclesia in presenciarum juste & canonice possidet aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblacione fidelium seu aliis justis modis prestante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus & illibata permaneant. In quibus hec propriis duximus nominibus annotanda. Ex dono *Stephani* & *Gepe* uxoris atque *Adegaridis* filie ipsius allodium de *Merlheim* & medietatem *Uziratal*, quam idem *Stephanus* emit ab Abbe de *Wrdeio*, alteram medietatem *Uzerstal* ex dono *Artmanni* & *Ottonis* fratris ejus per manum illustris memorie *Cunradi Romanorum Regis* & *Gran-*giām de *Sufenlenbach*. Sane laborum vestrorum, quos propriis manibus aut sumptibus colitis sive de incrementis vestrorum animalium nullas a vobis decimas presumat exigere. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat Ecclesiam eandem temere perturbare, aut ejus possessiones auferre vel ablatas

re-

retinere, imminuere seu aliquibus vexationibus fatigare, sed in concussa omnia & integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentacione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo terciove commonita, nec presumptionem suam congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se judicio diuino existere de perpetrata iniuitate cognoscat, & a sacratissimo corpore ac sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri ihesu Christi aliena fiat atque in extremo examine districte ulcioni subjeceat, Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri ihesu Christi, quatenus & hic fructum actionis bone percipient & apud supremum judicem premia eterne pacis inveniant Amen. Amen. c)

a) Eugenius III. PP. Creatus 6. Kal. Aprilis anno 1145. vixit annos 8. menses 4. dies 12. Obiit 7. Idus July anno salutis 1153.

b) Eberhardus iste Abbatii Ortolibo in serie Tomo XII. Nov. Subsid. Diplom. pag. 85. anteponendus

dus est. Duo quoque *Ortolibi* Abbates ab an. 1150 — 1176. huic monasterio præfuisse videtur, cum in Diplomate anni 1163. *Ortolibo* addatur *bone memorie* & in charta anni 1176. aliis adhuc occurrit *Ortibus* Abbas. *I.c. pag. 93. & p. 100. fq.*

- c) In multis illius ævi Pontificum epistolis defunct anni Pontificatus, dies & annus. Hæc epistola inter annos 1145 — 1153. ponenda est.

SUB ABBATE LUDOLFO.

X.

*Littere super VI. solidis hall. in
Oßingen. 1253.*

Ego *Heinricus de Winden* notum omnibus facio presentem paginam inspecturis, quod *C. dictus Hubeschuhel de Oßingen* sibi suisque heredibus vineam Infirmarie monachorum in *Uzerstal* à Venerabilibus Domino L. Abbatे & Conventu *Uterine Vallis* in hunc modum suscepit jure hereditario possidentam ut annuatim de ipsa in festo sancti *Jacobi* decem & octo denarios & in festo sancti *Martini* totidem dative monete in jam dicto monasterio *Uterine Vallis* monachorum Infirmario reconsignet. Hoc adjecto, quod post ipsius obitum

Monaft. T. III.

c

se-

senior heredum suorum , qui predictam vineam voluerit possidere , pensionem supra notatam tempore statuto in prenotato monasterio , sicut justum fuerit , presentabit . In hujus autem rei perpetuam caucionem prefatus C. sepedictis Dominis *Uterine Vallis* curiam suam pro suppignore posuit in hunc modum , ut si quando ipse vel heredes sui censum pretaustum non persolverit temporibus adnotatis , sepedicta vinea cum curia pro suppignore posite sine retracciōne & impedimento quolibet ad Abbatis & Conventus *Uterine Vallis* transeat continuo potestatem , Testes horum sunt *H. plebanus in Ossingen* , *H. scultetus* , *Hugo mancus* , *H. urincel* & jurati ejusdem ville . Ut autem hujus rei habicio inconvulsa valeat in posterum permanere , presentem paginam mei sigilli munimine studui roborari . Acta sunt autem hec Anno Gratiae Domini M^oCC^o quinquagesimo tertio feliciter .

Anno Gratiae Domini M. CC. LIII.—
Littere donationis omnium bonorum
Theodorici militis de Uzingen in Merlheim. l. c. p. 161.

Anno Domini M. CC. LIII.—Littere super quibusdam bonis emptis erga *Her-*
man-

mannum militem de Nusdorf. l. c. p. 164.

Anno gratie Domini M. CC. quinquagesimo quarto — Littere super dimidia urna olei in *Geckelingen* ad infirmariam *Uterine Vallis.* loc. cit. p. 165.

Anno Gratie Domini M. CC. L. IIII. Littere super dimidia urna olei ad infirmariam. loc. cit. pag. 166.

Anno Domini M. CC. LIII. — Littere de bonis in *Steinwilre,* l. c. p. 168.

Anno Domini M. CC. LV. — Littere super bonis emptis erga *Hugonem de Geigenheim in Offenbach.* l. c. p. 169.

XI.

Littere Alexandri PP. pro Uterina Valle de sepultura mortuorum preter excommunicatos & Usurarios manifestos.

Alexander*) Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbatii & Conventui monasterii Uterine Vallis Cysteriensis Ordinis Spirensis Dyocesis salutem & Apostolicam benedictionem. Cum à nobis petitur, quod justum est & honestum,

c 2 tam

*) IV. ab an. 1254. VIII. Kal. jan. usque ad VIII. Kal. jun. 1261.

tam vigor equitatis, quam ordo exigit
tationis, ut id pro follicitudine officii
nostrri ad debitum perducatur effectum.
Ea propter dilecti in Domino filii vestris
justis postulacionibus inclinati sepelien-
di in Monasterio vestro illorum corpo-
ra, qui sepeliri apud vos eligunt cum
decedunt, dummodo non sint publici
usurarii vel vinculo excommunicationis
astricti vel alias interdicta sit eis eccl-
esiastica sepultura, liberam vobis conce-
dimus auctoritate presentium faculta-
tem, salvo jure ecclesiarum parochia-
lium, à quibus mortuorum corpora af-
sumuntur. Nulli ergo omnino homi-
num liceat hanc paginam nostre con-
cessionis infringere vel ei ausu temera-
rio contra ire. Si quis autem hoc at-
temptare presumpserit, indignationem
omnipotentis Dei & beatorum *Petri* &
Pauli Apostolorum ejns se noverit in-
cursurum. Datum *Laterani* IIII. Idus
jan. Pontificatus nostri anno secundo.
*(1256)

XII.

Alexandri PP. littere, quod Abbas & Conventus Monasterii Eusserthal non teneantur dare decimas de animalibus sociatis.

*Alexander (IV.) Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui monasterii *Vallis Uterine* Cisterciensis Ordinis, Spirensis Dioecesis salutem & Apostolicam benedictionem. Presignis Ordinis vestri religio secunditate referta virtutum & meritorum conspicua sanctitate, nec non & devocationis sinceritas, quam reverenter & sedulo erga nos & Romanam exhibetis Ecclesiam, promeretur, ut vos Apostolici favoris plenitudine prosequentes, vobis assidue nos reddamus ad gratiam liberales. Sane sicut lecta nobis ex parte vestra peticio continebat, sepe contingit, quod vos de vestris animalibus societatem cum aliis contrahentes, ea ipsis ad certam partem custodienda traditis seu etiam nutrienda, vestris itaque supplicationibus inclinati, ut de contingente vos predictorum animalium seu fructuum eorundem porcione non teneamini cuiquam decimas solvere, nec ad eas fol-*

vendas compelli possitis, auctoritate vobis presencium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere vel ei ausu temerario contra ire, si quis autem hoc attemptare presumferit, indignationem Omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Laterani III. Idus januar. Pontificatus nostri anno II.
(1256.)

Anno Domini M. CC. LVI. Littere super bonis in *Altheim* emptis erga *Cunradum de Steinach.* l.c. p. 177.

XIII.

Littere super unam amam & dimidiam puri vini in Ettenkoben. 1256.

Judices Spirenses omnibus in perpetuum. Cum altercatio verteretur coram nobis super duobus jugeribus vinee sitis in *Vatenhoven* inter Venerabilem virum Dominum L. Abbatem & Conventum Monasterii *Uterine Vallis Spir.* dyoc. ex parte una & *Wernherum de Kannele* prespiterum nomine Capituli Spirensis ex altera, dicte partes in nos compromittentes sub certa pena super eisdem in presencia Capituli Spirensis predicti tali-

taliter pronunciamus: dictus *Wernherus*-
quia in jure dictarum Vinearum posses-
sionem evicit & ipsas, gaudebit ipsis
quiete & ipsarum possessione & omne-
post ipsum suam quam nunc habet, pre-
bendam habituri & tam ipse quam sui
in eadem prebenda successores singulis
annis in autumpno in eisdem vineis vel
in villa *Etencoben* amam & dimidiam
puri vini mensure Spirensis solvent dictis
Abbati & Conventui Uterine Vallis
sine qualibet contradicione. In cujus
facti testimonium presens instrumentum
de consensu parciūm confectum sigillis
Capituli Spirensis & nostro sollempniter
est communitum, Actum Anno Domini
M°CC°LVI°. tertio decimo Kalendas
Novembbris. (20. Oct.)

Anno Domini M.CC.LVI. — Littere
Compromissionis in arbitros super *Hein-
gereide*, l. c. p. 170.

XIV.

Littere super bonis in Offenbach &c.
1256.

In nomine Domini Amen. Ego *Her-
mannus de Riethberc* notum facio Uni-
versis Xpi fidelibus presentibus & futu-
ris, quod ego accedente consensu &

bona voluntate conjugis mee nomine
Cristine de stralenberc & trium sororum
 mearum videlicet *jutte de Magenheim*,
Elizabeth de Steina, *Susanne* & *Rudolfi* mariti sui sororii mei *de Bazzendorf* & puerorum earundem sororum
 mearum quedam predia in *Offenbach*
 & in *Altheim* Domino *Ludolfo Abbati*
 & Conventui *Uterine Vallis* vendidi pro
 septingentis libris hall. in hunc modum
 videlicet, ut due partes dicte pecunie
 mihi proveniant quarum parcium loco
 quedam bona in *Lengenvelt* sorori mee
Elizabeth de steina, quedam autem bo-
 na in *Swebichenheim* sorori mee *jutte*
de Magenheim assignavi pro porcione
 ipsis duabus ex hac pecunia contingente,
 tercia vero pars pecunie cedet pro
 porcione sua sorori mee *Susanne* & ma-
 rito suo *R. de Bazzendorf* superius me-
 morato. Ut autem dicti Abbas & Con-
 ventus predia jam pretacta in *Offenbach*
 & in *Altheim* sine quolibet gravamine
 meo & omnium coheredum meorum jū-
 re proprietatis in posterum cum omni-
 bus suis attinentiis libere possidere va-
 leant & quiete, pecuniam pro ipsis pre-
 diis debitam mihi tenore presencium
 profiteor integre persolutam & inter co-
 he-

heredes meos sicut est predictum superius distributam, atque ut omnis materia malignandi & tocius ambiguitatis scrupulum radicitus in hoc commercio destruatur, in robur perpetuum hujus facti ego & prefata conjux mea *Cristina* tres sepe fate forores mee cum fororio meo *R. de Bazzendorf* & omnes pueri earundem fororum mearum & ut breviter dixerim, omnes coheredes mei singuli sigillatim communicata manu renunciamus omni juri, quod in predictis prediis & eorum attinenciis habuimus, eorum proprietatem & plenum usuarium. Abbati & Conventui memorato perpetuo tribuentes. Nos vero, qui sigilla propria habemus, in testimonium evidens futurorum contra omnes Abbatem & Conventum volentes in prediis prehabitis molestare, presentem litteram ipsis nostrorum sigillorum munimine confirmamus, ceteris coheredibus meis sigilla non habentibus in formam autem sigilli mei confencientibus. Testes horum sunt frater *Hermannus senior de Rithberc*, fr. *Burkardus Cellerarius major* & fr. *Hertericus Mercator Uterine Vallis*, *Anselmus Clericus* & frater suus Dominus *Waltherus dictus Knehetelin*

telin de Berwerstein, H. Cluphel, Do-
minus Hugo miles dictus Havenere,
Dominus Anthonius de Kyrwilre; Ul-
ricus Cluphel, C. de stella, C. de Wint-
hernheim, Wolfgerus Cives Spirenses,
nobilis vir Johannes junior de Fran-
kenstein, C. sacerdos de Wilre, Walthe-
rus & Johannes frater ejus dicti de
Heinvelt & alii quam plures. Acta sunt
autem hec Anno Domini M^oCC^o quinqua-
gesimo sexto.

Anno M.CC.L.VI. — Littera super
sentencia data contra rusticos. loc. cit.
p. 171.

Anno Domini M.CC.L.VI. — Littere
Domini Heinrici Spirensis Electi super
confirmatione sententie contra rusticos.
l. c. p. 173.

XV.

Littere donacionis Marquardi sculteti
de nova civitate super omnia bona
sua in Ettenkoben. 1256.

Ego Heinricus dictus de Rupretis-
burc tenore presencium universis cupio
declarare, quod Marquardus Sculte-
tus de Nova civitate & uxor ejus Dol-
mut, communicata manu omnia bona
que habebant in Ethingovia contule-
runt

runt beate virginis *Mari* in *Uzerstal*
pro salute animarum suarum libere &
racionabiliter, quod vero intelligens
Dominus meus Dux, jus in eisdem bo-
nis sibi usurpare intendebat, quod factum
nos sagaciōri perquirentes sollertia in-
telleximus veridica relatione nobilium,
nichil juris in eisdem bonis Dominum
meum contingere qua propter Dominum
Abbatem & Conventum dicti cenobii
mediantibus viris nobilibus in *Kyrwilre*
auctoritate Domini mei Ducis amicabi-
liter misimus cum omni jure in posse-
sionem dictorum bonorum sub tali nichil-
ominus forma, ut predictos Dominos
ab omni impulsione Ducis defendere
& si, quod absit, occasione Domini Du-
cis prefatum monasterium super bonis
tam pie nobis mediantibus collatis ali-
quod gravamen aut dampnum incurre-
rit, ad refusionem dampni me prompt-
tum exhibeo. Ne autem prefatorum
bonorum tam sollempnis donacio ab
aliquo vertatur in dubium aut revoce-
tur in irritum, sigillo nostro cum testi-
bus subscriptis presentem cedulam jus-
simus sollempniter insigniri. Hujus rei
testes sunt *Waltherus Snilin*, *Anto-
nius de Kyrwilre*, *Billungus ibidem*,
Theo-

Theodericus de Rode & alii quam plures. Actum Anno Domini M^oCC^oLVI^o.

SUB ABBATE STEPHANO.

Anno Domini M.CC.L.VIII. — *Eberhardus Episcopus Wormatiensis super duas libras hall. de bonis in Abenheim.*
l. c. p. 178.

XVI.

Alexandri PP. litteræ, ut Abbas & Conventus Monasterii Uterinæ Vallis possint possidere res seculares laicorum & clericorum ibidem professorum.

Alexander (IV) Episcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui monasterii Uterine Vallis Cysterciensis Ordinis Spirensis Dyocefis salutem & Apostolicam benedictionem. Devocationis vestre precibus inclinati presencium vobis auctoritate concedimus, ut possessiones & alia bona mobilia & immobilia, que liberas personas fratrum vestrorum mundi relicta vanitate ad vestrum monasterium convolantium & professionem facientium in eodem, jure successionis vel alio justo titulo, si remansissent in seculo, contigissent & que ipsi

ipſi potuiffent libere aliis erogare, feodalibus rebus dumtaxat exceptis, valeatis petere, recipere ac etiam retinere. Nulli ergo omnino hominum liceat hauc paginam nostre concessionis infringere vel ei ausu temerario contra ire. Si quis autem hoc attemptare presumperit, iudigationem Omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incurfurum. Datum Anagnie Idus Junii Pontificatus nostri anno quinto. (1259.)

Anno Domini M.CC.LX. — Littere donationis *bonorum* in *Offenbach* & in *Steinwilre* ex parte *Hugonis militis de Haverne*. *l. c.* p. 180.

Anno Domini M.CC.LX. — Littere super bonis emptis erga heredes *Groffonis* civis Spirensis. *loc. cit.* p. 182.

Anno Domini M.CC.LX. — Littere super bonis emitis erga Conventum *santi Lamperti* ex parte heredum *Groffonis*. *l. c.* p. 183.

Anno Domini M.CC.LXI. — Littere super bonis in *Offenbach* & in *Altheim* reemptis erga Dominum Abbatem *Wizenburgensem*. *loc. cit.* pag. 184.

XVII.

*Urbani PP. Littere super sententia ex-
communicationis contra Monia-
les in Kanskirchen.*

*Urbanus (IV) Episcopus Servus Ser-
vorum Dei dilecto filio Abbatii Monaste-
rii de Werniuilerio Cisterc. Ord. Meten.
Dioc. Salutem & Apostolicam benedic-
tionem. Sua nobis dilecti filii Abbas
& Conventus Monasterii Uterine Vallis
Cist. Ord. peticione monstrarunt, quod
licet per sedem Apostolicam sit expresse
inhibitum, ne aliquis infra certum spa-
cium ab Abbaciis dicti ordinis eorum-
que Grangiis religiosam vel secularem
domum construere valeat, nichilominus
tamen Bertha, Adelheidis & quedam
alie mulieres religiose Spiren. Dioc. falso
dicentes, sibi esse a predicta sede indul-
tum, ut oratorium & officinas eis ne-
cessarias possint, ubi velint, erigere,
quanquam indultum hujusmodi non os-
tendant, quoddam Oratorium cum Of-
ficiinis hujusmodi sub ordine sancte Ma-
rie Magdalene contra supradictam in-
hibitionem infra spatium ipsum juxta
dictum Monasterium erigere susceperunt
in eorundem Abbatis & Conventus pre-
ju-*

judicium & gravamen, propter quod
ipsi ad sedem Apostolicam recurrentes,
dilecto filio Magistro *Dithero* Canonic
Spirensi per nostras obtinuerunt litteras
mandari, ut vocatis qui vocandi existe
rent & auditis hinc inde propositis, quod
foret Canonicum, decernere appella
tione remota curaret, faciens quod de
cerneret per censuram ecclesiasticam fir
miter observari, dictus autem Canoni
cus in mulieres ipsas. pro eo quod ci
tate legitimè in prefixo sibi termino per
emptorio comparere coram eo contumæ
citer non curarunt, propter hujusmodi
earum manifestam contumaciam exigen
te justitia excommunicationis senten
tiā promulgavit. Quare dicti Abbas
& Conventus humiliter petebant à no
bis, ut sententiam ipsam robur facere
mus firmitatis debitum obtinere. Ideo
que discretioni tue per Apostolica scrip
ta mandamus, quatenus eandem excom
municationis sententiam, sicut rationa
biliter est prolata, facias auctoritate
nostra usque ad satisfactionem condig
nam, appellatione remota, inviolabi
liter observari. Datum apud *Urbem*
Veterem XIII Kal. jan. Pontificatus nostri
anno tercio. (1263.)

Anno

Anno Domini M.CC.LX.III. — Littere super moniales in *Kanskirchen* & super tres amas vini ad custodiam. l. c. p. 187.

Anno Domini M.CC.LX.V. — Littere, quod possimus habere bona nobis legata & comparata circa *hart* & *Winzingen*. l. c. p. 191.

XVIII.

Littere super curiis in Spira & in Hart & XVI. jugeribus vinearum & decem amis vini ibidem. 1265.

Judices Spirenses. Anno Domini M°CC°LXV°. in mense Septembri. *Mechtildis* Begina quondam *Mechtildis* dicte *Sunne* Civis Spirensis filia dum circa gregem Dominicum Abbatem videlicet & Conventum Monasterii sancte *Marie* in *Uterina Valle* non modicum dilectionis affectum haberet ex parte sui & sororis sue *Bernheidis*, cuius vices gessit & curam, utpote non fani intellectus, curiam cum domo in civitate Spirensi, curias & domos in oppido *Hart* nuncupato sitas, XVI. jugera vinearum ibidem, decem amarum vini gelturam perpetuam, nec non omnia que ipsas duas fo-

forores ex hereditate paterna attingebant, prefato monasterio libere contulit & donavit subjungens ut quicunque post se voluerit propinquior heres esse bonorum predictorum, antequam hereditatem attingat, ducentas marcas puri argenti solvat monasterio antedicto, quicunque vero de porcione hereditatis fororis *Bernheidis* anteposite de se nil facere valentis, intromittere se attemp-taverit, quadraginta libras hall. Monasterio primum solvat, quas idem Monasterium in se recepit post obitum matris fororum predictorum, teneatur etiam idem eidem Monasterio in Octoginta talentis hall., quos idem monasterium expendit in edificatione Cellarii dicte Domus sit nichilominus ligatus ad refusio-nem omnium que dictis bonis raciona-biliter super crescent.

Acta sunt presentibus Decano *sanc*ti* Widonis*, Ph. & Rudolfo Canonicis ibidem, Decano *sanc*ti* Trinitatis* & aliis in testimonium convocatis, quorum no-mina continentur in littera sigillata. In cujus rei evidenciam has litteras nostro sigillo duximus muniendas. Datum an-no & mense supradictis.

Monast. T. III.

d

Anno

Anno Dominice Incarnationis M.CC.
LX.V. Littere super tribus jurnalibus vi-
nearum in *Hasanecken.* l.c. p. 192.

XIX.

*Clementis PP. littere Confirmationis
Advocatie in Spehresbach.*

Clemens (IV) Episcopus Servus Ser-
vorum Dei dilectis filiis Abbatii & Con-
*ventui Monasterii *Uterine Vallis* Cist.*
Ord. Spiren. Dioc. salutem & Apostoli-
cam benedictionem. Cum à nobis pe-
titur, quod justum est & honestum, tam
vigor equitatis, quam ordo exigit racio-
nis, ut id per sollicitudinem officii nostri
ad debitum perducatur effectum. Ex-
hibita siquidem Nobis vestra peticio con-
*tinebat, quod cum quondam *Heinricus**
*de *Meistersel* Advocatiam in *Spehres-**
bach à Clare memorie *Heinrico* Roma-
norum Imperatore teneret in feodum,
*idem *Heinricus* Advocatiam hujusmodi*
& omne jus, quod ibidem habebat in
ejusdem Imperatoris manibus liberè re-
signavit, sicque dictus Imperator advo-
cattiam ipsam & jus hujusmodi monas-
terio vestro contulit, recepto propter
*hoc in cambium a quondam *Wilmanno**
Ab-

Abbate & Conventu vestri monasterii quodam allodio in *Longenwelt* tunc ad idem monasterium pertinente pro ut in patentibus litteris inde confectis plenius dicitur contineri. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, quod super hjs provide factum est, ratum & firmum habentes id auctoritate Apostolica confirmamus & presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre Confirmationis infringere vel ei ausu temerario contra ire. Si quis autem hoc attemptare presumperit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum *Petri* & *Pauli* Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum *Viterbii* Idibus Maji Pontificatus nostri anno secundo. (1266.)

XX.

Clementis PP. littere super fundo Uterine Vallis.

*Clemens (IV) Episcopus Servus Ser-
vorum Dei dilectis filiis Abbatii & Con-
ventui Monasterii Uterine Vallis Cist.
Ord. Spiren. Dioc. salutem & Apostoli-
cam benedictionem. Cum a nobis pe-
titur, quod justum est & honestum, tam*

vigor equitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem Officii nostri ad debitum perducatur effectum. Exhibita siquidem Nobis vestra peticio continebat, quod bone memorie *Raboto*, Spirensis Episcopus & quondam *Hartmannus de Lobedenbuc* & *Otdo de Alreheim* Comites fratres ipsius Episcopi *Uterinam Vallem* in qua vestrum monasterium est constructum & quedam alia jura ad ipsos communiter hereditario jure spectancia pro suarum & parentum suorum remedio animarum quondam O. Abbati ejusdem monasterii ejusque fratribus ac per ipsos prefato monasterio in perpetuum liberalitate pia ac provida contulerunt, pro ut in patentibus litteris inde confectis plenius dicitur contineri. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, quod ab eisdem Episcopo & fratribus super hoc pie ac provide factum est, ratum & firmum habentes, id auctoritate Apostolica confirmamus & presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere vel ei ausu temerario contra ire, si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignatio-

tionem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se novavit incursum. Datum Viterbii Idibus Maji Pontificatus nostri Anno secundo. (1266.)

XXI.

Clementis PP. littere Confirmacionis super Composicione inter Monasterium Uterine Vallis & Rusticos; qui dicuntur Heingereide.

*Clemens (IV) Episcopus Servus Ser- vorum Dei dilecto filio Decano Spirensi salutem & Apostolicam benedictionem. Exhibit Nobis dilectorum filiorum Ab- batis & conventus Monasterii *Uterine Vallis* Cisterc. ordinis peticio continebat, quod cum inter ipsos ex parte una & Rusticos de *Gotramstein* & *Nosdorf* eorumque complices, qui heingereide volgariter appellantur Spirensis Dioce- sis super usuagio silve, quod volgariter dicitur *Almeinde* ex altera fuisse orta materia questionis, fuit tandem in *Antonium de Kirwilre*, *Waltherum de Kestenberg* & *Heinricum de Otterbach* eorumque collegas milites super hoc a partibus juramento hinc inde prestito*

concorditer compromissum, qui equum tulerunt arbitrium inter partes, prout in patentibus litteris confectis exinde plenius dicitur contineri. Nos itaque dictorum Abbatis & Conventus supplicationibus inclinati, discretioni vestre per Apostolica scripta mandamus, quantum si est ita, arbitrium ipsum, sicut est equum & a partibus acceptatum, facias per censuram ecclesiasticam, appellacione remota, firmiter observari. Datum Viterbii Idibus Maji Pontificatus nostri Anno secundo. (an. 1266.)

Anno Domini M.CC.LX. septimo —
Littere renunciationis Marquardi de
nova Civitate super bonis in Ettenkoben.
l. c. p. 193.

Anno Domini M.CC.LXVII. — Littere super viginti maldris Siliginis in
Munerdevelt. *l. c. p. 194.*

XXII.

*Littera donacionis bonorum ex parte
Domine Methildis dicte Sunen &
fororis sue. 1267.*

Judices Spirenses Universis Xpti fidelibus presentes litteras inspecturis salutem & credere subnotatis. Cito labitur

tur hominum tractatus nisi litteris & sigillis fuerit roboratus, qua propter ad Universorum noticiam cupimus pervenire, quod *Methildis* Begina Spirensis filia quondam *Methildis* dicte *Sunin* coram nobis protestatione publica recognovit, se & sororem suam *Bernheidim* multa bona à Venerabili patre *Stephano* Abbe *Uterine Vallis* & Conventu ibidem pluries recepisse, ex eo quod dicta *Methildis* mater earum cum adhuc viveret, ipsas duas cum omnibus bonis suis eidem Abbati tanquam vero tutori commendaverat bonis omnibus in ipsius manibus resignatis, & hoc ideo quod predicta *Bernheidis* nullum ad aliquid boni habuit intellectum, quod factum matris ipsa filia tenuit semper ratum, a sui tutoris scilicet Abbatis jussu & Consilio non recedens. Item recognovit se & sororem teneri prefato Abbati & Conventui in centum talentis hall. minus quinque libris, quod inquam debitum ex parte matris earum contractum pariter asserebat, & nec ipse Abbas & Conventus idem debitum in se recepissent, compulse fuissent eodem sorores vendidisse aut domum quam possebant, aut dimidias vineas, quas ha-

bebant, quod de mobilibus suis nec solvere, nec vita vivere sine tutoris auxilio potuerunt. Item recognovit se & sororem teneri prefatis Abbati & Conventui in octoginta talentis hall: vel amplius, que ad reparandam domum & faciendum de novo Cellarium acceſſerunt. Hac igitur recognitione facta & matris ordinacione innovata, iterum donavit eadem bona videlicet curiam cum domo in qua fedebant, duas curias cum edificiis suppositis in *Hart*, sedecim jugera vinearum ibidem, decem & dimidiā amas gelture vini & omnia mobilia & immobilia que habebant vel videbantur habere in civitate Spirensi aut extra civitatem ubique Abbati & Conventui prenotatis, ita quod sorores ejusdem *Bernheidis* curam perpetuam gererent & sibimet secunde vel mettercie in necessariis omnibus, quamdiu viveret, providerent; adjungens, quod quicunque heredum ipsarum hec violare vel de bonis id est de parte *Bernheidis* se intromittere presumpferit & suam imo matris earum ordinacionem infringere attemptaverit, centum talents minus quinque libris prioris debiti Abbati & Conventui solvat primo, deinde

inde octoginta libras ad Cellarium computatas solvat eis. Teneatur nichilominus ipsis in pena ducentarum marcarum puri argenti solvendarum, antequam presatae fororis hereditatem attingat, Hereditate memorate *Methildis* Abbati & Conventui semper salva. Acta sunt hec presentibus *Th. Cellerario*, *H. Custode*, *Jo. de Heilgenstein*, fratre *Ber. H. Wismanno* fratribus seu monachis *H.* rectore de *sancto Georio*. *Al. Siden- swanz*, *Erphone* scolare & aliis honestis in prescripte rei testimonium convocatis. In cuius rei cautelam presens scriptum nostro sigillo duximus roborandum. Datum anno Domini M^oCC^oLX^oVII^o. In Craftino beati *Andree Apostoli*. (i. Dec.)

Anno Dominice Incarnationis M.
CC. LXVIII. — Littere absolutionis a
Theloneo & a jure quod dicitur Ungeld
& a censu aree & ab omni jure civili in
Landoe. l. c. p. 195.

XXIII.

*Littere super Brotstadel & vinea in
Wizenburg. 1268.*

Judices Spirenses. Anno Domini
M^oCC^oLXVIII^o 7. Dec. in octava beati
Andree comparentibus coram nobis Religiosis viris Abate, Priore & Cellerario *Uterine Vallis* hora Vespertina *Heinricus de Wizenburg* comparuit, à quo Sacramentum calumpnie petitum fuit super eo, quod directe responderat alia vice coram nobis petitioni predicatorum virorum petencium restitucionem possessionem domus loci que volgariter dicitur *Brotstadel*, vinee & rerum aliarum, que dictus *List* possederat nomine monasterii *Uterine Vallis*, quibus asserabant se à dicto *H.* esse spoliatos, sed idem nunc prestitum non fuit a dicto *H.* licet altera pars ad hoc parata fuisset, unde nos eandem diem usque ad horam primam crastine diei continuavimus, in qua hora presidentes prefati *Abbas* & sui monachi comparentes & nobiscum adversarium sacramentum calumpnie prestaturum expectantes dum ultra horam prefixam petiverunt sibi justitiam exhiberi super eo quod non
com-

comparuit & sacramentum calumpnie prestare recusavit, unde nos considerata pena juramentum prehabitum prestare nolentes, videlicet, quod actor cadat ab actione instituta per sententiam judicantis, reus autem pro confessio habetur & condempnetur in hiis capitulis, que in narracione sunt comprehensa, domum, locum, qui dicitur *Brotstadel* & vineam cum aliis rebus predictis Abbatii & Conventui *Uterine Vallis* per sentenciam adjudicavimus diffinitam, eidem *H.* super predictis perpetuum silencium imponentes, contradictores nichilominus & rebelles excommunicationis sentencia irretientes. Actum in Claustro Spirensi, Sabbato post *Nycholai* (8. Dec.) Anno Domini predicto.

Anno Domini M. CC. LX. octavo Littere super decisione litis inter nos & *Heinricum* clericum pastorem Ecclesie in *Tan.* loc. cit. pag. 197.

Anno Domini M. CC. LX. octavo — Littere super vineis in *Berczabern.* l. c. p. 198.

Anno Domini M. CC. LXVIII. — Littere super vineis modo fatis. l. c. p. 198.

Anno Domini M. CC. LXVIII. — Littere super duobus urceis vini & una urna olei. loc. cit. p. 199.

XXIV.

Littere super donatione omnium bonorum Domine Methildis Uterine Valli facta. 126g.

Judices Spirenses omnibus in perpetuum. Eis que ad animarum salutem proficiunt, de facili adhibetur favor benignolus & consensus & expedit ea ut sedulo vigeant & inconvulsa permaneant testium & scripture munimine solidari. Unde sciant presentes & posteri, quod *Methildis* relictā *Cunradi* dicti *Howenstein* una cum nato suo *Heinrico* scolare habente annos discretionis presente *Walthero* de *Lingenvelt* dicti scolaris avunculo & suo infra annos tute constituto & cum eis consentiente omnia bona sua tam in Curiis, areis, agris, vineis, censibus, pensionibus denario-rum ac vini & aliarum rerum quocunque nomine censeantur, quam rerum mobilium ad eos in civitate Spirensi, *Kungesbach*, *Gumeltingen*, *Winzingen* & in *Hart* atque *Ottersheim* ad ipsos spectancia libere & pure pro salute animarum suarum titulo donationis inter vivos Viro religioso Domino *Stephano Abbatii Uterine Vallis* nomine Monasterii

nasterii sui & Conventus ibidem dederunt in nostra presencia & resignaverunt eadem omni juri & possessioni quam hactenus in ipsis habebant renunciando, ita quod idem Abbas suusque Conventus & eorum successores quieta eorumdem bonorum gaudeant possessione & de ipsis ordinent, prout ipsis videbitur expedire. Nos igitur ad preces dicti Domini Abbatis & partis alterius ut predicta donacio cunctis presentes litteras visuris pateat & robur obtineat, hanc cartam super hoc confectam sigillo nostro munitam cum testium nominibus, qui inter erant Monasterio *Uterine Vallis* predicto conferimus conservandam. Testes *Ditherus Cellerarius & Magister H. de Nicastel* prebendarius Majoris. *Swicgerus* dictus *Romanus*. *Bernhus*, *Cunradus* dictus *Phephelinus* & *Stephanus sancti Germani* ecclesiarum Spirensium Canonici. *Ulricus Cluphel* & *Heinricus de Wormatia* Cives Spirenes & alii quam plures fide digni. Acta sunt hec in Claustro Spirensis Ecclesie Anno Domini M^oCC^oLX^oIX^o in die *Petronille virginis.* (31. Maii.)

Anno Domini M.CC.LXIX. — Littere
absolucionis Decime Novalium in *Wan-*
deshheim. l. c. p. 203. An-

Anno Domini M.CC.LX.IX. — Littera
Domini Heinrici Episcopi Spirensis su-
per donatione Domine Methildis bono-
rum in Kungesbach. l. c. p. 201.

Anno Domini M.CC.LXIX. — Littere
donationis bonorum in Heiligenstein ex
parte Berthradis & H. filii sui. l. c. p.
202.

XXV.

*Littere super libertate bonorum in
Mulnhusen. 1270.*

Nos Fridericus Comes de Liningen
omnibus presens scriptum inspecturis
salutem & credere subnotatis. Quia in
instrumentis Venerabilium Dominorum
nostrorum C. quondam Spirensis Episco-
pi ac H. ejusdem Ecclesie nunc existen-
tis Episcopi nobis exhibitis plene didi-
cimus, bona in villa *Mulnhusen* sita,
cujuſ ville Advocacia ad nos pertinere
dinoſcitur, que quondam fuerunt *Zeis-
zolfi* civis Spirensis & que nunc ſui he-
redes poſſident, debere eſſe jure libera
ob omni exactione vel petizione, ipſa
ſicut debemus ab omni exactione vel
petizione libera dicimus & ſoluta, vo-
lentes & noſtris officiatis, qui pro tem-
pore

pore fuerint, sub obtentu nostre Gratiae
firmiter injungentes, ut predictos here-
des & eorum successores in eisdem bo-
nis ullatenus inquietent.

Datum Anno Domini M°CC°LXX°.
In die beatorum Apostolorum *Petri & Pauli.* (29. Junii.)

Anno Domini M. CC. LXX. — Littere,
ut bona nostra in *Mulhusen* sint libera
& absoluta ab omni exactione. l. c. p. 205,

XXVI.

Littere super. IIII. maldris Siliginis.
1271.

Magister *Cunradus* prebendarius
Spirensis, Officialis Domini Prepositi
ibidem presencium inspectotoribus credere
scriptis istis, *Marquardus* Advocatus
de *Burnheim* & uxor ejus vendiderunt
Cunrado Kadaldo civi Spirensi & *Ag-*
neti filie sue converse IIII. modios fili-
ginis annuos in Nativitate beate *Marie*
solvendos de bonis suppositis pro XV.
libris hall. sibi & suis heredibus vel suc-
cessoribus ante domum, quam volue-
rint, Spire sine periculo, jure heredita-
rio perpetuo presentandos, & si termino
statuto non solverint, bona eadem ad
eos

eos vel eorum heredes seu successores
 fine lite qualibet declinabunt, que in-
 quam bona unus post unum heres he-
 redem, ut bona indivisa maneant, pos-
 sidebit, videlicet unum & dimidium
 jugera in der *Cylen*. It. unum & dimi-
 dium in *Queicheimer wege*, It. V. quar-
 talia *Osterlant*. It. IX quartalia *ane-*
wender que pertingunt in *Bruchwiser*
wec. It. unum & dimidium, que per-
 tingunt *Osterwisen*. Item unum in in-
 feriori parte *Blettingesbomes*. It. unum
 super *Oberholn*, It. unum juxta agros
 Dominorum *sancti Germani*, hec solent
 seminari. Item jugerum prati in *Wester-*
wisen pro Underphant publice obligata.
 Et quia hec apud se in predicta villa
 coram judice & rusticis tractaverant,
 à Nobis petiverunt etiam confirmari.
 Hujus rei testes sunt *Wolfgerus* rector
 Capelle *sancti Jacobi*, *Bermannus*, *H.*
cerdo, *Fritzo pellifex*, *H. windode* &
 alii boni viri tam clerici quam laici in
 prescripte rei testimonium convocati,
 Unde nos presentes litteras duximus
 sigillandas. Actum Anno Domini M°
 CC°LXX°I°. in vigilia *Agathe*. (4.Febr).

XXVII.

Littere super dimidia carrata vini & duobus quartalibus in Ettenkoben.

1271.

Nos *Sigelo & Ulricus* milites & frater noster *Jacobus de Meistersel* notum facimus universis tam presentibus quam futuris presentem litteram inspecturis, quod *Wolframus & frater suus Sigelo de Haselach* vendiderunt Conventui monialium *pontis salutis* tale feodum videlicet: dimidie carrate vini & duorum quartalium, quo dicti fratres a nobis infeodati fuerant in *Ettenkoben* pro XIX. libris hallensium sub nomine proprietatis libere & absolute à dictis conventibus de *Uterina Valle & ponte salutis* in perpetuum possidendum, accedente consensu nostro unanimi & voluntate. Prenominati vero fratres *de Haselach* in recompensam & in restaurum dicti feodi nobis duo jugera agrorum fitorum in *Haselach* legaverunt, quorum videlicet alterum dimidium situm est juxta *Leingruben* & aliud dimidium non longe distat ab eodem loco, & tendit ultra viam *Didensheimerorum*. Testes vero qui hujusmodi vendicioni pre-

Monast. Th. III.

e

fentes

fentes aderant sunt subscripti videlicet *Theodericus Cellerarius, Bruningus Grangiarius monachi Uterine Vallis, Helwicus junior conversus pontis salutis, Eberhardus & H. dictus schit milites de Altdorf & alii quam plures.* In hujus rei testimonium & munimen presentem litteram prelibatis Conventibus *Uterine Vallis & pontis salutis,* solo sigillo nostro, quo communiter utimur porrexiimus roboratam. Acta sunt hec Anno Domini M^oCC^oLXX^o. primo.

XXVIII.

Littere resignationis omnium bonorum Waltheri, que sibi ex hereditate provenerunt. 1272.

Judices Spirenses. Cum esset in nostra presencia *Waltherus* juvenis filius quondam *Dymari militis de Schiverstat* proposuit coram nobis, quod hereditatem, que sibi obvenerat ex successione paterna & materna, Omnipotenti Deo & beate *Marie* virginis matri sue Monasterio & Conventui in *Uzerstal* pro remedio anime sue decrevit offerre, cuius rei gratia protestatus est coram nobis, quod omnia bona mobilia & im-

mo-

mobilia que ad ipsum devoluta fuerant
ex hereditaria successione tam paterna
quam materna titulo donacionis inter
vivos transtulit & donavit in honorem
beate virginis Domino Abbati & Con-
ventui *Uterine Vallis*. Et ut hec do-
nacio robur evidencius firmitatis obti-
neat de consensu Domini *Theodorici*,
qui tunc presens erat, patrui ejusdem,
qui auctoritate Domini Abbatis *Uterine*
Vallis & permissione ipsius tutelam ges-
fit, ejusdem Waltheri stabilivit & con-
firmavit donacionem factam per memo-
ratum *Waltherum*. In cujus rei evi-
denciam presentem litteram ad peticio-
nem ipsius Waltheri dedimus predicto
Conventui *Uterine Vallis* sigillo nostro
munitam. Acta sunt hec Anno Domini
M°CC°LXXII°. feria sexta proxima ante
festum *Urbani* (20. Maji.) in claustro Spi-
rensi presentibus viris honestis Domino
H. post monasterium, Domino *H. de Ny-*
castel & Magistro *H. Cymino* & *Wernhe-*
ro de Caule prebendariis Ecclesie Spi-
rensis *C. plebano de sancto Marco*, *Bern-*
hardo Archipresbytero *C. de Belli*, *Ro-*
denburngero & filio suo *Urtlibo* civi-
bus Spirenibus & aliis bonis viris.

XXIX.

Littere super quinque uncias Spirenses de III. jugeribus extra muros Spirenses. Ad pytanciam. 1272.

Judices Spirenses constare volumus Universis ad quos presentes littere per venerint, quod *Diethericus Cellerarius major, H. Kaufmannus monachi monasterii in Uzerstal Cyft. Ord. missi a Domino Stephano Abbe totoque Conventu predicti monasterii coram Nobis constituti Cunrado dicto Hergesheimer* quatuor jugera campestria sita retro *vallum Spirensem* jugeribus *Stelle civis Spirensis contigua pro quinque Unciis Spirensibus annuis festo Martini dicto monasterio persolvendis concesserunt & publice resignarunt jure hereditario perpetuo possidenda, hoc adjecto, quod idem Cunradus fuique heredes de eisdem quatuor jugeribus dabunt & persolvent censum, quem eadem bona dare tenentur, scilicet in Nativitate beate virginis singulis annis duas uncias Spirenses Ecclesie sancte Trinitatis Spirensi & eodem termino Conventui sancti Sepulchri extra muros Spirenses similiter duas uncias Spirenses dabant & persol-*

Solvent, que inquam quatuor jugera pre-fatus *Conradus* à predictis *D. Cellerario & H. Kaufmanno* nomine Abbatis & Conventus in *Uszertal* coram nobis re-cepit sub modo & forma prenotatis. Ad majorem eciā Cautelam faciendam Mo-nasterio predicto de censu suo prenota-to Idem *Cunradus* ei dedit & constituit in Underphant curiam suam quam in-habitat, cum suis attinenciis sitam inter novam & veterem portam, quem tollet monasterium, si ipse *Cunradus* vel ejus heredes festo *Martini*, ut dictum est, non solverint censum suum. In cujus rei testimonium presentes litteras par-tibus sigillo nostro dedimus communitas. Actum & Datum Anno Domini M^oCC^o LXX° secundo, in Craftino Exaltatio-nis sancte Crucis. (15. Sept.)

Anno Domini M^oCC^o.LXXII.—Littere absolucionis census ducentorum LX. ca-seorum, quos singulis annis dabamus de agro quodam in *Emtersheim*. l. c. p. 186.

SUB ANSELMO ABBATE.

XXX.

*Littera super tribus maldris Siliginis
in Rinzabern. 1272.*

Judices Spirenses. Constituti coram nobis duo villani de *Zabern*, unus qui dicitur cognomine *fritdac* & alter *Bertoldus* nomine confessi sunt, se teneri ad perpetuam pensionem trium modiorum siliginis magistro *H. de Nicaestel* prebendario Spirenſi, unus ex illis, scilicet *fritdac* duo maldra, alter vero scilicet *B.* unum, que sibi & *Heinrico* scolari suo ac matri ejusdem *Gertrudi* post mortem suam deputavit titulo donacionis caufa mortis, vel si ipsum ad religionem transire contigerit, ita quod singulis annis in Nativitate beate Virginis in villa *Zabern* uterque pensionem suam presentabit cum iusta mensura & approbata ejusdem loci & annonam bene purgatam ipsi Magistro *H.* vel ejus certo nuncio, quem ad hoc duxerit deputandum in ecclesia *Zabern* cum censu de bonis debito. Si vero ipsum cedere vel decedere contigerit, eodem jure solucionis obligati erunt predicto *H.* scolari & matri ejusdem *G.* memorare, si vero in dicto termino Nativitatis

tis solvere non potuerint, inducias habebunt dicti villani usque ad festum beati *Michaelis* proximo subsequens, in quo festo si forsan ipso die vel ante solvere neglexerint, ex tunc bona assignata eidem Magistro *H.* & predictis personis cedent libera & soluta disponenda de cetero per ipsum Magistrum *H.* seu personas per ipsum substitutas pro suæ libito voluntatis. Ad majorem hujus pensionis solvende certitudinem *Villanus*, qui dicitur *fritdac* in *Underphant* assignavit Magistro *H.* & prefatis personis unum juger vinee quod situm est *vor dem berge an den bersuelle*. It. unum jugerum *an der heide*. It. quartale *an der veltwisen* cum curia quam in habitat cum omni jure ad ipsam pertinente, ita tamen quod eo decedente dicta jugera et Curia apud duos heredes ipsius tantum perpetuo permaneant sic, quod uterque modium unum solvat. *Bertoldus* vero ei et prefatis personis assignavit duo jugera vinearum de novo plantata sita in loco *Nonnimberger* et pomerium juxta dotem ecclesie situm sub modo et forma prenotatis. In cuius rei testimonium presentem litteram sigillo judiciali prefatis Magistro *H.* et personis

nis per eum substitutis damus commun-
itam. Actum et Datum Anno Domini
M° CC° LXX° Craftino *Innocentum.*
(29. Dec.)

XXXI.

*Littere super quatuor libras hall. de
curia dicta zu dem Meisen. Ad
pytanciam. 1273.*

Judices, Consules et universi Cives
Spirenses prefencium inspectoribus cre-
dere subnotatis. *Cunradus Meiso* noster
concivis emit cnriam quamdam *Fride-
rici Temis* in foro frumenti pro suis he-
redibus pro centum et decem libris hal-
lens. et pro quatuor libris hallens. an-
nus solvendis Domino *Wolfgero de
sancto Jacobo*, duabus videlicet in Na-
tivitate beate *Marie* et duabus in festo
beati *Geory* jure hereditario secundum
confuetudinem Civitatis et Domino *Wolf.
gero* decedente hee quatuor libre hall.
ad Dominum *Fridericum* dicti F. filium
Temis eodem jure declinabunt, *Cun-
rado* tamen *Meisone* hoc salvo, vel
suis heredibus, ut quandocunque vene-
rit cum XVIII. libris hall. promptis ante
terminos predictos redimendi, unam
lib-

libram annuam liberam sine contradicione habeat facultatem , et sic , si voluerit , redimat totum censum , Acta sunt hec presentibus *H. advocato. F. Tbischo* Civium Magistris , *G. Scheffeln, El. nigro, M. Lambesbuch, S. pullo, Bermanno, S. de Columba, Alberto* advocato , *El. de Elephante, Consulibus; Dietmaro, et Bernhoho,* fratribus et aliis concivibus nostris per *Syfridum Camerarium* in testimonium hujusmodi convocatis , unde nos ad preces parcium sigillo nostre Civitatis roboravimus presens scriptum. Datum et Actum Anno Domini M°CC°LXX° tercio , In Annunciatione beate Virginis. (25. Martij.)

Anno Domini M. CC. septuagesimo tertio — Littere reemptionis decem solidorum hall. erga conventum *sanc*t*i Lamperti.* l. c. p. 206.

XXXII.

*Littere super IIII. maldris. vid. 1271.
an. 1273.*

Judices Spirenses tenore prefencium profitemur et constare volumus universis , quod cum *Cunradus dictus Kadolt* quondam civis Spirensis nunc defunc-

tus Conventui Monasterii *Uterine Vallis* sive in *Uzerstal* donacione inter vivos quinque jugera vinearum sita in *Diddensheim* et quatuor modios filiginis annue pensionis solvendos perpetuo per *Marquardum Advocatum in Burnheim* ac heredes ejusdem in remedium anime sue pure et simpliciter contulerit et publice resignarit post obitum ipsius *Cunradi* due filie ejusdem *Agnes Conversa* et *Werndrudis* et *Cunradus Windode* maritus ejus una cum *Sigulone de Columba* tute fe manu fidi dictarum filiarum a dicto quondam *C.* constituto in nostra presencia constituti predictam donacionem factam ab ipso *C.* nunc defuncto se ratam et gratam habere contentes, dicto monasterio predicta bona scilicet vineas et pensionem publice resignarunt coram nobis, renunciantes in super pro se et suis heredibus omni juri, actioni seu inpeticioni, que eis occasione hereditatis seu tuicionis in dictis bonis competere posset precise coram nobis. Ne autem in posterum prefatus Conventus in ipsis bonis a quoquam valeat molestari, et quod predicta omnia et singula perpetuo in suo robore maneant validura, presentes litteras ad preces par-

parcium nostro sigillo fideliter duximus
roborandas. Testes sunt *Benzo de Columba*, *Ul.* et *Waltherus Clerici*, *H. mercator*, *Al.* de domo Spirensi et *Bertextor* monachi seu conversi dicti Claustris et *H. filius Anzonis senior Carnifex* et plures alii. Acta sunt hec Spire Anno Domini M^oCC^oLXXIII^o. Sabbato infra Octavas Pentecostes. (30. Maji.)

SUB JOANNE ABBATE.

XXXIII.

Littere super unam Urnam olei ad Infirmary monachorum. 1274.

Notum sit omnibus tam presentibus quam posteris, quod accedente et approbante consensu Reverendi patris Domini Johannis Abbatis et tocius conventus *Uterine Vallis* ex parte fr. B. infirmarii monachorum dictae domus talis contractus initus est cum Venerabili matrona dicta *Methilde* relicta quondam *Wilhelmi*, quod bona que habuit in *Gotramenstein* videlicet Domum lapidem cum pomerio sibi adjacente et unum jugerum vinee situm in loco qui volgartere dicitur *Bleke* vendidit eidem Infirario nomine dictae Abbatie pro qua-
tuor.

tuor libris et dimidia hall. tali pacto, predicta mulier memorata bona titulo ypo-
 tece quod vulgo dicitur Underphant,
 debeat habere usu fructuario ad tem-
 pus vite sue pro una urna olei annuatim
 in festo sancti *Martini* hiemalis ad in-
 firmitorium dicti Claustrum infirmario pre-
 sentanda, salvo tamen priori censu de
 area prenominatorum bonorum, quem
 dare debet omnibus annis predicta Ma-
 trona loco et tempore constituto. Sic
 igitur cautum est sepedicto Infirmario
 aut alteri loco ejus subrogato, quod
 quandocunque prelibata Matrona in festo
Martini non dederit oleum memoratum,
 sicut est preactum, continuo potest ipse
 Infirmarius omnia bona premissa in suam
 redigere potestatem, idem fiat post obi-
 tum matrone sepius memorate. Huic
 contractui interfuerunt *Landoldus* ple-
 banus in *Gotramstein*, *Wolwer* et *C. de*
Altdorf milites, *Bert.* frater *Herman-*
ni de Sibelingen, *H. Cleinemez*, *Wern-*
herus institor de *Wolmesheim*, *Cunra-*
radus de Albrechtswilre et alii quam
 plures fide digni. Ut autem hec rata
 et inconvulsa omni tempore perseve-
 rent, de consensu utriusque partis Sigil-
 lum Domini Metensis presentibus est
 ap-

appensum. Actum Anno gratie M°CC°
LXX°III. Mensē Aprilī.

Anno Domini M.CC. LXXIII. —
Littere Domini Rudolfi Regis Romano-
rum super *Heingereide*. l. c. p. 206.

Anno Domini M.CC.LXX. quarto. —
Littere super absolucione minute de-
cime per census quatuor unciarum hall.
in *Wandesheim*. l. c. p. 208.

Anno Domini M.CC.LXX. quarto. —
Littere super quatuordecim talentis
olei ad infirmariam monachorum *Ute-
rine Vallis*. l. c. p. 209.

XXXIV.

*Gregorii PP. littere super Leuben &
Herboltesberge ad Monasterium
Uterine Vallis.*

*Gregorius (X.) Episcopus Servus
Servorum Dei dilectis filiis Abbatii et
Conventui Monasterii *Uterine Vallis*
Cisterc. Ord. Spirens. Dioc. salutem et
Apostolicam benedictionem. Cum à
Nobis petitur, quod est justum et ho-
nestum, tam vigor equitatis, quam ordo
exigit rationis, ut id per sollicitudinem
officii nostri ad debitum perducatur ef-
fectum. Ea propter dilecti in Domino
filii*

filii vestris iustis postulacionibus 'grato
concurrentes assensu, personas vestras
et Monasterium *Uterine Vallis*, in quo
divino vacatis obsequio cum omnibus
bonis que in presenciarum rationabiliter
possident aut in futurum iustis modis
prestante Domino poterit adipisci, sub
beati Petri et nostra protectione fusci-
pimus; specialiter autem Grangiam de
Loyben cum redditibus frumenti, feni
et aliarum rerum ac aliis pertinentiis
suis, pascua de *Vischbach*, quatuor man-
fos terre in *Herboltesberge*, terras quo-
que possessiones et alia bona vestra, sicut
ea omnia iuste ac pacifice possidetis vo-
bis et per vos eidem monasterio auco-
ritate Apostolica confirmamus et presen-
tis scripti patrocinio communimus. Nulli
ergo omnino hominum liceat hanc pa-
ginam nostre protectionis et confirma-
cionis infringere vel ei ausu temerario
contra ire, si quis autem hoc attemptare
presumperit, indignationem Omnipot-
tentis Dei et beatorum Petri et Pauli
Apostolorum ejus se noverit incursum.
Datum *Anagnie* II Idus octobris Ponti-
ficiatus nostri anno tercio decimo. (1274).

XXXV.

Donatio omnium bonorum in Schiverstat à Walthero & parentibus suis Uterine Valli facta. 1274.

Judices Spirenses tenore prefencium protestamur publice et conitare volumus universis, quod *Theodericus cellerarius Uterine Vallis Curator Waltheri filii quondam Ditmari militis de Schiverstat* constitutus coram Nobis in figura judicii una cum *Walthero* predicto, universa bona, que ipsum *Waltherum ex obitu patris ac matris sue contingunt et alias undecunque scilicet propria et hereditaria jugera Campestria, prata, curtes, areas, silvas et census, quorum situs est in Schiverstat*, Item vineas in *Wachenheim*, quorum bonorum curam idem *Theodericus* geffit, eidem *Walthero*, qui sedecim annos etatis habuit, coram Nobis in manus suas liberè resignavit, qua resignatione facta idem *Waltherus* deliberato animo et bona voluntate universa bona predicta et singula Abbatii et Conventui *Uterine Vallis* in remedium anime sue et suorum consultit libere et precise Domino *Johanni Abbatii, H. priori, Th. Cellerario, H. mercator.*

ca.

catori ibidem ea pro toto conventu presentibus libere resignando, ita tamen, quod iidem Abbas et Conventus in domo Abbatis ipsum *Waltherum*, quam diu voluerit stare permittet, et ei prebenda, que uni monacho dari consuevit, dabunt. Item quinque ulnas grisei panni annuatim et caligas et calcios quibus eget et nichilominus ei viginti modios filiginis sine suis expensis et laboribus ante domum, quam voluerit in Nativitate beate Virginis Spiram presentabunt, cum quibus faciet, quod sibi viderit expedire. Si vero in Claustro stare noluerit, triginta modios filiginis ipsi *Walthero Spiram* ad dies vite sue sub forma predicta ipsi Abbas et Conventus presentabunt. Adjectum fuit etiam quod ipsi *Walthero* hanc donacionem non licet revocare et quod de bonis predictis nullatenus se deinceps intromittere poterit neque debet. Hujus rei testes sunt *Hugo Spisarius* Canonicus sancti *Widonis Eudungus* Officialis Domini Prepositi Spirenſis, *Heinricus* plebanus sancte crucis, *Ludolfus*, *H. ac Magister Bruningus* Causidici, *H. Archipresbyter*, *Johannestabellio*, *H. Scultetus* Spirenſis et *Sigulo pullus* et alii Clerici et Lai-

Laici fide digni. Ut autem predicta omnia & singula in suo labore perseverent perpetuo valitura, ad preces & consensum partium hinc inde sub testimonio testium prescriptorum Sigillum nostrum huic instrumento publico duimus appendendum. Acta sunt hec coram Nobis in Clauistro spirensi presentibus Domino Abate, monachis & *Walthero* ac testibus predictis Anno Domini M°CC°LXX°III°. post *Severini* Episcopi feria quarta. (23. Oct.)

Anno Domini M.CC.LXXIII. — Littere super III. Solidos hall. ad Hospitale *Uterine Vallis*. l. c. p. 210.

XXXVI.

Collatio bonorum Domine Gute de Wilenstein. 1274.

Nos *Wernherus* miseratione Divina Abbas in *Franckental* tenore presencium notum facimus Universis, quod venerabilis Pater Dominus *Johannes Abbas* totusque conventus *Uterine Vallis* bona sua sita in *Bintersheim* videlicet curiam & XXIII. jugera agri arabilis, que honorabilis matrona *Guta* relicta Domini *Joannis de Wilenstein* post
Monast. T. III. f obi-

obitum ejusdem mariti justo emptionis titulo acquisita ipsis in puram elemosinam contulit, Concesserunt *Cunrado* dicto de *Munnesheim* ejusque successoribus jure hereditario possidenda, ita tamen quod semper senior heredum singulariter succedat in eisdem bonis pro viginti maldris filiginis et uno maldro tritici ipsis in Civitatem Wormaciensem seu ad quemcunque locum infra unum miliare voluerint in Nativitate beate *Marie* sine dampno ipsorum & expensis annis singulis presentandis. Preterea edicia dictae curie in eadem firmitate & valore quo eis assignata sunt, studeant conservare. Hijs nichilominus adjectum, quodsi dictus *C.* vel heredes sui circa culturam predictorum bonorum desides et remissi fuerint comprobati seu prehabitam Census pensionem die non solverint memorato, prelibati Abbas & Conventus de proventibus fructuum dictorum bonorum presentis tunc anni IIII or libras deneriorum Wormatiensium & ad hoc Censum predictum recipient contradicta qualibet non obstante. Insuper bona concessa sepe fato *C.* in suam possunt redigere potestatem. Hec omnia ob reverenciam Venerabilium viorum

rum Domini Johannis Abbatis & Conventus *Uterine Vallis* sigilli nostri munimine duximus confirmanda. Actum anno Domini M^oCC^oLXX quarto.

XXXVII.

Littere super vineas in Bubenvilre.

1275.

Judices Spirenses presencium inspectoribus credere subnotatis. Tenore presencium ad noticiam univerorum volumus pervenire, quod *Hugo miles de Bellenheim* dictus *Havener* Zelo pietatis attactus bona sua subscripta, que ipse multis retroactis temporibus pacifice tenuit & possedit Abbatii & Conventui *Uterine Vallis* contulit propter Deum videlicet vineas suas in *Altenvorst* & in *Bubenvilre* hijs terminis distinctas in *Altenvorst* apud pratum II. jugera, It in *Mulenbuhel* unum juger & dimidium. It. in *Altenvorst* ame *Geren* duo jugera & dimidium It. *Schelhornes* *Gehe* unum jugerum It. *Schelhornes* jugerum longum. It. *Schelhornes* dimidium jugerum in planicie apud tugurium. It. *Kriges morgen* apud tugurium It. *Schelhornes* jugerum in Valle. It. unum

& dimidium jugerum zu ebben eirde. It. antiqui lupi unum & dimidium jugerum. It. unum & dimidium jugerum *Hermann de prato* versus montem. It. *Nardenbert* unum & dimidium jugerum, qui dabit Nobis quartam partem proventuum. It. *Schelehornes* duo jugera *an der phlecgen* oben an *Scepten eirden*. It. retro *Bubenwilre* an der Gaszen unum jugerum & dimidium. Hec bona memoratus *Hugo miles* in manus nostras resignata liberaliter prefatis Abbatii & Conventui peciit assignari sub hac forma, ut ijdem Abbas & Conventus annuatim XX carratas simi & cultores totidem eisdem vineis superducant. Insuper medietatem proveniuum dictarum vinearum ipsi militi annis singulis, quamdiu vixerit, absque dampno suo & labore ad quemcunque locum infra duo miliaria circa *Bellenheim* voluerit, presentabunt & nichilominus ipso decedente de eisdem vineis heredibus uxoris sue *Petriffe* tredecim libras Spirenses presentabunt. Nos vero secundum voluntatem ipsius donatoris dicta bona prenominatis Abbatii & Conventui assignavimus cum effectu & misimus eos in possessionem dictorum bonorum

norum & ea ab ipsis decrevimus jure
perpetuo possidenda et nichilominus in
robur et firmitatem hujus donacionis
facte inter vivos sigillum nostrum ad ro-
gatum dicti *Havenarii* cum ipsis sigillo
duximus presentibus appendendum.
Huic donacioni facte coram Magistro
H. causidico de *Augusta*, cui Nos vices
nostras commisimus in hac parte inter-
fuerunt Dominus *Hugo* Cantor Spiren-
sis, *Berengerus* plebanus in *Hergesheim*,
H. de Wiszen, *Diderich* et frater ejus,
Conradus Otto milites de Hergesheim,
Hartmannus & Crafdo de Queicheim,
Egeno de Steinwilre, *Theodoricus mo-*
nachus de Herte, *Theodoricus major*
Cellerarius Uterine Vallis, *Wilhelmus*
filius Iororis *Havenarii*, *Cunradus Cel-*
lerarius ejusdem et alii quam plures
fide digni in prescripte rei testimonium
convocati. Acta sunt hec *Spire* Anno
Domini M°CC°LXXV°. mense Majo.

Anno gratie M. CC. LXX. quinto —
Littere super unam urnam olei in *Boch-*
ingen ad infirmariam monachorum *U-*
terine Vallis. l. c. p. 212.

XXXVIII.

Littere donacionis bonorum in Bubenvilre. Ad Custodiam. 1275.

Judices Spirenses presencium inspectribus credere subnotatis. Tenore presencium ad noticiam universorum volumus pervenire, quod *Hugo miles de Bellenheim dictus Harenarius* Zelo pie-tatis attactus bona sua subscripta, que ipse multis retro actis temporibus pacifice tenuit Abbatii et Conventui *Uterine Vallis* contulit propter Deum, videlicet omnes porcos suos et duo jugera vinearum sita in *Altenvorst*, de quibus ad altare sancte *Katherine* ibidem sacerdos constituetur perpetuo celebraturus, ad quod eciam lumen ardebit in perpetuum et nomen ejus et uxoris sue *Petriffe* libro ejusdem altaris in Canone ascribetur. Item unum juger et dimidium vinearum in *Mulenbuhel* eisdem contulit, ut ex eis et predictis lumen perpetuum fiat ad altare virginis gloriose. Item quinque viros sibi jure proprietatis attinentes videlicet, *Fridericum* seniorem de *Bubenwilre* et quatuor filios ejus *Sigulonem*, *Johannem*, *Heinricum* et *Fridericum* cum omni

ni

ni jure suo donavit eisdem servituros. Item vineas suas in *Altenvorſt* et in *Bubenvilre* eis contulit sub hac forma, ut ipsi viginti carratas fimi annuatim et cultores totidem eisdem vineis superducant. Insuper medietatem proveniūm dictarum vinearum ipsi militi annis singulis, quamdiu vixerit, absque dampno suo et labore, ad quemcunque locum infra duo miliaria circa *Bellenheim* voluerit, assignabunt et nichilominus ipso decedente de eisdem vineis heredibus uxoris sue *Petriffe* tredecim libras Spirensium presentabunt. Preterea equum ambulanten cum coopertura eisdem donavit, apud quos eciam percipere sepulturam ecclesiasticam preelegit. Item de quinque jugeribus agri sitis in terminis *Bellenheim* constituit ab eorundem jugerum possessoribus Custodi jam dicti Cenobii annuatim duo maldra spelte ad conficiendas hostias in Nativitate beate *Marie* perpetuo presentari. Hec igitur bona memoratus *Hugo Hovenarius* miles in nostras manus resignata liberaliter prefatis Abbatii et Conventui pecuit assignari et nichilominus hanc donacionem inter vivos rite ac sollempniter factam sigil-

lis Venerabilis Patris ac Domini nostri *Friderici Spirensis Episcopi*, Capituli ibidem, nostro, Domini *Hugonis Cantoris Ecclesie Spirensis* ac suo petivit humiliter roborari. Huic donacioni facte coram Magistro *H. Causidico de Augusta*, cui nos predicti judices vices nostras commisimus in hac parte, interfuerunt Dominus *Hugo de Spigelberc* Cantor predictus, *Berengerus plebanus in Hergesheim*, *H. de Wieszen Dithericus* et frater ejus, *Cunradus*, *Otto hij milites de Hergesheim*, *Hartmannus et Crafto de Queichen*, *Egeno de Steinwilre*, *Didericus monachus de Herde Confessor ipsius Harenarii*, *Wilhelmus filius sororis Harenarii*, *Cunradus Cellerarius ejusdem*, *Theodericus Cellerarius Major Uterine Vallis* et alii quam plures fide digni in prescripte rei testimonium convocati. Nos *Fridericus Episcopus*, Capitulum Spirensse, judices et *Hugo Cantor predictus* profitemur predictam donacionem rite a *Havenario milite factam* et eam esse veram et ut perpetuo maneant valitura, sigilla nostra una cum sigillo ipsius *Hugonis*, *Havenarii militis*, ad rogatum ipsius *Havenarii* huic instrumento publico

lico duximus appendenda. Acta sunt
hec Spire Anno Domini M°CC°LXX°V.

XXXIX.

Littere super donacione IIII. maldorum Silig. 1276.

Judices Spirenses Anno Domini M.
CC.LXXVI. in Octava Epiphanie (13.
Jan.) Magister Heinricus de Nicastel pre-
bendarius Spirensis et H. Scolaris ipsius
quatuor modios Siliginis annuos et per-
petuos, quos habent in villa Zabern
Abbati et Conventui Uterine Vallis con-
tulerunt liberaliter propter Deum, ita
tamen, quod prefatus H. Scolaris dictis
quatuor modiis gaudeat in vita sua.
Testes hujus donacionis sunt. Dominus
H. plebanus sancte Crucis, Drutwinus
prespiter nepos ejusdem, frater H. mi-
les dictus de Breteheim, frater H. mo-
nachus Uterine Vallis, fr. Sifridus Ma-
gister Curie in Spira. C. Scolaris Ma-
gistri H. de Nicastel supra dicti et alii
quam plures fide digni. Nos igitur ad
preces ipsorum sigillo nostro roboravi-
mus prefens scriptum. Actum Anno et
die prenotatis.

XL.

*Littere super Urnam Olei in Noszdorf
ad infirmariam monachorum. 1276.*

Judices Spirenses tenore presencium ad noticiam Universorum volumus per venire, quod *Bertoldus de Nosdorf* dictus *Bietze* in presencia nostri constitutus profitebatur se suosque heredes obligatos fore ad solvendam pensionem annuam, videlicet unam urnam olei aut unum maldrum pise bone ac purgate, quam felicis memorie pater suis pro remedio anime sue perpetuo in die sancti *Martini* ad Infirmitorium monachorum *Uterine Vallis* constituit presen tari de bonis suis, videlicet orto consito arboribus nucum sito apud curiam *H. militis* dicti *Baungerter*, in villa pre notata. Preterea dictus *Bert.* male con suetudini, quam pro jure usurpaverat, asserens sibi debere dari ab Infirmario prefati monasterii annuatim duos soccos vel duas cyrotacas, in nostra presencia renunciavit. In cuius facti evidenciam & munimen infirmario sepedicti monasterii presens scriptum contulimus sigilli nostri munimine roboratum. Datum Anno Domini M°CC°LXXVI°. Mensē Majo.

XLI.

XLI.

Littere super sex unciis hall. & dimidia in Ossingen & in Burnheim. 1276.

Ego Cunradus Dominus de Schuppen tenore presencium recognosco, profiteor & protestor, quod fideles mei Welp & Margareta de Gotramstein conjuges, Welpf, Otdo, Sifridus & Cunradus eorundem filii communicata manu meo adhibito beneplacito & consensu vendiderunt Viris religiosis Domino Abbatii & Conventui Uterine Vallis censum sex uncearum & dimidie hallens. in Ossingen & in Burnheim proprietatis titulo, perpetuo recipiendum, quem a me predicti conjuges hactenus in feodo habuerunt, resignaverunt itaque memorati conjuges mihi in recompensam ejusdem census quinque quartalia vinearum apud villam Sibelingen dicta in hindirsten vorst sita, & eadem una cum pueris suis predictis à me in feodo receperunt, hoc adjecto, quod si prefatus Conventus ab aliquibus in memoratis censibus gravaretur, memorata quinque quartalia vinearum nunc mihi resignata ipsi Conventui loco census predicti cedant proprietatis titulo ipsisque gaudeat

deat liberaliter perpetuo sine quorumlibet inpetione. Hujus vendicionis testes sunt *Sibotdo Clericus de Annenwilre, Eberhardus de Mulnhusen, Andreas de Gotramstein, C. de Altdorf ibidem, Otdo de jugenheim, Hugo de Zeizinheim* milites & *Marquardus dictus Kaufman* advocatus. In quorum omnium testimonium & cautelam perpetuo valitaram sigillum meum una cum sigillo *Marquardi dicti Kaufman* advocati Serenissimi Domini R. Regis Romanorum Officiati presentibus est appensum. Actum & Datum Anno Domini M^oCC^oLXX^oVI^o. feria quinta ante festum beati *Johannis Baptiste.* (18. Junij.)

SUB ABBATE ARNOLDO.

XLII.

Littere super tribus domibus sitis an der Ertbruste. 1277.

Judices Spirenses. Causam, que vertebatur inter reverendos viros Abbatem & Conventum *Uterine Vallis* ex parte una & Priorem & Conventum fratrum Ordinis sancti *Augustini* seu *Adelheidim* et

et *Werndrudim* conversas super tribus domibus sitis in der *Erbbruste*, Dominus *H. de sancta Cruce* et Magister *Ludolfus* advocatus sibi assumentes arbitrio pena viginti marcarum vallato, quas pars contraveniens Nobis dimidias et arbitris dabit dimidias taliter deciderunt, quod dictus Prior et Conventus sancti *Augustini*, predicte cause et domibus cum omni jure quod eis competitabat contra prefatum Dominum Abbatem et Conventum et contra conversas abrenunciando cesserunt simpliciter et precise procurande, nichilominus sub pena predicta nomen iporum de predictis domibus intabulatum detabulari et nomen Domini Abbatis et Conventus *Uterine Vallis* de eisdem domibus intabulari. Aeta sunt hec in Claustro Spirensi presentibus Cellerario et fratre *Dietherico* nomine sui Abbatis et Conventus, fratre *Johanne* suppriore et fratre *Ditmaro* nomine Prioris et Conventus sui, Domino *Heilmanno*, Domino *Budungo* prebendario sancti Martini et aliis probis viris, unde nos ad preces parcium sigillo nostro et sigillo conventus predictorum fratrum sancti *Augustini* roboravimus presens scriptum. Nos fra-

frater *Johannes Supprior et Conventus Ordinis sancti Augustini de domo Spirensi* dantes testimonium et consensum de premissis sigillum nostri conventus presentibus duximus apponendum. Actum Anno Domini M^oC^oC^oLXXVII^o. *Perpetue & Felicitatis.* (7. Mart.)

XLIII.

Littere compositionis inter monachos Uterine Vallis & rusticos in Hohenstat super quadam semita. 1277.

Judices Spirenses tenore presencium ad noticiam universorum volumus per venire, quod *Theodericus major Cellerarius & procurator virorum religiosorum Abbatis & Conventus Uterine Vallis* nomine eorum contra villanos universos in *Superiori Hohenstat* citatos & comparentes in figura judicii proposuit, quod dicti Villani pro Almeinda habuerunt limitem tendentem per pratrum inferius juxta eandem villam distinguenter terminos sive quod vulgo dicitur marken villarum *Hohenstat superioris & inferioris*, quem limitem sive viam proprietatis titulo Abbati & Conventui consensu unanimi vendiderunt

runt pro tribus libris denariorum *Anwilre*; quas ipsi villani ab eis receptas ad chori sui structuram & edificium converterunt, tali adjecta nichilominus condicione, ut in testimonium juste empacionis claustrum *Uterine Vallis* annuatim in festo sancti *Martini* ad ecclesiam *Superioris Hohenstat* unum fertonem cere perpetuo presentaret, quibus rite solutis dicti Villani Abbatem & Conventum prelibatos in prefato limite nitabantur contra justiciam impedire, tandem post multas allegationes hinc inde habitas dicti villani habito inter se consilio, jus empacionis, ut dictum est, animo deliberato & voluntate spontanea recognoverunt, Abbatii & Conventui memoratis, asserentes sibi vel villanis in *inferiori Hohenstat* nullum jus competere debere in eadem via, renunciantes nichilominus pro se suisque heredibus ac successoribus omni questioni, actioni seu juri sibi ex quacunque causa in ipso limite competenti, obligantes insuper se & suos heredes quod quicunque sedictis Abbatii & Conventui in eadem via contra justitiam verbo vel opere impedimentum quocunque intulerit & gravamen, nobis judicibus seu nostris success-

cessoribus nomine pene in decem libras
Spirenses teneatur, salvo jure propri-
tatis prescripti conventus in via preno-
tata & expensis dampni & querele. In
hujus igitur compositionis certam evi-
denciam Nos ad petitionem parcium
sigillum nostrum huic instrumento du-
ximus appendendum. Actum Anno
Domini M°CC°LXXVII°. feria secunda
proxima post *Letare.* (8. Martij.)

XLIV.

*Littere super V. tinas vini in Sibeltin-
gen. Ad Infirmary Monachorum.*

1277.

Nos *Johannes miles dictus de Meti*
adtestacione presencium dilucide pro-
fitemur quod accedente consensu filio-
rum nostrorum *Heinrici et Johannis*
reditus quinque amarum vini in *Sibel-*
tingen tempore vindemie solvendarum
in vineis et ab ipsarum possessoribus
subnotatis, quarum *Hertwicus* procu-
rator noster sive heredes dant unam
amam et dimidiam de vinea dicta volga-
riter *hucke* ijdem dant unam de vinea
dicta *Worste wingert* et alia parte vinee
dicta *doppelbret*. It. *Heinricus Winzeler*
et

et sui heredes dant amam de jugere sito
apud pontem. It. *Cunradus Glade* suique
heredes dant amam de duali parte ju-
geris sita retro *Hermannum Advoca-*
tum. It. *Heinricus Veldunc* suique he-
redes dant dimidiam amam de jugere
vinee sito versus *Gotramenstein.* Hos
inquam redditus vendidimus fratri *Ja-*
cobo Infirmario Uterine Vallis nomine
Infirmarie sue & publice resignavimus
perpetuo quiete & pacifice percipiendos
pro quindecim talentis hall. nobis modo
debito persolutis. Preterea vineas jam
prescriptas assignavimus jam dicte In-
firmarie nomine Claustrī prelibati titulo
ypotece quod vulgo dicitur Underphant
tali interposita condicione, ut si quando
possessores ipsarum vinearum redditus
prescriptos non solverint modo ac ter-
mino prenotato, tunc omnes viuee me-
morate cedent infirmarie *Uterine Vallis*
perpetuo proprietatis titulo possidente
nostris heredibus & coheredibus vel
ipsarum vinearum possessoribus seu qui-
buscumque hominibus non valentibus
contraire. Preterea sepedicte vinee sine
consensu Infirmarii & Conventus *Ute-*
rine Vallis nec vendi debent, nec ali-
quo censu ullatenus obligari. Nos igi-

tur ad hujus legittimi contractus eviden-
ciam , robur & memoriam sigillum nos-
trum una cum Sigillo filii nostri memo-
rati *H.* huic instrumento publico duxi-
mus appendendum. Actum Anno gra-
cie M°CC°LXX°VII°. mense Marcio in
presencia testium subscriptorum , qui
sunt *H.* prior *Uterine Vallis*, *Cunra-
dus Custos*, *Lampertus Magister in
Geilenwilre*, *C.* vinitor ibidem, *Cun-
radus miles de Altdorf*, *Burkardus
miles de Bochingen*, *C. retro ecclesiam*
& possessores vinearum in littera pre-
notati.

XLV.

*Littere super duobus jugeribus vinea-
rum ad Officium Custodie. 1277.*

Nos *Johannes Miles de Meti* dictus
adtestatione presencium dilucide pro-
fitemur , quod accedente consensu filio-
rum nostrorum *Heinrici & Johannis*
vendidimus fratri *Cunrado Custodi mo-
nasterii Uterine Vallis* nomine Custodie
ejusdem Claustri duo jugera vinee sita
in terminis ville *Sibeltingen* in loco qui
volgariter dicitur *Ginnenbach* pro de-
cem & novem talentis hall., assignan-
tes

tes ea Custodie jam dicti Claustris ab omni exactione & censu libera perpetuo proprietatis titulo possidenda contradictione heredum vel coheredum nostrorum seu quorumcunque hominum non obstante. Acta sunt hec Anno Domini M^oCC^oLXX^oVII^o. mense Marcio coram testibus subnotatis, qui sunt Dominus *Arnoldus Abbas Uterine Vallis H.* prior, *Jacobi Infirmarius ibidem, Wolverus & C. de Altdorf milites, Hertwicus procurator noster, C. Kiselhart.* Ut igitur hec rata & inconvulta perpetuo perseverent, nos presenti scripto sigillum nostrum una cum sigillo filii nostri prelibati *H.* duximus appendendum:

Anno Domini M. CC. LXXVII.—
Littere donacionis omnium honorum ex parte Domine *Jrmelè in Wolmesheim: l. c. p. 213.*

XLVI.

Littere super III. libris hall. de curia sita juxta portam Reni. 1277.

Judices Spirenses tenore presencium ad noticiam universorum volumus perenire, quod viri Venerabiles Dominus

*Arnoldius Abbas & Conventus Uterine
Vallis* in nostra presencia constituti con-
cesserunt Heinrico & uxori sue *Demudi*
dicte *Welhen* curiam suam sitam apud
portam Reni in Civitate Spirensi pro-
censu annuali videlicet quindecim un-
ceis denariorum, media parte ejusdem
census in Nativitate beate *Marie*, re-
liqua vero in Nativitate Domini perfol-
venda. Prelibati etiam *H.* & *D.* obli-
gaverunt etiam unam amam vini cen-
sualis in *Bubenwilre* & unum jugerum
vinee situm ibidem titulo hypotece, quod
vulgo dicitur Underphant Dominis pre-
notatis sub tali condicione, ut si infra
terminum in Curia jam concessa domum
cum Cellario ad valorem viginti libra-
rum non edificaverint, ut promiserunt,
tunc ipsa bona hypotece titulo obligata
cum curia concessa ad proprietatem Do-
minorum *Uterine Vallis* transibunt con-
tradiccione qualibet non obstante. Hijs
adjectum est, quod cum uterque vide-
licet *H.* & *D.* de vite hujus medio fue-
rint evocati, curia prefata ad Dominium
jam dicti conventus revertentur & ama
prescripta vini censualis cedet perpetuo
ad solacium ejusdem conventus ut ipso-
rum Anniversarium annuatim modo de-
bito

bito peragatur. Preterea sepedicti Abbas & Conventus eisdem curie sue professoribus contulerunt plenam fraternitatem omniumque bonorum que apud eos fiunt, participium & communionem ecclesiastice sepulture. In hujus igitur facti certam evidenciam, robur & memoriam Nos huic instrumento publico sigillum nostrum una cum sigillo Domini Abbatis prenominati ad petitionem utriusque partis duximus appendendum. Actum anno gratie M^oCC^o LXXVII. mense...

Anno gratie M^oCC^o.LXXVII. — Littere super sex maldris Siliginis & duali parte unius maldri in *Barbelrode* ad pitanciam. l. c. p. 215.

XLVII.

Littere absolucionis bonorum in Bubenwilre. 1278.

Nos *Fridericus miles dictus de Tan* tenore presencium protestamur & constare volumus universis, quod *Villani de Bubenwilre*, cuius ville jurisdictio ad Nos pleno jure spectare dinoscitur, in figura judicii ejusdem ville viros religiosos Abbatem & Conventum *Uterine*

*Vallis traxerunt in Causam et impete-
bant pro dando jure quod vulgo dici-
tur dische phenninge de bonis suis sitis
in Altenvorst, que bona ijdem Abbas
& Conventus ex donacione seu legacio-
ne felicis memorie Domini *Hugonis
militis de Bellenheim* dicti *Havener*
jam dudum vero proprietatis titulo pos-
federunt, e contra dicti Abbas & Con-
ventus legitimo testimonio comproba-
verunt & per sententiam scabinorum
seu juratorum ejusdem ville confirma-
runt, quod bona prelibata tam ex do-
natoris libertate, quam ex temporis pre-
scripcione ab omnibus censibus seu ju-
ribus quocunque vocabulo censeantur,
perpetuo libera esse debeant & soluta,
quam sententiam rite & rationabiliter
latam, utpote juri consonam presentis
scripti ac sigilli nostri patrocinio con-
firmamus, dantes has nostre auctorita-
tis litteras Conventui *Uterine Vallis* in
testimonium predictorum. Actum An-
no Domini M°CC°LXX° octavo.*

Anno Domini M. CC. LXX. VIII.—
Littere super bonis in *Damheim* quod
sint absoluta ab omni exactione seu pre-
caria. l. c. p. 216.

Anno

Anno Domini M.CC.LXX. octavo —
Littere absolutionis bonorum in *Buben-*
wilre ab omni impetizione censu' seu
juris quod dicitur *Tmesphenninge.* l. c.
p. 221.

Anno Domini M.CC. LXXIX. — Lit-
tere super decisione litis inter nos & vil-
lanos de *Offinbach* super Almeinda. l.
c. p. 218.

XLVIII.

Littere judicum super Decimis in
Altdorf. 1280.

Judices Spirenses. Noverint univer-
si presencium inspectores, quod Domi-
nus *Johannes Miles* dictus de *Meti* in
judicio constitutus coram nobis una cum
filiis suis *Johanne Canonico Spirensi* &
Heinrico milite recognovit se liberali-
ter & in toto titulo proprietatis vendi-
disse viris religiosis Domino *Arnoldo*
Abbati totique Conventui *Uterine Val-*
lis Cisterciensis Ordinis, Spirensis Dyo-
cesis totam decimam in Altdorf majorem
& minorem cum pleno jure & integritate
habendam & perpetuo ac vero proprie-
tatis titulo possidendam, de confensu
honorabilium virorum Abbatis & Con-

g 4 ventus

ventus monasterii Wizenburgensis Ordinis sancti Benedicti, a quibus dictam de-
nam tenuerat titulo feodali, quibus
eciam in recompensam & restaurum re-
signavit universa bona sua in *Windem*,
castro & jure patronatus ibidem excep-
tis, que bona in feodum habenda sicut
dictam decimam in *Altdorf* recepit ab
eisdem, Confessus est eciam, quod bona
sua proprietaria in *Altdorf* in recom-
pensam dedit *H. dicto Schiet*, *C. dicto*
Jungen, *Eberhardo* & *Bertholdo* mi-
litibus ibidem, quos ipse de eadem de-
cima, quam habuit ab Ecclesia Wizen-
burgensi in feodo ulterius infeodavit.
Et quod post liberam resignacionem per
dictos milites de ipsa decima sibi factam
coram Dominis judicibus ville *Altdorf*
& coram scultetoj juratisque & aliis
quam pluribus fide dignis, quorum no-
mina sunt subscripta, sepe dictis Abba-
ti *Utechine*, *Vallis*, *Heinrico Cellerario*
& fratri *Erphoni* nomine tocius Con-
ventus ad hoc missis prelibatus Domi-
nus *Johannes* una cum filiis suis de con-
senso militum prescriptorum ibidem pre-
sencium & id fieri roganeum dictam
decimam cum pleno jure tradidisset &
resignasset & scultetus nomine judicum
eos-

eosdem Abbatem & Conventum in professionem veram & nudam misisset decime supra scripte , prout hec conscripta & subdictorum Abbatis & Conventus Wizenburgensis & ipsius Johannis sigillum plenius continentur , quibus rogati sigillum nostrum appendimus in instrumento publico super hijs confecto , quod una cum sigillis appensis verum esse recognoscimus & protestamur . Preterea ad securandum dictos Abbatem & Conventum *Uterine Vallis* plenius in premissis , prefati Heinrici & Johannis filii ipsius coram nobis & eciam judicibus & scabinis ville Altdorf se fidejussores constituerunt & Warandos pro pueris ejusdem Domini Johannis nondum adultis & nomine fidejussionis C. dictus Binthinberger & H. dictus Schiet milites curias suas in prehabita villa ypothece titulo ipsis Abbat & Conventui tradiderunt & resignaverunt in figura judicii super eo , quod pueri ipsius Johannis postquam ad maturam & legitimam pervenerint etatem , dicta bona similiter tradant & resignent ipsis Abbat & Conventui eis debite renunciendo , & quod rata habeant & obseruent universa circa vendicionem dicte decime

cime facta per Dominum *Johannem* prelibatum, alioquin si id factum non fuerit, quodcumque dampnum vel incommodum Abbas & Conventus prefati ex hoc sustinuerint, ab hoc eos indempnes reddant penitus & absolvant, vel ipsi Abbas & Conventus super dicta bona *Cunradi* & *Heinrici* militum prescriptorum eis hypothecis titulo constituta & ad personas ac bona filiorum *Johannis* predictorum respectum habebunt & omnia bona eorum erunt ipsis Abbatii & Conventui obligata, donec indempnes penitus absolvantur, super quibus omnibus actis rite & rationabiliter coram nobis hoc instrumentum publicum nostri sigilli munimine ad rogatum parciū decrevimus roborari ad premissorum perpetuum firmamentum. Testes, qui resignacioni premissae facte in *Alt-dorf* interfuerunt sunt milites prescripti videlicet *C. Binthenberger* & *H. dictus Schiet*. Item *Eberhardus* & *C. de Gotderamestein* milites. Item jurati & hubarrij *Marcul*: scultetus, *C. filius sculteti*, *Eufel*, *Cunradus*, *Banplini*, *Brumezzer*, *Hermannus* filius sculteti, *Gerwinus*, *Eberhardus* filius *Alberti* & alii fide digni. Acta sunt hec coram nobis

Anno

Anno Domini M^oCC^oLXXX, in Domini-
ca ante Ascensionem Domini proxima
(26. Maji.) presente Magistro Johanne
tabellione & quam pluribus fide dignis.

XLIX.

*Littere super Decimam totam in Alt-
dorf. 1280.*

*Johannes miles dictus de Meti Uni-
versis presencium inspectoriibus fidem
subscriptis adhibere. Quoniam ea que
geruntur in tempore, labuntur cum
tempore, ob hoc prudens decrevit An-
tiquitas, cui sancti Patres sanxerunt re-
verenciam exhibendam, ut ea que ra-
cionaliter gesta sunt, scriptorum ac
sigillorum munimine roborentur. Hinc
est quod ad perpetuam rei memoriam
renovandam cunctorum noticie cupimus
declarari, quod nos totam decimam ville
Altdorf Spir. Dyoc. majorem & mino-
rem, quam ab Abbatे & Conventu de
Wizenburg ordinis sancti *Benedicti* in
feodo tenuimus & quam *Heinricus*
Schiet, *Conradus* dictus *juvenis*, *Ger-
hardus* & *Bertholdus* fratres milites de
Altdorf similiter à nobis jure feodi te-
nuerunt juste & legitime vendicionis
con-*

contractu seu titulo vendidimus & vendidisse pleno jure nos presentibus Confitemur viris religiosis Abbatii & Conventui Monasterii *Uterine Vallis Cist.* Ord. Spir. Dyoc. pro quadam summa pecunie nobis numerate & integraliter persolute ad habendum, tenendum, usendum, possidendum, faciendum ac disponendum de eadem decima, quod ipsis & suo monasterio viderint expedire, transferentes & donantes eis & in ipsos omne jus, quod nobis in dicta decima competit & in manus eorum idem jus absolute, libere & plenarie resignantes, Et tradidimus ac tradimus accedente consensu & auctoritate predicti Domini Abbatis de *Wizenburg* & Conventus ejusdem loci dictae Decime possessionem vel quasi liberam & vacuam ac intrandi eandem & occupandi tanquam suam propriam presenti scripto ipsis damus plenam & liberam potestatem, Confitentes dictam pecuniam in nostros usus fore conversam & constituentes nos & nostros liberos & heredes Universos warandos hujusmodi decime predictis Abbatii & Conventui adversus omnem hominem seu Collegium vel Collegia ut est juris, et si quis occasione nostri prefa-

fatum Monasterium seu Abbatem et Conventum super predicta decima in toto vel in parte inpecierit, molestaverit aut gravaverit in judicio vel extra, de hoc ipsos secundum scripti juris exigentiam liberabimus ac indemnes reddemus. Recunciantes excepcioni pecunie non numerate, non tradite non recepte et in utilitatem nostram non converse, restitucioni doli mali, beneficio constitucionis, quo deceptis ultra dimidiā justi precii subvenitur et generaliter omni juris auxilio Canonici et Civilis cunctisque defensionibus et excepcionibus et litteris à sede Apostolica vel aliunde impetratis vel impetrandis ad presens et in posterum venire et juvari possemus de jure vel de facto contra hujusmodi vendicionis contractum seu presens iustrumentum. Accessit in omnibus hijs sollempnis voluntas consensus et auctoritas predicti Domini Abbatis et Conventus de *Wizenburg* nec non militum prescriptorum, quibus Abbatii et Conventui bona sita in Winden nobis attinencia cum omnibus suis pertinenciis, excepto jure patronatus et castro et insuper redditus seu pensionem sex malorum filiginis et dimidii qui de

de bonis *Rulini* in *Offenbach* sitis annis singulis persolvantur , prout hec bona in speciali instrumento plenius declarantur , ita ut eadem bona omnia ab ipsis jure feodi teneamus sicut predictam decimam ab eis prius tenuimus , prefatis vero militibus bona nostra in *Altdorf* jure proprietatis habenda et possidenda deditum in recompensam , Accedente quoque pleno et benivolo consensu *Johannis Canonici Spirensis* et *Heinrici militis filiorum* et heredum nostrorum , qui viva et expressa voce renunciaverunt omni juri et actioni sibi in prehabita decima ex quacunque causa competenti seu competitura ac promiserunt prelibatis Abbatii et Conventui *Uterine Vallis Warandiam* una nosbiscum secundum formam à nobis supra scriptam . In cūjus rei evidēciam , robur et memoriā nos *Johannes miles* una cum *Domino Abate Uterine Vallis* , militibus quoque de *Altdorf* ac filiis nostris prenominatis hoc publicum instrumentum sigillo Domini Abbatis de *Wizenburg* et Conventus ejusdem loci , judicūm Spirensium ac nostro petivimus et obtinuimus roborari . Nos Abbas et Conventus de *Wizenburg* , ju-

judices quoque Spirenses ad petitionem predictorum sigilla nostra presenti scripto duximus apponenda in robur et testimonium prescriptorum et nos milites sepedicti de *Altdorf*; quia sigilla propria non habemus sigillum iudicium Spirensium petimus hijs appendi. Nos vero *Johannes* et *Heinricus* predicti sigillo patris nostri Domini *Johannis* pre-nominati contenti sumus, sigilla propria non habentes. Actum et Datum Anno Domini M^o CC^o LXXX° Mense Majo.

Anno Domini M. CC. LXXX. — Littere super bonis in *Wizzenburg*. l. c. p. 224.

L.

Littere super Curiam in *Altdorf*.
1280.

Judices Spirenses. Quoniam ab humana cicus elabuntur memoria, que nec voce nec scripto seu eciam autenticis perennantur, ad noticiam igitur cunctorum presentibus cupimus pervenire, quod *Margareta de Altdorf* begina nata quondam *Gerhardi* militis ibidem constituta in judicio coram Nobis

bis recognovit, se dedisse et tradidisse
Domine Abbati et Conventui Uterine
Vallis Cist. Ord. Spir. Dyoc. curiam et
domum suam in Altdorf fitas cum po-
merio adjacente, ita quod ipsi sibi da-
bunt et sine dampno ipsius **Margarete**
ei presentabunt ante quamcunque do-
mum voluerit in **Spira** cum mensura spi-
rensi sex modios Siliginis, quam diu vi-
xerit et non ultra, quas curiam et do-
mum cum pomerio predicto **H. majori**
Cellerario Domino Humberto, Heinrico
quondam Kaufmanno et Ernfrido fra-
tribus dicti claustris nomine Abbatis et
Conventus predictorum ad hoc missis in
jure coram Nobis similiter donavit et
tradidit ac publice resignavit cum pleno
jure et integritate sibi in bonis predictis
ex causa quacunque competenti, e con-
verso dicti cellararius et fratres predicti
nomine Abbatis et Conventus ac suo
recognoverunt se eidem **Margarete** te-
neri in dicta pensione et promiserunt ac
monasterium suum ad hoc obligaverunt;
quod singulis annis in Nativitate sancte
Marie dabunt sex modios Siliginis pre-
dictos **Margarete** et presentabunt sibi
eosdem ut est dictum. Super quo duo
instrumenta unum tenorem continencia
super

super hijs confecta ad rogatum parcium,
quarum quelibet unum reservabit, nos-
tro sigillo roboravimus. Testes sunt
Magister *Cunradus & Johannes* tabel-
liones nostri, *Johannes, Bernh. & Wal-*
terus clerici nostri, ac dicti monachi.
Actum & datum Anno Domini M^oCC^o
LXXX°, feria quinta ante *Martini.*
(7. Nov.)

Anno Domini M^oCC^o.LXXX. — Lit-
tere super sedecim amis vini ad hospi-
tale nostrum in *Arbotsheim.* l. c. p. 222.

LI.

Littere judicium Spirensium super ba-
nis in Wolmesheim. 1281.

Judices Spirenses Anno Domini M^o
CC^oLXXXI^o. Sabbato post Purificacio-
uem beate virginis (8. Febr.) constituta
in judicio coram Nobis *Irmengardis*
de Wolmesheim universa bona & singu-
la que habuit in *Wolmesheim* vel alias
ubicunque cum omni jure & integritate
sicut ea hactenus pacifice habuit & pos-
sedit multis annis, accedente ad hoc con-
senfu *Fritelonis de Frekenvelt*, *Frite-*
lonis de Scheide & *Heinrici* pellificis
civis Spirensis donavit, tradidit pure &
Monast. Th. III. h sim^o

simpliciter ac liberaliter donacione inter
 vivos religiosis viris Abbati & Conven-
 tui Monasterii *Uterine Vallis Cyft.* Ord.
 Spir. Dyoc. in remedium anime sue &
 suorum cedens in continenti ipsis Ab-
 bati & Conventui possessionem bonorum
 predictorum, que ipsis coram nobis pub-
 lice resignavit, renunciavit quoque eadem
Irmengardis omnibus exceptionibus
 doli mali, in factum actioni, sine causa
 & ex injusta causa, omni auxilio juris
 Canonici & Civilis, per quod presens
 donacio nunc vel in posterum posset ali-
 quatenus impediri et specialiter juribus
 et defensionibus, que dicunt renuncia-
 cionem generalem non valere. Preterea
 predicti *Fritelo*, *Fritelo* et *Heinricus*
 dictae Matrone in predictam donacionem
 coram Nobis presentes consenserunt li-
 beraliter et juraverunt, quod ipsi per se
 vel per alios contra hujusmodi donacio-
 nem nullo modo veniant, sed etiam se
 ratum habituros per se et suos sub ju-
 ramento prestito promiserunt, et pro-
 miserunt se effecturos sub hypotheca re-
 rum suarum, quod *Ditherus* dictus *Zun-*
gelin de Heilgenstein in hujusmodi do-
 nacionem conficiat, nec contraveniat
 per se vel per suos ullo modo. Super
 qui-

quibus omnibus actis coram nobis hoc publicum instrumentum nostro sigillo ad rogatum dicte *Irmengardis*, *Fritelonis*, *Fritelonis* et *H.* predictorum corroboramus. Actum Anno et die prenotatis presentibus Magistro *Cunone* Canonico *Sancti Widonis*, *Anshelmo milite de Wolmesheim*, *C. de Heilgenstein*, fratre *H. Cellerario* et *Kaufmanno* monachis Magistro *C.* et *Johanne tabellionibus*, *Johanne*, *Walthero* et *Bert.* Clericis et aliis fide dignis vocatis ad hoc et rogatis:

LII.

Littere super curia & vineis in Wachenheim ex parte Domini Johannis de sancta Cruce. 1281.

Judices Curie Spirensis: Noverint universi quod constitutus in judicio coram nobis *Johannes dictus de Cruce* Prebendarius Spirensis Ecclesie, donationem inter vivos cum pleno jure et integritate bona sua universa, si qua habet et hactenus habuit et quiete possedit in villa *Wachenheim* videlicet Curiam suam et Domum cum decem jugeribus vinearum et aliis bonis suis, si

h 2   qua

qua ibi habet, quo cunque nomine censentur, Abbatii et Conventui in *Uzental* donavit, Edidit et Cellerario majori ac *Kaufmanno* fratribus dicti claustris nomine Abbatis et Conventus bona eadem recipientibus ipsa bona liberaliter, pure et simpliciter in remedium anime sue coram nobis publice resignavit. Hoc anno Domini M^oCC^oLXXX primo feria secunda post *Invocavit* (3. Martij) presentibus Domino *Wilhelmo Decano sancti Germani*, *H. de Neckerowe*, *H. plebanio Hospitalis*, *Johanne Rause*, *Bruningo Razman*, *Craftone*, *Ber. scriba nostro* et *Johanne tabellione* et aliis fide dignis. Super quo has patentes litteras ad rogatum dicti *Johannis* sub testimonio dictorum testium nostro sigillo robaramus. Actum Anno et die prenotatis.

LIII.

Littere super quatuor maldris Siligenis in Ottersheim. 1282.

Judices Spirenes ad cunctorum noticiam cupimus pervenire, quod *Theodericus dictus Lange de Ottersheim* et *Agnes* uxor sua constituti in judicio coram nobis confessi sunt se vendidisse Domini.

mino Abbatii et Conventui *Uterine Vallis* quatuor modios siliginis dative mensure Spirensis annuos et perpetuos presentandos eis in *Landoe* usque ad Nativitatem sancte *Marie* ante quamcunque domum voluerint sine eorum periculo, laboribus et expensis pro duodecim talentis et quatuor unciiis hall., que se confessi sunt ad plenum se recepisse et in usus suos convertisse & constituerunt eis bona subscripta in hypothecam quod vulgo dicitur underphant ac ipsis liberaliter unanimi consensu tradiderunt et resignaverunt bona hujusmodi publice coram nobis predicta pensione sub hac pena, ad quam se sponte obligaverunt, videlicet, quod si in soluione dictae pensionis in parte vel in toto fuerint negligentes, dicta bona nomine pene in craftino nativitatis ipso facto ad dictos Abbatem et Conventum proprietatis titulo redibunt libere et precise. Juravit eciam dicta *Agnes* quod ipsa bona, que afferuit esse dotem suam per se vel per alium nunquam de cetero repeatat ullo modo. Confessi sunt eciam dicti *Theod.* & *A.*, se dictis Abbatii et Conventui bona predicta eciam in judicio seculari coram *Cunrado* dicto

Wirt sculteto de *Ottersheim* et juratis
ibidem sub testimonio testium subscripto-
rum tradidisse & publice resignasse et
tandem eadem bona recepisse a dictis Ab-
bate & Conventu jure hereditario ipsis
duobus & uni tantum heredum suorum
successive perpetuo possidenda sub con-
ditionibus antedictis, ut bona maneant
indivisa. Hec est descriptio bonorum,
que locata sunt pro Underphant in cam-
po dicto *uf deme flur imme grande* pro-
pe dotem duo jugera. It. duale juxta
Berthelinum ultra viam dictam *furst-
wec*. It. duale juxta *Grafewec*. It. unum
jugerum prope illum de *Buligesheim*
tendens super *langen anewande*. It. in
monte *uffe den luszen* unum jugerum.
It. dimidium jugerum juxta crucem. It.
jugerum juxta *Volzonem Groffen de Spi-
ra an der hohen anewanden*. It. in alio
campo qui dicitur *superior arena* ante
silvam dictam *hart* duo jugera & dimi-
dium *anewender*. It. unum jugerum et
dimidium zu *jbenloche*. It. dimidium
jugerum ultra *Mulhuser wec*. It. dimi-
dium jugerum in *inferiori arena* retro
villam. Fidejussiones super warandia de-
bita facienda sunt *H. dictus wise & C. scul-
tetus* qui dicitur *Wirt*. Acta sunt hec
An-

Anno Domini M° CC° LXXXII° feria
quarta post Pentecosten (20. Maji.) coram
juratis ville *Ottersheim* qui sunt *Bern-*
hardus H. dictus *Wise*, *Heichel Carni-*
fex & H. filius suus, *Bergmann Hein-*
burge, hy jurati It: *Friderich Stolle*,
Sigulo Colonus Retzelini & C. frater
suus, *Hugo filius sculteti & tres filij Do-*
mine Anne Hauge & alij quam plures
fide digni, in prescripti contractus testi-
monium convocati. In cuius rei certam
evidenciam, robur et memoriam hoc
publicum instrumentum predictis Ab-
batis et Conventui contulimus sigilli nostri
munimine roboratum.

LIV.

Littere donacionis Domini Rudegeri
militis de Otterbach & Irmengardis
super XXX jugera agrorum & XVI.
pratorum in Landowe. 1282.

Judices Spirenses ad noticiam Uni-
versorum volumus pervenire, quod An-
no Domini M° CC° LXXXII°. *Rudegerus*
miles dictus de *Otterbach* et *Irmengar-*
dis uxor sua constituti in iudicio coram
nobis publice contulerunt, tradiderunt
et resignarunt titulo donacionis inter vi-

vos Monasterio *Uterine Vallis* in puram elemosinam propter Deum XXX. jugera agri arabilis et XV. jugera ac dimidium pratorum sita in terminis civitatis *Landoe* perpetuo proprietatis titulo possidenda, cunctis suis heredibus vel coheredibus seu quibuscumque hominibus non valentibus contraire, quod apud Conventum dicti loci ipsorum donatorum ac progenitorum memoria perpetua habeatur, in cuius donacionis certam evidenciam robur et memoriam hoc publicum Instrumentum Abbatii et Conventui ipsius Monasterii contulimus sigilli nostri munimine roboratum. Acta sunt hec Anno Domini prenotato coram Nobis *Eberhardo*, judice Domino *Wilhelmo* Decano sancti Germani, *Eberhardo* milite dicto de *Mulnhuse*, *Burkardo* filio *Andree de Gotramstein* et *H.* dicto *Vilherre* Notario judicis et aliis quam pluribus fide dignis.

Anno Domini M. CC. LXXXII. —
Littere Domini *Heinrici de Bannacker* contra rusticos, quod debet nos defendere, tueri et manu tenere. l.c.p. 226.

Anno Domini M. CC. LXXXIII. —
Littere Domini *Fridericici Comitis de Lin-*
nin-

*ningen super confirmatione sentencie
contra rusticos. l.c. p. 227.*

Anno Domini M. CC. LXXXIII. —
sententia modo memorata contra rusticos
in generali judicio per universos milites.
l.c. p. 230.

LV.

*Littere super Testamento Magistri
Erlewinii. 1283.*

In nomine Domini Amen. Quoniam ut legalis fancio attestatur, humana fragilitas mortis precipue cogitatione turbata nequit memoria plures res consequi, idcirco Ego Magister *Erlewinus* clericus Wizzenburgensis licet debilis corpore, sanus tamen mente, de extremis cogitans testamentum meum ordino, dispono et statuo modum in hunc. Religiosis viris Abbatii et Conventui *Uterine Vallis* domum meam, quam inhabito do, lego. Item vineas meas apud *Wizzenburg* sitas, scilicet duo jugera sita *imme phlenzere* apud murum. Item dimidium juger in *Wilremarke* eisdem Abbatii et fratribus do, lego. Item prefatos Abbatem et Conventum executores testamenti mei constituo et ordino,

ut ipsi univerfa legata infra scripta a me relicta distribuant, dispensent et ordinent, prout in hac ultima voluntate mea plenius declarabo. Volo igitur statuo et ordino ut post meum deceßum larga detur in carnibus, pane et vino (omissa: fort. *elemosina*). Item do, lego duas libras hallensium beginis et solitariis devocioribus. Item fratribus Clingenſis Monasterii libram hallensium. Item fratribus de domo Theutonica in *Wizenburg* libram hallensium. Item fratribus Augustinensibus in *Wizenburg* libram hallensium. Item monialibus in *ponte salutis* libram hallensium. Item monialibus in *Baden* libram hallensium. Item Predicatoribus in Civitate Spirensi quinque solidos hallensium. Item Minoribus fratribus in *Wizenburg* quinque solidos hallensium. Item ad fabricam *sanc̄ti Petri* in *Wizenburg* decem solidos hallensium. Item quatuor sacerdotibus unctioni mee cooperantibus libram hallensium, unicuique quinque solidos hallensium *). Item ad *sanc̄tum Michaelēm* quinque solidos hallensium. Item ad fabricam *sanc̄ti Stephani* libram hal-

*) Valor unius libræ hallensium sunt viginti solidi hallensium.

hallensium. Item Campanariis tres solidos hallensium unicuique sex hallenses. Item quinque solidos hallensium offerendos per triginta dies. Item sacerdoti celebranti ad *sanc̄tum Johannem* quinque solidos hallensium et triginta hallenses. Item socio suo ibidem quinque solidos hallensium. Item sacerdoti in *Gartwingart* libram hallensium. Item famule mihi ministranti et perseveranti libram hallensium. Item ancille mee *jutde*, si ad meum duraverit obitum vester mee cedent ei exceptis tribus lectis et cultura. Ego inquam *Erlewinus* lego hec de rebus meis mobilibus, si haberi possunt constituendo, ut supra, Dominum Abbatem vel suos successores et Conventum *Uterine Vallis* fideles executores super premissis. Quidquid vero residui fuerit in rebus mobilibus pretaxatis dispartiatur monasteriis monachorum et monialium Cisterciensium per industriam Abbatis predicti, prout videbitur eidem Abbatii salubrius expellere anime mee, taliter, quod summus judex *Ihesus Xpus* requirat ab Abbatie predicto vel suis successoribus, et sic voluntatem meam ultimam transfero in Abbatem predictum et Conventum, ne

vi-

videar decedere intestatus. Actum Anno Domini M^oCC^oLXXXIII^o in vigilia beati Thome Apostoli (20. Dec.) in presencia testium subscriptorum, qui huic testamento vocati et rogati interfuerunt videlicet Domino Abbe Arnaldo Utetrine Vallis, H. Priore, Johanne Camerario et Johanne Cantore monachis ejusdem loci. Item Magistro Rulino Officiali Domini Prepositi Majoris Ecclesie Spirensis, H. plebano sancti Johannis in Wizenburg et socio suo sacerdote ad sanctum Stephanum celebrante. Nos Magister R. Officialis Domini Prepositi Spirensis ad petitionem dicti Magistri Erlewini huic testimonio sigillum Domini Prepositi predicti ad causas duimus presentibus appendendum.

Anno Domini L.CC.LXXX. quarto.
Littere super quibusdam bonis emitis
erga Nycholaum de Anthenwilre. l. c. p.
234

LVI.

Littere super tredecim maldris Siliginis cum dimidio in Scheide.

1284.

Omnibus prefencium inspectotoribus *Burgozus de Scheide* noticiam subscriptorum. Tenore prefencium publice profiteor, quod *Agnes* filia dictae *Waltfoit in deforhenloch* bona sua infra scripta in banno ville *Scheide* sita videlicet: quatuor jugera pratorum dicta *descharphenberges wife*. It. dimidium quartale agrorum juxta fabricam situm. It. quartale agrorum situm ex opposito fontis dicti *Kwecburne*. It. dimidium quartale agrorum situm *uf der hole*. It. quartale agrorum situm ex opposito curie dictae *Kaltofens hof* provida deliberacione prehabita mihi et meis heredibus concessit jure hereditario perpetuo possidenda ita videlicet, quod ego et mei heredes eidem *Agneti* suisque heredibus vel quibuscumque aliis, quibus ipsa id vendiderit, donaverit aut legaverit de eisdem tredecim modios siliginis et dimidium communis mensure predicte ville *Scheide* annuatim persolvere debeamus, predictum quoque

que frumentum annis singulis ipsis aut
ipsum nuncio in Nativitate beate Vir-
ginis mensurabitur apud *Scheide* et
statim sine dilacione super quamcunque
domum infra duo miliaria a predicta
villa *Scheide* sitam; voluerint seu ele-
gerint annuatim nos eis prefatam pen-
sionem debebimus sub nostris expensis,
vectura et periculo presentare. Ad
majorem autem certitudinem predicte
pensionis ego pro me et meis heredibus
ortum meum in dicta villa juxta curiam
dictam *der Borechchers hof* situm pro
subpignore obligavi. Ceterum omnes
census de predictis bonis solvendos ego
meique heredes nomine predicte *Agne-
tis* ejusque heredum seu eorum quibus
hujusmodi pensionem ipsam vendide-
rit, donaverit aut legaverit; debebi-
mus statutis terminis solvere annuatim.
Ad hec omnia bona predicta semper a-
pus seniorem inter heredes meos in-
tegraliter remanere debebunt perpetuo
indivisa, quocunque vero anno ego vel
mei heredes dictam pensionem contra
voluntatem ipsius *Agnetis* aut eorum;
quibus tunc fuerit persolvenda, non
persolverimus plene in termino supra
dicto; ipso facto omnia bona predicta
cum

cum ipso subpignore ad ipsam *Agnetis* seu ad eos, quibus tunc solvenda erit pensio supradicta, sine contradicione cum omni jure libere devolvi debent. Adiectum est eciam, quod quibuscumque prefata *Agnes* predictam pensionem in parte vel in toto vendiderit, donaverit aut legaverit eisdem in omnibus predictis sicut et ipsi *Agneti* ego et mei heredes debebimus secundum modum prescriptum per omnia obedire. In premissorum omnium robur et testimonium honorabiles Domini judices Spirenses et Dominus *Richwinus de Schonenburg* Canonicus Ecclesie Spirensis, qui gubernat officium sculteti prefate ville *Scheide* sigilla sua ad meam et prefate *Agnetis* petitionem presentibus appendenterunt. Nos judices Spirenses et *Richwinus de Schonenburg* Canonicus Ecclesie Spirensis supra dicti ad preces predictorum *Burgozzi* et *Agnetis* nostra presentibus sigilla appendimus in evidenciam omnium predictorum. Datum feria sexta post festum omnium sanctorum (3. Nov.) Anno Domini M°CC° LXXX°. quarto.

LVII.

*Littere super octo Uncijs hall. in
Offenbach. 1284.*

Universis Xpi fidelibus presentes litteras inspecturis Magister *Rulinus* Officialis Domini Prepositi Majoris Ecclesie Spirensis credere subnotatis. Ad noticiam univerorum volumus pervenire quod constituti coram nobis in figura judicii procuratores Monasterii *Uterine Vallis* videlicet fr. *Rudegerus* et fr. *Heinricus* confessi sunt se nomine Abbatis et Conventus concessisse curiam suam sitam in *Offenbach* apud fontem Domino *Abbeloni* militi ibidem suisque heredibus jure hereditario possidendam pro octo unciiis hall. sibi annuatim infesto sancti *Martini* perpetuo persolvendis, dictus vero *Abbelo* et uxor sua *Xpina* communicata manu et unanimi consensu curiam suam quam inhabitant in jam dicta villa obligaverunt ypothece titulo quod vulgo dicitur underphant prelibatis Abbatii et Conventui *Uterine Vallis*, sub tali condicione, ut si quando dictus *Abbelo* miles vel sui successores censum prehabitum solvere neglexerint termino supra scripto, ex tunc utre-

utreque curie cum suis attinentiis cedent predicto Monasterio jure proprietatis perpetuo possidente, cunctis heredibus jam dicti *Abbelonis* militis vel coheredibus seu quibuscumque hominibus non valentibus contra ire. Nos igitur ad petitionem parcium duo paria litterarum eundem tenorem habencia conscribi fecimus utriusque parti unam dantes, quibus sigillum nostrum apposuimus in premissorum robur et perpetuum firmamentum. Acta sunt hec Anno Domini M°CC°LXXX° quarto feria secunda ante festum beati *Martini* (6.Nov.) coram testibus subnotatis, *Gerhardus & Ramungus milites de Offenbach*, *Anselmus de Nuzdorf*. It. *Wolframus & filius suus Johannes de Offenbach*, *Rudegerus Butenheimer & frater suus Dithericus*. Item *Cunradus Sutor*.

LVIII.

Littere cuiusdam aree dicte Zumē Schelren. 1285.

Judices Spirenses. Anno Domini M°CC°LXXX°V°. in crastiuo conversio-
nis beati *Pauli* Constituti coram nobis
in judicio *Heilmannus* prebendarius
Monast. Th. III. Ec-

Ecclesie Spirensis dictus *de Vado* tutor
seu curator quatuor puerorum *Cunradi*
foriorii sui dicti *Schelre* pistoris una
cum ipso *Cunrado* confessi sunt se ven-
didiſſe justo vendicionis titulo Domino
Abbati et Conventui Monasterii in *U-*
zerstal Cif. Ord. Spir. Dyoc. quandam
aream contiguam domui ipsius *Cunra-*
di et domui ipsorum monachorum re-
tro Ecclesiam sancti *Mauricii* sitam ip-
sis pueris scilicet *Adelheidi*, *Methildi*,
juthe & *Elizabet* attinentem pro decem
et novem libris hall. pecunie numerate,
in utilitatem ipsorum puerorum con-
verſe, ut dicebant, confessi sunt etiam,
quod ipsam aream nomine puerorum
venditam ipsis Abbati et Conventui seu
H. Kaufmanno confratri eorum procu-
ratori eorum constituto coram judice
seculari scilicet *H. Cluphel* sculteto Spi-
rensi tradidissent et resignassent presen-
tibus *Volzone* in *Salzove*, *Guntramo*
in *hertgazeu*, *Rudolfo Razeman*, *Cun-*
rado de Vorſt, & *Benzone* dicto *Griben*
pro testibus ad hoc vocatis et per dictum
scultetum super hoc eis datis. Ad ma-
jorem etiam evidentiam premissorum,
dicti *Cunradus* & *Heilmannus* una cum
Adelheide & *Methilde* duobus pueris
pre-

predictis etatis legittime existentibus dicto fratri *H.* et *Gerlaco* Cellerario dicti Monasterii nomine ipsorum Abbatis et conventus dictam aream tradiderunt etiam coram nobis et publice ac liberamente resignarunt, caverunt etiam et fidejussores se in solidum constituerunt predicti *Heilmannus*, *Cunradus* et duo pueri predicti scilicet *Adelheidis* et *Methildis* pro duobus aliis pueris infra annos constitutis scilicet pro dicta *jutha* et *Eli-zubet*, quod ipsi cum ad annos maturos pervenerint, etiam resignent ipsis monachis ipsam aream et quod ratam habeant dictam vendicionem et etiam pro plena warandia aree antedictæ. In cuius rei testimonium ad preces parcium has litteras nostro sigillo communimus. Actum anno Domini M^oCC^oLXXXV^o in Craftino Conversionis beati Pauli ante dicto. (26 Jan.)

LIX.

*Littere super VI. libras hall. ex parte
Rudegeri et Irmengardis super eorum-
dem bonis in Brunneheim apud
Landowe. 1285.*

Nos Consules et Scabini de Civita-
te *Landowe* tenore prefencium ad no-
ticiam Universorum volumus perveniri,
quod cum *Rudigerus miles de Ot-
terbach* et uxor sua *Irmengardis Zelo*
Divine gracie inflammati Abbati totique
Conventui *Uterine Vallis* bona sua sita
in Marchia ville quondam dicte *Brun-
neheim* apud *Landowe* videlicet triginta
jugera agrorum et quindecim jugera
pratorum ac dimidium contulerint ac
tradiderint donacione inter vivos et
publice in figura judicii Spirensis resig-
naverint vero ac perpetuo proprietatis
titulo possidenda, ipse et conventus pre-
dicta bona eodem anno *Cunrado dicto
Kaudtemar* civi *Landowensi* suisque
heredibus, sicut jam pridem a predictis
donatoribus concessa fuerant, locave-
runt et concederunt jure hereditario
perpetuo possidenda pro sex talentis hall.
ecclesie sue perpetualiter in curiam eo-
rundem in *Landowe* annis singulis per-
fol-

solvendis divisim, media parte in festo sancti *Martini*, et reliqua in festo sancti *Jahannis Baptiste* sub tali condicione, quod si dictus *C.* vel sui heredes supra scriptis diebus terminalibus censum pre habitum solvere neglexerint, inducias habebunt ad quindenam immediate sequentem solvendi eosdem census sub tali forma, quod si tunc negligentes extiterint in solvendo dictos census, ex tunc predictus Abbas suusque Conventus eosdem census ab ipsis requirent secundum jus et consuetudinem civitatis Landowensis et ad hoc exequenda bona prescripta una cum assignatis pro Underphant sepedicto Abbatii et Conventui erunt obligata titulo hypotece. Hec autem sunt bona pro underphant assignata, videlicet sex jugera agrorum et dimidium in quatuor partibus ante silvam marchie *Queicheim*. It. unum et dimidium supra viam que dicitur *Rode wec*. It. tercia pars jugeri non longe ab eisdem. It. dimidium jugerum ultra viam predictam *Rode wec*. It. duo dualia versus vallem que tenditur juxta *Nusdorf* almende. It. duo jugera in duobus locis ultra viam que venit à *Spira* in *Landowe*. It. unum juger juxta viam que

vergit à *Landoe* in *Nusdorf*. II. di-
 midium juger juxta inferiores arbores
Burnheim. It. duale supra viam que
 venit à *Landoe* versus *Nusdorf*. It.
 unum et dimidium supra *Calcoven*. It.
 unum juger et dimidium que tendunt
 supra viam que venit a *Spira* in *Got-
 ramestein*. It. duale juxta Almeindam
Nusdorf. Item duale juxta agrum Do-
 mine que dicta est *Habeniten*. Item di-
 midium juger supra viam que venit à
Spira in *Gotramenstein*. It. dimidium
 juger apud *Geitingen*. It. duo jugera
 et dimidium supra Almeinde *Mulnhus-
 sen*. It. dimidium super eandem Alme-
 indam. It. duale supra viam qua ve-
 nit a *Spira* in *Gotramenstein*. It. quin-
 que jugera preter quartale in quatuor
 locis sita *imme Steingeboze*. It. duale
 vinee supra Almendam *Landoe*. It.
 tria jugera pratorum in duobus locis
 supra viam que tendit ultra viam que
 venit a *Lutramesvors* versus *Rodenwec*.
 It. unum juger supra eandem viam juxta
 predictam Dominam *Hubeniten*. It. Un-
 decim jugera et dimidium supra ean-
 dem viam. Interpignus additum et
 obligatum pro antedictis censibus sunt
 duo jugera agri sita in marchia *Utzin-
 gen*

gen et finiencia supra marchiam *Volumesheim*. De omnibus hijs bonis dabit dictus *C.* et sui heredes annuatim ad Capellam in *Brunheim* viginti hallenses. In horum omnium perpetuum firmamentum presens scriptum sepedictis Abbatii et Conventui contulimus sigilli nostri muninime roboratum. Datum Anno Domini M^oCC^o octogesimo quinto mense februario.

LX.

Littere donationis Waltheri super omnia bona sua in Schiverstat et in Wachenheim. 1285.

Judices Spirenses. Anno Domini M^o CC^oLXXX^oV. feria quinta post Dominicam jubilate (7. Junii.) *Waltherus* filius quondam *Diemari* militis de *Schiverstat* donacione inter vivos dedit, tradidit et resignavit publice coram nobis Domino Abbatii et Conventui de *Uzerstal* curiam suam, jugera campestria prata et alia bona que habet in *Schiverstat* et habuit dicta die quocunque nomine censeantur, una cum vineis suis in *Wachenheim*, nec non universa et singula bona sua que nunc habet vel

acquiret in futurum, cum pleno iure
sibi in hijs competenti tam mobilia quam
immobilia, ita quod ipsum paſcent ſeu
expenſas ei dabunt ad tempus vite ſue,
ita quod comedet in domo Domini Ab-
batis omni die et annuatim ipſi Abbas
et Conventus ipſi *Walthero* de dictis
bonis dabunt viginti modios filiginis,
quinque ulnas grifei panni, calcios et
caligas ad ſuam neceſſitatem dum vixe-
rit. Hoc adjecto ſi idem *Waltherus* ab
eis receſſerit, triginta modios filiginis
annuatim ſibi dabunt et nullos calcios,
pannum, caligas vel expenſas, ſed pro
omnibus triginta modios, ut eſt dictum,
nec ipſe *Waltherus* donacionem predi-
tam poterit nunc vel impoſterum retrac-
tare. Hujus rei teſtes ſunt multi qui
continentur in littera ſigillata, et *Ger-
lacus Cellerarius* nomine Abbatis et
Conventus in *Uzerſtal* ad hoc miſſus
ab ipſo *Walthero* recepit coram nobis
tradicionem et resignacionem bonorum
predictorum ſuper quibus omnibus actis
coram nobis ad roga tum parcium da-
mus has literas noſtro ſigillo communi-
tas. Actum ut ſupra.

Anno

Anno Domini M. CC. LXXX. quinto.
— Littere super lite fedata de prato in
Geroltsheim sito. *l. c. p. 235.*

LXI.

*Ad S. Martinum. Littere super curiam
& vineas. 1285.*

Judices Spirenses. Noverint uni-
versi presencium inspectores, quod con-
stitutus in iudicio coram Nobis *Hein-
ricus* plebanus Ecclesie *sanc*t*i Martini*
sub *Cropfesberc* donatione inter vivos
tradidit et resignavit liberaliter et pub-
lice coram nobis bona infra scripta, re-
tentio fibi usu fructu bonorum eorundem
tantum ad tempora vite sue Abbati et
Conventui *Uterine Kallis* nomine ip-
sius monasterii, scilicet: Curiam ad *sanc-
tum Martinum* cum suis pertinenciis
que fuit quondam *Anshelmi*. It. unum
juger vinee, quod fuit *Burkardi* dapi-
feri. It. juger vinee, quod fuit *Theo-
derici*. Item juger vinee in *Vorst*, quod
fuit *Herbordi*. It. juger vinee, quod
fuit dicti *Schulere* et juger vinee in *Bu-
benwilre*, recognoscens quod ipse ple-
banus et quondam Ella ejus neptis etiam
antea dicta bona coram sculteto et ju-

ratis apud sanctum Martinum prefatis Abbati et Conventui tradiderunt, quem usum fructum bonorum predictorum ipse plebanus sibi retinuit, substancia bonorum ipsis Abbati et Conventui semper salva, et in recognitionem translati dominii promisit eisdem Abbati et Conventui solidum hallensium annuatim, dum vixerit, in festo beati Martini se daturum. In cuius rei evidenciam damus prefatis Abbati et Conventui has patentes litteras ad rogatum ipsius H. plebani nostro sigillo communitas. Acta sunt hec in vigilia nativitatis sancte Marie (7. Sept.) Anno Domini M^oCC^o LXXXV° presentibus Rudungol et Arnoldo de Bernhusen prebendariis Spirensibus Magistris Johanne et Gerwico Advocatis, fratre H. antiquo Cellerario, fratre Hunberto et fratre H. Magistro Curie Ernesto et aliis fide dignis.

Anno Domini M. CC. LXXX. quinto.—Littere donationis, quod bona in Queichheim debent cedere infirmis et decumbentibus in Monasterio Uterine Vallis. l. c. p. 236.

Anno Domini M. CC. LXXXVI.—Littere super absolucione quorundam bonorum in Lachen. l. c. p. 238.

Anno

Anno Domini M. CC. LXXXVI. —
Littere super compromissione in arbitros
circa silvam juxta *Lobium*. *l. c.* p. 239.

Anno Domini M. CC. LXXXVI. —
Littere super lite sopia de sylva *Loy-*
ben inter nos et Conventum in *Horn-*
bach. *l. c.* p. 242.

LXII.

Littere super libertatibus in Swebechin-
gen et in Burnheim. vid. an. 1268.
mense febr. 1286.

Nos *Emicho Comes de Liningen* et
Katharina conjugales ac Universitas
Civitatis Landowe Universis presentem
litteram inspecturis seu etiam audituris
veritatis testimonium acceptare. Licet
affectu sincero religionem Cysterciensem
cunctis merito venerandam universali-
ter diligamus, precipue tamen eccle-
siam beate Virginis de *Uterina Valle*
gratia specialis amoris prosequimur et
favoris, hinc est, quod ejusdem eccle-
sie de *Uterina Valle* utilitati pariter et
quieti quantum possumus in districtu
nostro et nunc et in posterum providere
volentes, quasdam libertates, quas pro
salute animarum nostrarum et interven-

tu

tu dilecti nobis *Arnoldi Abbatis et fratrum* suorum dicte Ecclesie concedimus
 presenti cedula duximus annotandas,
 in primis videlicet indulgentes, ut in ci-
 vitate nostra *Landowe* à theloneo et eo
 jure quod dicitur *Ungelt*, a censu de
 area, quam in eadem possident civitate
 et ab omni censu seu exactione ab aliis
 solvendis hominibus prefata *Uterine*
Vallis ecclesia sit libera penitus et ex-
 empta, excepto eo, quod de vino, quod
 in predicta civitate vendunt seu ven-
 dent, solvere debent hoc quod volga-
 riter dicitur *Ungelt* in futurum, de vi-
 no inquam, quod vendent ad brocam.
 Preterea permittimus ecclesie memorare,
 quod de bonis in *Burnheim*, que nunc
 habet, nullam exactionem cuiquam de-
 cetero, solvere teneantur. De dimidio
 eciam maldo avene, que vulgo *Schutz-*
haber appellatur, ipsam in *Damheim*
 absolventes. Insuper quoque in *Swe-*
bechenheim de eo jure, quod *Wegerume*
 volgariter nuncupatur, antedictam *U-*
terine *Vallis* ecclesiam decrevimus fore
 liberam et quietam. Et ut hee nostre
 donacionis auctoritas in omne tempus
 reliquum perpetuam obtineat firmita-
 tem, presentem cedulam necessarium
 sta-

statuimus nostrorum sigillorum muni-
mine roborandam. Datum apud Lan-
dowen Anno Dominice Incarnationis
M°CG° octogesimo sexto.

LXIII.

*Littera penalis super V. libr. hall. &
XX. maldra silig. & XX. maldra spel-
te ad hospitale in Spira. 1286.*

Judices Spirenses. Noverint presen-
tium inspectores, quod coram nobis in
judicio probatum est, quod quondam
Gotsmannus civis Spirensis jacens in
extremis, mentis suæ compos, licet eger
corpore, volens saluti anime sue pro-
videre, futum condidit testamentum et
fecit in hunc modum, scilicet quod quin-
que libre hall. annui census, qui dan-
tur per Magistros hospitalis et viginti
modii Siliginis et viginti modii spelte
annue et perpetue pensionis, qui dan-
tur annuatim de bonis ipsius *Gotsman-*
ni in terminis ville *Bellenheim* sitis,
vendi debent, quolibet anno per Ma-
gistros novi hospitalis et cum denariis
inde provenientibus una cum quinque
predictis infirmis ibidem ad prebendam
eis prius deputatam, que nihilominus
eis

eis dabitur, comparari et dari carnes recentes quolibet anno perpetuo bis in septimana scilicet in secunda et in quar- ta feria, et si tunc sunt dies jejunii, re- centes pisces, albi panes et bonum clara- rum vinum, in quantum dicti redditus Siliginis et Spelte seu denarii inde pro- venientes et dicte quinque libre hall. se extendunt, seu de hiis habere potest, quolibet absente dolo, quod ipsis Ma- gistris faciendum fideliter commisit in animas eorum et super juramentum per Magistros, qui nunc sunt vel erunt in hospitali prestitum seu prestandum hospitali, hac pena adjecta, quod si ipsi Magistri aliquo anno vel septimana predicta non fecerint ut est dictum, Do- minus Abbas et Conventus de *Utters- tal* habebunt plenam potestatem dicta bona ad se trahendi et sibi retinendi, ita quod quatuor remedia inde faciant et inter fratres Conventus ibidem sin- gulis terminis quatuor temporum anni in piscibus, albo pane et in vino pro servicio proportionaliter dividant red- ditus ante dictos et dictas quinque lib- ras, sicut fieri est consuetum, ut tunc memoriam animarum ipsius *Gotsmanni* et *Selfridis* uxoris sue defunctorum fa- ciant

ciant et habeant, alioquin dicti reditus redibunt ad hospitale, si autem venit in dubium dictos reditus infirmis hospitalis esse distributos et datos integre, ut est dictum, si Abbas et Conventus predicti carere noluerint, magister existens in hospitali, Celleraria seu procuratrix infirmorum et cocus ibidem, quorum juramento crederetur, in hac parte jura bunt, se infirmis dictos reditus integre ministrasse et dedisse, ut tenentur, dabunt et ministri hospitalis singulis quatuor temporibus anni sacerdoti novi hospitalis simulam unam, que emitur pro duobus hallensibus et plebano sancti *Georii* unam, ut Anniversarium *Gotsmanni* et uxoris sue peragant, ut tenentur, et per populum eorum memoriam facere rogent in Ecclesiis eorum, que simule dabuntur de bonis antedictis et quicunque bona seu redditus habuerint, easdem simulas eis dabunt. In cuius rei evidenciam ad preces *Conradi de Wintdernheim*, *Conradi de Wizenburg* et *Heiderime* sororis quondam *Gotsmanni* executorum testamenti ejusdem sigillum nostrum una cum sigillo *Johannis* plebani sancti *Georii* Confessoris, *Gotsmanni* et *Johannis* Notarii Civium Spirenum

Suum qui testamentum scripsit, hijs du-
ximus appendendum. Datum Anno
Domini M°CC°LXXXVI.

LXIV.

Littere donacionis bonorum in Hohenstat. 1287.

Judices Spirenses tenore presencium ad noticiam universorum volumus per-
venire, quod Anno Domini M°CC°
LXXX°VII°: Constituta coram nobis in
figura iudicii Venerabilis matrona Do-
mina Elizabeth dicta *Greven* universa
bona sita in *Hohenstat*, que ante duos
annos presentibus scabinis predicte vil-
le Ecclesie *Uterine Vallis*, ut confite-
batur, tradidit in puram elemosynam
propter Deum, ad dictam donacionem
confirmandam et ratificandam donacio-
ne inter vivos tradidit et resignavit fratri
H. antiquo cellarario et fr. *H.* Magistro
curie in *Spira* nomine dictae ecclesie ve-
ro ac perpetuo proprietatis titulo pos-
siderenda; renuncians pro se suisque he-
redibus seu coheredibus omni juris au-
xilio, quo dicta donacio posset inposte-
rum infirmari, sicutque ei vive et defuncte,
quod in litteris super hoc confessis et
si-

sigillo monasterii sigillatis plenius continentur. In cujus donacionis perpetuum argumentum hoc publicum instrumentum ad rogatum ipsius donatricis prefato monasterio contulimus sigilli nostri munimine roboratum. Actum die sancte *Scolastice virginis* (10. Febr.) anni prenotati, coram testibus subnotatis in prescripte donacionis testimonium convocatis, qui sunt *Waltherus Notarius*, *Bertoldus plebanus sancti Mauritii & frater suus Cunradus*, *Fridericus de Garthahe*, *Suicgerus de Brussella*, *H. Keller* et alii quam plures fide digni.

LXV.

Littere donationis bonorum in Bubenvilre. 1287.

Judices Spirenses. Tenore presentium ad noticiam Universorum volumus pervenire, quod anno Domini M°CC° LXXX° septimo in die sancte *Scolastice virginis* (10. Febr.) constitute coram nobis in figura judicii venerabilis matrona *Domina Agnes dicta de Walhalben* et filie sue *Drutlint* et *Lucgart* contulerunt, tradiderunt et resignaverunt donatione inter vivos universa bona sua,

Monast. T. III.

k

que

que habent in marchia ville *Buwenwilre* in vineis, redditibus, domibus seu quocunque vocabulo censeantur, Fratri *H.* Cellerario et fr. *H.* magistro curie in *Spira* nomine Monasterii *Uterine Vallis* in puram elemosinam propter Deum vero ac perpetuo proprietatis titulo possidenda, retento sibi nichilominus usufructu in eisdem bonis tantum tempore vite sue, ipsis vero decedentibus proventus dictorum bonorum cedent integraliter monasterio prelibato et fient de ipsis remedia pro animabus earum, prout in litteris super hoc confessis et sigillo prefati monasterii sigillatis plenius continentur, et renunciarerunt pro se suisque heredibus ac coheredibus omni juris beneficio canonici vel civilis, per quod dicta donacio posset in posterum infirmari. In cuius donationis perpetuum argumentum hoc publicum instrumentum ad rogatum ipsarum donaticum prefato monasterio contulimus sigilli nostri munimine robaturum. Actum Anno et die prenotatis coram testibus subnotatis in prescripte donationis testimonium convocatis, qui sunt *Waltherus Notarius*, *Bertholdus plebanus sancti Mauricii* et frater suus

Cun.

*Cunradus, Fridericus de Gartahæ,
Swicgerus de Brüssella, H. Keller et
alii quam plures fide digni.*

LXVI.

*Super bonis Domini Erphonis Decani
sancti Widonis. 1287.*

Coram Nobis judicibus Spirensibus
in forma judicii constitutus Dominus
Erpho Decanus Ecclesie sancti *Widonis*
Spirensis vendidit et tradidit et se ven-
disse et tradidisse publice est confessus,
curiam suam cum suis attinentiis sitam
usse dem lande in villa *Ditensheim* ac
vineas nec non universa bona sua, que
habet in marchia ejusdem ville *Ditens-
heim* Venerabilibus in Xpo Abbat et
Conventui Monasterii *Uterine Vallis* et
eorum Monasterio memorato pro pretio
centum et decem librarum hallensium
usualium et bonorum, quod utique pre-
mium confessus est prefatus Dominus De-
canus ab eisdem Abbat et Conventu
plene et integraliter recepisse et in ejus
utilitatem fore conversum, transferens
in eosdem Abbatem et Conventum nec
non Monasterium eorum predictum pos-
sessionem, proprietatem, dominium et

aliud quodlibet jus , quod sibi in dictis bonis competere poterat aut debebat , constituit etiam se warandum eorundem honorum generaliter adversus omnem hominem , ut est juris , renuncians publice et expresse exceptioni pecunie non numerate , non ponderate , non tradite , nec recepte , nec solute , dolî mali , in factum actioni , beneficio restitucionis in integrum , et quo deceptis ultra dimidium justi pretii subvenitur , nec non litteris seu privilegiis quibuscunque à fede Apostolica vel aliunde impetratis aut impetrandis sub quacunque forma cunctisque juris clausulis Canonici et Civilis , Confuetudinarii et statuti publici et privati quibus juvari potest quo- quo modo , contra presentem vendicionis contractum in judicio vel extra per se vel per alium aut per alios in posterrum vel ad presens . In quorum evidentiā et probationem perpetuam sigillum curie Spirensis appendi fecimus ad presentes . Ad petitionem Domini Decani supradicti . Datum et Actum Anno Domini M°CC°LXXX septimo , feria tertia ante festum Ascensionis Domini , (24. Maij) presentibus Magistro Marcio Canonicō sancti Germani , Magistro

H.

H. Phisico Canonico sancti Widonis, Domino Johanne prebendario ejusdem sancti Widonis ecclesiarum Spirenium, Walthero de Slegeltal et Cunrado tabellione curie Spirensis et aliis quam pluribus fide dignis ad hoc vocatis specialiter et rogatis.

Anno M.CC.LXXX. octavo. — Littere donationis super vineas Domini Hartmudi in Didensheim. l. c. p. 244.

Anno Domini M.CC.LXXXVIII. — Littere super absolutione unius Urne olei, quam dedimus Ecclesie in Mornesheim. l. c. p. 245.

LXVII.

Littere super prato in Gensen. 1288.

Nos Alexander Decanus totumque Capitulum Ecclesie Spirensis notum facimus presencium inspectорibus universis, quod nos communi tractatu locavimus et confitemur nos locasse in emphiteosim Hedewigi sorori Domini Cunradi prescripti prebendarii quondam Ecclesie Spirensis dicti de Gospolzheim et suis heredibus pratum quod dictus quondam prebendarius Ecclesie nostre Spirensis legavit, quod idem preben-

darius olim emit à *Diterico de Duden-*
wilre situm in terminis ville *Genssen*
 pro annuo censu duorum modiorum tri-
 tici nobis annis singulis dando et pre-
 sentando a dicta *Hedewige* et suis here-
 dibus, ut est subscriptum, in civitate
Spirensi super granarium nostrum in
festo Nativitatis beate Virginis *Marie*
 vel ante non obstante grandine, exer-
 citu et sterilitate seu alio casu fortuito
 qualicunque ipsius *Hedewigis* et here-
 dum suorum pericula, laboribus et ex-
 pensis ita videlicet quod post mortem
 dicte *Hedewigis* senior semper ejus he-
 rès dictum pratum habeat, possideat
 et nos de censu annuo expediatis, quem-
 admodum est prescriptum pro indiviso
 et sic de uno herede seniore post mor-
 tem ejus in tunc heredem seniorem vi-
 ventem dictum pratum in divisum trans-
 iet in perpetuum successive fraude et
 dolo penitus circumscriptis. Et si dicta
Hedewigis et ejus heredes seu heres
 senior, ut est dictum, in solucione dicti
 anni census aliquo anno seu termino
 fuerint negligentes aut remissi, quod
 absit, ex tunc dictum pratum ad nos
 absque qualibet contradictione devolu-
 vetur, quod vulgariter dicitur *ufgeholt*,
 post

post quindenam proximam a dicto termino numerando et nobis liberum et locandum cuicunque voluerimus dictum pratum integraliter remanebit. In quorum evidenciam et probacionem perpetuam prefate *Hedewigi* et suis heredibus has litteras sigillo judicum Spirensium tradidimus sigillatas, quod ad nostram petitionem presentibus est appensum. Et nos judices Spirenes sigillum nostrum ad petitionem Venerabilium in Xpo Dominorum Decani et Capituli predictorum appendimus hijs litteris in testimonium omnium premissorum. Datum et Actum Anno Domini M°CC°LXXX°VIII°. In Craftino beati Johannis Baptiste. (25. Junii.)

LXVIII.

*Littere super terciam partem bonorum
Sigelonis dicti Groz de nova
Civitate. 1288.*

Ego Sigulo dictus Groz civis Nove
civitatis tenore prefencium publice pro-
fiteor et protector, quod cum ego jam
dudum accedente consensu et libera vo-
luntate Kunegundis uxoris mee Sigu-
lonem scolarem filium Wernheri filii
k 4 mei

mei in tercia parte bonorum meorum
 mobilium et immobilium post obitum
 seu deceßum felicis memorie conjugis
 mee jam pridem defuncte cum predicta
Kunegunde quomodolibet conquisitorum
 et quocunque titulo possessorum he-
 redem legittime constituerim et mihi
 deputaverim ac substituerim successorem,
Bertoldo dicto *Gans* tunc sculteto nove
Civitatis ipsi *siguloni* nepoti meo tutore
 ad conservacionem eorundem honorum
 a me legittime deputato et provide con-
 stituto, coram quo *B.* sculteto judicio
 presidenti per sentenciam est obtentum
 et lucide declaratum, quod sepedicta
 bona absque quolibet prejudicio filio-
 rum seu quorumlibet heredum meorum
 et nulla eorum contradictione obstan-
 te cuicunque mihi placet libere dare
 possum, et nunc idem *Sigulo* nepos
 meus Monasterium in *Uzerstal* divina
 inspiracione voluntarie sit ingressus de-
 tutoris sui prefati consensu, post suam
 receptionem divino nutu libere confe-
 rens se et sua. Ego pie devocioni et
 salubri ejus ad Deum conversioni affectu
 pio congratulans et congaudens ejus
 quoque donacionem prefatam dicto mo-
 nasterio factam approbans et quantum
     pos-

possum et debeo ratificans et confirmans
loco dicti *Sigulonis* nepotis mei Ceno-
bium ipsum in *Uzerstal* heredem pre-
fate tercie partis honorum meorum mo-
bilium et immobilium ordino et consti-
tuo pleno jure, precise volens, ut in
ipsa tercia parte loco dicti pueri here-
ditario jure mihi succedat monasterium
memoratum nullius impediente contra-
diccione qualibet vel obstante. Ita ta-
men quod de universitate dictorum ho-
norum meorum cum *Kunegunde* pre-
fata conquitorum, excipio redditus sex
maldrorum *Siliginis* et redditus unius
ame vini, excipio etiam dimidium juger
vinee situm in *Didensheim*, que pro re-
medio anime mee deputavi aliis piis
locis. Sepedictam itaque terciam par-
tem honorum meorum prefatum pue-
rum, imo loco ipsius dictum cenobium
jure hereditario contingentem de volun-
tate et assensu prefate K. uxoris mee
jam voluntarie et libere resignavi et de
consensu antedicti tutoris à Venerabili
Domino Abbe in *Uzerstal* pro annuo
censu recepi retento mihi de voluntate
ipsius Abbatis usufructu in ipsis bonis
pro tempore vite mee et libera facul-
tate utendi bonis ipsis et pro necessitate

manifesta et evidenti. si ingruerit, bona eadem distrahendi vel etiam commutandi absque dolo quolibet et prejudicio Monasterii memorati, Profiteor insuper per presentes, quod ego preter terciam partem predictam redditus octo maldorum Siliginis, que habeo in *Veningen* donacione inter vivos de consensu K. uxoris mee predicte eidem monasterio in *Uzerstal* in remedium anime mee tradidi seu donavi, de quibus taliter ordinavi, ut monachis ejusdem loci anniversarium meum et dictae K. uxoris mee et nostrorum progenitorum bis in anno agentibus scilicet feria quarta quatuor temporum post Dominicam invocavit et feria quarta ebdomade pentecostes eisdem diebus refectio procuretur. Actum in *Nova Civitate* Anno Domini M°CC°LXXX° octavo, presentibus discretis viris Johanne sculteto nove Civitatis et Johanne Magistro Ci- vium ibidem, Hermanno dicto Mezeler, Gotsmanno, Brunero, Heilmanno filio Sigulonis de Durenkeim, Gotfrido dicto Keschelrinc, Bertramo de Vischelingen, Bertoldo dicto Gans, in horum itaque robur et perpetuam firmitatem presentes litteras sigillo Nove Civitatis pecij. communiri.

LXIX.

LXIX.

*Littere super deæm solidos in vico
Cerdonum. Ad pytanciam.*

1289.

Coram nobis judicibus Spirensibus in forma judicii constituta *Margareta* conversa filia dicti de *Gumersheim* redditus decem solidorum hall. super curia *Cunradi de Tanneßtat* sita in Civitate Spirensi apud *Schetzelinum* viris religiosis Abbatii et Conventui in *Uzertal* donavit et tradidit pro subpignore in solucionem duarum librarum hall. quas ipsa *Margareta* de domo sua sita etiam in civitate Spirensi apud Predicatores prefatis Abbatii et Conventui dare tenetur annis singulis nomine census, quos quidem redditus decem solidorum hall. prefatus *Cunradus de Tanneßtat* eciam in nostra presencia in jure constitutus promisit annis singulis profe et suis heredibus dare et assignare absque fraude supradictis Abbatii et Conventui, suscipiens dictam suam curiam coram Nobis à Monasterio memorato. Prefata eciam *Margareta* promisit dictos fratres in dictis redditibus eis ab ea pro subpignore obligatis nullo modo de-

ce-

cetero impedire. In quorum evidenciam sigillum nostrum appendi fecimus ad presentes ad petitionem parcium predictarum. Datum Anno Domini M^oCC^o LXXX^oIX^o, feria sexta post Purificationem beate virginis *Mariæ*. (4. Febr.)

Anno Domini M.CC.LXXX.IX. —

Littere Compromissionis in alios arbitros super *Heingereide*. l. c. p. 246.

Anno Domini M. CC. LXXXIX. —

Littere super sententiam datam contra rusticos per juris peritos super *Heingereide*. l. c. p. 251.

Eodem anno sententia modo dicta contra rusticos per juris peritos et milites. l. c. p. 255.

LXX.

Littere donacionis bonorum in Bebingen in recompensam bonorum in Otterflat. 128g.

Coram nobis judicibus Spirensibus constitutus in jure *Volmarus* dictus *Knolcz* civis Spirensis, omnia et singula, que Domina *Bertha de Rorhus* relicta quondam *Heinrici an der ecke* fecit, ordinavit et disposuit de bonis in *Bebingen* et de bonis suis universis que ha-

habuit in Civitate Spirensi, que dudum se asserit donasse eidem Domine *Berthen* et banno, excepta sua curia, quam inhabitat sita in civitate spirensi, que quidem bona universa dicta *Domina Bertha* Abbati et Conventui Monasterii de *Uzerstal* in *Bebingen* predicta in recompensam bonorum ipsorum Abbatis et Conventus in *Otterstal* sitorum dicto *Volmaro* Donatorum ab eisdem Abbatet et Conventu donavit et tradidit et bona que habuit in banno Civitatis Spirensis predicta, excepta dicta curia in recompensam eorundem bonorum de *Otterstal* et donatorum *Cunrado Stella* civi Spirensi donavit pro bonis suis in *Bebingen* sitis quibuscunque, que idem *Stella* dictis Abbati et Conventui pro dictis bonis in *Otterstal Knolczoni* donatis donavit et tradidit in recompensam eorundem, ratificavit et rata habere promisit, nec contra ea aliqualiter facere vel venire, prout in litteris nostris nec non Civitatis Spirensis ac dicti Abbatis et Conventus plenius est expressum. In quorum evidenciam sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Anno Domini M°CC°LXXX°IX. feria sexta post *Letare.* (25 Martii.)

LXXI.

LXXI.

*Concambium inter bona in Bebingen
et Otterstatt. 1289.*

Nos judices, consules nec non Universi Cives Spirenses notum facimus presencium inspectoribus universis, quod nos litteram subscriptam nobis ab honesta matrona Domina *Bertha* filia quondam *Wernheri de Rorhus* relicta quondam *Heinrici an der ecke* exhibitam vidimus non abolitam non cancellatam nec in aliqua sui parte viciatam et eam de verbo ad verbum perlegimus hunc tenorem continentem — Nos judices, Consules et Universi Cives Spirenses tenore presencium publice protestamur, quod honesta matrona Domina *Bertha* filia quondam *Wernheri de Rorhus* relicta quondam *Heinrici an der ecke* constituta coram nobis et *Burchardo* dicto *frunt sculteto* nostre Civitatis Spirensis probavit legittime per tres testes ydoneos. per ipsum scultum secundum jus et consuetudinem nostre civitatis ad hoc datas videlicet per *Johannem de Rorhus* fratrem suum *Petrum* fratrem *Volmari* dicti *Knoltz* et *Berngerum* filium sororis ejusdem

Vol-

Volmari, quod idem *Volmarus* dictus
Knoltz Irmengarde dicta *Zarten* uxore
sua vivente, universa omnia et singula
bona sua immobilia in Civitate Spirensi
et extra ubicunque sita, predicte Do-
mine *Berthe* pleno jure dedit, tradidit
et publice resignavit, quam donacionem
et tradicionem et resignacionem pre-
dictorum bonorum idem *Volmarus* ipsi
Berthe illo tempore facere de jure po-
tuit secundum jus et consuetudinem Spi-
rensis Civitatis, super quibus omnibus
dictus *Burckardus* scultetus ex debito
sui officii dedit hos in testes videlicet
Johannem dictum *Kranich* et *Heinri-
cum de Colonia* civium Magistros, *Jo-
hannem de Rorhus*, *Sifridum Reth-
schelin*, *Bernhohum de Corona*, *Volt-
zonem in deme Salczhove*, *Volmarum*
dictum *Knoltz*, *Marquardum* dictum
Lamesbuch, *Heinricum* dictum *Klu-
phel*, *Cunradum* et *Bernhohum* fratres
de Columba et *Cunradum Retschelin*
Consules Spirenses et alios quam plures
fide dignos, et nos in evidenciam om-
nium premissorum ad preces dictarum
parcium has patentes litteras nostre Ci-
vitatis sigillo communimus, Datum An-
no Domini M°CC°LXXXIX°. feria se-
cunda

cunda proxima post Dominicam *Oculi mei super.* — Cum igitur ex tenore dictarum litterarum invenimus dictam Dominam *Bertham* habere potestatem et auctoritatem ordinandi, faciendi et disponendi de bonis Universis dicti *Volmari Knoltzonis* quod ei placuerit secundum ius et consuetudinem civitatis Spirensis sentenciando unanimiter pronunciamus omnia que dicta *Bertha* inferius ordinavit, fecit et disposuit de quibusdam bonis dicti *Volmari Knoltzonis* valere debere perpetuo et perfistere omni robore firmitatis, contradicione quilibet non obstante. Que quidem Domina *Bertha* coram Nobis et *Burchardo* dicto *frunt* sculteto nostre civitatis predicte constituta de consensu et libera voluntate dicti *Volmari Knoltzonis* universa bona que idem *Knoltzo* habuit in terminis et in villa *Bebingen* videlicet, tercia pars decime de *Bebingen* et media pars iuris patronatus ecclesie de *Bebingen* ejusdem et alia bona quecunque habet et habuit ibidem viris religiosis et in Xpo honorandis Domino Abbatii et Conventui Monasterii de *Uzerstal* Ord. Cist. Spir. Dyoc. donavit et tradidit et se donasse et tradidisse publice

lice est confessa in recompensam universorum bonorum, que dicti Dominus Abbas et Conventus in villa et terminis *Otterstat* habent, qualiacunque sint, dictæ Domine *Berthe de Rorhus* pro bonis ejusdem et aliis bonis subscriptis nomine Cambii a dictis Domino Abbate et Conventu coram Nobis antea traditorum. *Cunradus* eciam dictus *Stella noster* concivis Spirensis sororius dicti *Volmari* curiam suam dictam *Hubhof* cum agris, pratis, pascuis et nemoribus et bonis aliis quibuscunque, que in villa et terminis *Bebingen* habet cum universis eorum attinenciis pro dicta Domina *Bertha* et nomine ejusdem dictis Abbatii et Conventui de *Uzerstal* eciam in recompensam dictorum bonorum Abbatis et Conventus predictorum sitorum in *Otterstat* dictæ Domine *Berthe* superius donatorum donavit, tradidit et assignavit simpliciter absque dolo, vice versa autem dicta Domina *Bertha* universa bona in banno civitatis Spirensis sita ad dictum *Knolczonem* ex successione quondam sui socii, patris videlicet dicti *Cunradi sterre* devoluta, excepta curia sua dicta *zume Sterren* in Civitate Spirensi sita, quam ipse *Knoltz* in
Monast. T. III. I ha-

habitat, donavit et tradidit *Cunrado Sterre* predicto nomine Cambii et in recompensam dictorum bonorum ipsius *Cunradi* in *Bebingen* sitorum scilicet curie dicte *Hobhof* et bonorum aliorum superius specificatorum, que dictus *Cunradus Stelle* dictis Dominis Abbatи et Conventui pro dicta Domina *Bertha* donavit superius pure, simpliciter, irrevocabiliter et in totum, Domina *Bertha* eciam prenotata adhoc in persona propria centum libras hall. dictis Abbatи et Conventui Monasterii de *Uzerstal* in recompensam dictorum bonorum de *Outerstat* donavit coram Nobis, tradidit et assignavit, et promiserunt unanimiter tam dicti Dominus Abbas et Conventus, quam Domina *Bertha* et eciam *Cunradus Sterre* predicti unus alterum in bonis ad unumquemque ipsorum nomine Cambii devolutis, ut supra scriptum est, non impedire, non turbare, nec impetrare vel aliqualiter molestare, sed se velle omnia et singula prenarrata, rata habere atque grata, quemadmodum superius est expressum, fraude et dolo penitus circumscriptis. Super quibus dictus *Burchardus* scultetus Spirensis ex debito sui Officii dedit hos in testes

videlicet *Johannem dictum Kranich et Heinricum de Colonia civium Magistros, Johannem de Rorhus, Sifridum Retschelin, Bernhohum de Corona, Volzonem in deme Salzhove, Volmarum dictum Knoltz, Marquardum dictum Lambesbuch, Heinricum dictum Kluphel Cunradum et Bernhohum fratres de Columba et Cunradum Retschelin consules Spirenses et alios quam plures fide dignos.* Et nos in testimonium et evidenciam omnium predictorum et singulorum ad petitionem et instanciam dictatorum parcium sigillum nostre Civitatis Spirensis appendimus ad presentes. Datum et Actum Anno Domini M^oCC^o LXXX° nono, Sabbato post Dominicam Letare. (26. Martii.)

Anno Domini M.CC.LXXXIX. — Littere Domini Rudolfi Regis de Hengereide super compromissione in arbitros. l. c. p. 348.

Anno Domini M. CC. LXXXIX. — Littere super censu dando de insula Re ni dicta *Wolfauwe.* l. c. p. 250.

LXXII.

Littere super V. amis vini in Bubenwilre ad infirmariam. 1289.

Judices Spirenses. Constitutis in presencia nostra *Adelheide* filia quondam *Cunonis militis de Godramenstein* et *Volzone* marito ejus ex parte una et *Heinrico dicto Wolver milite de Godramstein* filio dicte *Adelheidis* ex altera renunciaverunt *Adelheidis* et *Volzo* predicti libere unanimi consensu omni juri et actioni, quod vel quam habebant vel habere poterant, communiter vel divisim in bonis mobilibus et iuribus quibuscunque à dicto *H.* milite possessis vel quasi ex quacunque institucione vel successione vel quavis alia causa ad ipsum pervenerint prestitis ab ipsis *A.* et *V.* corporaliter juramentis, quod nunquam contra predicta veniant in parte vel in toto per se vel alias fraude et dolo penitus circumscriptis et hoc idem promiserunt se facturos in judicio seculari, ubi et quando a dicto *H.* milite fuerint requisiti. Predictus etiam *H.* dictus *Wolver* miles dedit, cessit et transtulit in predictam *A.* matrem suam ac pueros suos, quos ex ea genuit vel generare

po-

poterit in futurum prefatus *Volzo* omne
jus et actionem, quod vel quam habet
idem *H.* miles vel habere videtur nunc
vel eciam in posterum habiturus est ex
successione materna in bonis que dicta
Adelheidis mater ejus in *Clingen* possi-
det et novem libris hall. in quibus ipsi
Adelh. Magister *Witdego* Canonicus Spi-
rensis tenetur et quinque amis vini an-
nui reditus in *Franckenwilre*, quos pa-
ter dicti *H.* miles ipsi *Adelheidi*, quo
ad viveret tantum deputaverat, et hec
fecit sepefatus *H.* miles ea condicione
et modo, quod si dicta *Adelh.* et pueri
sui predicti omnes sine liberis seu here-
dibus descendantibus ab ipsis decesse-
rint, omnia bona predicta ad ipsum *H.*
vel heredes suos, qui pro tempore fue-
rint, libere revertantur, nec *Volzonis*
predicti heredes alii aliquod sibi jus
vendicare valeant unquam in predictis,
habebit eciam *Volzo* predictus post obi-
tum *Alh.* predicte jus quod secundum
consuetudinem patrie viri in bonis mu-
lierum habere solent, non aliam duce-
ret uxorem, tunc bona predicta apud
pueros, quos ipse ex dicta *Adelheide*
genuit, libere remanebunt, ipso *V.* ex-
cluso, hujusmodi autem pueris non ex-

istentibus, idem *Vol.* usumfructum in bonis predictis libere habebit ad dies vite sue tantum, nec bona predicta vendi vel permutari possunt vel debent sine consensu dicti *H.* militis, et hec omnia et singula predicta fecit dictus *H.* miles nomine suo et uxoris sue legittime et promisit eciam in judicio seculari in locis competentibus, ubi et quando ipse requisitus fuerit eandem donacionem, cessionem et translacionem se facturum. In hec omnia et singula partes predicte unanimiter per omnia consenserunt et predictis contente fuerunt, rogantes et supplicantes ut ad robur et evidenciam premissorum sigillum nostrum presentibus appendere curaremus. Nos igitur ad instanciam partium predictarum sigillum nostrum presentibus duximus apponendum. Datum et Actum presentibus *Engelfrido* presbitero rectore ecclesie in *Frisbach*, *Johanne* filio *Isfridi de Andernaco* clero et aliis fide dignis Anno Domini M° CC° LXXX° nono. Feria quarta post festum beati *Jacobi* Apostoli. (27. Julii.)

LXXIII.

*Littere empacionis bonorum in Bebin-
gen pro MC. libris hallensium.*

1289.

Judices, Consules et universi cives Spirenses. Quoniam ea que in tempore geruntur, oblivionis devio adimuntur, expedit ea subsidio scripturarum roborari, ea propter tenore presencium profitemur publice protestando, quod constituti coram nobis et *Burchardo dicto Frunt sculteto Spirensi honesta matrona Domina Bertha relicta quondam Cuno-nis dicti de Stella civis Spirensis et sui liberi videlicet Domina jtha uxor Friederici dicti Sömer, Wernherus, Elizabeth & Cunradus dictus Bickenbach ac Johannes dictus Druckint quondam filia ster dicte Domine Berthen pro se tan-tum solo manibus coadunatis et unani-mi consensu ipsorum omnium vendide-runt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse publice sunt confessi viris religiosis et in Xpo honorandis Domino Arnoldo Abbatii Monasterii Uterine Vallis Ord. Cist. Spir. dyoc. totique Con-ventui ejusdem Monasterii in Uzerstal justo vendicionis titulo curiam eorum*

14

fitam

sitam in villa *Bebingen*, decimam, agros campestres, prata et universa ac singula bona in terminis dictae ville *Bebingen* sita, quocunque nomine censeantur, que bona eis jure hereditario a quondam *Cunrado* seniore dicto *Stella* obvenerunt, cum omni jure eis in bonis predictis ex quacunque causa competenti, pro mille et Centum libris hallensium bonorum, cuius pecunie trecentas libras hall. dicti Abbas et Conventus dictis personis scilicet Domine *Berthen* et suis liberis predictis solverunt, tradiderunt et numeraverunt, prout ipsa Domina *Bertha* et dicti sui liberi publice sunt confessi coram nobis, hoc adjecto, quod prefati Dominus Abbas et Conventus per follempnem stipulacionem interpositam octingentas libras hall. adhuc solvendas eisdem dictis personis infra quadringennium a festo Purificationis beate Virginis *Marie* proxime nunc venturo solvere et dare promiserunt; inter ipsos etiam Abbatem et Conventum ac *Bertham* nec non suos liberos utraque parte in hoc conficiente taliter est conventum, quod ipse Abbas et Conventus in solucione dictarum octingentarum librarum hall. de dictis bonis

bonis in *Bebingen* sitis, ipsis *Berthen* et liberis suis dabunt annuatim ducen-
tos modios Siliginis dative, cum qua
mercator pagare potest mercatorem et
eosdem ducentos modios eis ante do-
mum suam, quam in *Spira* elegerint,
annis singulis in festo Nativitatis sancte
Marie presentare debent eorum Vectu-
ris, periculo, laboribus et expensis.
Adiectum est eciam, quod quocunque
anno infra quadrigennium ante purifi-
cationem sancte *Marie* prefati Abbas
et Conventus quadringentas libras hall.
ipsi *Berthen* et suis liberis dederint, a pen-
sione centum modiorum Siliginis erunt
penitus absoluti. Et si alias quadringen-
tas libras hall. infra ipsum quadringen-
nium ante purificationem sancte Geni-
tricis Dei prefate *Berthen* ac suis libe-
ris dederint, a tota pensione ducentorum
modiorum Siliginis erunt penitus abso-
luti, si vero, quod absit, in solucione
prefate pecunie infra quadrigennium
erunt negligentes in parte vel in toto,
ad ipsam pensionem, si quam cum qua-
dringentis libris hall. infra predictum
quadrigennium non reemerunt, per-
petuo ipsi *Berthe* et suis liberis ac eo-
rum heredibus solvere et tradere atque

15 dare

dare tenebuntur de bonis antedictis, ad quod prefati Abbas et suus Conventus Monasterii de *Uzerstal* dicta bona, se et suum Monasterium predictum ac eorum successores perpetuo obligarunt, quæ inquam bona predicta cum suis attinenciis et juribus universis sibi in ipsis bonis predictis competentibus nobis communiter sentenciantibus, quod id facere possunt, dicta *Bertha* et sui liberi supradicti memoratis Abbatii et Conventui seu eorum monasterio sepe fato tradiderunt liberaliter et publice resignaverunt. Promittentes coram Nobis et *Burchardo* sculteto antedicto de curia, decima et bonis omnibus antedictis eisdem Dominis Abbatii et Conventui seu ipsorum Monasterio de *Uzerstal* predicto se facturos Warandiam per annum et diem juxta dicte civitatis nostre consuetudinem generalem. Renunciantes ad hec expresse pro se et suis successoribus quibuscunque excepcioni pecunie non numerate, non tradite non recepte nec solute, doli mali, in factum accioni, beneficio restitucionis in integrum et quo deceptis ultra dimidium iusti precij subvenitur, nec non litteris, seu privilegiis quibuscunque a fede apostolica vel aliun-

aliunde impetratis aut impetrandis, cunctisque juris clausulis Canonici et Civilis, consuetudinis et statuti, publici et privati, quibus iidem venditores juvari vel venire possent per se vel alios ex causa qualicunque in posterum vel ad prefens contra hunc contractum publicum seu eciam instrumentum se et suos successores ad predicta omnia et singula perpetuo servanda litteris presentibus obligantes. Super quibus omnibus prefatus *Burchardus* dictus *frunt* scultetus spirensis ex debito sui Officii secundum jus et consuetudinem dicte nostre civitatis dedit hos in testes, *Johannem* dictum *Kranich* et *Cunradum de Columba* civium Magistros, *Sifridum* dictum *Retschelin*, *Bernholum de Corona*, *Volczonem in dem Salzhove*, *Marquardum* dictum *Lamesbuch*, *Heinricum* dictum *Kluphel*, *Ebelinum ante monasterium*, *Cunradum* dictum *Retschelin*, *Bernholm de Columba*, *Wernherum* dictum *Sydinswantz* et *Knolzonem* dictum *Zoller* consules Spirenes et quam plures alios fide dignos. Et nos in testimonium et evidenciam omnium premissorum ad preces dictarum parcium in predicta omnia utrinque conficiencium damus has

has patentes litteras sigilli nostre civitatis predicte munimine roboratas. Actum et datum Anno Domini M° CC° LXXXIX°. in Craftino beatorum Symonis et Jude Apostolorum. (29. Oct.)

LXXIV.

Littera penalis Uterine Vallis.

1289.

Nos frater *Arnoldus* dictus Abbas totusque Conventus *Uterine Vallis* tenore prefencium profitemur publice nos recepisse à felicis memorie *Heidendorf* et filio suo *Gerlaco* monachonostro octoginta talenta hallensium et comparasse cum eis à *Burkardo milite de Gotdramestein* redditus perpetuos viginti et unius maldrorum Siliginis super bonis in Morensheim, ad hoc nos prefentibus obligantes, quod eosdem redditus annuatim fratri *Gerlaco* prefato pro sua infirmitate in infirmariam nostram assignabimus tantum tempore vite sue, ipso vero decedente, dicti redditus perpetuo assignabuntur in prefatam nostram infirmariam pro solacio infirmorum et maxime decubentium, sub tali pena quod si nos vel nostri successores dictos red-

redditus quocunque anno ad alios usus, quam prescriptum est, converterimus, eodem anno ipsi redditus Canonicis ecclesie sancti Petri in Wormacia dabuntur pro eorum beneplacito illo anno disponendi salva nobis semper proprietate dictorum reddituum, qui annis sequentibus, cum prescripta tenuerimus, ad nos devolventur sub pena et conditionibus prenotatis. In cuius rei testimonium presentem litteram Venerandis Dominis Canonicis prefate Ecclesie sancti Petri contulimus sigilli nostri munimine roboratam. Datum Anno Domini M^oCC^oLXXX nono.

Anno Domini M^oCC^oLXXX nono—
Littere Domini Friderici Episcopi Spirensis super Ecclesiam et decimam in Bebingen. l.c. p. 259.

SUB ABBATE GERLACO.

LXXV.

Littere ex parte Sigelonis super quedam debita nobis tradita. 1290.

Coram nobis judicibus Spirensibus in figura judicii constitutus *Sigelo* dictus *Magnus Civis Nove Civitatis* omnia debita in quibus *Heinricum* dictum
Dur-

*Durrewirt, Hugonem filium suum,
Hiltegundim uxorem filii sui, Sifridum
filium dictum Heime et Mezam ejus so-
rorem sibi afferit obligatos et omnes ac-
tiones, impetiones et requisitiones sibi
erga easdem personas ex quacunque
causa usque in diem hodiernum com-
petentes et omne jus sibi competens in
eisdem Domino Abbatи et Conventui
Monasterii de Uzerstal donavit, cessit
et deputavit causa specialis amicitie,
quam habet erga dictos fratres seu or-
dinem eorum et precipue propter Deum
pure simpliciter, irrevocabiliter et in
totum, promittens fide prestita ab eo-
dem predictos Abbatem et Conventum
in dictis debitibus, actionibus, impeticio-
nibus et requisitionibus ac juri nulla te-
nus impedire, nec hanc donacionem re-
vocare seu cessionem, sed se easdem
velle ratas habere atque gratas, quem
ad modum est prescriptum fraude et
dolo penitus circumscriptis. In quorum
evidenciam sigillum nostrum ad peticio-
nem dicti Sigelonis appendimus huic
scripto. Datum Anno Domini M°CC°
XC°. Sabbato ante Dominicam *Invocavit*
(18. Febr.), presentibus Domino *Engel-*
frido rectore Ecclesie in *Frisbach* et
aliis*

aliis quam pluribus fide dignis testibus
ad hoc vocatis specialiter et rogatis.

LXXVI.

*Super XXX Solidis hall. & XII.
Solidis hall. in Annewilre.*

1290.

Ego Adelheidis Sibelonis de Anne-
wilre quondam sculteti relicta tenore
prefencium profiteor et proteftor me a
Venerabili Domino Gerlaco Abbe
Uterine Vallis et ejusdem loci conven-
tu recepiffe bona subscripta, que quon-
dam fuerunt Domini Wernheri militis
de Valckenberc et fratrum suorum vi-
delicet unum juger prati situm juxta
Katzenburne. It. IIII. jugera prati sita
juxta pratum monialis. It. quartale pra-
ti situm supra ripam juxta monialem.
It. unum juger prati et dimidium infra
viam et pratum monialis. It. quatuor
jugera agri arabilis zu *Vrauenhusen*
uber in monte *Madelberge*. It. unum
juger super veterem Kalcgruben. It.
curiam Heinrici pistoris de *nova Civi-*
tate. It. unum juger juxta herden dich
jure hereditario possidenda, hoc tameu
pacto interjecto, ut Ecclesie *Uterine Val-*
lis

lis ego vel heredum meorum unus tan-
 tum post obitum meum senior, qui pre-
 scripta bona possederit, annis singulis
 censum triginta solidorum hall. in festo
 beati *Martini* solvere teneamur. Item
 profiteor et protestor me a predictis
 Domiuo *Gerlaco* Abbe et ejus con-
 ventu recepisse bona, que quondam
 fuerunt femine religiose *Agnetis* dicte
monialis videlicet medietatem curie mee,
 in qua nunc resideo. It. quatuor jugera
 prati, sub hac etiam forma, ut sepedicte
 Ecclesie *Uterine Vallis* censum duo-
 decim solidorum hall. ad solacium con-
 ventus annis singulis Ego vel heres
 meus, qui bona prenotata possederit,
 in festo beati *Georgij* solvere teneamur.
 Quodsi censum prescriptum diebus pre-
 fixis solvere neglexerimus, omnia bona
 prescripta ad Ecclesiam *Uterine Vallis*
 libere revertantur. In hujus igitur fac-
 ti memoriam et robur dicte Ecclesie *U-
 terine Vallis* presentes litteras Sigillo
 Civitatis *Annewilre* contuli roboratas.
 Actum et Datum Anno Domini M°CC°
 LXXXIX. Dominica prima post octa-
 vam Pentecostes. (4. Junij.)

LXXVII.

*Littere super VII jugera Vinearum
in Frankenwilre. 1292.*

Ego Heinricus miles de Scharpfenecke notum esse cupio presencium inspectoribus universis, quod cum Eberhardus quondam Cellerarius strenui militis Johannis Metensis patris mei VI. jugera vinearum et dimidium, quod habebat in terminis seu confinio ville *Frankenwilre* justo proprietatis titulo ad se spectantes donacione inter vivos dudum donaverit et libere contulerit religiosis viris Abbatii et Conventui Monasterii in *Uzerstal* et earundem vinearum proprietatem atque dominium in figura judicij coram *Vilmanno* sculteto et juratis ville *Frankenwilre*, qui vulgariter vocantur *hubner* Domino Arnoldo Abbatii et Conventui prenotatis presente Domino et fratre *Cunrado* quondam Custode in *Uzerstal* specialiter ad hoc misso publice resignaverit et insuper possessionem earundem vinearum amplius quam per annum prefato monasterio cesserit et postmodum Abbas et Conventus prescripti easdem vineas, retenta sibi earum proprietate

Monaft. Th. III.

m

pre-

predicto *Eberhardo* pro annuo censu excolendas concesserint five locaverint, Idemque *Eberhardus* prescriptus cum novissime peregrinari vellet, omnia prescripta recognoverit et protestatus fuerit coram *Vilmanno* sculteto prescripto et *Veldungo de Sibelingen*, *Hertwico de Sibelingen* civibus Landowensibus *Richardo de Frankenwilre*, presente etiam prefato fratre *Cunrado* quondam Custode, premissamque donacionem suam pro posse confirmaverit atque professus fuerit se prescriptas vineas nomine monasterii in *Uzerstal* possedisse et earum proprietatem ad ipsum monasterium ex sua donacione libere pertinere, defuncto in peregrinacione *Eberhardo* sepe dicto, *Gudelmannus*, sororius ipsius nomine suo et uxoris sue sororis sepediti *Eberh.* et liberorum ejus cognatus est in possessione sepeditarum viuarum predictum monasterium impedire dicens ad se eas et ad uxorem et filios suos jure hereditario pertinere, quo comperto ego *H. de Scharphenecke miles* prefatus omnem actionem et quid quid juris competebat, *Gudelmanno* et uxori ac filiis suis seu quibuscumque *Eberhardi* donatoris prescripti defuncti

ti emi ab ipsis pro certa summa pecunie, prefatusque Gudemannus nomine suo et uxoris ac liberorum suorum prescriptorum in figura judicii coram sculteto *Vilmanno* et juratis, qui dicuntur *hubner* in *Frankenwilre* cessit mihi omnem actionem, quam habebat et omne jus quod in vineis antedictis prenominati *Eberhardi* heredibus competit, quo facto Ego *H.* instructus et diligenter informatus, quod actio prescriptorum heredum *Eberhardi* fuit irrationabilis et injusta et jus ipsorum quod minus provide emeram, ut premissum est, erat invalidum et infirmum, propter salutem anime mee omni actioni sive juri cuicunque quod ex prescripta empacione in prenotatis vineis mihi vel meis heredibus quibuscunque competere poterat, quoquo modo totaliter libere et absolute cessi nomine meo et honeste matrone *Lucgardis* uxoris mee et omnium heredum meorum et easdem vineas, quas modico tempore occasione prefate empacionis de facto non de jure possedi, Domino *Gerlaco* Abbatu et Conventui in *Uzerstal* libere resignavi coram *Vilmanno* sculteto et juratis in *Frankenwilre* in figura judicii secularis,

ris, eosdemque Abbatem et Conventum
in *Uzerstal* ab omni inpetizione mea
et heredum meorum quorumcunque
nec non ab inpetizione *Gudelmanni*
et uxoris ac liberorum ejus ac heredum
quorumlibet *Eberhardi* sepedicti eli-
beravi totaliter et absolvi et presenti-
bus pronuncio penitus absolutos, pro-
prietatem et justam possessionem ante-
scriptarum vinearum monasterio in *U-
zerstal* lucide recognoscens et consti-
tuens me warandum earundem vinea-
rum monasterio sepedicto meque pre-
sentibus firmiter obligans et astringens
ad resarcendum plenarie omne damp-
num, quod ex actione five impedimen-
to prestito a me vel meis heredibus vel
eciam à *Gudelmanno* vel uxore sua pre-
scriptis vel eorum heredibus Monaste-
rio in *Uzerstal* incurrere contigerit vel
etiam sustinere. Actum in *Frankenwil-
re* coram testibus subnotatis *Johanne
Metensi* milite patre meo, fratre *Johan-
ne Cantore* in *Uzerstal*, *Hugone* ple-
bano in *Franckenwilre*, Fratre *H. dicto
Speht* converso, *Hermanno* Advocato
de *Sibeltingen*, *Vilmanno* sculteto in
Frankenwilre, *Heimone de Servelingen*,
H. dicto Brunig, *C. juxta ripam*, *Si-*
ge-

*gelone de Hainmbach; C. dicto Wolf,
H. dicto Brehter, Cuncelmanno, C. dicto
Hagen et Siguardo juratis judicii in
Frankenwilre, in quo facta est resigna-
cio prenotata. In cujus rei testimonium
presentem litteram meo sigillo predictis
religiosis tradidi communitam. Actum
et Datum Anno Domini M°CC°XC°II°.
in Annunciacione beate Marie Virgi-
nis. (25. Mart.)*

LXXVIII.

*Littere civitatis Spirensis super dona-
tione Methildis supra fate. 1292.*

Nos judices, Consules et universi ci-
vies Spirenses cunctis presencium inspec-
toribus cupimus esse notum, quod vir
religiosus frater Heinricus major celle-
rarius monasterii de Uzerstal coram no-
bis et dicto Sprosse, Engelmanni scul-
teti Spirensis nuncio constitutus loco
Abbatis et Conventus Monasterii de
Uzerstal probavit per tres testes ydo-
neos et juratos legitime videlicet *Cun-
radum de Vorst, Sifridum de Wizzen-
burg et Beinherum Elseszer* concives
nostros per judicium ad hoc datos, jux-
ta jus et consuetudinem Civitatis Spi-

rensis, quod *Methildis de Kungesbach* quondam conversa nostra concivis, dum vixit et id facere potuit, donavit et tradidit libere et absolute Domino Abbatii et Conventui Monasterii de *Uzertal* seu eidem monasterio omnia bona sua mobilia et immobilia in quocunque valore existant in civitate et extra Civitatem Spirensem ubicunque locorum sita, pure, simpliciter, irrevocabiliter et in totum. Hac condicione adjecta, quod frater *Heinricus* monachus dicti monasterii ipsius *Methildis* filius aliquod remedium in salutem anime ipsius *Methildis*, si vellet, faceret de dictis bonis absque dolo, qui quidem frater *Heinricus* dicte quondam *Methildis* filius coram nobis et dicti sculteti nuncio constitutus confessus fuit, se fecisse remedia, que voluit et quod vellet nullum facere usquequo. Super quibus dictus nuncius sculteti Spirensis hos dedit in testes, videlicet *H.* dictum *Kluphel* et *C.* dictum *Betzzeln* civium Magistros, *Bernhohum ad coronam*, *Marquardum Lambesbuch*, *Johannem Kranich*, *Volzonem in Salzhove*, *Eberlinum ante monasterium*, *Gotschalcum* dictum *Clobelauch*, *Bernhohum* et *Cunradum ad*

ad Columbam fratres Knolzonem Zoller et Wernherum dictum Sydeswantz consules Spirenses et quam plures alios fide dignos, Et nos in testimonium premissorum nostre civitatis sigillum ad preces dicti Cellerarii et fratrī H. appendimus huic scripto. Datum Anno Domini M°CC° nonagesimo secundo, quarta feria ante Nicolai. (3. Dec.)

Anno Domini M.CC.XC. secundo — Littere super concambio facto de pratīs inter nos et villanos de Queicheim. l. c. p. 261.

Anno Domini M.CC.XC.III. — Littere donationis fundi laci ex parte Domini Wirici de Duna. l. c. p. 262.

Anno Domini M.CC.XCIII. — Littere super unam urnam olei ad питанием. l. c. p. 264.

LXXIX.

Littere compositionis inter monachos Uterine Vallis et Villanos in Hohenstat super viam. 1294.

Sciant cuncti prefencium inspectores, quod Anno Domini M°CC°XC° quarto sexto Kalendas Marcii (24 Febr.) tota universitas villarum in Hohenstat
m 4 con-

constituta in Cimiterio ville predicte inferiori coram magistro Johanne nostro Tabellione à nobis judicibus Spirensibus adhoc specialiter transmisso ad audiendum confessionem eorundem Villanorum auctoritate nostra et vice judicum Spirensium vendidit et tradidit et recognovit se vendidisse et tradidisse religiosis viris Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis*, Cyft. Ord. Spir. Dyoc. viam seu stratum markam seu districtum ville sue a marka ville *Superioris Hohenstat* distinguentem cum omni jure et utilitate, quod vel que ipsis et eorum posteris competere poterat vel eciam competit in via predicta, pro duabus libris hall. pecunie numerate et pro dimidia libra cere, quam inquam pecuniam confessi sunt se integraliter recepisse et in usus ecclesie ipsorum totaliter esse conversam et quod prefati religiosi dictam dimidiad libram cere annuatim prenotate ecclesie in *Hohenstat* ad luminaria ipsius tribuat et persolvat contradictione qualibet amputata. Renunciavit eciam Universitas omnibus exceptionibus seu juribus quibuscunque, que ratione Almende seu alio jure quocunque ipsis vel eo-

eorum posteris in prescripta strata pro communi utilitate ville prelibate vendita et in proprietatem monasterii prefati translata competere poterant vel eciām competebat, promittentes stipulacionem coram dicto Magistro Johanne à nobis et auctoritate nostra ad hoc transmiso follempni pro se et suis posteris universis, quod nec ratione consuetudinis cujuscunque, nec aliquo alio jure, in judicio vel extra per se vel per alios dictos Dominum Abbatem et Conventum inquietent aliquatenus seu perturbent, nec quidquam juris in dicta strata sibi aut sue universitati in communi vel in speciali de cetero vendicabunt. In quorum omnium testimonium ad preses dicte universitatis secundum confessionem ipsorum coram tabellione nostro factam et ad hoc destinatum, ut predictum est, has litteras de Consensu parciūm dedimus nostri sigilli munimine communitas. Datum et Actum Anno Domini et die quo supra.

LXXX.

*Littere super commutatione agrorum
in Wolmesheim. 1294.*

Nos Scabini seu Consules in *Landowe* constare volumus universis presen-
cium inspectoribus, quod coram nobis
constituti *Hunfridus* *Advocatus in*
Landowe ac *Hertelinus* frater ejus con-
fessi sunt, commutasse Domino *Gerlaco*
Abbatи et Conventui in *Uzerstal* de
suis agris in marchia ville *Wolmesheim*
sitis sex jugera minus uno quartali,
quorum unum duale situm est prope
fontem qui dicitur *Arbotsheimer burne*,
tria vero jugera sita sunt in campo retro
curiam predictorum Dominorum prope
arborem que vocatur *edelinger*, duo
quoque jugera sita sunt in Campo ab
inferiori parte ville *Wolmesheim* prope
arborem *Herdensium*, que protendunt
per collem versus marchiam ville *Morn-
heim*, commutaverunt autem seu cam-
bierunt prescriptos agros suos cum
predictis Dominis Abbatе et Conventu
pro sex jugeribus minus uno quartali
sitis apud *Wolmesheim* suorum agrorum,
quorum tria jugera tenduntur ultra stra-
tam, que de *Wolmesheim* ducit in *Land-*
owe,

ewe, unum vero duale de eadem strata protenditur versus marchiam ville *Mulnhusen*, unum autem juger et dimidium pertinet de strata predicta a loco prope *hutteboum* per medios agros predictorum *Hunfridi* et *Hertelini*. Item dimidium juger quod protenditur ab agro *Petri* sororii predictorum *Hunfridi* et *Hertelini* per vallem vicinam. Ad cuius concambii ratihabitionem, quod utrinque de suis propriis bonis fecerunt, predicti fratres *Hunfr.* et *Hertel.* se et suos successores, presentibus obligant, volentes ut de cetero supradicti Domini prescriptos agros justo titulo proprietatis possideant absque censu. In cuius rei testimonium ex robur presens cedula ad petitionem predictorum fratrum *Hunfr.* et *Hertelini* sigillo communitatis civium in *Landowe* est communita. Datum Anno Domini M^oCC^o XC^o III. Sabbato post diem pasche. (4. April.)

LXXXI.

Littere super domum in vico sancte Trinitatis ex parte Domini Petri prebendarii Ecclesie sancte Trinitatis.

1294.

Nos judices Spirenses ad Universorum noticiam volumus pervenire, quod constituti in nostra presencia Petrus prebendarius Ecclesie sancte Trinitatis Spirensis et Werndrudis neptis ejus pari voto et consensu unanimi tradiderunt et dederunt donacione inter vivos, domum ipsorum sitam in vico sancte Trinitatis ex opposito putei inter domum Converse dicte Druzen et domum Ulrici dicti Gebene de Veningen Domino Abbatii et Conventui Monasterii Uterinæ Vallis pure et simpliciter propter Deum, ita sane quodsi ad tantam devenerint inopiam, antequam hujus vite gemitus exsolverent naturales, quod absit, quod ipsos mendicare contingeret, tunc pro sua Urgente necessitate dictam domum vendendi liberam habebunt facultatem, contradictione predictorum Domini Abbatis et Conventus qualibet non obstante. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad preces prefatorum

P.

P. et Wern. huic pagine est appensum.
Actum et Datum feria quarta post Do-
minicam *Cantate* (19. Maii.) Anno Do-
mini M°CC°XC° quarto.

Anno Domini M.CC.XCV. — Littere
super ama vini in *Gliszencellen*. l. c. p.
265.

LXXXII.

Littere super XV. maldris Siliginis et
quartale feni de bonis in Berthusen
monialium sancte Clare ex parte
Domine Elsen dictæ Berthen.

1295.

Nos judices, Consules et Universi
Cives Spirenses cunctis presencium in-
spectoribus cupimus esse notum, quod
coram Nobis et dicto *Sprosze* nuncio
Sculteti Spirensis in publico constituti
Heinricus dictus *Bart* filius quondam
Rudelmanni Elsa, *Theila* converse
filie quondam dictæ *Robin* concives nostri
talem inter se fecerunt ordinacionem et
composicionem, quod quilibet eorum
porcionem suam omnium bonorum ipsis
ab avo suo quondam *Heinrico* dicto *Bart*
concive nostro *Obvenientium*, ubicun-
que sunt sita pleno jure et proprietatis
ti-

titulo habere, tenere et possidere debet perpetuo, ita ut quevis eorum cum eadem sua porcione in dictis bonis omnibus et singulis, possit facere, disponere et ordinare juxta sue beneplacitum voluntatis, absque aliorum vel alterius eorum qualibet reclamatione, qualitercumque eciam dictus eorum avus *Heinricus* dictus *Bart* olim disposuerit et ordinaverit de bonis eisdem debere fieri inter ipsos, quam quidem ordinationem eorum predictam confessi sunt omnes et quelibet eorum spontanee se fecisse, promittentes eam perpetuo observare et nullatenus violare. Deinde prefate sorores *Elsa* et *Heila* porciones suas et quelibet earum porcionem suam bonorum subscriptorum et omnium aliorum bonorum immobilium sitorum extra Civitatem Spirensem et ejus preubium prefato *Heinrico* et suis heredibus in emphiteosim locaverunt et concesserunt et se locasse et concessisse presentibus publice recognoscunt, que de ejus avo predicto ad eos, ut prescriptum est, pervenerunt, pro annua pensione triginta modiorum Siliginis dati vi in Nativitate beate Virginis et unius quartalis febi in festo heati *Johannis*.

Bap.

Baptiste danda annis singulis et presentanda in civitatem Spirensem annonam super quamcunque domum voluerint, et fenum ante orreum, quod voluerint ipse sorores vel heredes earum juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis ipsius Heinrici vel heredum suorum periculo, laboribus et expensis, non obstante grandine, exercitu, sterilitate seu alio casu fortuito qualicunque ad hec ad cautelam majorem ipse Heinricus porcionem suam dictorum bonorum dictis sororibus et earum heredibus pro dicta pensione obligat in subpignus juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis. Hec vero est specificacio dictorum bonorum: Curia in Berthusen juxta curiam dicte Swen — Item XVI jugera ex alia parte leproforum in strata versus Heilgenstein. Item quinque jugera juxta fontem sancte Afre. Item X jugera juxta Berthusen. Item duo jugera super que esse dicuntur vel tendunt dicta sedecim jugera. Item I. juger ein anewender juxta Dominas de Baden. Item I. juger uf Swebechenheimer weg, super quo unus Marstein est positus. Item quinque jugera an Swebechenheimer strasze. Item in parvo cam-

campo quinque jugera. Item sex jugera
 in eodem parvo campo in uno frusto.
 Item in eodem campo duo jugera. Item
 usf Heilgensteiner velde tria jugera. Item
 super eodem campo unum juger. Item
 super eodem campo unum juger et di-
 midium. Item duo jugera apud agros
 leproforum, usf Barthufer velde. Item
 unum juger et dimidium super eodem
 campo. It. iterum super eodem campo
 duodecim jugera. It. inferius eadem
 duo jugera. It. unum juger versus *Hart-*
husen. It. nebent *Berthusen* decem et
 septem jugera. It. sex jugera stoszent
 usf Heilgensteiner Mülenweg. Item unum
 juger et dimidium, que tendunt super
 quatuor jugera *Cunradi de Vorst*. It.
 unum juger est Anewender super eodem
 campo. Item Silva zcn Dunsen. It.
 super Hochilden pratum juxta *Retsche-*
linum et omnia alia bona immobilia ex-
 tra Spiram et ejus preurbium sita, que
 quondam fuerunt *Heinrici Bart* senio-
 ris, que eis obvenerunt de eodem avo
 suo, quem ad modum est prescriptum.
 Super quibus dicti sculteti nuncios hos
 dedit in testes scilicet *Johannem Cra-*
nich et *Wernherum Sydenswantz Ci-*
vium Magistros, Bernhohum ad Coro-

npm,

nam, Marquardum Lamesbuch, Vol-
ezonem in Saltzhof, Ebelinum ante
monasterium, Gotschalcum Clobelauch,
Bernhohum et Cunradum fratres ad
Columbam, Heinricum Cluphel, Cun-
radum Betscheln et Knoltzonem Zol-
ner Consules Spirenses ac quam plures
alios fide dignos. Et nos in testimonium
eorundem nostre Civitatis sigillum ad
preces dictarum parcium appendimus
huic scripto. Datum Anno Domini M°
CC°XC°. V. feria quarta post *Vincula*
Petri. (3. Aug.)

LXXXIII.

*Littere emptionis IIII. librarum et
duorum hall. super domum juxta ve-
terem Berschelinum. Ad pytancius.*

1296.

Nos judices, consules et universi ci-
vies Spirenses omnibus presencium in-
spectoribus cupimus esse notum, quod
coram nobis et Cunrado dicto *Lames-*
buch sculteto Spirensi, constituti in pub-
lico *Cunradus ad Columbam*, *Knolzo*
Zolner et *Rudolfus Razman* Magistri
sive procuratores hospitalis novi Spiren-
sis prope sanctum *Georium* nomine ejus.
Monast. T. III. n dem

dem vendiderunt et tradiderunt ac se
vendidisse et tradidisse de nostra libera
voluntate et consensu expresso presen-
tibus recognoscunt, annuos census per-
petuos quatnor librarum hall. et duo-
rum hall. quos dictum Hospitale habet
super domo sita ex opposito curie dicte
zume alten *Retschlen* que quondam fuit
Nibelungi in vico salis, dandos annis
singulis hijs terminis, in festo beati *Ge-*
orii due libre, et relique due libre in
Nativitate beate Virginis juxta jus et
consuetudinem Civitatis Spirensis, de
domo predicta Religiosis viris Abbati
et Conventui Monasterii *Uterine Vallis*
Cyst. Ord. Dyoc. Spir. pro pretio sep-
tuaginta librarum hall. legalium et bo-
norum, quod utique precium confessi
sunt dicti Magistri seu procuratores no-
mine dicti Hospitalis se recepisse à pre-
fatis religiosis et in utilitatem ipsius
Hospitalis convertisse scilicet ad com-
parisonem bonorum in *Ugelnheim* in-
tegraliter et complete, constituentes se
Warandos nomine prehabiti hospitalis
ijdem Magistri dictorum censuum qua-
tuor librarum hall. et duorum hall.
super domo prelibata dandorum de ea-
dem ut dictum est, adversus quemlibet
per

per annum et diem juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirenſis Generalem. super quibus dictus ſcultetus dedit in tētes ſcilicet Johannem dictum Kranich et Wernherum Sydenswanz civium Magistros, Bernhohum ad coronam, Marquardum Lamesbuch, Ebelinum ante Monasterium, Volzonem in Salzhove, Gotschalcum Klobelauch, Bernhohum et Gunradum fratres ad Columbam, Heinricum dictum Retscheln et Knolzonem dictum Zolner Consules Spirenes et quam plures alios fide dignos. Et Nos in testimonium eorundem noſtre Civitatis ſigillum ad preces dictarum parcium appendimus huic ſcripto. Datum Anno Domini M^oCC^oXC^o ſexto, feria quarta poſt Circumciſionem Domini. (3. Jan.)

LXXXIV.

Littere empiciois villarum Grevenhusen, Mettenbach et Rodenbach.

1296.

In nomine Domini Amen. Ego Johannes Armiger filius strenui quondam militis Johannis Metensis et Ego Agnes de Hohenvels conjux Johannis armigeni n° 2 rī

ri prenotati presentibus publice profitemur, quod nos pariter constituti in presencia honesti viri *Cunradi sculteti Lutrensis* sub *Advocati illustris Regis Romanorum Domini Adolphi per Spir-cogiam et Scabinorum Civitatis in Landowē Religiosis viris Domino Ger-laco Abbatij et Conventui in Uzerstal Cyft. Ord. Spir. Dyoc.* pro ducentis quinquaginta libris hall. pecunie numerate vendidimus atque tradidimus nosque vendidisse ac tradidisse publice confessi sumus villas *Grevenhusen, Mertenbach, Rotenbach* cum jure *Advocatie seu jurisdictionis temporalis cujuscunque eaurundem villarum nomine feodi ab eodem monasterio dudum mihi Johanni et meis progenitoribus competentis et cum decem et octo jugeribus pratorum justo proprietatis titulo ad nos spectancium cum censibus eciam seu proven-tibus aliis universis, aquis, pascuis, vijs et rivis et alijs juribus ac utilita-tibus quibuscunque in predictis villis aut earum terminis, qui *Gemercke vol-gariter nominantur, a nobis ex quacun-que causa habitis actenus vel possessis specialiter autem a loco, quo fluvius dictus Sulz et rivus dictus Queiche con-fluunt**

fluunt versus ascensum ejusdem fluvij dicti Queiche a parte dextra precise usque ad terminos marchie ville *Bernesbach*, quidquid proventuum vel bonorum ex quacunque causa possedimus vel habuimus usque in presens religiosis vendidimus memoratis, que omnia prenotata pari consensu et manu communicata ad stratam publicam et Regiam resignavimus in manum Abbatis prescripti justo vendicionis titulo et stipulacione presenti legittime transferentes in ejus et cenobij sui dominium, possessionem et proprietatem omnia iura, proventus et utilitates que nobis nomine feodi ab Ecclesia eadem in *Uzerstal* dudum habiti, ut est dictum, vel certe successione hereditaria aut proprietatis titulo seu aliis quibuscunque de causis in predictis villis aut bonis sitis vel constitutis in earundem villarum terminis vel confinijs circumquaque precise aliqualiter competebant vel competere videbantur. In super Ego *Agnes* prescripta omni juri dotis mee, profecticie vel adventicie, ac litteris quibuscunque super dote mea habitis, quantum ad hunc duntaxat articulum specialiter renunciavi simpliciter et in to-

tum ipsamque dotem meam in predictis
villis aut bonis mihi competentem cum
omni jure voluntarie et solemniter ab-
juravi tactis corporaliter sacrosanctis,
sub ejusdem juramenti attestatione, pro-
mittens et firmiter attingens, quod nun-
quam per me vel per alium repetam
dicta bona. Renunciavimus insuper et
presentibus renunciamus Nos Johannes
et Agnes conjuges prenotati publice et
expresse pro nobis et nostris heredibus
universis excepcioni doli mali, pacti con-
venti Epistole Divi *Hadriani* et consti-
tucioni presenti, restitucioni in integrum,
actioni in factum, pecunie non nume-
rate, non tradite, non salute et qua de-
ceptis ultra dimidium justi precij sub-
venitur, Vellejane cui Ego *Agnes* spe-
cialiter renunciavi pro me beneficioque
fori cujuscunque cunctisque juris clau-
sulis et auxiliis canonici et civilis, con-
fuetudinarii et statuti, publici et pri-
vati, quibus contra premisse vendicio-
nis contractum per nos vel per alios in
judicio vel extra ad prefens vel in pos-
terum venire possemus, Religiosos pre-
scriptos in quieta possessione predicta-
rum villarum, jurium et bonorum in-
quietando, impediendo vel aliqualiter
per-

perturbando fraude et dolo penitus circumscriptis. Actum in Queich Anno Domini M^oCC^oXC^oVI^o in nonis Marcij (7. Mart.) coram testibus subnotatis *Johanne de Meti* Canonico Ecclesie Spirensis, *Cunrado* subadvocato prescripto, *H. milite de Mulnhoen* et *Johanne* fratre ejus, *Hunfrido* advocato et *Hertelino* fratre Magistro civium in *Landowe*, *C. dicto Keudamar*, *C. Heimburge*, *Johanne filio petri*, *Heilmanno Smalz Scabinis* in *Landowe*, *Friderico* et *Volmaro* civibus in *Landowe* ac aliis fide dignis vocatis testibus et rogatis. In robur itaque et testimonium omnium premissorum nos *Johannes* et *Agnes* venditores prescripti sigillo mei *Johannis* prescripti has litteras communivimus, quas eciam ad certitudinem firmorem sigillo judicum Spirensium, sigillo Cunradi subadvocati prescripti, Sigillo quoque Civitatis in *Landowe* ac Sigillo *Johannis* Spirensis Canonici concorditer et instanter petivimus communi. Nos judices Spirenses ad preces vendorum et conjugum prescriptorum recognoscencium et fatencium premissa universa et singula coram nobis in figura judicii Sigillum nostrum apposuimus

n 4

huic

huic carte. Ego quoque *Cunradus* sub-
advocatus prescriptus, qui personaliter
interfui prenarratis, sigillum meum ap-
posui ad presentes. Sed et Nos Seabini
in *Landowe* cum omnia prenarrata acta
fuerint legittime et sollempniter coram
nobis, sigillum nostre Civitatis in *Land-*
owe appendi procuravimus ad hanc
cartam, quam etiam Ego *Johanes Men-*
tensis Spirensis Canonicus ad preces pre-
dicti *Johannis* fratris mei et nobilis
Matrone conjugis ejus prescriptæ sigillo
proprio consignavi. Datum Anno et
mense prenotatis in Dominica qua can-
tatur *judica me Deus*. Facta est hec
recognicio *Johannis* et *Agnetis* conju-
gum prescriptorum coram nobis judi-
cibus Spirensibus et renunciatio com-
municata manu prescriptorum bonorum
in figura judicii tempore date prescrip-
te in presencia fratris *H. de Remichin-*
gen monachi de *Alba*, *H. militis de*
Scharphenecke, *Heinrici* eciam et *An-*
helmi de Uzingen fratrum et aliis fide-
dignis vocatis testibus specialiter et ro-
gatis presentibus et videntibus ante-
dicta.

LXXXV.

*Littere super VII. libras hall. ex parte
Lucardis. 1296.*

Nos judices, Consules et universi
Cives Spirenses Cunctis presencium in-
spectoribus cupimus esse notum, quod
coram Nobis et *Engelmanno de Gu-
mersheim* sculteto Spirensi constituti in
publico *C. dictus Byger* ex una et *Mar-
gareta* ejus legitima ex parte altera
concives nostri *C. dictus* donavit, tra-
didiit et assignavit ac se donasse, tradi-
sse et assignasse presentibus recognos-
cit prefate Margarete sue legittime om-
nia bona sua mobilia et immobilia qua-
liacunque et ubicunque locorum sita
sint, que nunc habent et in posterum ac-
quiret, pure simpliciter, irrevocabiliter
et in totam, ut ipsa, si eum supravixe-
rit, post mortem ejus bona eadem re-
cipiat et habeat, ac cum ipsis faciat,
ordinet et disponat juxta sue benepla-
citum voluntatis, heredum suorum quo-
rumcunque contradictione qualibet non
obstante, vice versa vero ipsa *Mar-*
donavit, cessit et assignavit et se donasse,
cessisse et assignasse presentibus recog-
*noscit prefato *C.* suo marito omnia bo-*

na sua mobilia et immobilia presencia et futura ubicunque locorum sita et potestatem consimilem super ipsa , sicut ipse C. ei superius predonavit videlicet si ipse eam supervixerit , quod ex tunc ipsa teneat et habeat cum ipsis disponendo et ordinando prout voluerit absque dolo, et confessi sunt utrinque , hec fecisse donacione simplici inter vivos . Ita quod eam non possint revocare . Super quibus dictus scultetus hos dedit in testes scilicet *Marquardum Lamesbuch et C. ad Columbam civium Magistros , Bernhohum ad coronam , Ebelinum ante monasterium , Johannem Cranich , Wolczonem in Salzhove , Gotschalcum Klobelauch , Bernhohum ad Columbam , H. Klupphel , C. Retscheln , Knoltzonem Zolner et Wernherum dictum Sidenswantz* Consules Spirenses et quam plures alios fide dignos . Et nos in testimonium eorumdem nostre Civitatis sigillum ad preces predictorum conjugum appendimus huic scripto . Datum Anno Domini M°CC° XCVI°. in Craftino beati Jacobi . (26.Jul.)

Anno Domini M.CC.XCVI.—Littere Domini Adolphi Rom. Regis super confirmatione omnium privilegiorum superius relatorum super *Heingereide l. c. p. 266.*

An-

Anno Domini M.CC.XC.VI. — Littere super XX maldris Siliginis in *Hannenbach.* l. c. p. 271.

LXXXVI.

Littere super domum sitam in curia quondam dicti Tbesheim. Ad pytan- ciam Uterine Vallis. 1297.

Noverint Cuncti presencium inspec-
tores, quod coram nobis Rudolfo Offi-
ciali Domini Prepositi Spirensis in figu-
ra judicii constituti *Heilmannus* pan-
nifex et *Glismudis* ejus legitima re-
cognoverit et publice sunt confessi, se
justo vendicionis titulo vendidisse *Ge-
zele* converse de *Meckenheim* censum
quatuor solidorum hall. super domo eo-
rum sita in curia quondam *Tbischen* in
platea sancti Bartholomei ex opposito
Domine dicte *Muterstedern* pro tribus
libris hallens. numerate pecunie et re-
cepte, tali condicione apposita, ut quan-
docunque dictus census annuus et per-
petuus predicte *Gezele* in Nativitate bea-
te virginis et suis successoribus solutus
non fuerit plenarie et in totum, quod
exinde dictus census duplicatus secun-
dum confuetudinis civitatis Spirensis de-
inde

inde persolvatur, promittentes dicti con-juges dictam vendicionem habere ratam perpetuo atque firmam, renunciantes simpliciter et precise omnibus exceptio-nibus per que posset contra premissa aliqualiter suffragari. Actum et Datum anno Domini M^oCC^oXCVII°, feria se-cunda post Dominicam *invocavit.* (4. Martii.)

LXXXVII.

*Littere super VIII libras XX. hall.
et super IX maldra bladi et V. Cap-
ponibus in Scheide. 1297.*

Judices Spirenses. Constitutus co-ram Nobis in figura judicij *Cunradus Campanarius de Scheiden* tradidit et donavit seque dudum donasse et tradi-disse in villa *Scheiden* coram juratis in figura judicij secularis ac resignasse pub-lice confessus est, religiosis viris Domino *Gerlaco* Abbatи quondam *Uterine Vallis* et Conventui duas partes censuum subscriptorum videlicet undecim uncias hall. super prato sita oben an der Schar-phenerger wile et continet duo jugera. It. duas libras cum dimidia et viginti hallenses super prato continente qua-tuor

tuor jugera et dimidium sita usf dem underwege. It. quinque solidos hall. super pomerio quod fuit olim *Hedewigis* uxoris dicti *Steinhuser*. Item unam libram hall. et unum cappone super uno jugere orti, quem possidet *Ernestus* filius *Hugonis* in *Scheiden*. It. quatuor uncie hall. super orto, quem possidet *Hugo* frater *Herneſti* predicti. It. triginta solidos denariorum Wizenburgenſium et duos cappones super curia dicti *Schuchriter* sita bi der glammen. It. duas libras denariorum et duos cappones super curia quam ipſe *C. Campanarius* olim inhabitavit. Donavit insuper dictus *C.* et se donasse ac legittime resignasse confessus est eisdem religiosis duas partes reddituum bladi, quos habet in *Schwabenwilre* videlicet novem octalium sub tali forma quod ipsi Abbas et Conventus post mortem ipsius *C.* debent duas partes bonorum seu reddituum prescriptorum libere possidere, nec licebit ipsi *Cunrado* hujusmodi donationem mutare quovis modo. Tertiam vero partem residuam censum predicatorum et bladi prescripti confessus est Dominus *Cunradus* ad proprietatem et dispositionem *Adelheidis* post ipsius *Cunradi*

radi obitum pertinere. In quorum omnium testimonium ad preces dicti C. sigillum nostrum apposuimus ad presentes. Datum Anno Domini M^oCC^oXC^o VII°. feria sexta post octavas Ascensionis Domini. (31. Maji.)

SUB HENRICO ABBATE.

Anno Domini M^oCC^oXC^o VIII. — Littere donationis Domini *Adolfi Regis Rom.* super Ecclesiam in *Annewilre.* l. c. p. 273.

Anno Domini M^oCC. nonagesimo octavo. — Littere super aquam dictam *Salmenzuc* cum suis attinencijs. l. c. p. 272.

LXXXVIII.

Littere donacionis Friderici procuratoris et Agnetis super bonis in Kungesbach, Rupersberc et Musbach.

1298.

Nos judices curie Spirensis tenore presencium constare cupimus universis, quod constituti coram Nobis in figura judicij *Fridericus de Kungesbach* quondam procurator Domini de *Franckenstein* et *Agnes* ejus conjux legitima Anno Domini M^oCC^oXC^oVIII^o feria sexta

an.

ante festum Palmarum (28. Martii.) pari
voto et unani^m confensu dederunt, tra-
diderunt et donaverunt animo donandi
donacione inter vivos pure et simpliciter
in remedium animarum suarum Ab-
bati et Conventui monasterii *Uterine*
Vallis curiam suam sitam in dicta villa
Kungesbach quam inhabitant, cum at-
tentientiis suis ita videlicet quod ipsi *E-*
michoni eorum confratri viginti libras
hallenⁱ. super eadem curia sibi à dictis
conjugibus in antea deputatas dent,
assignent et persolvant. Item dederunt
et donaverunt donacione inter vivos
eisdem Abbati et Conventui simpliciter
in remedium animarum suarum ex nunc
in antea communicata manu et propria
voluntate seu confensu irrevocabiliter
et in totum bona infra scripta sita in
terminis five Marcka dicte ville *Kun-*
gesbach, videlicet duo jugera cum di-
midio vinearum sita retro curiam pre-
dictam; Item unum cum dimidio ten-
dencia ultra viam juxta *Sygelonem* dic-
tum *Atzenhus*er dicta in agro. Item
duo jugera imme hage, quod unum est
pratum. Item duale imme letten juxta
duale hospitalis. Item unum cum di-
midio in der twerchgaszin. Item unum
juger

juger imme hungiln juxta *Bertoldum*
dictum *Wilderich.* It. dimidium an dem
Wingartberge juxta Abbatem de *Limpurg.* It. duale imme Neckiln juxta
Hartlibum pistorem de *Gumiltingen.*
It. duo jugera juxta dictum *Mor an der*
Munichismuren. It. dimidium juger
prati vendidimus infra inferius villa
Kungesbach juxta ripam. It. in villa
et terminis five marcka ville *Rupers-*
burg unum cum dimidio jugera vinea-
rum juxta *Petrum de Selsen* an der Ho-
henburg. It. II. in den Welhin setzen
juxta *Wernherum militem de Rupers-*
burg. It. duale in dem Welhen setzen
juxta dictum *Ulricum Berkorn.* It. qua-
tuor jugera bi der hohin muren juxta
dictum *Kune de Didensheim.* Item in
marcka ville *Musbach* unam vineam
que dicitur in dome rode. Ita tamen
quod ipsi Abbas et Conventus predica-
tis conjugibus, quamdiu vixerint et
quamdiu voluerint, vel quando ipsis
de predictis bonis cedere placuerit, vel
alteri eorum, uno decedente dictorum
bonorum suis laboribus et expensis dent
et assignent. Post decepsum vero am-
borum conjugum predictorum prefata
bona ad ipsos Abbatem et Conventum

re-

redibunt libere et precise titulo proprietatis, ita quod Anniversaria ipsorum conjugum singulis annis peragant et memoriam animarum suarum habeant, ut tenentur et sicut apud eos fieri est consuetum, quando quidem donacionem seratam habere promiserunt perpetuo atque firmam promittentes in bona fide per se vel per alios contra prefatam donationem non venire quoquo modo. *) In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus litteris duximus appendendum ad preces conjugum predictorum. Datum et Actum Anno et die prenotatis.

*) Anno Domini M^oCCC^o quinto, Sabbatho
ante Dominicam Reminiscere (13. Martii) præ-
cedentibus litteris coram judicibus Curie Spi-
rensis additum est: — Preterea predictus Fri-
dericus consensu sue uxoris accedente dedit
donacione inter vivos predictis Abbatii et Con-
ventui bona infrascripta retento sibi usu fruc-
tu de eisdem ad dies sue vite hac conditione
adjecta quod post mortem Friderici predicti,
dicti Abbas et Conventus debent assignare
XXX libras hallens. videlicet filiis sororis
ipsius Friderici de Musbach defunctorum nec non
heredibus eorumdem filiorum quindecim li-
bras de predictis triginta libriss. It. sorori sue
in Heinveld et ipsius heredibus residuas quin-
Monast. Th. III. decim

decim libras super hiis bonis videlicet Curia prefati *Theorici* in *Landowe* sita et domo una in villa *Kungeshach* ante curiam suam ultra viam sitam. Preterea prefata Agnes consensu mariti sui accedente dedit donacione inter vivos Abbati et Conventui predictis bona infra scripta, retento sibi usu fructu de eisdem quamdiu advixerit sub hac conditione et forma, quod postquam viam universa carnis fuerit ingressa, dicti Abbas et Conventus debent assignare *Elizabeth* sorori ejusdem *Agnetis*, *Emerchoni* filio ejus monacho monasterii predicti, *Nicolao* et *Erhardo* fratribus, filiis fratris predicti *Emerchonis* XXX libras hall. super bonis eorundem, que habent in *Ringeinheim*. Item super domo et orto Ceruforum adjacente in villa *Rupersburg* vel ipsis heredibus relinquere bona prius specificata et hoc erit in optione Abbatis et Conventus prescriptorum. Insuper adjectum est per conjuges antedictos, quodsi persone vel heredes prescripti seu aliquis ex eis contra premissa vel aliquod premisorum ausus quicquam fuerit attemptare seu Abbatem et Conventum predictos in bonis dictis molestare vel impedire quoquo modo, quod eis seu alicui ipsorum competere posset in premissis pro porcione ipsos vel eum contingente, carere debent omnino. Preterea dicti conjuges ordinant, statuunt, quod aque ductus transiens per curiam in *Kungeshach* supradictam, per aliquem possessorem dicte curie mutari et impediti non debet ullo modo, sed ad pratum dicto-

dictorum Abbatis et Conventus continue de-
currat quando et quociens fuerit opportunum,
promittentes bona fide et solempni stipula-
tione pro se et suis heredibus contra predi-
cas donacionem seu ordinacionem nolle venire
per se vel per alios in judicio vel extra , pub-
lice vel occulte quomodolibet ad presens vel
in futurum. In quorum omnium sigillum
nostrum ad preces dictorum conjugum pre-
sentibus duximus appendendum. Actum et
Datum anno et die prenotatis.

LXXXIX.

Taxacio prebende in Bebingen.

1298.

Nos Petrus de Fleckenstein Prepo-
sus Majoris Ecclesie Spirensis notum
facimus universis presentem litteram in-
specturis, quod constituti coram nobis
sub anno Domini M°CC° nonagesimo octo-
tavo Abbas et Conventus Monasterii
Uterine Vallis Ord. Cyst. Spir. Dyoc.
ordinaverunt et constituerunt preben-
dam plebano seu vicario perpetuo du-
raturam. Ex nostro mandato speciali
Vicario seu plebano in eorum ecclesia
Bebingen celebranti scilicet triginta qua-
tuor modios Siliginis nec non totam mi-
nutam decimam five in pecudibus, in

o 2 feno

feno seu in aliis fructibus ad minutam decimam pertinentibus, exceptis rebus seu bonis dicti cenobii, que tunc temporis in dicta villa seu terminis ipsius *Bebingen* habebant. Ordinatum fuit etiam, quod dictus Abbas et Conventus deberent dare thaurum, aprum et arietem ipsi ville quandocunque fuerit necessarium, dictus vero plebanus deberet tenere et servare dicta animalia suis laboribus et expensis. Huic ordinacioni et Consensui interfuerunt discreti viri videlicet *Landolfus Decanus de Gotramstein*, *Friczo de Nussdorf* portarius ejusdem Decanatus et *Johannes plebanus de Westheim* et quam plures alii specialiter ad premissa vocati. Datum Anno et die prenotatis.

XC.

Littere super duo jugera et dimidium agrorum in Offenbach. *).

F. Dei gratia Prepositus Herdensis Ecclesie omnibus in perpetuum. Tenore

*) Juxta Codicem pergamenum Copiam hæc charta intra annos MCCLXXX et XCIX. ponenda inter *Volpertum et Heinricum Prepositos esse* videtur.

nore presencium protestor, quod cum Conventus *Uterine Vallis* fratrem meum *B.* in confratrem meum recepisset, Ego de consensu et bona voluntate fratri mei *Nibelungi* et sororum mearum prefato fratri meo *B.* nullum pociorem heredem quam Xpum constituere volens juxta illud Davidicum : *Dominus pars hereditatis mee*, duo jugera agriculture et dimidium sita in campo dicto *Warmsauge* in *Offenbach* de patrimonio nostro libere contradidi prelibato conventui, verum cum juxta assertione *Alberti Coloni Herdensis ecclesie dicta jugera essent coadjacencia et affinia agris herdensis ecclesie*, juxta consilium ejusdem *Coloni* sui *A. Herdensis ecclesie* duo jugera et dimidium in eodem campo sita in concambio conventui supradicto assignavit. In cuius rei testimonium presentem cedulam tradidi *Uterine Vallis* conventui meo sigillo corroboratam....

XCI.

Littere super una libra hall. in Albrehtswilre. Ad pytanciam.

1299.

Ego Heinricus de Ramesbach dictus *Advocatus in Albrehtswilre* profiteor et publice recognosco, quod ego de consensu *Adelheidis* uxoris mee communicata manu vendidi religiosis viris Domino *H. Abbati* et Conventui in *Uzerstal* redditus unius libre hall. perpetuos in festo beati *Martini* annis singularis dicto cenobio integraliter persolvendos pro duodecim libris hall. et uno octali seu maldo *Siliginis*, quam pecuniam atque bladum me fateor presentibus a religiosis predictis integraliter recepisse, pro assecuracione autem predicte libre hall. dictis religiosis bona subscripta nomine ypotece sive subpignoris obligavi, dimidium juger vinee in dem *Glimendal* juxta magnam arborrem nucum. It. *Wimares halben morgen* in *huncelnloche*. It. dimidiam aream sive ortum dimidium attingentem curiam meam. It. unum juger vinee quod habeo situm in *Blibach*. It. quartale vinee situm in der *dinkelerden*,
juxta

juxta quartale *Sibelonis*, Tenebuntur autem dicti religiosi de Orto predicto duos hallenses et de dimidio jugero sito in *Glimendal* antedicto, alias duos hallenses ecclesie in *Albrethswilre* solvere annuatim, quos tamen quatuor hallenses ego in festo *Martini* et heredes mei cum prescripta libra annuatim tenebimus presentare religiosis eisdem. Factus est autem contractus prescriptus in *Albrethswilre* adhibita omni solemnitate consueta, presentibus juratis ville testibus subnotatis *Ditzone*, *Hartmanno* fratre ejus, *Sigelone* sculteto, *H. de Kanskirchen* et *Diderico* fratre ejus, et *Sibelone* fratre eorundem. Ad robur autem prescriptorum sigillo Domini *Cunradi de Than* judicis dicte ville hanc cartam pecii communiri. Et Ego *Cunradus de Than miles* prescriptus ad confirmationem prescriptorum sigillum meum ad preces *Heinrici venditoris prescripti* apposui huic carte. Datum Anno Domini M°CC°XC°IX°. in Crastino invencionis sancte Crucis. (4. Maji.)

XCH.

Littere super II maldris Siliginis et uno avene et super sex talentis olei in Wolmesheim et super sexta parte molendini in Waltrorbach.

1299.

Judices Curie Spirensis ad cunctorum presencium inspectorum noticiam cupimus pervenire, quod Anno Domini M^oCC^oXC^oIX. XIII. Kal. oct. (19.Sept.) Methildis filia quondam Hartmanni dicti Heiden cerdonis de Annewilre in nostra presencia et figura judicii constituta religiosis viris Abbatii et Conventui Monasterii Uterine Vallis dicte Dyoc. pio ducta affectu in remedium animarum ipsius et suorum progenitorum dedit et tradidit ac donavit pure, libere simpliciter, irrevocabiliter et in totum jure proprio et in perpetuum redditus annuos videlicet unum et dimidium modium Siliginis, unum avene modium, sex libras olei in Wolmesheim unum agrum, unum agri pratum cum fructibus sexte partis ibidem ac redditus sexte partis unius modii cum sexte partis molendini in Waltrorbach in quorum possessione omnium et percepcione fuit do-

donacione perfecta inter vivos ad habendum et tenendum ac possidendum ac etiam ordinandum disponendumque cum illis omnibus prout ipsis fratribus et monasterio eorum videbitur expedire, retento sibi usu fructu eorundem, quamdiu vixerit et excepto, prefatas quoque pensiones five redditus profitemur Nos Abbas et Conventus predicti antefacte Mehtildi reconcessisse pro certa pensione videlicet dimidietate unius libre cere nobis singulis annis; hoc anno excepto, in nativitate beate Marie virginis persolvenda, ad quam pensionem dandam eadem Mehtildis se astrinxit, renuncians omni excepcioni doli mali, actioni in factum, beneficiis restitucionis in integrum, Vellejani, dotis seu donacionis propter nupcias ac omni juris auxilio civilis, statuti, consuetudinis per que contra predictam donacionem venire posset in posterum vel ad presens. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus duimus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

XCIII.

*Littere super V. maldra Siliginis in
Heiligenstein. Ad pytanciam.*

1299.

Judices Curie Spirensis. Noverint Universi presencium inspectores, quod constituti coram Nobis in figura judicii *Heilmannus filius Ludewici de Heiligenstein et Elizabeth uxor ejus legitima recognoverunt et publice sunt confessi se conduxisse bona infra scripta sita in predicta villa *Heiligenstein* et terminis ejusdem sibi et suis heredibus secundum modum et condiciones infra scriptas ab Abate et Conventu Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir. Dyoc. videlicet: domum, orreum, curiam et ortum quondam de *Sonnen-dack* et quinque jugera agri contigua apud *Franckenstraze*, septem quoque jugera agrorum in loco, qui dicitur *primus Campus*. Duo eciam jugera agrorum in via versus *Harthusen* et unum juger ac dimidium prope altam strata, insuper jugerum unum et quinque quartalia jugeris versus *Marrenheim* pro quinque modiis siliginis annis singulis in Nativitate beate *Marie*.*

Vir-

Virginis ad curiam ipsorum Abbatis et Conventus in Spira presentandis eorum laboribus et expensis, grandine, sterilitate, exercitu aut aliquo alio casu fortuitu non obstante. Recognoverunt eciam dicti conjuges, quod postquam ambo viam universe carnis ingressi fuerint, quod senior heres eorum dicta bona tenebit et possidebit indivisa pro dicta pensione quinque modiorum silinginis ut dictum est, superius assignanda et eciam presentanda. Constituerunt quoque iidem conjuges et se constituisse publice sunt confessi nomine ypotece seu subpignoris prefatis Abbatii et Conventui tria jugera sua campestria sita in terminis dictae ville *Heiligenstein* prope quercus, ita videlicet, quod sine eorum consensu expresso et permissione prescripta bona cum subpignore predicto non alienent, distrahant, permittent, dividant, inter heredes, sed ab uno herede seniore indivisa possideantur indivise. Adjectum est eciam, quod si ipsi conjuges aut alter eorum, seu heres eorum senior contra premissa vel aliquod de premissis quoque modo venierint aut venire presumperint, ex tunc sepefati Abbas et Conventus ha-
be-

bebunt liberam facultatem propria auctoritate sepedicta bona cum subpignore sibi attrahendi, tollendi et uti jure quod vulgariter dicitur *uffholn* et aliis vel alii locandi, concedendi, disponendi et ordinandi cum ipsis bonis prout eis visum fuerit expedire contradictione conjugum, heredum aut heredis seu cuiuscunque alterius non obstante. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad rogatum eorundem conjugum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M^oCC^oXC^o nono VIII. Idus Decembris. (6. Dec.)

XCIV.

Littere super bona quondam Dietheri Ortulani in Spira. 1300.

Nos Fridericus Dei gratia Spirensis Episcopus cunctis presencium inspectoribus cupimus esse notum, quod Otto dictus Broceln *Spisarius* *) noster de-

*) *Spisarius*. Speifer: in monasteriis quibusdam supereft officium eines Brod Speifers. Brood Spender, Brood Spenner, Truchses, Ober Küchenmeister, Dapifer. Dieses Amt war ehemals eines von den Stift-Bremischen Erbämtern. Joh. Rode in regist. honor. Dat Cammerer - amt heben nu de van Lunebergen : Item dat Brod - Spenner - amt, Bremisch wörter - buch.

nostro nec non Decani et Capituli Ec-
 clesie nostre Spirensis consensu expresso
 et libera voluntate bona infra scripta
 ad Officium suum dictum *Spisamit* spec-
 tantia locavit et concessit suo et succes-
 forum suorum nomine in dicto officio et
 se locasse et Concessisse presentibus re-
 cognoscit in emphiteosim *Bertholdo* fi-
 lio *Wernheri de Gumirshiem* Carnifici
 civi Spirensi et suis heredibus pro annua
 pensione XII. mldrorum filiginis dati-
 ve ipsi *Ottoni* et suis in dicto officio suc-
 cessoribus annis singulis in perpetuum
 danda in Nativitate beate *Marie* virgi-
 nis et presentanda per ipsum *Berthol-
 dum* et ejus heredes in civitate Spiren-
 si ante quamcunque domum voluerint
 dictus *Otto* aut ejus dicti successores
 absque omni dampno eorum, non ob-
 stante grandine, exercitu, sterilitate,
 incendio seu casu alio fortuito quali-
 cunque. Et in subpignus dictus *Ber-
 holdus* prefato *Ottoni* et suis in dicto
 Officio successoribus V. jugera in fine
 tendencia contigua versus civitatem Spi-
 rensem designanda de XII. jugeribus
 emptis per ipsum *Bertholdum* ab here-
 dibus quondam Domine dicte *Lames-
 buchin* obligavit et obligat per presen-
 tes

tes more debito et consueto, quorum bonorum sic locatorum specificatio talis est scilicet VIII. jugera am Spiren reine in Eckilmannis ibidem. Item II. jugera apud Dominam dictam *blindin.* It. III. jugera bi dem emertheu wege apud *Sygelonem Krieg.* It. I. juger apud Diebbrucken penes *Conradum dictum Frimersheimer.* It. VI. jugera apud dictam *blindin.* It. I. juger super bergvelde inter agros *Rethselini.* It. in eodem campo II. jugera apud *Cunradum de Columba.* It. super Leimgrubin II. jugera apud pueros dicte *Zolerin.* It. III. jugera apud *harthuser weg ultra ripam* apud Dominam dictam *Lambbuchin.* It. I. juger et est anewender apud agros hospitalis. It. I. juger apud eosdem agros hospitalis. It. I. juger apud *stellam.* It. tria jugera apud dictum de *Rorhuis.* It. I. juger apud Dominos de *sancto Germano* et hoc est anwinder. It. III. jugera tendencia super agros predictorum Dominorum de *sancto Germano.* It. VI. apud *Arnoldum.* It. II. apud illum de *Columba.* It. II. jugera apud dictos Dominos de *sancto Germano.* It. II. jugera in dem merhs apud pueros Sy. dicti *Hun.* It. III. jugera apud Hohenackern apud Domnum

num de sancto Egidio. In quorum evidenciam atque robur, cum hec noscamus, Ecclesie nostre Spirensis et dicti O. Spisarii nec non ejus in dicto officio successorum fore utilitas et profectus, presentes litteras nostri F. Episcopi nec non Capituli Ecclesie nostre Spirensis sigillorum munimine Bertholdo prefato et suis heredibus tradimus roboratas. Et nos Eberhardus Decanus Ecclesie Spirensis totumque Capitulum tenore presencium recognoscimus et publice profitemur, premissam locacionem et omnia prenarrata de nostro scitu, jussu et voluntate acta esse et ea in toto vel in parte ratificamus et affirmamus ut pote utilia atque bona et Ecclesie nostre et omnibus personis Ecclesie nostre officium predictum obtinentibus sigillum nostri Capituli prefati Domini Episcopi sigillo coappendimus ad presentes in robur et testimonium omnium prescriptorum. Datum Anno Domini M^oCCC° in Craftino beati Bartholomei. (25. Aug.)

XCV.

*Littere super tribus maldris Siliginis
ad pitanciam. 1301.*

Universa negotia, que in solido statu stare cupiunt, cum testimonio litterarum fiunt firmiora. Noverint igitur presencium inspectores universi, quod ego *Gerbode dictus Gelman* et mei pueri *Johannes Gerbut*, *Petrus* et *Margareta de Dirbach* cum assensu et nutu eorum vendidi, vendidisse presencium me recognosco honorabili Domino H. Abbatii et Conventui *Uterine Vallis* tria maldra Siliginis pro XIII. libris et X. Solidis hall. numerate pecunie perpetuorum reddituum Spirensis mensure presentanda singulis annis in oppidum *Landoe* in nativitate beate Virginis *Marie* ad quamcunque domum decreverint meis vecturis et expensis. Subpignora autem eis dedi, constitui et assignavi IX. jugera agrorum juxta abietem prope *Fridericum*, de quibus dedi et do annuatim dimidiam libram, cere nomine census in *Closeberc*, etiam assignavi eis III. jugera prati in medio ville *Dirbach*, de quorum uno juxta *Arnoldum* dabo I. denar, in curiam dicti

dicti *Strucheleres*, de alio prato juxta Scultetum nichil do. De dimidio prato juxta *Arnoldum* bi me stege III^{or} den: ad Ecclesiam in *Rude* dabo Ego et mei heredes et nichil plus. Confiteor eciam me promisisse filios meos *jacobum* et *Nicholaum* minores annis inducere ad predictorum subpignorum resignacionem, cum ad annos pervenerint discretionis. Tradidi eciam predictis Religiosis et assignavi fidejussores *jacotum* scultetum fratrem meum et *joannem* filium meum seniorem et *Wernherum* de *Bullenheim* filiastrum dicti Profeters, quorum si unus deceperit, alij duo se obstagio presentabunt, usque dum tertius fidejussor subrogetur, quos quidem fidejussores warandos ad annum substitui in assertione omnium premissorum. Adjectum est eciam ordinationi jam premisse, quod sepedita subpignora non debent variari vel disociari ullo modo et unus vel duo heredum nobis annonam presentare. Actum anno Domini M^oCCC^o primo, feria quarta post Dominicam Invocavit. (22. Febr.) Coram sculteto in *Rude*, *jacobo* dicto *Gerboden* sun et *C.* dicto, herre et Lenherre in curiam dicti *Struchelere*

Monaſt. T. III.

p

et

et Friderici et Frizschen et Wolframi dicti hubere, Rudigero sculteto C. dicto Urinc, Gerboto dicto Grasser, petro filio Gerbutonis junioris, Heilmanno dicto holteln. In cujus rei testimonium presentem litteram eisdem tradidi hominorum virorum videlicet Nicolai Decani in Bliswilre et Domini H. plebani in Rode sigillis communitum.

XCVI.

Littere super III. maldris filiginis in Albirswilre. 1301.

Noverint universi prefencium inspectores, quod Ego Sygulo Advocatus in Albirswilre absque legittima et liberis et Ego Petrus filiaster Heinrici quondam Advocati predicte ville et Margaretha uxor mea legittima unanimi consensu vendidimus et vendidisse nos profitemur honorabili Domino Heinrico Abbatи et Conventui Uterine Vallis tria maldra filiginis Spirensis mensure annis singulis in nativitate beate Virginis in Civitatem Landowen ante quamcunque decreverint domum presentare nostris vecturis et expensis. Nos nostrosque Successores perpetualiter promit.

mittemus pro XII. libris et V. solidis
 hall. pecunie numerate pro asscuracio-
 ne omnium predictornm, trium maldro-
 rum prelibatis viris religiosis bona sub-
 scripta ,in *Albirswilre* nomine ypothece
 five subpignoris obligamus five resigna-
 mus I. juger vinee in den siben morgen
 juxta duo jugera Dominorum *Uterine*
Vallis, Item I. juger vinee in Huncen-
 loch cum arboribus attinentibus juxta
 dimidium juger *Heinrici de Hanen-*
bach. Item curiam quondam Domine
 dicte *Friderun* cum domibus, edificijs
 et ortis attinentibus juxta curiam Do-
 mini plebani predicte ville, dedimus
 autem de jugere prescripto in den siben
 mordin II. hallenes censuales in cuius-
 dam Domini Metensis dictam *hubhof*
 in *Kanskirchen* et de curia prescripta
 quondam dicte *Friderun* VI. hall. ad ec-
 clesiam predicte ville *Albirswilre*, quos
 quidem VIII. hall. censuales tenebimur
 nuncio dicti cenobij in die sancti *Mar-*
tini in sepedicta villa presentare et ipsi
 ecclesie persolvere tanquam veri posse-
 fores, et propter varias invenciones cau-
 cius evitandas, adjectum est eciam ordi-
 nacioni premisse jam, quod predicta
 pignora non dissolventur in partes plu-

res quam prescriptum est, neque ullo modo varientur, et nos et nostri heredes predicta III. maldra filiginis, sicut superius est expressum, insimul et integre perpetuo presentemus contradictione qualibet non obstante. Factus est autem contractus prescriptorum in prescripta villa *Albirswilre* adhibita omni sollemnitate consueta in figura judicij ex utroque latere ripe dicte *Queichin* presentibus juratis ville testibus subnotatis *Heinrico* plebano predicte ville, *Diderico Schulteto*, *H. Sculteto in Kanskirchen*, *H. dicto Fuse*, *H. dicto Spiehler*, *C. dicto Wiseman*, *Hemmone* pistore, *H. dicto Babist*, *Sibelone* carnifice, et *C. hospite fororio suo*, *Diderico dicto Virsman* carnifice, *Hartmanno* residente prope fontem et *Dizone* fratre suo. Hi XII. vulgarie dicti hubere in empacione antedicta et resignacione omnium prescriptarum aderant fr. *johannes monachus dictus Credo* et fr. *C. conversus dictus Eichwalt* monachus *Uterine Vallis*. In cuius rei testimonium presentem litteram eisdem tradidimus honestorum virorum videlicet Domini *Landolfi Decani de Gotdramestein* et Domini *H. plebani nostri in Albirswilre* sigillis communis.

munitam. Datum anno Domini M^oCCC^o
primo in die Sancti *Georgij* martiris.
(23. Apr.)

XCVII.

*Littere super sex maldris filiginis et
super una libra hallensium et una ur-
na olei in Mornsheim. 1301.*

Universa negocia que in solido statu
stare cupiunt, cum testimonio litterarum
fiunt firmiora. Noverint igitur presen-
cium inspectores universi, quod ego
Waltherus de Mornesheim filius quon-
dam *Friderici de Buheln* cum assensu et
nutu *Elsen* uxoris mee legittime ven-
didi, vendidisse prefencium me recog-
nosco honorabili Domino *H. Abbatii* et
Conventui *Uterine Vallis* duo maldra
filiginis annis singulis in Nativitate be-
ate virginis in predicta villa perpetua-
liter persolvenda pro octo libris et de-
cem solidis hall. pecunie numerate. Sub-
pignora autem eis dedi, constitui et as-
signavi alterum dimidium jugerum prä-
torum juxta heidenbrunne. Item unum
juger pratorum amme Ride. Ego
Wernherus fororius predicti *Waltheri*
et *Metza* uxor mea legittima eciam pro-
fite-

sitemur et publice recognoscimus nos in eadem villa *Mornesheim* vendidisse predictis viris religiosis unam libram hall. in die Sancti *Martini* et unum maldrum sfliginis in Nativitate beate Virginis annis singulis in predicta villa dicto Cenobio integraliter persolvendum pro XVI. libris et XV. Solidis hall. pecunie numerate pro assecuracione autem predictorum dictis religiosis bona subscripta nomine ypotece five subpignoris obligavimus tertium dimidium jugerum pratorum niden amme Quecburne. It. II. jugerum agri oben auf deme Katzendal. Item dimidium juger agri in der auwen. It. unum juger agri juxta blanken morgen versus ymphelinger marc. Ego *Heinricus* dictus *Glokener*, et *Metza* uxor mea legittima in *Mornesheim* eciam vendidimus et vendidisse no's profitemur predictis viris religiosis unum maldrum sfliginis in Nativitate beate Virginis annis singulis in predicta villa presentare pro quatuor libris et V. solidis hall. pecunie numerate, suppignora autem eis dedimus et resignavimus alterum dimidium jugerum agri juxta dotem in deme hubnacker. It. duo jugera agri zu Nivern in

in terminis ville *Gekelingen*. It. unum juger agri in *Wilersgrunde*. It. ein zweiteil juxta fontem dictum *hungerburne*. It. dimidium zu loche juxta Dominos *uterine vallis*. It. ein virteil juxta nucum inferioris montis. Ego *Dipoldus* Scultetus in *Mornesheim* et uxor mea *Gude* recognoscimus nos vendidisse prelibatis viris religiosis unum maldrum filiginis annis singulis persolvendum die et termino prenotatis pro quatuor libris et V. solidis hall. pecunie numerate, subpignora autem eis dedimus et in figura judicii predicte ville resignavimus duo jugera agri in der auwcn juxta dimidium juger Dominorum *Uterine Vallis*. Item unum juger agri zu *heilgenburne* juxta V. jugera Dominorum prescriptorum. Ego vero *Heilmannus* frater *Dipoldi* predicti de consensu *heilen* uxoris mee vendidi antedictis viris religiosis unum maldrum filiginis in predicta villa *Mornesheim* annis singulis in Nativitate beate Virginis presentare pro quatuor libris et V. solidis hall. pecunie numerate, pro assecuracione autem sepedictis viris religiosis bona subscripta nomine *ypothece obligavimus* ein Zweiteil amme Kungeswege juxta den

Zweiteil Dominorum *Uterine Vallis.*
It. ein Zweiteil amme Kungeswege
juxta alterum dimidium jugerum agri
gein deme bruwel Dominorum *Sancte
Walpurc.* Ego *Marquardus de Mor-
nesheim* presentibus profiteor et publi-
ce recognosco quod de assensu et nutu
Giseln uxoris mee legittime vendidi se-
pedictis viris religiosis unam urnam olei
perpetuam in die *Sancti Martini* in pre-
fata villa annis singulis presentandam
pro quinque libris et XV. solidis hall.
pecunie numerate. Subpignora autem
eis dedi, constitui et assignavi curiam
meam juxta curiam *Merkelini* filij mei.
It. dimidium juger agri an dem market-
wege. It. unum juger agri an dem
Huchelheimer wege verfus *Gekelingen.*
Factus est autem contractus omnium pre-
scriptorum in sepedicta villa *Mornes-
heim*, adhibita omni sollempnitate con-
sueta presentibus juratis ville testibus
subnotatis, *Dipoldo* sculteto, *Gerlaco*
fratre suo et *Heilmanno* fratre eorum
dem et *C. dicto Ingenheimer*, *Vollone*
fabro de *Steinwilre*, *H. dicto Wetzfus*,
hy prescripti dicti hubere. *H. dicto*
Swab, *Merkelino* dicto *Campenario*,
Ulrico dicto *Reideil*. In empacione au-
tem

tem et resignatione omnium premissorum excepto uno maldo filiginis, aderat fr. *Sifridus Conversus* qui afferens se prescripta emisse ad pitanciam et folacium Conventus monasterii *Uterine Vallis*. In cuius rei testimonium presentem litteram eisdem tradidimus honestorum virorum scilicet Domini *Nicolai* Decani de *Bliswilre* et Domini *Gerhardi* plebani de *Mornesheim* vigilis communitam. Datum anno Domini M^oCCC^o primo in die Sancti *Georgii* martiris. (23. Apr.)

XCVIII.

Littere super lite sedata contra Margaretam de nova Civitate super bonis Wernlini. 1303.

Nos judices Curie Spirensis recognoscimus per presentes, quod constitutis coram nobis in figura judicii Anno Domini M^oCCC^o primo feria quarta ante festum beati *Martini*, (8. Nov.) *Cunrado Cellerario Majori Monasterii in Uzerstal et Margareta* relicta quondam *Heilmanni Opidani Nove Civitatis*, dictus Cellerarius nomine *Abbatis et Conventus Monasterij predicti*, dicta

verò *Margareta* pro se et suis heredibus quibuscunque in Magistrum *Heinricum de Maguncia* prebendarium Ecclesie Spirensis et *johannem* dictum *Goezman* civem predicte *nove Civitatis* super omnibus controversijs, que inter dictos Abbatem et Conventum ex parte una et ipsam *Margaretam* ex altera super bonis quibuscunque quondam Wernlini civis dicti *Opidi* tanquam in arbitros, arbitratores seu amicabiles compositores sub pena centum librarum hallen. et sub periculo caufarum seu cause que inter eos vertebantur, compromiserunt libera voluntate, promittentes se servatuos et non venturos quoquo modo contra ordinacionem, compositionem seu eciam pronunciacionem dictorum arbitrorum, et dantes eis potestatem, ut ambo proununcient vel alter eorum in scriptis vel sine scriptis sub hac forma, quod si quam parcium servare pronunciationem dictorum vel alterius eorum non contigerit, ipsa pars contraveniens parti servantis arbitrium seu pronunciationem centum libras hallensium solvere debebit et nichilominus causam perdet. Quod compromissum seu arbitrium dicti *Magister Heinricus et joannes* in se sub forma

ex-

expressa superius receperunt. In quorum omnium premissorum robur et evidentiā sigillum curie Spirensis ad preces dictarum parcium presentibus duximus appendendum. Datum anno Domini predicto Sabbato ante festum beati Nycolai.

XCIX.

*Littere super tribus maldris filiginis
in Slegildal. 1301.*

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod constituti coram nobis Officiale Domini Prepositi Spirensis in figura judicij anno Domini M^oCCC^o primo in vigilia beati Andree Apostoli (29. Nov.) *Eyburtus de Slegeldal et Agnes* conjux ejus legitima pari voto et unanimi consensu vendiderunt et se justo vendicionis titulo vendidisse publice recognoverunt religiosis viris Abbatii et Conventui *Uterine Vallis* pensionem annuam et perpetuam trium modiorum filiginis legalis *Wiczenburgensis* mensure, promittentes bona fide nec non obligantes se suosque heredes et successores universos ad dandam et presentandam prefatam pensionem singulis annis in

in Nativitate beate *Marie* virginis in curiam eorundem Abbatis et Conventus in *Wizenburg* vel ante aliam domum, quam voluerint infra muros Civitatis ejusdem, ipsorum conjugum periculo, laboribus et expensis, grandine, exercitu, sterilitate vel quovis alio casu fortuito non obstante pro duodecim libris hall. et quatuor unciarum bonorum et legalium, quam quidem pecuniam dicti conjuges eis numeratam, traditam et solutam fore integraliter ab eisdem et in suos evidentes usus converfam publice recognorunt. Renunciantes excepcioni non numerate &c. (sequuntur clausulæ ut 22. jul. 1309.) Prestitit quoque prefata *Agnes* fidem nomine juramenti de non veniendo contra premissa ratione dotis vel ex alia causa qualicunque. Constituentes nichilominus dicti conjuges communicata manu eisdem Abbati et Conventui pro dicta pensione solvenda, ut est dictum pro subpignore bona infra scripta videlicet, tria jugera campetria an dem lache tendentes super pomerium. It. tria jugera pratorum dicta *Karlin* wise sita an dem etzinbirboime. It. die halbe breite wise juxta silvam *Godberti* sita in terminis five mar-ka

ka ville *Slegildal*, que quidem bona si non solveretur dicta pensio, ut prescriptum est, contradictione quorumcunque non obstante ad eosdem Abbatem et Conventum libere devoluentur ipso facto ita quod disponere valeant de eisdem de cetero prout eis videbitur melius expedire. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad prece dictarum parciūm presentibus duximus appendendum. Actum et Datum anno et die prenotatis.

C.

*Littere super tribus maldris filiginis
in Dirbach ad pitanciam. 1301.*

Notum sit universis presentes litteras inspecturis, quod ego *Cunradus* dictus *Suner de Dirbach* cum assensu et nutu *Margarete* uxoris mee legitime vendidi ac vendidisse publice recognosco Venerabili Domino *H.* Abbatii et Conventui Monasterij *Uterine Vallis* tria maldra filiginis in Nativitate beate *Marie Virginis* annis singulis Spirensis mensure in Civitatem *Landowe* ante quamcunque domum decreverint, presentare meis vecturis et expensis pro duodecim libris et decem solidis hall. pecu-

pecunie numerate, pro assecuratione autem predictorum trium maldrorum prelibatis viris religiosis bona subscripta in predicta villa Dirbach nomine ypothece sive subpignoris obligavi et publice resignavi tria jugera terre arabilis juxta portam quondam fridere. It. duo jugera bime holderstocke. It. unum jugera ame einode quondam *Gobelmanni*. It. unum der eigen morgen an dem bloche. Item II. jugera prati ame kanel reine. It. curiam quondam *Adelheidis* cum edificiis et ortis juxta curiam quondam *Bernhelmi* cum edificiis et ortis juxta curiam Dominarum de *Kanskirchen*, dedi autem de bonis prescriptis decem denarios Wizenburgenses censuales scilicet de curia quondam *Bernhelmi* tres denarios. Item de duobus jugeribus bime holderstocke II. denarios in curiam Domini de *Fleckenstein*. It. de tribus jugeribus juxta portam Friders III. denarios. It. de II. jugere pratorum I. denar. in curiam Domini Decani de *Spira*. It. de I. jugere an dem bloche unum hallensem ad Ecclesiam dicte ville *Barbelrode*. predictos autem denarios promisi eis presentare in Nativitate beate Virginis ut nomine Cenobij predicti censum

sum perfolvent tanquam veri possesso-
res et propter varias invenciones evi-
tandas. Adjectum est eciam ordinacioni
jam premisse, quod prescripta subpigno-
ra non debent minui per aliquam ven-
dicionem neque variari per aliquam mu-
tacionem vel addi per aliquos census et
ab uno vel ad majus à duobus here-
dum meorum, qui prescripta subpigno-
ra possederint post obitum meum pre-
dicta tria maldra filiginis censualia cum
denariis prescriptis, sicut superius est
expressum insimul et integraliter in pre-
dictam civitatem *Lando we* perpetuo pre-
sententur contradictione qualibet non ob-
stante. Factus est autem contractus om-
nium prescriptorum in predicta villa
Barbelrode adhibita omni sollemnitate
confusa presentibus juratis ville et aliis
fide dignis testibus subnotatis, Domino
C. Vicario majoris ecclesie Spirensis et
Wilhelmo Domicello fratre suo, Domino
H. plebano predicte ville, *Rudegero*
dicto *Vaut*, *H. dicto heckman*, *Men-*
goto de Wilre, *C. fartore*, *Sibotdone* et
fratre suo *C. de Winden*, *Jacobo domi-*
cello. In empacione autem et resigna-
cione premissorum aderat fr. *Johannes*
dictus *Cerdo de Spira* monachus préfa-
te

te ecclesie Uterine Vallis. Ne autem super huius vendicionis contractu nullus in posterum valeat vacillare, presentem cedulam ipsi Cenobio Uterine Vallis contuli honestorum virorum videlicet Domini Nicolai Decani de *Bliswilre* et Domini H. plebani in sepedicta villa *Rode* s. gillis munimine roboratam. Actum anno Domini M^oCCC^o primo Dominica ante *Lucie Virginis.* (10. Dec.)

CI.

*Littere super tribus maldris filiginis
in Barbelrode ad pitanciam. 1301.*

Noverint igitur tam presentes quam futuri ad quos pervenerit presens scriptum, quod ego *Bertoldus* faber de *Barbelrode* cum assensu heredum meorum videlicet filie mee *Elsen* et *Ludewici* mariti sui et filie mee *Margarete* et *Johannis* mariti sui et *Anne* et *Wernheri* puerorum meorum vendidimus et vendidisse nos profitemur honorabili Domino *H. Abbatii* et Conventui Monasterij *Uterine Vallis* tria maldra filiginis Sprensis mensure annis singulis in Nativitate beate *Marie Virginis* in civitatem *Landowe* ante quamcunque domum de-

cre.

creverint, presentare nostris vecturis et expensis nos nostrosque successores perpetualiter promittimus pro XII. libris et X. solidis hall. pecunie numerate. Pro assecuracione autem predictorum trium maldrorum prelibatis viris religiosis bona subscripta in *Barbelrode* nomine ypothece five subpignoris obligavimus et resignavimus tria jugera terre arabilis uf der eben juxta novem jugera Domine dicte *Lutern*. Item unum juger dicta Geinsemorgen amme Geiszbarde juxta Dóminas *Sancte Clare de Spira*. It. duo jugera in der horbach juxta predictas Dominas *Sancte Clare*. It. unum juger pratorum situm in medio pratorum Dominarum de *Alta* versus arborem dictam *Linde*. It. unum juger vinee juxta *Johannam* fabrum filastrum predicti venditoris *Bert.* versus silvam dictam *Sclafeich*. It. Curiam meam cum domibus et edificijs et ortis attinentibus juxta curiam Domini plebani predicte ville *Rode*, dedimus autem de bonis prescriptis XIII. denarios Wittenburgenses scilicet de tribus jugeribus uf der Eben, III. denarios et de duobus jugeribus in der horbach II. denarios et de vinea versus *Sclafeich* II. denarios.

narios in Curiam Domini Abbatis de *Witzenburg*. It. de curia mea juxta plebanum II. denarios in curiam Domini Decani de *Spira*. It. de jugere dicto Geinsfemorgen V. denarios ad ecclesiām predicte ville *Rode*, de prato vero versus arborem dictam *Linde* nichil dedimus, quod liberum est. prescriptos autem denarios Witzenburgenses censuales nos et nostri heredes tenebimur et promisimus ad loca prescripta annis singulis presentare. Profiteor eciam Ego *Bert.* me promisisse pueros meos *Annam* et *Johannem* minores annis inducere ad predictorum subpignorum resignacionem, cum ad annos pervenerint discretionis, et super hoc constitui fidejussores *Wernherum* fratrem meum fabrum de *Bullenheim* et *Johannem* filiastrum meum fabrum de *Rode*, quorum si unus deceperit, alter se obstagio presentabit usque dum alias loco illius subrogetur. Adiectum est eciam ordinacioni jam promisise, quod sepedita subpignora non dissolventur in partes plures quam prescriptum est, neque ullo modo varientur et unus vel ad majus duo heredum predicta tria maledra filiginis censualia sicut superius est expressum, insimul et inten-

integraliter perpetuo presentabunt contradicione qualibet non obstante. Factus est autem contractus prescriptorum in sepenominata villa *Rode* adhibita omni sullenitate consueta in figura iudicij presentibus juratis ville testibus subnotatis Domino *C.* vicario majoris Ecclesie Spirensis, Domino *H.* plebano antedictae ville, *Jacobo Sculteto, Meingoto, C. dicto herre, Dielmanno* et fratre suo *Johanne C. Domicello, Johanne* fartore, *Ludovico de Mulnhoven, Johanne* filio *Meingoti C. dicto Suner de* *Ditburch, Wernhero fabro de Bullen-* *keim, C. Sculteto de Winden.* In emp-
cione autem et resignacione omnium prescriptorum aderant fr. *Johannes dictus Cerdo de Spira* et fratres *Johannes dictus de Rode* monachi predicti mona-
sterii *Uterine Vallis*, ne autem in pre-
dictum Cenobium a quoquam hominum possit aut debeat in posterum aliqua calumnia suboriri, presentem cedulam ipsi Cenobio *Uterine Vallis* contulimus honestorum virorum videlicet Domini *Nicholai de Bliswilre* et Domini *H.* ple-
bani in sepedicta villa *Rode* sigillis munimine roboratam. Actum anno Domini M°CCC° primo in die Exaltacionis sancte Crucis. (14. Dec.) q 2 An-

Anno Dominice Incarnationis M·CCC· primo. — Littere quod Curia nostra *Spire* omnimode sit libera et exempta. l. c. p. 275.

Anno Domini M·CCC. primo. — Littere super piscariam in *Metersheim* ex parte *Johannis de Vorst* Civis Spiren-sis l. c. p. 277.

CII.

*Littere super sententia data contra
Margaretam super bonis Wernlini.*

1302.

Ego Magister *Heinricus de Mogun-cia* prebendarius Ecclesie Spiren-sis Ar-biter assumptus una cum *Johanne Cive* de *Nova Civitate* dicto *Goczman* a re-ligiosis et honestis viris Abbate et Con-ventu Monasterii in *Uzerstal* ordinis Cyfterc. ex parte una et *Margareta* relicta quondam *Heilmanni an der brucken* ex altera, in causis que inter eos vertebantur super bonis quondam *Wernlini* civis de *Nova Civitate* de man-dato et consensu dicti *Johannis* coarbi-tri mei sentencialiter pronuncio hijs scriptis predicta bona spectare ad Ab-batem

batem et Conventum predictos et prefatam *Margaretam* et suos heredes nichil juris habere in bonis prefatis nec se debere ulterius intromittere de eisdem et se curaturam, quod heredes sui cujuscunque sexus sint, juris, si quid habere videbantur, renuncient cum (omissum ad) annos legittimos venerint, nec dictos religiosos et honestos viros impedian directe vel indirecte publice vel occulte in eisdem. Pronuncio etiam eadem auctoritate, quod prefata relictæ habitare debebit in cnria dicti quondam *Wernlini* usque ad festum beati *Johannis Baptista* et ex tunc dictam curiam ipsis fratribus dimittet liberam et penitus absolutam. Arbitrans eciam dico et pronuncio dictos religiosos debere expedire et dare prefate *Mar.* et heredibus suis legatum, quod dictus *Wernlinus* ipsis dinoscitur reliquisse. Item de consensu etiam mei College et socii prefati pronuntio, quod sepedicti Abbas et Conventus dent et assignent prefate *Mar.* XX. libras haltenf. usque ad festum Epiphanie Domini proximum, ut eo libencius pro se et suis heredibus juri, si quod haberet, in bonis renunciet supradictis. Ego *johannes*

prefatus hijs omnibus interfui et confiteor prefatum Magistrum *H.* de consensu meo et mandato meo et suo nomine predicta omnia pronunciasse, qua pronunciacione facta in presencia parecum predictarum et petencium pronunciari, ipse partes in continentि ipsi pronunciacioni facte in presencia Magistri *Cunradi Notarij curie Spirensis* et nostra videlicet mei et *Heinrici et Johannis* consenserunt et eam approbarunt juxta omnes ejus articulos promittentes se ipsam pronunciationem per omnia fideliter servaturas. In quorum omnium robur et evidenciam. Ego Magister *H.*, sigillum meum duxi presentibus appendendum. Et ego *Johannes* quod sigillum proprium non habeo sigillum, *H.* dicti *Gier viceplebani Nove Civitatis* in testimonium premisorum appendi presentibus procuravi. Et Ego dictus *Gier* predictus ad preces predicti *Johannis* sigillum meum duxi presentibus apponendum. Aetum et datum anno Domini M^oCCC^o secundo, feria quarta ante Epiphaniam Domini. (3. Jan.)

Anno Domini M.CCC.II. — Littere super bonis collatis ex parte *Johannis de Wolmesheim.* l. c. p. 27S.

CIII.

CIII.

*Littere super pratum juxta Almeinde
in Merlheim. 1302.*

Officialis Domini Prepositi Spirensis.
Noverint cuncti presencium inspectores,
quod *Ernestus dictus Enseln de Merl-
heim* feria tercia post Dominicam *Re-
miniscere* (20. Martii.) sub anno Domi-
ni M^oCCC^o secundo in nostra presencia
constitutus assignavit, tradidit et dona-
vit donacione inter vivos Religiosis Vi-
ris Domino Abbati et Conventui mo-
nasterij in *Usselthal* pratum contiguum
Almeinde ville *Merlheim* tendens im-
mediate super ripam dictam *Queiche*, re-
cognoscens se donasse ac resignasse dic-
tum pratum eisdem religiosis pure, sim-
pliciter, irrevocabiliter et libera volun-
tate, dans eisdem ex nunc auctoritate
propria per presentes ingrediendi dicti
prati possessionem et deinceps retinen-
di plenam et liberam potestatem pro-
mittens etiam omni dolo seu fraude pro-
cul pulsis grata et firma habere inviola-
biliter omnia superius expressa, renun-
cians nichilominus pro se suisque here-
dibus ac successoribus omni questioni
actioni seu juri sibi ex quacunque in dic-

to prato competenti causa. Datum et
Actum die et anno Domini, quo supra.

CIV.

Littere super novem maldra filiginis.
1302.

Noverint universi presencium inspectores, quod *Volgerus de Odinsheim* et *Gertrudis* ejus conjux legitima coram Nobis Officiali Domini Prepositi Spirensis in figura judicij constituti sub anno Domini M^oCCC^oII^o. Sabbato proximo ante Dominicam qua cantatur, *quasi modo geniti* (28. Apr.) vendiderunt coadunatis manibus et consensu unanimi et se justo vendicionis titulo vendidisse religiosis viris Abbati et Conventui monasterij in *Uzerthal* pensionem annuam et perpetuam novem maldrorum filiginis honi et legalis Spirensis mensure pro triginta sex libris hall. bonorum et legalium numerate pecunie, tradite et in eorum usus converse solvendam et presentandam eisdem singulis annis et perpetuo in Nativitate beate *Mari* Virginis vel proxima die sequente sine fraude super domum eorundem infra muros Opidi *Landowe* ieu aliam quamcun-

cunque voluerint dicti monachi infra muros eosdem absqae ipsorum monachorum periculo, laboribus et expensis, grandine, exercitu, sterilitate seu quovis alio casu fortuito non obstante, de bonis infra scriptis publice sunt confessi, videlicet de prato quod tendit super *Vogelsang*. It. de dimidio jugere vinearum apud *Kunigbourg*. It. de duali vinee super *Steinbohel*. It. de dimidio jugere super *heczinackar*. It. uno jugere agri campestris retro *pleckin*, It. uno jugere campestris infra *Rudelmannum* in via qua itur *Rusbach*. It. uno jugere campestris infra Dominam *heilzidin* in confinio marche *Odinsheim* sitis in terminis sive marka ville *heinvelt*, que possidet *Johannes filius Meinharti dicti Zarte*. It. de parte curie olim *Rudegeri* filii quondam dicti *Dollen*. It. de tercia parte duorum jugerum Vi- nearum sitarum an deme *Steinbuhele*, que tendunt super marcham ville *Wilre*. It. de dimidio jugere vinee cum arboribus tendente versus *Heinvelt* super prata. It. de longo jugere quod tendit super *Reydinſtul*. It. uno jugere apud *Gotzonam divitem* retro *Heintzeinacker* sitis in villa et terminis ville *Heinvelt*.

velt supradicto, que tenet et possidet *Johannes filius dicti Dresselerin de Rode.* It. de duobus jugeribus vinearum minus uno quartali dictis anewendern. It. de jugere cum dimidio agri campestris inferius apud *hanwisen.* It. de uno quartali apud *Smidebrunne* sitis in terminis ville *Rosbach,* que relicta quondam dicti *Rat* mater olim *Mengotz* etiam defuncti possidet atque tenet. It. de duali agri cum arboribus inferius apud stratam. Item de duali prati *budem were.* It. de duobus jugeribus agri superins apud stratam. It. de uno agro apud curiam quandam dicti *Rat,* infestius apud viam. It. de quinque quartalibus agri tendentibus super bedeweg sitis in villa seu terminis ville *Rosbach,* que tenet et possidet relicta dicti *Haune.* It. de duobus jugeribus campestribus super *Grafewege.* It. de duobus sitis retro *Riprechtishecke* dictis *Hartungin acker* sitis in terminis ville *Gekelingen,* que *Ebelinus dictus Dechan de Odinsheim* possidet atque tenet, qui etiam possessores eodem anno et die in nostra presencia in figura judicij similiter constituti, primo videlicet *Johannes filius Meinhardi* dicti *Zarte* duos modios

dios filiis de predicta pensione de bonis eum contingentibus supradictis. It. Johannes filius Domine dicte *Dresselern de Rode* duos modios filiginis. It. relicta quondam dicti *Rat* mater olim *Mengoti de Rosbach* novem quartas filiginis, quod vulgariter dicitur *nun Virnzal*. It. relicta quondam dicti *Hayne* tres quartas filiginis. It. *Ebelinus* dictus *Dechan de Odinsheim* duos modios filiginis, quilibet de bonis eum contingentibus supradictis de eadem pensione eisdem Abbatii et Conventui singulis annis in modum vendicionis supradictum eis factum per conjuges supradictos se solvere et presentare debere nomine dicti *Volgeri* ex titulo vendicionis per ipsos eidem *Vol.* facte pro certa summa pecunie ipsis tradite et solute et in eorum usus verse publice recognoverunt immo promiserunt dictis Abbatii et Conventui stipulantibus et ad solvendum, quilibet prout eum contingit, sicut superius est expressum, se et suos heredes in omnem modum prescriptum solemniter adstrinxerunt, renunciantes excepcioni non numerate pecunie, non tradite, non solute tam dicti conjuges, quam etiam possessores supradicti

dicti pro se et suis heredibus seu successoribus universis cxccpcioni doli mali, actioni in factum, beneficio restitutio-
 nis in integrum, privilegiis impetratis vel impetrandis a sede Apostolica vel aliunde et quo deceptis ultra dimidi-
 um justi precii, subvenitur et cunctis alijs clausulis et excepcionibus juris et facti, quibus contra premissa vel aliquod premissorum venire possent per se vel per alios in judicio vel extra ad prefens vel in posterum, directe vel indirecte, publice vel occulte, imo omnia et singula supradicta rata, grata et firma habere promiserunt et tenere bona fide perpetuo et inviolabiliter, quemadmodum sunt prescripta. Si quis vero vel si qui predictorum in parte pensionis eum vel eos contingentem dicto termino fuerint negligentes, bona eorundem qui negligentes fuerint, supradicta pro Subpignore constituta ad eosdem Abbatem et Conventum statim ipso facto omni judiciorum strepitu cessante devolventur et sunt liberaliter devoluta, prout etiam sponte elegerunt possessores supradicti, ita quod ipsi Abbas et Conventus ordinare et disponere valeant de eisdem, prout ipsis expedire videbitur,

bitur, contradictione quorumcunque non obstante. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus litteris ad preces omnium predictorum duximus appendendum. Actum et Datum Anna et die prenotatis. Testes empacionis pensionis quatuor maldrorum in *Heinvelt* sunt *Ulricus Scultetus* et *Gozzo* frater ejus, *Hertelinus de Sibelingen*, *Rudemannus*, *Bertoldus*, *Bernhardus* et *Stephanus* frater ejus, *Ulricus Ebelinus de Odinsheim*, *Johannes der Zarten Sun*. Item testes super tria maldra in *Rosbach* sunt hij, *Bertoldus* plebanus et *H.* frater suus, *Walterus Seultetus*, *Hermannus*, *Symon*, *Ulmannus*, *C. dictus Batzendorf*, *Fricemannus*. Item testes super duo maldra in *Gekelingen* videlicet *C. faber*, *Germannus*, *H. Kinde Vater Suu*, *Hartmudus de Esschenbach*, *C. filius Theodorici*, *Wolfelmus filius Ottonis* et *Johannes Deikhus*.

CV.

*Littere super IIII. jugeribus agrorum
ex parte Cunradi molitoris de Merl-
heim. 1302.*

Officialis Domini Prepositi Spirensis.
Noverint universi prefencium Jnspecto-
res, quod *Cunradus* molitor de *Kadolz-*
wilre feria secunda post Dominicam
Quasi modo geniti sub anno Domini
M°CCC° secundo in nostra presencia
in figura judicii constitutus memor
salutis anime sue nec non benefi-
ciorum retro evolutis temporibus sibi
impensorum per religiosos viros Domi-
num Abbatem et Conventum in *U-*
zersdal cessit, tradidit ac donavit dona-
cione inter vivos predictis religiosis pu-
re, simpliciter, irrevocabiliter tria juge-
ra cum dimidio agrorum campestrium
tendencium super ripam dictam *Bi-*
bach in terminis ville *Queicheim*, que
a dicto *Vogt de Queicheim*, ut asseri-
tur, comparavit resignans dicta jugera
spontanee et libera voluntate religiosis
premissis, dans eisdem ex nunc per pre-
fentes auctoritate propria ingrediendi
possessionem dictorum bonorum ac de-
inceps retinendi plenam et liberam po-
testa-

testatem, promittens bona fide rata et firma habere inviolabiliter et perpetuo omnia supradicta. Datum die et anno premissis.

CVI.

Littere super X. maldris filiginis in Gotramstein. 1302.

Officialis Domini Prepositi Spirensis.
 Noverint nniversi prefencium inspectores, quod strenuus vir *Heinricus* dictus *Wolfer miles de Gotramstein* et Domina *Margareta* conjux sua legitima in nostra presencia in figura judicii constituti feria quarta ante Dominicam qua cantatur *Cantate* sub anno Domini M° CCC° secundo vendiderunt coadunatis manibus et consensu unanimi et se vendidisse justo vendicionis titulo religiosis viris Abbati et Conventui monasterii in *Uzerstal* Ord. Cyst. pensionem annum et perpetuam sex modiorum filiginis legalis Spirensis mensure pro decem et septem libris hall, numerate pecunie et solute et in eorum utilitatem converse dandam eisdem Abbati et Conventui seu solvendam in *Gotramstein* singulis annis et perpetuo in Nativitate beate Marie

*Marie Virginis de bonis infra scriptis,
grandine, exercitu, sterilitate vel alio
quovis casu fortuito non obstante, pre-
sentibus publice sunt confessi, que etiam
bona pro dicta pensione solvenda ut pre-
dictum est, eisdem sponte et liberaliter
pro subpignore substituerunt, ita quod
dicta bona sibi attrahere valeant et pro
sua voluntate disponere de eisdem, si
ipsi conjuges vel eorundem bonorum
possessor in solucione dicte pensionis
aliquo anno vel termino fuerint negli-
gentes, contradictione qualicunque non
obstante et se idipsum fecisse coram
sculteto et juratis in *Gotramstein* com-
municata mann sunt confessi. Bona au-
tem sunt hec, videlicet duo cum dimidio
jugera pratorum sita an deme *Kanel*
prope molendinum dictum *Kintingen*.
It. jugera quinque pratorum et quartale
die *Nuwe Wize* sita prope prata *Petri*
de Landowē terminis dicte ville *Got-
ramstein*, que etiam bona apud unum
tantum heredem permanebunt perpe-
tuo indivisa. Preterea confessi sunt dicti
conjuges se teneri iisdem *Abbatī* et *Con-
ventū* ex titulo vendicionis in quatuor
modijs filiginis solvendis in Nativitate
beate *Marie Virginis* singulis annis et
per.*

perpetuo de bonis infra scriptis pro eadem pensione pro subpignore constitutis, videlicet de duobus jugeribus sitis *vor dem Vorste* tendentibus super *Kanskircher wec.* It. de jugere et dimidio *of der leimgruben* juxta dictum *Brechernem.* It. de dimidio tendente uber *holzwec*, juxta *holderbusse.* It. de tribus jugeribus prope *Meszerismideshecke.* It. de tribus jugeribus tendentibus uf den Landower juxta *Hugonem de Annewilre*, que quidem bona similiter apud unum heredem perpetuo permanebunt indivisa. renunciaverunt etiam dicti conjuges excepcioni non numerate (cum alijs clausulis) immo omnia et singula. quemadmodum prescripta sunt, promiserunt bona fide perpetuo et inviolabiliter observare. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad preces dictorum conjugum duximus presentibus appendendum. Actum et datum anno et die predictatis. Testes hujus rei sunt *Burkardus Niger* et *Albertus* frater ejus, *C. Wels*, *Bert. scultetus* et *Hertwich* filius ejus, *C. brehter*, *C. Lapicida*, *H. sub Galice*, *Volzo Drudechen*, et *Reiche.*

CVII.

Littere super quatuor maldra Siliginis in Albrechtswilre et super tria in Dirbach et super tria maldra in Barbelrode. Ad pytanciam. 1302.

Officialis Domini Prepositi Spirensis.
Noverint Universi prefencium inspectores, quod *Sygulo* quondam Scultetus in *Albrechtswilre* et *Petrus* filia ster *Heinrici* quondam Advocati ibidem, nec non *Margareta* conjux dicti *Petri* legittima in nostra prefencia in figura iudicij constituti Anno Domini M^oCCC^o secundo crastino Exaltacionis sancte crucis (15. Sept,) recognoverunt publice et confessi sunt pari voto et unanimi consensu olim vendidisse justo vendicionis titulo religiosis viris Abbatii et Conventui Monasterij in *Uffenthal* tria maldra filiginis boni et legalis Spirensis mensure annue et perpetue pensionis eisdem ante quamcunque domum voluerint iu. Civitate *Landoe* in Nativitate beate *Marie* virginis singulis annis presentanda absque ipsorum Abbatis et Conventus periculo laboribus et expensis, grandine, exercitu, sterilitate, vel quovis alio casu fortuito non obstante,

pro

pro duodecim libris et quinque solidis
 hall. bonorum numerate pecunie, tra-
 dite et solute, ratificantes et presenti-
 bus confirmantes unanimi consensu ven-
 dicionem supradictam, obligantes nichil
 lominus se suosque heredes ac succe-
 forcs ad solvendum singulis annis pre-
 dicto termino simul et indivisiū pensio-
 nem supradictam, et ut magis cautum
 fiat Abbatii et Conventui supradicti ip-
 sis pro subpignore constituerunt bona
 infra scripta, videlicet, unum juger vi-
 nee an den siben morgen juxta duo ju-
 gera monachorum *Uterine Vallis.* It.
 unum juger vinee in *hunzenloche* pro-
 pe dimidium juger *Heinrici de Hanen-*
bach. Item curiam quondam dicte *Fri-*
derun cum domibus, edificiis et ortis
 eidem attinentibus juxta curiam ple-
 bani ibidem in villa et terminis ville
Allbrehteswilre sita. Item addiderunt
 unum cum dimidio jugera vinearum in
kungesgrunde sita prope vineam *Dye-*
zonis. It. unum quartale vinee in *Gli-*
mendal prope dictum *Fuse.* It. dimidi-
 um juger prope *magnum nucum.* Item
 duo jugera an deme Kirchberge prope
 viam qua itur *Annewilre* in terminis e-
 jusdem ville sita, que ipsi *Sygulo* et Pe-
 trus

trus, ut asserunt justo judicio in generali placito à *Heinrico* olim *Advocato de Albrehtswilre* predicto ante sedecim libris hall. obtinuerunt seu evicerunt, que quidem omnia bona non dissolventur de cetero, nec in plures partes, quam nunc sunt, dividentur. Preterea constituti coram nobis in figura judicii Anno et die prenotatis *Benzo* et *Cunradus* filii *Metze in monte* recognoverunt et publice confessi sunt se olim vendidisse Abbatii et Conventui predictis Unum maldrum filiginis legalis mensure consuete in *Landowe* annue et perpetuae pensionis infra Nativitatem beate *Mariæ Virginis* et festum beati *Michaelis Archangeli* in Civitate *Landowe* ante quamcunque domum voluerint suis laboribus et expensis, grandine, exercitu, sterilitate vel alio quovis casu non obstante similiter singulis annis presentandum pro quatuor libris hall. pecunie numerate tradite et solute ratificantes et confirmantes suo et successorum suorum nomine vendicionem supradic tam, constituentes nichilominus Abbatii et Conventui supradictis pro subpignore bona infra scripta, videlicet, unum juger prati apud *Cunradum hospitem* tén-

tendens versus *kolkenbecher weg.* It.
dimidium juger vinee apud *Dinkel er-*
de apud jugcr *Wernheri de Hanenbach.*
It. unum ortum an dem *Eilpfule* ten-
dentem super viam. Preterea *Cunra-*
dus dictus *Suner de thierbach* simili-
ter eodem anno et die coram Nobis in
figura judicii constitutus recognovit et
confessus est, se olim vendidisse de con-
fensu et libera voluntate uxoris sue le-
gittime, prout in littora sub Sigillo De-
cani in *Bliswilre* et plebani in *Barbel-*
rode super hoc confecta continetur
eisdem Abbati et Conventui tria mal-
dra filiginis legalis mensure consuete in
Landowc annue et perpetue pensionis
in Nativitate beate *Marie* Virginis in
Civitate *Landowe*, ante quamcunque
domum voluerint, sua vectura, periculo,
laboribus et expensis, grandine, exerci-
tu, sterilitate seu quocunque alio casu
fortuito non obstante, eodem modo sin-
gulis annis presentanda pro duodecim
libris hall. et decem solidis pecunie nu-
merate, tradite et solute ratificans et
confirmans suo et uxoris sue predicte
nomine vendicionem supradictam, con-
stituens nichilominus eisdem pro sub-
pignore bona infra scripta, videlicet, tria

jugera campestria sita juxta portam quondam dicti *Frider.* It. duo jugera *bi dem holderstock.* It. unum juger *an dem einode*, quod quondam fuit *Gobemannii.* It. unum juger quod dicitur *der eigen morgen an dem bloche.* It. unum juger cum dimidio pratorum an deme *kanelreine.* Item curiam que quondam fuit *Adelheidis* cum edificijs et Ortis attinentibus sitam juxta curiam quondam *Bernhelmi* sitam juxta curiam Dominarum de *kanskirchen* cum suis edificiis et ortis. Preterea *Bertoldus* faber de *Barbelnrode* similiter eodem anno et die in nostra presencia constitutus recognovit publice et confessus est se olim vendidisse de consensu et libera voluntate liberorum suorum prout in litera sub sigillo Decani in *Bliswilre* et plebani in *Barbelnrode* super hoc confecta continetur, eisdem Abbatii et Conventui tria maldra filiginis legalis mensure consuete in *Landoe* in dictum oppidum eisdem Abbatii et Conventui ante quamcunque domum voluerint, absque ipsorum labore, periculis et expensis, grandine exercitu, sterilitate aut quovis alio casu fortuito non obstante singulis annis in Nativitate beate Marie vir-

virginis presentanda pro duodecim libris et decem solidis hall. bonorum numerate pecunie, tradite et solute, ratificans et confirmans vendicionem supradictam presentibus obligans nichilominus se et suos heredes ad solvendum singulis annis, prout scriptum est, pensionem supradictam, constituit etiam eisdem Abbatii et Conventui pro subpignore bona infra scripta, videlicet, tria jugera agri campestris usque der eben, juxta novem jugera Domine dicte *Lutern*. Item unum juger vinee dictum der *Gense morgen an dem Geisse barre* juxta Dominas *Sancte Clare* in *Spira*. It. duo jugera in der *horbach* juxta predictas Dominas *Sancte Clare*. It. unum juger pratorum situm in medio pratorum Dominarum de *Alba* versus *Tyliam*. It. juger vinee juxta *Johannem* fabrum filiastrum predicti *Bertoldi* vendoris versus silvam dictam *Schlafffeit*. It. curiam suam cum domibus, edificiis et ortis attinentibus juxta curiam plebani dicte ville *Barbelnrode*, nec eadem bona plures heredes quam duo ad majus possidebunt; que quidem bona omnia supradicta, si in aliquo anno vel termino predictorum in solucione dicto pensionis

ipſi vel eorum heredes negligentes fu-
erint ad prefatos Abbatem et Conven-
tum liberaliter devolventur, contradic-
cione quorumcunque non obſtantē. Pro-
miserunt eciam dicti venditores omnes
infimiliter p̄dictam venditionem ac
omnia supradicta pro ſe ſuisque heredi-
bus bona fide rata, grata et firma ha-
bere perpetuo et inviolabiliter, nec con-
travenire aut contravenienti conſentire
in judicio vel extra, per ſe aut alios,
publice vel occulte, renunciantes ex-
cepſioni non numerate &c. (*clauſulæ*
sæpius allegatæ &c.) quoquo modo.
In quorum omnium et singulorum teſti-
monium ſigillum noſtrum preſentibus
duxiſus appendendum.

CVIII.

*Littere super quatuor maldris Spelte
ad pitanciam. 1302.*

Officialis Domini Prepositi Spirensis.
Noverint universi preſencium inspecto-
res, qued *Hernherus* filiaſter quondam
Friderici de Boheln et *Methildis* ejus
conjnx legittima coram nuncio noſtro
jurato, quem ſpecialiter ad hoc deſti-
navimus conſtituti Anno Domini
M•

M°CCC°II°. feria secunda post *Andree Apostoli* (3. Dec.) vendiderunt justo vendicionis titulo, communicata manu et consensu unanimi et se vendidisse publice sunt confessi religiosis viris Abbatii et Conventui Monasterii in *Uzerstal* pensionem annuam et perpetuam quatuor mldrorum spelte legalis solvendam et presentandam eisdem singulis annis et perpetuo in Nativitate beate *Marie Virginis* in villa *Mornesheim*, grandine, exercitu, sterilitate vel quovis alio casn fortuito non obstante, pro duodecim libris hall. bonorum et legaliū numerate pecunie, tradite et solute et in usus eorum perverse, promittentes bona fide et presentibus obligantes se suosque heredes ac successores ad solvendum eisdem singulis annis ut prescriptum est, pensionem supradictam, et ut magis cautum fiat, eisdem Abbatii et Conventui, dicti conjuges bona infra scripta ipsis pro subpignore constituerunt videlicet duo jugera campestria dicta zu pfaffenwiese. It. nnum cum dimidio juger pratorum sita in loco dicto amme ride in terminis five marka ville *Mornesheim*, que quidem subpignora si dicti conjuges vel eorum heredes ali-

quo anno vel termino in solucione dictae pensionis vel parte negligentes extiterint ad ipsos Abbatem et Conventum devolventur ipso facto, contradictione quorumcunque non obstante et de ipsis disponent, prout eorum placuerit voluntati. Renunciaverunt eciam dicti coniuges excepcioni non numerate &c. (*aliæ adduntur clausulæ ut 22. Jul. 1309 —*) quoquo modo. Immo omnia et singula premissa rata, grata et firma habere promiserunt perpetuo et inviolabiliter, quemadmodum est prescriptum, debent eciam dicta bona seu subpignora apud unum tantum heredem permanere perpetuo indivisa. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad preces dictorum duximus presentibus appendendum. Actum et Datum ut supra.

Anno Domini M.CCC.III. — Littere Domini *Alberti Rom. Regis* super confirmatione privilegiorum prescriptorum super *Heingereide*. loc. cit. p. 280.

Anno Domini M.CCC.III. — Littere *Alberti Rom. Regis* super confirmatione Ecclesie in *Annewilre*. l. c. p. 284.

CIX.

Littere donacionis omnis hereditatis Bertholdi et Lucgardis Schader in Merlheim. 1303.

Officialis Domini Prepositi Spirensis. Noverint universi presencium inspectores, quod *Bertholdus et Luckardis* conjuges de Schiverstadt sani corpore et mente presentibus fratre *Rudegero de Uzerstal* et *Alberto* jurato villa *Merlheim* et aliis quam pluribus fide dignis testibus ad hoc specialiter vocatis et rogatis coram nobis constituti in figura judicii sub anno Domini M° CGC°III°. feria tercia post octavam Epiphanie (15. Jan.) dederunt, cesserunt, resignaverunt et assignarunt omnem hereditatem, que eos contingere posset ex parte *Hartungi dicti Schader de Merlheim* patris dicti *Bert.* in agris, dominibus et ortis seu ceteris mobilibus et immobilibus nunc possessis vel in posterum possidendis acquisitis vel acquirendis, religiosis viris Domino Abbatii et Conventui monasterii in *Uzerstal* donacione inter vivos pure, simpliciter, irrevocabiliter et sine fraude ad habendum, possidendum et deinceps prout ipsis expedire,

pcdire viderit disponendum cum eis-
dem dantes eis ex nunc ingrediendi
possessionem dicte hereditatis seu dicto-
rum bonorum auctoritate propria et de-
inceps retinendi plenam ac liberam po-
testatem, renunciantes nichilominus om-
nibus excepcionibus, allegacionibus, de-
fensionibus, nec non omni auxilio juris
Canonici vel civilis, quibus ipsi vel al-
teri eorum venire possent contra pre-
missa, immo omnia premissa promise-
runt hinc inde rata, grata, firma habere
inviolabiliter bona fide. Datum et Ac-
tum die et anno premissis.

CX.

*Littere super duabus domibus in pla-
tea Sancti Bartholomei. Ad py-
taneiam. 1303.*

Judices Curie Spirenſis. Noverint
Universi prefencium inspectores, quod
constituti coram Nobis in figura judicij
Gezela conversa dicta de *Mekenheim*
pio mota affectu liberaliter donavit do-
nacione inter vivos atque tradidit et se
tradidisse nec non donasse publice est
confessa, religiosis viris Abbati et Con-
ventui Monasterii in *Uzerſtal* Ord. Cyst.
omne

omne jus, quod ipsi Gezele competit seu competere potest in duabus domibus, quarum una sita est in platea Sancti Bartholomei quondam dicti Tbesche sita ex opposito Domine dicte Mutterstedern, reliqua vero domus sita est in contrata sive platea que dicitur Heinrichi dicti Swemmer Sancti Bartholomei predicti juxta domum dicti Kleiber, dicta etiam zu deme engen huse, transferens in ipsos jus et dominium si quod habet in eisdem domibus antedictis pure, simpliciter et in totum fraude et do-lo penitus circumscriptis. Renunciavit quoque dicta Gezele omni juri et excepcioni, quibus dictam donationem per se vel interpositam personam in iudicio vel extra, publice vel occulte irritare posset quoquo modo in posterum vel ad presens. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad preces prefatae Gezele presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^oIII^o Sabbato ante Oculi. (9. Martii.)

Anno Domini M.CCC.III. — Littere super bonis reemptis in Ossingen erga monasterium Pontis salutis. l. c. p. 279.

CXI.

Littere super XL. hallens. ad infirmariam monachorum Uterine Vallis.

1303.

Officialis Domini Prepositi Spirensis,
Noverint universi, quod *Heilmannus*
dictus Durinheimer de Nova Civitate
in nostra presencia constitutus Anno
Domini M^oCCC^o tercio, feria sexta in-
fra festum Pasche (12.Apr.) confessus est
et publice recognovit, le teneri et obli-
*gatum esse monasterio in *Uzerstal* in qua-*
draginta hallens. singulis annis nomine
*census de vinea sua sita *in der Hawenlach**
et se ad Infirmary dicti Monasterii
singulis annis et perpetuo in festo beati
Martini debere solvere censum supra-
dictum, unde sibi precepimus et preci-
pimus per presentes, ut predictum cen-
suum solvat annuatim, sicut est confessus
sub pena excommunicacionis in ipsum
ferenda, nostra monitione ex nunc pre-
missa si in premissis negligens fuerit aut
remissus. Actum et Datum ut supra.

CXII.

CXII.

Littere donacionis bonorum in Bubenwilre. 1303.

In nomine Domini Amen. Nos judices Spirenses scire volumus univerlos presencium inspectores, quod coram Nobis constitutus *Heinricus* dictus *Mottenbecher de Bubenwilre* resignavit, tradidit pariter ac donavit omnia bona sua mobilia ac immobilia, que jam possidet vel in posterum habiturus est ubicunque locorum, ad manus filii sui fratris *Heinrici* monachi *Uterine Vallis, Valkonis* filii quondam dicti *Libing de Bubenwilre* nec non *Dieterici de Gliszenwilre* filiastri dicti *Damian* talimodo ut ipsi predicti tres fint executores omnium bonorum postquam migraverit ab hac vita tali ordinacione *Heinrici* predicti mediante, ut bona sua immobilia infra scripta scilicet, curia sua sita in predicta villa *Bubenwilre* cum omnibus suis pertinenciis, unum juger vinee *an deme holcwege*, unum juger vinee *an Gerzebore*, dimidium juger vinee *an dem Bauholcze*, dimidium juger prati juxta ortum dicti *Kemerer* sitis in terminis ville ejusdem *Bubenwilre* libera aucto-

auctoritate ipsorum vendantur, et alia bona sua mobilia similiter vendicionis titulo per dictos tres executores in pecuniam convertentur, quibus rite, ut scriptum est, plenē peractis et pecunia de omnibus predictis in unum collecta, prefati tres executores eandem pecuniam in redditus perpetuos convertant **fex** modiorum filiginis Monasterio seu Conventui *Uterine Vallis* solvendorum, ita videlicet, ut in die Sancti *Egidij* Abbatis predicto Conventui in piscibus vel aliis escibilibus pitancia de tribus modiis filiginis in remedium dicti *H. de Mottenbach* et *Demudis* uxoris sue legittime ministretur, reliquos vero tres modios filiginis percipient *Demudis* et *Gutha* filie *Gernoti de Gliszewilre* pro tempore vite sue tantum, ipsis vero de hac vita migrantibus predicti tres modii filiginis ad Conventum Monasterij predicti plena auctoritate transibunt distribuendi fratribus in refectorio monasterij predicti in festo predicto beati *Egidij* Abbatis, sicut in supradictis est expressum, videlicet Ut Anniversarius dies sepedicti *H. de Modenbach* et *Demudis* uxoris ejus legittime una omnium Carorum suorum die prenotato in eodem Cenobio

bio in perpetuum peragatur. Preterea Nos judices Spirenses predicti dictum remedium ad instantiam *H.* donatoris predicti tali pena vallamus et perpetuo volumus observari, ut si procurator predicti Conventus in aliquo anno prefatos sex modios filiginis ad alios usus monasterij, quam prescriptum est, disposerent seu ordinarent, tunc eodem anno tantum dicti sex modii filiginis duobus vel tribus heredibus prefati *H.* donatoris magis propinquioribus aut plebano predicte ville *Bubenwilre*, qui tunc pro tempore fuerit, si heredes predicti *H.* non inveniantur, integraliter tribuantur condicione seu contradictione qualibet non obstante, salva tamen proprietate Conventus Monasterii *Uterine Vallis* in predictis sex modiis filiginis, licet ea, que prescripta sunt in distribucione dicte filiginis a procuratore dicti monasterii minus rite peragantur, ad ipsos fratres Conventus predicti sex modii predicti devolventur sub pena et condicionibus prenotatis. In quorum evidenciam et probacionem firmam sigillum duximus presentibus appendendum. Datum et Actum Anno Domini M^oCCC^o tercio, in die beati *Marci Evangeliste*, (25. Apr.)

Monaſt. T. III.

s

CXIII.

CXIII.

*Littere super duo maldra filiginis in
Heiligenstein. ad pytanciam. 1303.*

Noverint universi presencium inspectores, quod *Lucgardis* relicta quondam *Kunonis* dicti *an deme thor* Civis Spirensis constituta coram Nobis in figura judicii publice recognovit se contulisse, donasse et tradidiisse pro remedio anime sue redditus duorum maldorum filiginis annue pensionis Abbati et Conventui monasterij *Uterine Vallis* Ord. Cyft. Spir. Dyoc. legalis et dative in Nativitate beate *Marie Virginis*, post mortem ipsius *Lucgardis* laboribus et expensis ante quamcunque domum Abbatis et Conventus predicti in Civitate Spirensi voluerint per heredem ipsius *Lucgardis*, quicunque pro tempore fuerit, sine eorum laboribus et expensis ex quatuor jugeribus agri campestris fitis in terminis ville *Heiligenstein* tendentibus versus *Methersheim* super tritam viam juxta *Bruningum* dicti *Vorft*, Abati et Conventui predictis perpetuo solvendorum ac presentandorum. Adiectum est eciam ex bona voluntate Abbatis et Conventus predictorum

quod

III. 6. 1.

quod dicta *Lucgardis* vel ejus heres tantum, quicumque fuerit, dictam pensionem emere poterit super aliis agris vel possessionibus quibuscumque duorum maldrorum filiginis *Abbatis et Conventui* predictis terminis suprascriptis, atque solvendornm, sicut superius est expressum, que empta et acceptata super agris seu possessionibus quibuscumque, que dictis *Abbatis et Conventui* videbuntur equivalentes seu eque competentes, sicut agri prenotati, ex tunc heres dicte *Lucgardis*, quicunque fuerit, a solutione dicte pensionis erit absolutus liber et immunis. Preterea dicta *Lucgardis* statuit et ordinavit, ut tantum unus heredum suorum in dictis agris sibi succedere debeat et apud eundem indivisim et integraliter remanere et quod pensio dictorum maldrorum in remedium ipsius *Lucgardis* ac progenitorum suorum predicto *Conventui* in pitancia ministretur. In quorum evidenciam omnium premissorum Nos judices predicti Sigillum Curie Spirensis ad preces predictorum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^cCCC^o III° feria secunda ante Ascensionem Domini. (13. Maii.)

CXIV.

*Littere super quibusdam agris in
Queicheim permutatis. 1303.*

Nos Confules opidi in Landowe tenore prefencium constare volumus universis, quod constituti coram nobis sub Anno Domini M^oCCC^o tercio feria quinta ante festum Pentecostes (23. Maii.) Heinricus dictus *Schwarzgran* et *Gutta* uxor ejusdem confessi sunt quosdam in terminis ville Queicheim agros, super quibus lis inter ipsos ex una et religiosos viros Dominum *H.* Abbatem et Conventum Monasterii in *Uzerstal* ex parte altera vertebatur se per modum concambij dedisse, resignasse et assignasse pro agris dictorum religiosorum, ad cuius ratihabicionem dictus *H.* fide data nomine juramenti et *Guta* ejus collateralis juramento prestito corporali se astinxerunt. Datum die et anno premisis et hec ad peticionem parcium sub sigillo nostro omnibus, quorum interest, cupimus esse nota,

CXV.

CXV.

Littere ab renunciacionis facte per Margaretam pro se et suis heredibus super Wernlini bona. 1303.

Judices Curie Spirensis universis ad quos presentes pervenerint, salutem et credere subnotatis. Noveritis, quod in figura judicii coram nobis *Margareta* relictæ quondam *Heilmanni* Opidani *Nove Civitatis* recognovit quod post compromissum et arbitrii pronunciationem factam super litibus et controversiis inter eam et Monasterium *Uterine Kallis* habitis idem monasterium super bonis quondam *Wernlini* civis ejusdem *Nove Civitatis* indebite molestavit, cui vexacioni voluntarie promisit fide data sub omnium rerum suarum periculo, quod de cetero super predictis bonis ipsum Monasterium per fe aut suos heredes nullatenus molestabit, quod eciam *Engelmannus* Scultetus Spirensis firmiter procurare et adimplere promisit, procurabunt quoque *Engelmannus* et *Margareta* predicti prefatos heredes cum ad legitimam pervenerint etatem, rata et grata habituros ac observatueros omnia supradicta. Insuper dicta *Margare-*

*gareta confessa est se a Domino Abba-
te et Conventu dicti monasterij propter
vexationes perpetuo removendas, vi-
ginti libras hallensium in numerata pecu-
nia recepisse. In cuius rei testimonium
sigillum nostrum presentibus duximus
appendendum. Datum Anno Domini
M^oCCC^o tercio, feria sexta ante festum
Margarete virginis. (19. Julj.)*

CXVI.

*Littere donacionis Adelheidis Begine
in Merlheim super omnia bona ipsius
ibidem et domum in Landowe.*

1303.

Judices Curie Spirensis. Constituta
coram Nobis in figura judicij *Adelheidis*
begina in *Merlheim* residens filia quon-
Hermannii dicti *Schellewalt de Lewen-
berg* armigcri se et sua tradidit, dedit
et donavit donacione inter vivos ac spe-
cialiter domum suam in *Landowe* pro-
pe *Augustinenfes* et *Ketzlarii* domos
sitam Monasterio *Uterine Vallis* Ord.
Cyfterc. Spir. Dyoc. ita quod omnia
mobilia et immobilia, que habet aut ha-
bebit bona eadem begina, post obitum
ipsius sine omni quorumlibet contradic-
tione

tione cedent monasterio prenotato. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad preces dicte beginie presentibus est appensum. Actum Anno Domini M° CCC° tercio in craftino Sancti Nicolai Episcopi. (7, Dec.)

Anno Domini M.CCC.III. — Litte-
re super X. maldra filiginis et octo tri-
tici in *Wishen* ex parte Domini *Wirici*
de *Dunis* l. c. p. 282.

CXVII.

*Littere super Concambium factum de
Almende et de pratello in Bebingen.*
1303.

Nos *Eberhardus de Altdorf* miles
Advocatus et judex ville Bebingen te-
nore prefencium ad noticiam univer-
forum volumus pervenire, Universita-
tem Villanorum de *Bebingen* Concam-
bium fecisse cum Domino Abate et
Conventu Uterine Vallis in *Almend*
dicta *Luzzelrich* et via tendente a por-
ta curie predictorum Dominorum de *U-*
zerstal in predicta villa *Bebingen* usque
ad ripam, de qua semita aliquamdiu
prelibatus Conventus dimidiā libram

cere ad Ecclesiam prefate ville dederunt,
quam Almeindam cum ipsa via ab ipsa
cera absoluta ipsi villani contulerunt,
tradiderunt et in Abbatis et Cōventus
manus resignaverunt ipsis perpetuo pro-
prietatis titulo pacifice possidenda.
Preterea in recompensam et restaurum
predicte Almeinde ac vie prescripte se-
pedicti Abbatis et Conventus contule-
runt pratellum dictum *bizze* juxta vil-
lam situm memoratis villanis in Almein-
dam resignaverunt et in communem u-
sum ipsis deputaverunt, in qua tamen
Almeinda memoratus Abbas et Conven-
tus communionem cum ipsis rusticis rite
habebunt. Nos igitur ad petitionem
parciū prescriptum concambium sigil-
lo nostro censuimus roborandum. Acta
funt hec publice Anno Domini M^oCCC^o
tercio in die Sancti Johannis Ewange-
liste (27. Dec.) coram hijs testibus videli-
cet *Werinberto Viceplebano, Johanne*
Suppriore, Heinrico Ruse monachis Ute-
rine Vallis, Rudolfo Sculteto memorate
ville, Merkelone precone et jurato, Vol-
zone, Rudegero, Gervalco, Paulo, Mu-
delino, Kunone, Alberto juratis et alijs
quam pluribus fide dignis, in prescripte
Comunuracionis testimonium vocatis.

CXVIII.

CXVIII.

Empcio bonorum in Clein Vischlingen.
1304.

Ego Kuno miles dictus de Kirwilre notum facio presencium inspectatoribus universis, quod bona mea sita in *Clein Vischelingen*, que quondam fuerunt *Erphonis militis de Wingarten*, eadem bona integraliter et in eternum vendidi et justo empacionis titulo ad emendum dedi Viris religiosis Abbatii suoque Conventui *Uterine Vallis Ord. Cist. Spir. Dyoc.* pro sexcentis et quinque libris hall. honorum, quos ab eisdem recepi integraliter in pecunia numerata, eandemque pecuniam in usus meos et meorum confiteor eciam convertisse, et ideo ob juste Warandie dictorum bonorum caucionem faciendam fidejussores sunt *Conradus de Vrisenheim*, *Symundus de Bechoven* meus filia ster milites, *Wilhelmus de Franchenstein*, *Johannes ibidem*, *Anthonus de Kirwilre et Paulus armigeri*, qui tamdiu fidejussores esse tenebuntur, quo usque pueri mei in annos maturos devenerint et discretionis, quod et ipsi eisdem bonis merito abrenunciare possint et debeant, prout jus-

tum fuerit et consonum racioni, qui eci-
am fidejussores, si moniti fuerint obsta-
gia et expensas facere tenebuntur in op-
pido *Landowe* simul in uno hospicio
publico et aperto vel quilibet eorum lo-
co sui cum uno servo et equo ibidem fa-
cere poterit et debebit, quorum eciam fi-
dejussorum si interim unus eorum dece-
serit sive plures extunc infra unum men-
sem alium vel alios eque ydoneos fide-
jussores in locum defuncti seu defunctorum
substituere teneor et promisi, alio-
quin fidejussores superstites super hoc
commoniti expensas et obstagia modo
predicto facere tenebuntur, quo usque
substituatur aliis fidejussor utpote supe-
rius est expressum. In quorum omni-
um evidenciam sigillum Universitatis in
Landowe una cum meo presentibus sunt
appensa. Et nos Consules seu Universi-
tas de *Landowe* ad rogatum *Kunonis*
militis predicti profitemur sigillum nos-
trum presentibus appendisse in testimo-
nium clarius premissorum. Datum An-
no Domini M^oCCC^o quarto feria quinta
post octavam Trinitatis. (4. Junij.)

CXIX.

*Littere super donacione Heinrici et
Damburgis bonorum in Bullenkeim.*

1304.

Que aguntur in tempore, ne simul labantur cum tempore, opus est, ut scripturarum memoria perhennentur. Nos igitur judices Curie Spirensis ad univerorum presencium et futurorum noticiam volumus pervenire, quod constituta in nostra presencia et judicii figura *Damburgis* filia dicti *Koph de Bullenkeim* uxor legitima *H.* quondam filii *H.* dicti *an der Straszen* sub anno Domini M^oCCC^o quarto feria secunda proxima ante festum beate *Katherine* virginis (16. Nov.), compos mentis sue ad memoriam reducens, quod vita humana velut umbra evanescit et dies Domini sicut fur in nocte veniet, propter quod diem messonis extreme pro posse suo conata est bonis operibus prevenire, bona in instrumento subscripto sub veteri sigillo nostre Curie Spirensis confecto ad ipsam secundarium tenorem instrumenti ejusdem pertinencia, mota pio affectu, legavit, dedit, tradidit et donavit de voluntate et consensu Heinrici mari-

mariti sui predicti, religiosis viris Abba-
ti et Conventui monasterii *Uterine Val-*
lis Ord. Cyft. Spir. Dyoc. in suorum pro-
genitorum animarum remedium pure
et simpliciter propter Deum, ita vide-
licet, quod maritus ejus predictus, quo-
ad vixerit, usumfructum habeat in eis-
dem, post mortem quoque ipsorum con-
jugum ad dictum monasterium, ut supe-
rius est expressum, libere cujuslibet con-
tradictione non obstante, devolvantur.
Testes hujus sunt *Nycolaus Sacerdos*
dictus Koph frater *Damburgis* predicte,
Wernherus dictus *Mulich Cappellarius*
Capelle Sancti Jacobi Spirensis, *Bur-*
kardus de Friburg, *Hugo de Thurego*
Clerici, frater *Rudegerus Converius*
Monasterij fnpradiicti, fr. *Reinhardus*
dictus *Elfeszer*, *Cunradus de Johenin-*
gen laici, *Metza de Mulihoven*, *Metza*
de Kanale ejus famula, *Adelheidis dicta*
Blenken et *C.* ejus filius ad hoc specia-
liter vocati et rogati. In quorum om-
nium testimonium et evidenciam sigil-
lum nostrum ud peticionem prefate
Damburgis presentibus duximus ap-
pendendum. Actum et Datum anno et
die prenotatis. Tenor autem instru-
menti supradicti talis est — Coram no-
bis

bis judicibus Curie Spirensis in forma
judicii constituti *Heinricus* filius *Hein-
rici* dicti *an der Straszen* quondam et
Damburgis ejus *uxor* legittima filia
dicti *Koph de Bullenkeim* inter se de bo-
nis subscriptis in terminis ville *Bullen-
keim* sitis taliter ordinaverant, quod ipsa
Damburgis bona eadem, si ipsa dictum
Heinricum ejus maritum supervixerit,
legare debet et potest ad quecunque lo-
ca vel quibuscunque personis, prout sa-
luti anime dicti *H.* et ipsius *Damburgis*
melius videbitur expedire, et quod
ipsa *Damburgis*, si ad tantam infirmi-
tatem pervenerit, quod de morte time-
tur, quod ex tunc dicto ejus marito vi-
mente bona eadem similiter legare de-
bet propter Deum et in ipsorum anima-
rum remedium et salutem. Ita videlicet,
quod eadem bona ad utriusque he-
redes nullo modo devolventur, salvo ta-
men usufructu bonorum eorundem dicto
H. pro tempore sue vite, que quidem
bona dictus *H.* in modum eundem pre-
fate *Damburgi* ejus uxori afferentes se
liberos invicem non habere, donavit et
tradidit donacione inter vivos pure, ir-
revocabiliter, simpliciter et in totum. In
quorum evidenciam sigillum nostrum
pre-

presentibus est appensum ad petitionem
parcium predictarum. Specificatio ve-
ro predictorum bonorum hec est, Tria
jugera cum dimidio versus *Emphelin-
gen* stœfzet uf des sprös Wifreben der
Külisen. It. unum juger neben *herthe-
lin* des voutes fune. Item tria jugera
minus quarta parte neben *Wernher Bö-
tis* an Müuferinger phad. It unum ju-
ger cum dimidio au dem Bunfe. It. bi
Butthenheim unum duale. It. unum ju-
ger bi *Nuheim* an der Eppengafzen.
It. duo jugera an deme huttebôme.
Datum et Actum Anno Domini M°CCC°
LXXXVII. feria quinta post *Margare-
te* (25. Jul.) presentibus Cappellanis
Sancti Jacobi et Sancti Georij Capella-
nis Spirensibus Nicholao fratre dictæ
Damburgis, Utone Clerico nostro de
Emphelingen C. de *Heiligenstein* cive
Spirensi et Engelmanno fratre dicti
Cappellani Sancti Jacobi et C. dicto
Krugelin testibus ad hoc vocatis speci-
aliter et rogatis.

CXX.

*Littere receptionis unius libre de curia
zume Rotenschilte. Item littere super
unam libram hall. de domo Vol-
zonis. 1304.*

Nos Judices, Consules et universi Cives
Spirenses omnibus presencium inspecto-
ribus cupimus esse notum, quod coram
Nobis et *Ulrico dicto Kluphel Sculteto*
Spirensi constituti in publico Dominus
Johannes dictus Gumersheimer preben-
darius Ecclesie Spir. et *Fitzo dictus
Gumersheimer* pellifex Concivis noster
confessi sunt et presentibus publice re-
cognoscunt, religiosos viros Abbatem
et Conventum Monasterij *Uterine Val-
lis* Ord. Cyst. censum annum unius li-
bre hall. quem ipse Dominus *Johannes*
et *Fitzo* se habere dicebant super Cu-
ria domibus cum suis attinentijs, que
quondam erant *Gozonis dicti ad rufum
clipeum* sub eadem condicione, quod
idem census ab ipsis pro sedecim libris
reemi posset, reemisse et eliberasse pro
sedecim libris hall. bonorum, quos hal-
lenses confessi sunt se recepisse et in eo-
rum utilitatem integraliter convertisse,
quitantes et absolventes pro se et suis
here-

heredibus dictam curiam cum suis atti-
nentijs, de censu eodem et pactum fa-
cientes de ulterius non petendo. Item
constituti similiter coram Nobis et dicto
Sculteto *Volzo* mediator et *Jutha* ejus
uxor legittima concives nostri manibus
coadunatis vendiderunt et tradiderunt
ac se vendidisse et tradidisse presentibus
recognoscunt dictis Abbati et Conven-
tui censum annum unitus libre hall. su-
per domibus ipsorum conjugum sitis
Spire retro Curiam Abbatis et Conven-
tus predictorum contiguas domui dicti
Hengest pro quindecim libris hall. le-
galium, quos hallenses ijdem conjuges
confessi sunt recepisse se et in utilitatem
eorum convertisse integre et complete,
constituentes se Warandos dicti census
super domibus iam dictis per annum et
diem secundum jus et consuetudinem
Civitatis Spirensis et solvetur idem cen-
sus hijs terminis annuatim scilicet me-
dietas in Nativitate beate Virginis et
reliqua medietas in festo beati *Georij*
eciam juxta jus et consuetudinem Civi-
tatis Spirensis super quibus dictus Scul-
tetus hos dedit in testes scilicet *Got-*
schalcum dictum *Schaf de fine* et *Sifri-*
dum dictum *Siden* civium Magistros,

Ulri-

*Ulricum de Roshus, Sigelmannum,
Guntramum, Heinricum de Colonia,
Cunradum Netinger, Engelmannum de
Gumersheim, Jacobum de Luterberg,
Johannem Fuhs, Heinricum de vico Sa-
lis, Cunradum zume Giesen, Nozman-
num, Johannem de Laugenbrucken,
Heinricum Oden, Frizonem pellificem,
Volzonem futorem, Joannem fabrum,
Schullonem piscatorem, Hugonem de
Swebeckenham, Wernherum textorem,
Bert. piscatorem et dictum Koph de Bul-
lenkeim Confules Spirenses et quam plu-
res alios fide dignos. Et Nos in testi-
monium eorundem nostre Civitatis Si-
gillum ad preces dictarum parcium ap-
pendimus huic scripto. Datum Anno
Domini M°CCC° quart⁹ feria sexta post
festum beati Bartholomei Apostoli.*
(26. Aug.)

CXXI.

*Littere empacionis et resignacionis bo-
norum in Cleinvischelingen Domine
Algente filie Kunonis militis. 1304.*

Judices Curie Spirensis tenore pre-
fencium in publicam deducimus noti-
ciam, quod in nostra presencia et judicii
Monast. T. III. t figu-

figura constituti *Kuno de Kirwile* miles et ejus filia dicta *Algente*, confessus est idem miles se vendidisse, resignasse et tradidisse jure proprietatis et in perpetuum pro se et suis heredibus religiosis Viris Abbati et Conventui Monasterij *Uterine Vallis* nostre Dyoc. Ord. Cisterc. bona sua universa que habuit in villa *Cleine Vischelingen* scilicet agros campestres, prata, domum et aream que quondam fuerunt *Orphonis militis de Wingarten* pro sexcentis et quinque libris hall. sibi traditis, solutis et numeratis ex parte honeste matrone *Agnetis* dicta *Walheimern* et *Lucgardi* filie sue, et promisit predictam vendicionem ratam et firmam tenere et non contra venire de jure seu consuetudine vel aliqua ratione, renuncians omni exceptiō, per quam contra predicta in judiciō vel extra ad presens vel in posterum per se vel per alium venire posset quoquo modo. Insuper filia sua predicta dicta *Algente* presens confessa est et recognovit, se predicte vendicioni consentire ac omni juri ac actioni, si quod vel si qua sibi competeteret ad presens vel competere posset in futurum in predictis bonis vel ad predicta bona,
re-

renunciavit sponte et libere coram Nobis, promitens se contra predictam vendicionem nunquam venturam in iudicio vel extra, de jure vel de facto aliqua ratione, sed ipsam ratam ac firmam habituram pro se et suis heredibus nunc et semper. Testes in quorum presencia hec acta sunt, rogati ac vocati sunt *C. de Vrisenheim, Johannes de Thann* milites, *Anthonius Armiger* filius fratris predicti *Cunonis* frater, *H. dictus Walhemer, Wilhelmus de Liethenstein,* *H. Magister Curie in Geilewilre*, qui predictis omnibus interfuerunt. In quorum omnium et singulorum evidenciam et testimonium Sigillum curie nostre ad petitionem Cunonis et ejus filie *Algentे* predictorum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^olIII^o. feria sexta proxima post festum beati *Luce Ewangelistæ.*
 (23. Oct.)

CXXII.

Littere super domum et vineam sub Castro Winzingen fitas ex parte Domini C. de Winzingen. ad pytanciam.

1304.

Judices Curie Spirensis constare volimus Universis et Singulis, quibus presentes littere exhibite vel lec̄te fuerint, quod Dominus *Cunradus Majoris Ecclesie Spirensis Prebendarius dictus de Winzingen Constitutus coram Nobis in figura judicij tradidit et donavit et se tradidisse et donasse confessus est in puram elemosynam in remedium anime sue Monasterio *Uterine Vallis* domum suam fitam sub Castro *Winzingen* et vineam suam ibidem fitam in loco dicto *in den Crucen*, ut de proventibus predicte domus et vinee infra pascha et Pentecosten Conventui dicti Monasterij feriis sextis in pitancia piscium annis singulis serviatur. Quod si dictus proveniens quocunque anno ad alios usus, quam prescriptum est, conversi fuerint, eodem anno Capitulum Majoris Ecclesie predicte dictos provenientes ad usum suum recipiet et convertet, salva tamen semper proprietate dictorum provenientium dicti*

dicti monasterij de dicta domo et vinea
cum annis sequentibus que fecerint que
sunt dicta. In cujus rei testimonium
presentem litteram dicto monasterio si-
gillo Curie Spirensis tradidimus com-
munitam. Datum Anno Domini M°
CCC° quarto feria quarta ante Cecilie
Virginis. (18. Nov.)

CXXIII.

*Littere supra unam libram hall. de
duabus domibus juxta molendinum
in Landowe. 1304.*

Nos Confules et Magistri Civium
de *Landowe* notum facimus presencium
inspectoribus universis, quod *Cunradus*
dictus *Storm* et *Metza* conjuges nostri
Cives constituti coram Nobis recogno-
verunt publice et aperte et spontanea
voluntate, ipsos manu communi et con-
senfu Unanimi utrobique vendidisse u-
nam libram hall. bonorum anni red-
ditus et perpetui viris religiosis scilicet
Abbati et *Conventui Uterine Vallis*
Ord. Cyst. pro tredecim libris hall.,
quos à prefatis religiosis recepisse eciā
recognoverunt integraliter et complete
et in usus eorum utiliter convertisse, et

prefatos redditus scilicet libram hall-
antedicti conjuges vel eorum heredes
antedictis religiosis persolvere debebunt
et promiserunt singulis annis in festo
***Martini* in perpetuum hyemali, et ob**
caucionis beneficium reddituum predi-
torum sepedicti conjuges duas domus
contiguas juxta molendinum et estuari-
um infra muros *Lando we* sitas in sub-
pignus obligasse eciam sunt confessi,
quod eciam subpignus, si per ignis ex-
ustionem desierit, vel aliter alias quo-
quo modo, nichilominus tamen prefati
religiosi ad aream et fundum predicta-
tum domorum respectum et potestatem
habebunt pro redditibus antedictis et
in premissorum omnium evidenciam et
memoriam valitaram nos Consules an-
tedicti ad rogatum Conradi dicti *Sturm*
et *Metze* conjugum predictorum profi-
temur Sigillum nostrum Universitatis
nostre presentibus appendisse. Datum
Anno Domini M^oCCC^o quarto feria sex-
ta ante *Nicolai* Episcopi. (4. Dec.)

CXXIV.

Littere donacionis super Curiam Utereine Vallis ex parte H. dicti Rotbart.

Ad pitanciam. 1305.

Quoniam omnium habere memoriam potius divinitatis quam humanitatis dinoscitur interesse, igitur ne ea que aguntur in tempore, similiter labantur cum tempore, opus est, ut scripturarum memorie commendentur. Idcirco Nos judices Curie Spirensis ad univerorum tam prefencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod constitutus coram Nobis Heinricus dictus *Rotbart de Schiverstat* ad memoriam revocans, quod testante Apostolo, omnes stabimus ante tribunal Xpi recepturi prout in corpore gessimus sive bonum sive malum fuerit, domum et curiam cum orto et pratis quas vel que habet in villa *Schiverstat* cum suis pertinentiis sitas apud Curiam Dominarum de *Santo Lamperto* in vico *Elle* de consensu et spontanea atque libera voluntate personarum infrascriptarum liberorum ac heredum suorum, videlicet *Heilmanni, Agnetis uxoris, Nycolai, Johannis, Cunradi, Hedewigis, Gude, Cunradi Colre*

*de Harthusen, Johannis filii dicti Dyle
de Dannestat, Wernheri et Gezele uxo-
ris ejus legitime, Cunradi et ejus uxo-
ris legitime in remedium anime sue ac
suorum progenitorum Religiosis viris
Abbati et Conventui Monasterij Uteri-
ne Vallis Cyster. ord. pleno jure dedit,
tradidit et donatione inter vivos dona-
vit atque in manus procuratoris eorum-
dem Abbatis et Conventus resignavit
simpliciter et irrevocabiliter, fraude et
dolo penitus circumscriptis. Renuncia-
vit quoque predictus H. una cum libe-
ris et heredibus suis predictis presen-
tibus et astantibus expresse omni ex-
ceptioni et auxilio juris Canonici et Ci-
vilis quibus contra donacionem predic-
tam seu ipsius formam venire possent
per se vel per alium aut alios, directe
vel indirecte, publice vel occulte aliqua-
liter in futurum. In cuius rei testimo-
nium sigillum nostrum ad preces perso-
narum predictarum presentibus duxi-
mus appendendum. Datum et Actum
Anno Domini M^oCCC^oV^o in Dominica
qua cantatur *Cantate*, (16. Maii.)*

CXXV.

Littere super Wolfauwe contra impec-tionem villanorum de Lingenvelt.

1305.

Officialis Domini Prepositi Spirensis.

Ex parte Decani et Capituli Ecclesie Sancti Germani Spirensis coram Nobis in jure querimonia fuit proposita, quod licet proprias predii dicti *Wolfesauwe* juxta *Rennum* versus *Reinsheim* ad ecclesiam eorum pertineret et in possessione dicti predii sint et fuerint a tempore quo non extat memoria, ut dicebant, ad idem predium locare confueverunt amministratoribus et Magistris Curie in *Metersheim* pro certo censu, Scultetus tamen et jurati in *Lengenvelt* auctoritate propria se de dicto predio intromittere et sibi usurpare ac eciam predictos conductores et per consequens Decanum et Capitulum predictos in prefata possestione perturbare presumferunt, quamvis Decanus et Capitulum predicti se offerrent ad parendum juri coram Nobis. Cum igitur coram Nobis de consensu utriusque partis actum esset, ut deinceps Scultetus jurati et Communitas prefata Prefatos Dominos vel possidentes

t 5

nomi-

nomine dictorum Dominorum in possessione dicti predii non turbarent, quo usque idem premium secundum jus evincerent vel obtinerent, prefatique Decanus et Capitulum tam coram judice, quam coram aliis probis et honestis de consensu parcium eligendis se optulerunt facere justicie complementum, ipsis sub pena excommunicationis injungimus, ne amplius hujusmodi molestationem et turbacionem possessionis facere presumant auctoritate propria, nisi prius idem premium per viam justicie obtinuerint, prout postulat ordo juris. Actum coram Nobis Anno Domini M° CCC°V° feria tercia post festum beati Barnabe Apostoli (15. Junij.) presentibus fratre Paulo Ordinis hospitalis Sancti Johannis gerente vices Commendatoris in Heimbach, Sigulone dicto Guntram Cive Spirensi, Domino Benzone Decano, Magistro Marcio et H. de Augusta Canonicis Ecclesie Sancti Germani predicte, ac aliis pluribus fide dignis. In cuius rei testimonium Sigillum nostrum presentibus est appensum.

CXXVI.

Littere super una libra hall. in Servelingen. Ad pitanciam, 1305.

Nos Consules et universi Cives in Landowe sub attestatione presencium litterarum, quod constituti coram Nobis *Rudewinus de Servelingen* filius *Heimonis*, Concivis noster et *Gerlindis* uxor sua legitima recognoverunt se vendisse et resignasse Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. unam libram hall. censuallem in festo Sancti *Martini* perpetuo solvendam pro tredecim libris. hall. et dimidia, quam pecuniam dictus *Rudewinus* et uxor sua confessi sunt se receperisse, renunciantes omni juris auxilio, quoconque nomine censeatur, quo juveni possent ad rehabicionem libre censualis prelibate, promittentes quod *Waxandiam* dictis Abbati et Conventui ut moris et juris est, de libra censuali prehabita contra omnes. Datur autem hec libra de duobus jugeribus pratorum et quartali insimul sitis in prato dicto *Osterwiese* versus *Almeinde* ville *Servelingen* juxta parvum et recurvum juger prati, quod ad Curiam dictorum mona-

nachorum in *Mulnhusen* dinoscitur pertinere, et quod prefatus *Rudewinus* dictum pratum ante hanc suam vendicionem concederat *Bertoldo* dicto *Minner* et *Petro* filiastro dicti *Stulcer* villanis de *Servelingen* annuatim pro tredecim Unciis hallensium, ipse *Rudwinus* sibi unam Unciam censualem retinuit in festo prehabito persolvendam, quam Unciam dictis religiosis contulit in subpignus, prefati vero villani scilicet *Bertoldus* et *Petrus* ut possent obtinere pratum memoratum pro tredecim Uncijs censualibus, ut est dictum, quilibet eorum curiam suam in *Servelingen* in subpignus pro novem uncijs hall. obligavit, sciendum eciam, quod si unus eorum vel heredes negligentes fuerint in solucione partis sue scilicet, medietate dicti census, dicti *Abbas* et *Conventus* tam pratum prehabitum, quam curias amborum et unciam censualem dicti *Rudwini* ad se traherent et exinde id ipsum pratum et eandem unciam tanquam bona propria perpetuo possidebunt, dictis vero Villanis scilicet *Bertoldo* et *Petro* a dictis religiosis cuilibet curiam suam pro novem Uncijs hallensium redimere tunc licebit. Si autem unus

unus eorum vel heres unus eorum censum totalem tredecim unciarum dare promiserit et tempore debito dederit, omnia prescripta subpignora totaliter obtinebit. In cuius rei testimonium sigillum nostre universitatis ad preces dictorum *Budewini* et *Gerlindis*, *Bertoldi* et *Petri* et uxorum eorundem presentibus est appensum. Aetum et Datum Anno Domini M^oCCC^o quinto. XII. Kal. Julij.
(20. Junij.)

CXXVII.

Littere donacionis prati in Gumersheim. 1305.

Judices Curie Spirensis tenore presencium in publicam deducimus noticiam, quod Anno Domini M^oCCC^o quinto feria tercia proxima ante festum beate Margarete (13. Julij.) in nostra presencia et judicii figura constituta *Gerlindis* relicta quondam *Cunradi* dicti *Mulich* curatrix *Cunradi*, *Nicolai* et *Catherine* liberorum suorum data personis, omne jus quod habuit, seu quod sibi compecijt super prato suo in loco dicto *Morsfurthe* in villa et terminis *Gumersheim* quondam locato *Cunrado* dicto

dicto *Mulich* predicto ejus marito ab
Abbate et Conventu Monasterii *Uteri-*
Vallis ad manus et potestatem Ab-
batis et Conventus predictorum de con-
sensu liberorum suorum predictorum
cum omni jure et pertinenciis suis libe-
re resignavit atque renunciavit omni ju-
ri et actioni, per que contra premissam
resignacionem venire posset pro se et
suis heredibus per se vel per alios aut
alium, in judicio vel extra, directe vel
indirecte, publice vel occulte, fraude et
dolo penitus circumscriptis. In cujus
resignacionis atque renunciationis testi-
monium sigillum nostrum ad peticio-
nem prefate *Gerlindis*, presentibus du-
ximus appendendum. Actum et Datum
Anno et Die prenotatis.

CXXVIII.

Littere super unam libram hall. de do-
mo Domine dicte Kadolten ex parte
eiusdem Domine. Ad pytanciam.

1305.

Officialis Domini Prepositi Spirensis.
Noverint Universi prefencium inspecto-
res, quod honesta Matrona *Margare-*
ta dicta Kadoltin corpore et mente sa-
na

na in nostra presencia constituta Anno
Domini M^oCCC^o quinto feria quinta
post Bartholomei (26. Aug.) de salute
anime sue cogitans dedit et legavit ad
refectionem fratrum Predicatorum do-
mus Spirensis unam libram hall. Item
ad pitanciam piscium sextis feriis in es-
tate fratrum Monasterii in Uzerftal u-
nam libram hall. Item ad refectionem
fororum monasterii in Nuwenburg pro-
pe Heidelberg unam libram hall. Item
ad refectionem fororum monasterii in
Heilsbrucken unam libram hall. annu-
orum et perpetuorum reddituum, ipsis
fratribus et fororibus post diem obitus
sui singulis annis et perpetuo de domo
sua sita *bi der Winbrucken* in Civitate
Spirensi ex opposito domus zu deme
judenhut et suis pertinentiis in jejunio
quatuor temporum, quod erit post Ex-
altacionis Sancte Crucis et in jejunio
quatuor temporum quod erit incipiente
jejunio quadragesimali per possessorem
dicte domus et suarum attinenciarum
solvendorum, ut ipsius *Margarete* et
Christine dicte Zarthe quondam foro-
ris ipsius *Margarethe* anniversaria
propter hoc peragant eorum memoriam
habent singulis annis et earum paren-
tum.

tum, et hanc voluit esse suam ultimam voluntatem, et si jure testamenti non valeant, saltim valeant jure Codicillorum seu cujuscunque alterius ultime voluntatis. In cuius rei testimonium Sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum Anno et Die prefatis.

CXXIX.

Littere super VII. libris hall. in Landowe. Ad pitanciam. 1305.

Nos Consules, et Magister Civium de *Landowe* Universis ad quos presentes littere pervenerint, noticiam subscriptorum. Constituti coram Nobis *Folmarus* faber et *Methildis* conjuges cives nostri recognoverunt voluntarie et consensu unanimi sana mente fano corpore non coacti non decepti nec aliqua fraudulentia circumventi, quod ob salutem animarum suarum et omnium progenitorum suorum legaverint, depataverint et dederint donatione inter vivos Septem libras hall. annui redditus in perpetuum Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyst. et duas partes curie eorum site juxta Capellam, et de pre-

predictis septem libris cedent annuatim
in Festo *Martini* una scilicet libra de
domo dicta *Blidenmeister* sita versus la-
pideam domum Monachorum *Uterine
Vallis*, It. viginti uncie cum una de do-
mo *Schillingi Cerdonis* et de duabus
vineis sitis apud *Steingelze* in subpig-
nus positis. It. heredes *Burnheimerij*
dabunt eciam annuatim unam libram
de sex jugeribus pratorum sitorum ver-
sus patibulum et versus molendinum
dictum *Damheimer Müle*. Preterea
Reinherus de Imeshalden vel heredes
sui simili modo dabunt duos solidos hall.
de uno orto retro horreum latomorum
apud *Sanctum Justinum*, residuum au-
tem predictarum librarum septem sup-
plebunt Abbas et Conventus antedicti.
Insuper in Anniversario ipsius *Folmari*
semper dabuntur tres libre hall. ad Con-
ventui pitanciam ministrandam. Simili
modo in Anniversario *Methildis* etiam
predicte tres libre hall. eadem caritate
ministrantur, et una libra Sextis feriis
in estate pro piscibus in coquinam, et
in evidenciam omnium premissorum et
memoriam valituram, Nos Consules de
Landoe antedicti ad rogatum et pe-
titionem *Folmari* et *Mehtildis* couju-

gum predictorum profitemur. Sigillum
Universitatis nostre presentibus appen-
disse. Datum Anno Domini M^oCCC^oV^o.
mense Augusti.

CXXX.

*Littere super tribus maldris filiginis
in Mornsheim ad pitanciam. 1305.*

Nos Magister Civium ac Universi
Consules de *Landowe* ad Universorum
tam presencium quam futurorum noti-
ciam volumus pervenire, quod ad nos-
tram presenciam venerunt *Cunradus*
dictus *Ingenheimer* et *Bertha* legittima
ejus de *Mornesheim* recognoverunt et
publice confessi sunt, le tria maldra sili-
ginis annue pensionis pro quindecim li-
bris hall. minus quinque solidis bono-
rum et legalium viris religiosis Domino
Abbati et Conventui *Uterine Vallis*
ord. Cist. Spir. Dyoc. justo vendicionis
titulo super bonis suis infra scriptis per
eos prefatis viris Abbati et Conventui
pro subpignore substitutis legittime ven-
didisse, dandos et presentandos eisdem
singulis annis in Nativitate beate virgi-
nis *Marie* in Curiam ipsorum *Mornes-
heim* omni occasione remota et pericu-
lo

Io non obstante, si autem aliquo anno dicta tria maldra filiginis data seu soluta non fuerint, ut est dictum, dicti religiosi potestatem habebunt, confiscandi et ad se trahendi dicta bona subpignore constituta secundum quod est juris. Renunciaverunt eciam conjuges predicti se dictam pecuniam videlicet XV, libras hall. minus V. solidis a prefatis viris religiosis integraliter recepisse et in suos usus proprios convertisse, renunciantes pro se ipsis et suorum heredum singulis et universis excepcioni pecunie non numerate non solute, tradite neque date, doli mali ac omni auxilio juris Canonici et Civilis per quod contra premissa possent procedere quoquo modo. Hec autem sunt bona pro subpignore data, situs et specificatio eorundem videlicet in marchia *Mornesheim* predicta tria jugera pratorum in loco dicto *Cunewinkel*. Item unum juger arabilis terre attinens prefatis pratis et prato Sacerdotis ejusdem ville. It. duo jugera agri zu *Loche imme grunde*. Hujus rei testes sunt *Dippoldus scultetus* dicte ville *Mornesheim* et *Heilmannus* frater ejus et *C. filius* quondam *militis de Grunébach* et *C. dictus Schoze marschalc* et

alii quam plures fide digni. In quorum omnium testimonium atque robur Nos Magister Civium de Landowe Sigillum nostre Civitatis ad petitionem prefatorum conjugum *C. Ingenheimers et Berthe* prefate ville presentibus duximus apponendum. Datum et Actum anno Domini M^oCCC^o quinto in vigilia *Mathei* Ewangeliste. (20. Sept.)

CXXXI.

Littere super domum sitam an der Ertbruste in Curia Lapicidarum, 1305.

Judices Curie Spirensis cunctis presencium inspectoribus volumus esse notum, quod coram Nobis Anno Domini M^oCCC^o quinto, Sabbato post festum beati *Martini* (13. Nov.) constitute publice in figura judicij *Bertha, Mezza et Agnes* beginie filie quondam *Ludewici de Nyderluge* pari voto et unanimi consensu dederunt, tradiderunt et assignaverunt ac se dedisse, tradidisse et assignasse donacionem inter vivos irrevocabiliter sunt confesse, domum suam sitam in Civitate Spirensi in loco dicto *an der Ertbruste* in curia Lapicidarum ac universa et singula bona sua mobilia et immobi-

mobilia, que nunc habent aut impostum habebunt undecunque seu que reliquerunt post mortem earum omnium religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* simpliciter et propter Deum et suarum ac progenitorum suorum omnium animarum remedium et salutem, promittentes donacionem hujusmodi ratam habere et nullatenus contra eam facere seu venire, renunciantes pariter omni exceptiōni, defensioni et juri Canonico et Civili, quibus juvari possent ad veniendum contra premissa per se vel per alios in judicio vel extra imposterum vel ad presens fraude et dolo penitus circumscriptis. In cuius rei testimonium Sigillum nostrum ad preces dictarum fororum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

CXXXII.

Littere super tres amas vini, ad S. Martinum. 1305.

¶ Judices Curie Spirenſis, ad universorum noticiam prefencium inspectorum volumus pervenire, quod coram Nobis in figura judicij constituti religiosi viri-

u 3

Ab-

Abbas et Conventus Monasterii *Uteri-ne Vallis Cyft. Ord. Spir. Dyoc.* habita super hoc plena deliberacione locaverunt et concesserunt ac se locasse et concessisse in emphiteosim presentibns recognoscupt curiam suam sitam in villa dicta ad *Sanctum Martinum* ex opposito ecclesie cum duabus pecijs vinearum in terminis dictae ville sitis, una videlicet in loco dicto *an dem Scudeck*, alia vero *an der kalkgruben* nec non cum omni jure et onere, prout ipsa curia ad ipsos Abbatem et Conventum dinoscitur pertinere, *Ottoni de Mulhoven Armigero* et *Demudi ejus uxori legittime de Cropsfesberc* et eorum heredibus pro censu annuo perpetuo trium Urceorum vini de dictis vineis excrescentis dandis annis singulis tempore vindemiarum, vice versa vero constituti coram Nobis dicti conjuges dicta bona in modum predictum recipientes ad majorem dicti census securitatem bona subscripta in subpignus confensu unani obligeantur, que inquam bona cum bonis locatis prescriptis apud unum heredium dictorum conjugum indivisa perpetuo permanebunt, bonorum vero in subpignus obligatorum specificacio hec est, vide licet

licet : IIII. jugera pratorum fita *an dem Westwege* de quibus dictis conjugibus census unius libre hall. cedit annuatim. It. censum decem solidornm hall. quem habent super bonis *Engelmari* oben an der Smidegaszen daz da windetame Zinkelin in terminis dicte ville. Renunciaverunt quoque dicte partes hinc inde excepcioni omni, defensioni et auxilio juris, quibus ipsi vel eorum successores vel heredes venire possent contra premissa in parte vel in toto in posterum vel ad presens, fraude et dolo penitus circumscriptis. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad preces dictarum parcium presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^o quinto feria sexta post festum beati *Andree Apostoli.* (3. Dec.)

SUB ABBATE CUNRADO.

CXXXIII.

Littere donacionis C. dicti Starken et Drutlindis omnium bonorum suorum in Mulhusen. 1306.

Nos Judices Curie Spirensis notum fieri cupimus universis, quod *Cunradus*

dus dictus *Starke* et *Druthlindis* con-
juges de *Wilenstein* nunc coloni Domi-
norum de *Uzerstal* in curia eorundem
in *Mulnhusen* cōram nobis constituti in
figura judicii presentibus Domino C. Ab-
bate *Uterine Vallis* et fr. H. dicto *Wal-
heimer* et Magistro *Walthero* viſico et
C. dicto *Zurne* et aliis quam pluribus
fide dignis testibus sub anno Domini
M^oCCC^oVI^o pridie Kathedre Sancti Pe-
tri. (21. Febr.) dederunt, assignaverunt
omnia bona mobilia nunc habita seu im-
mobilia in futurum possidenda, empta
vel emenda, conquista vel conquirenda
religiosis viris Domino Abbati et Con-
ventui in *Uzerstal* donacione inter vi-
vos pure simpliciter irrevocabiliter et
sine fraude ad habendum possidendum
et deinceps prout Deus in futurum pro-
videre disposuerit cum eisdem, dantes
eisdem ex nunc omnium bonorum pos-
sessorum et possidendorum post mortem
amborum ingrediendi possessionem et
deinceps retinendi plenariam potesta-
tem, renunciantes nichilominus pro se
suisque heredibus omnibus excepcio-
nibus, allegacionibus &c. (aliæ sequun-
tur clausulæ s̄aepius recitatæ,) imo pre-
missa omnia communicata manu promi-
ferunt

serunt hinc inde rata, grata, firma ha-
bere inviolabiliter bona fide. Datum
et Actum die et anno quo supra.

CXXXIV.

*Littere donacionis omnium bonorum
Lipmanni et Metze conjugum de
Merlheim. 1306,*

Nos Judices Curie Spirensis notum
facimus universis presencium inspecto-
ribus, quod *Lipmannus* et *Metza* con-
juges de *Merlheim* coram Nobis consti-
tuti in figura judicii presentibus Domi-
no *Cunrado* Abbe *Uterine Vallis*, fra-
tre *Johanne* majore *Cellerario*, fratre
H. dicto Walheimer, fratre *Rudegero*
*Magistro in Spira et Magistro Walhe-
mero* visico et aliis quam pluribus fide dig-
nis, testibus sub Anno Domini M°CCC°
sesto in vigilia kathedre *Petri* (21.
Febr.) dederunt, cesserunt, resignave-
runt et assignarunt omnia bona mobi-
lia seu immobilia vel qualicunque no-
mine censeantur nunc possessa vel in fu-
turum possidenda, empta vel emenda,
conquisita vel conquirenda, religiosis vi-
ris Domino Abbatи et Conventui pre-
dicti monasterii donacione inter vivos

pure simpliciter, irrevocabiliter et sine
fraude ad habendum, possidendum et de-
inceps prout ipsis expedire viderit, dis-
ponendum cum eisdem, dantes eisdem
ex nunc dictorum bonorum ingredien-
di possessionem et deinceps retinendi
plenariam potestatem, renunciantes ni-
chilominus omnibus excepcionibus, al-
legacionibus, defensionibus nec non om-
ni auxilio Juris Canonici vel civilis, qui-
bus ipsis vel alter eorum venire possent
contra premissa, immo premissa omnia
promiserunt hinc inde rata et grata ac-
firma habere inviolabiliter bona fide:
Specificacio autem bonorum hec est, vi-
delicet in terminis ville *Queicheim* sep-
tem jugera et dimidium terre arabilis
quorum duo et dimidium jacent inter
agros monachorum. It. dimidium ibi-
dem tendens versus ripam dictam *Bir-
bach*. It. II. an dem Gekelinger wege.
It. duo dimidia über den rucke. It. II.
jugera juxta markam seu terminos ville
Merlheim. It. in terminis dicte ville
duo dimidia jugera pratorum juxta *Jo-
hannem von der Belden*. It. in terminis
ville *Merlheim* dimidium juger terre
arabilis inter ripas. Item domum quam
habent in *Merlheim*. It. in terminis vil-
le

le Offenbach unum juger prati in der Ascheiden. Sciendum insuper, quod predictus Abbas et Conventus prefati monasterii promiserunt prelibatis conjugibus de prescriptis bonis pensionem XII. maldrorum filiginis ad dies vite eorum se datus, ita videlicet, ut post mortem unius sex maldra cedant ecclesie nominate, post transitum autem amborum à totali pensione in perpetuum erimus absoluti. Datum et Actum die et Anno quo supra.

CXXXV.

Littere super tria maldra filiginis super molendino ex parte Wernheri dicti Gans. In Nova Civitate. 1306.

Nos Johannes Advocatus ac Universitas Civium Opidi Nove Civitatis tenore presencium profitemur, quod frater Heinricus Conversus dictus Erbenheimer nomine religiosorum virorum Abbatis et Conventus de Uzerstal vivo testimonio bonorum virorum, videlicet Heinrici dicti Roder de Wizingen, Hartmudi filii quondam dicti Hellenger et Rauber de Hart rationabiliter dilucidavit et probavit, qui vide-
licet

licet predicti testes juramento astricti dixerunt se probabiliter et rationabili- ter scire, quod honorabiles, religiosi viri Abbas et Conventus de *Uzerstal* ord. Cysterc. prefati à viginti annis et amplius receperunt et justo titulo possi- derunt tria maldra filiginis annui cen- sus, que videlicet maldra data sunt et dabuntur singulis annis et perpetuo de molendino, quod vocatur *Superius Molendinum* et quibusdam aliis bonis ad idem molendinum nomine subpignoris pertinentibus, que predicta tria maldra legavit *Wernherus dictus Gans* et uxor sua legitima *Gerdrut* predictis religio- sis viris in remedium animarum suarum nomine testamenti, qui videlicet *Wernherus* et *Gerdrut* predicti prefatos cen- sus tempore vite sue justo empacionis ti- tulo, dum adhuc viverent, possiderunt. Acta sunt hec Anno Domini M°CCC° sexto, nono Kal. Martij (24. Martij.) presentibus testibus ad hoc datis *Cun- rado de Domo lapidea*, *Friderico Scul- teto*, *Bruningo Seniore*, *Godone dicto Kezzelring* et aliis pluribus fide dignis. In cuius rei testimonium sigillum nostre predicte *Civitatis Nove* presentibus est appensum.

CXXXVI.

*Littere locationis prati et super uno
holzreht in Gumersheim. 1306.*

Judices Curie Spirensis scire volu-
mus universos presencium inspectores,
quod constitutus coram Nobis in figura
judicij anno Domini M°CCC° sexto fe-
ria tercia ante festum beati *Barnabe* A-
postoli (7. Junij.) procurator religioso-
rum virorum Abbatis et Conventus
Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyft.
Spirens. Dyoc. nomine dictorum Domini-
norum suorum locavit et conces-
sit ac locasse et concessisse presenti-
bus recognoscit, *Engelfrido* dicto *Ack-
erscholle* de *Gumersheim* et *Gerlindi*
ejus uxori legittime unum jugerum prati-
sum in terminis dicte ville in loco dicto
Morsfurt pro tempore vite conju-
gum predictorum pro censu annuo octo
Unciarum hallensium infra festa Assump-
tionis et Nativitatis beate *Marie* Vir-
ginis annis singulis persolvendis, Pre-
terea prefati conjuges constituti simili-
ter coram Nobis prefatis Abbatii et Con-
ventui dederunt et resignaverunt do-
nacione inter vivos unum holzreht,
quod habent in terminis ville antedictae
haben-

habendum post mortem ipsorum eo jure, quo ad ipsos conjuges dinoscitur pertinere pro suarum animarum remedio ac salute promiserunt quoque dicte partes hinc inde locationem et donaciones hujusmodi ratas habere et contra eas per se vel alios quovis modo non facere seu venire. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem dictarum parcium presentibus est appensum. Actum et Datum Anno Domini et die prenotatis.

CXXXVII.

Littere de domo Domine Stretzen super fillicidia et Canalem. 1306.

Nos Judices, Consules et Universi Cives Spirenses scire volumus Universos prefencium inspectores, quod coram Nobis et Ulrico dicto Cluphel Sculteto nostre Civitatis in publico constituti *Elsa* filia dicte *Stretzin*, *Johannes Bernhohus Ernestus* et *Itda* liberi sui concives nostri confessi sunt et presentibus publice recognoscunt, quod inter Dominum quam ipsa *Elsa* edificat ex nunc de novo dictam der *stretzen hus* et dominum eidem domui contiguam, que est

Mo-

Monachorum de *Uzerstal* subtus et superius spaciū unius pedis cum dimidio vacuum perpetuo esse debet, quodque ipsi *Elsa* et ejus pueri et omnes ejus heredes sive successores in eadem domo nec non possessores ejusdem quicunque, quos ad hoc obligant per presentes, stillicidia ambarum dictarum domorum absque omni dampno dictorum Monachorum et omnium possessorum dicte domus ipsorum capere debent super dicto spacio in canalem, quem ipsi mater et pueri ac omnes eorum heredes, successores et possessores predicti ponere, ftruere et comparare debent suis laboribus et expensis, ita si in hoc essent negligentes, quod ad refusionem damnorum, si que dicti Monachi seu possessores dicte domus eorum ex hoc sustinerent, ipsis per omnia teneantur fraude et dolo penitus circumscriptis, super quibus dictus Scultetus hos dedit in testes scilicet *Johannem Fuhs et Wernherum* textorem *Civium Magistros, Cunradum ad Columbam, Cunradum Retscheln, Wernherum Sidenswanz, Gotzonem Lamesbuch, Ulricum de Rorhus, Sigelmannum Guntiram, Schaf de fine, Heinricum de Colonia, Cunradum Nettinger, Engelmannum*

num de Gummesheim, Jacobum de Lütterburg, Cunradum Griesen, H. de vico Salis, Normannum, Sifridum Syden, Joannem Langenbrucger, Hugonem de Swebichenheim, H. öden, Frizonem pellificem, Volzonem futorem, P. fabrum, Schullonem piscatorem, Bert. pilleatorem et Hol. Buntekin Confules Spirenses et quam plures aliquos fide dignos. Et Nos in testimonium eorundem Sigillum nostre Civitatis appendimus huic Scripto. Datum anno Domini M^oCCC^o sexto, feria quarta ante festum beati Joannis Baptiste. (22. Junij.)

Anno Domini M.CCC.VI. — Littere super bonis in *Ulvensheim* nobis collatis ex parte *Engelmanni* plebani in *Werde*. l. c. p. 285.

CXXXVIII.

Littere super duas libras et V. Solidos de domo retro dictum Syden. Ad pytanciam. 1307.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam presencium quam futurorum noticiam deducimus per presentes, quod sub Anno Domini M^oCCC^o sep-

septimo feria quarta post Dominicam qua
cantatur *Reminiscere*, (22. Febr.) coniti-
tuti in nostra prefencia et judicij figura
religiosus vir frater *Heinricus* dictus
Rote Sacerdos monachus Monasterii *U-*
terine Vallis Ord. Cysterc. Spir. Dyoc.
Procurator seu Syndicus Generalis ho-
norabilium Virorum Domini Abba-
tis et Conventus Monasterii predicti ex
una nec non *Cunradus* dictus *Rise* cau-
po Spirensis ex parte altera, predictus
fr. *Heinricus* Procurator nomine pro-
curatorio et pro ipso Monasterio nec
non dictis Dominis Abbatte et Conven-
tu supradicto *Cunrado* ac ejus heredi-
bus presente domum sitam retro dic-
tum *Syden* civem Spirensem que quon-
dam *Volzonis* mensuratoris concessit et
locavit in perpetuam emphyteosim pro
penfione duarum librarum et quinque
solidorum hall. solvenda singulis annis
dictis Dominis Abbatte et Conventui se-
cundum jus et Consuetudinem Civitatis
Spirensis terminis infra scriptis videli-
cet in festo quatuor temporum proxime
sequentium ante Nativitatem Domini
quindecim solidos. Item in festo qua-
tuor temporum proxime sequenti vide-
licet in quadragesima septem solidos cum

sex hallensibus. Item in festo quatuor temporum proxime sequenti videlicet Pentecostes quindecim solidos. Item in festo quatuor temporum proxime sequenti septem solidos cum sex hallensibus videlicet in Auctumpno, quam concessionem seu locacionem prefatus *Cunradus* pro se et suis heredibus in se recepit et possessionem predictam secundum modum prescriptum solvere promisit, contradictione qualibet non obstante. Renunciantes partes predicte hinc inde omni excepcioni &c. *) In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem personarum predictarum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

*) Sequuntur clausulae usque ad verbum *circumscriptis*, ut in charta 1310. feria quarta proxima post Dominicam, qua cantatur: *Misericordia Domini.*

CXXXIX.

Littere super uncias de domo sita juxta domum zume Rosenbaume. 1307.

Ne rerum gestarum memoria processu temporis evanescat et pereat, eam solet

Solet litterarum testimonio et Sigillorum munimine roborari. Notum sit igitur universis tam presentibus quam futuris presens scriptum intuentibus, quod coram Nobis judicibus Curie Spirensis sub Anno Domini M^oCCC^oVII^o. Sabbato proximo ante Dominicam qua cantatur *Misericordia Domini* (8. Apr.) constituti in figura iudicii religiosus vir frater *Heinricus* dictus *Rode* Sacerdos monachus Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyft. Spir. Dyoc. ex una et *Johannes* dictus *Rosebaum* nec non *Methildis* dicta *Cruse* ejus uxor legitima ex parte altera, prefatus frater *H.* Procurator seu Syndicus Generalis religiosorum viorum Dominorum Abbatis et Conventus Monasterii supradicti procuratorio nomine et pro ipso Monasterio nec non dictis Domino Abate et Conventu antedictis conjugibus dedit, tradidit atque permutavit jure proprio in perpetuum, domum sitam juxta domum suam *zu deme Rosenbaume* cum suis pertinentiis videlicet: orto et aliis quibuscunque pro censu annuo et perpetuo septem Unciarum hallens. bonorum et legalium singulis annis in festo Nativitatis beate *Marie Virginis* solvendo dictis Domi-

no Abbatii et Conventui secundum jus
et consuetudinem Civitatis Spirensis in
loco dicto *in dem Mersche*, ex una par-
te juxta ortum *Petri* dicti *Zeissolf* et
ex alia juxta ortum *Volmari* dicti *Zim-
mermann* civium Spirensium, promit-
tent ad invicem unus alteri hinc inde,
quod nullam controversiam de rebus
hujusmodi permutatis nullo tempore
inferret, nec inferenti aliquatenus con-
fentire. Renunciaverunt eciam hinc in-
de partes supradicte omni excepcioni
doli mali &c. *) In cuius rei testimo-
nium sigillum nostrum ad petitionem
parcium predictarum presentibus duxi-
mus appendendum. Actum et Datum
Anno ei Die prenotatis.

*) Clauſulæ ſalutares ſequuntur usque ad ver-
bum: *circumscriptis*, ſicut in charta MCCC
decimo, feria quarta proxima post Domini-
cam, qua cantatur *Mifericordia Domini*.

CXL.

Littere super unam libram hall. de domo in der Drincgassen ex parte Domini Alberti de Lachen. ad pytanciam. 1307.

Noverint Universi presentes pariter et futuri, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirensis sub Anno Domini M°CCC°VII° Sabbato proximo post festum beati Marci Evangeliste (29. April.) Constitutus coram Nobis in figura judicii discretus vir *Johannes* dictus *Bratian* prebendarius Ecclesie Spirensis dedit, tradidit et assignavit viris religiosis Domino Abbatи et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyft. Ord. Spir. Dyoc. censum annum et perpetuum unius libre hall. singulis annis in festo beati *Jacobi* dictis Domino Abbatи et Conventui secundum jus et consuetudinem Civitatis Spirensis de domo sita in vico dicto *Trincgassen* juxta estuarium in fine, quam *Ulricus* mensurator inhabitat per solvendum, ita videlicet quod prefati Domini in vigilia beati *Lauren- cij* Anniversarium quondam honorabilis viri Magistri Alberti de *Lachen* Canonici Spirensis peragant secundum con-

fuetudinem ipsorum, et quod cum eadem libra hall. singulis annis videlicet in Vigilia beati Laurencij pisces com-parentur pro refectione fratrum ibidem. Est eciam adjectum, quod quandocun-que prefatus Johannes seu sui heredes prefatis Dominis Abbati et Conventui sedecim libras hall. dat, tradit seu affig-nabit, quod tunc à solutione census li-bre hall. predicti liberabitur penitus et absolvetur contradictione qualicunque non obstante. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appen-sum. Actum et Datum anno et die predictis.

CXLI.

Littere super mutacione agrorum in Westheim, ad pytanciam, 1307.

Nos Fr. Cunradus Abbas totusque Conventus Monasterii Uterine Vallis Cyft. Ord. Spir. Dyoc. et Nos Petrus Prepositus Majoris Ecclesie Spirensis re-cognoscimus publice per presentes, quod sollicite considerantes permuta-cionem subscriptam Nobis utrimque et Monasteriis ac Ecclesiis nostris existere multipliciter fructuosam, idcirco permu-tavi-

tavimus ad invicem agros seu jugera frugifera sita in terminis ville *Westheim* infra scripta. Nos enim Abbas et Conventus predicti septem jugera nostra cum dimidio frugifera contigua pomerium seu ortum Dominorum Decani et Capituli Majoris Ecclesie Spirensis contingentia. Item ibidem IIII jugera nostra frugifera et contigua sita inter duo jugera *Cunradi Domicelli dicti de Salenbach* de villa prenotata cum ipso Domino Preposito pro undecim jugeribus cum dimidio frugiferis contiguis tangentibus ex una parte viam publicam que vergit in *Lustat*, et ex altera parte pratum Dominorum Decani et Capituli predicti ad habendum, tenendum, possidendum et quidquid eidem Domino Preposito placuerit, faciendum. Nos vero Prepositus predictus e converso permutavimus et permutacionis titulo transtulimus jugera nostra predicta in ipsos et ad ipsos Dominos Abbatem et Conventum pro jugeribus eorum memoratis ad habendum, tenendum, possidendum et quidquid ipsis placuerit de eisdem jugeribus vel cum eisdem deinceps faciendum, unde si Dominus Abbas et Conventus de predictis undecim jugeribus

cum dimidio prata facere voluerint, aquam que per canalem seu aqueductum à ripa descendit, cum eis equaliter participemus omni dolo et fraude penitus procul pulsis, et ad Canalem et vallem per quas aqua descendit faciendam et purgandam, quando necessitas hoc exequilierit, dimidietatem expensarum solvere non obmittent. Nos vero et nostri successores aliam medietatem solvemus expensarum ejusdem vallis usque ad undecim jugera cum dimidio supradicta. Notandum eciam, quod vallis, que sita est inter undecim jugera cum dimidio prescripta et prata Dominorum Canonorum totaliter pertinet ad prata predicta, et nos nostrique successores habere debebimus in perpetuum tres pedes in latitudine de predictis jugeribus cum dimidio juxta vallem memoratam, sed vallis, que per campum descendit, erit communis a ponte vie publice usque ad prata prenotata. Igitur Nos Abbas, Fratres et Conventus, Nosque Prepositus predicti renunciamus omnino ad invicem excepcioni doli mali &c. &c. (sequuntur clausulæ sæpius citatæ.) In cujus rei testimonium Nos Abbas et Prepositus predicti sigilla nostra presentibus

tibus duximus appendenda. Datum
Anno Domini M^oCCC^oVII^o. craftino
Margarete virginis. (21. Julij.)

CXLII.

*Littere super XVIII. uncias Wizen-
burgenses et super XVI. jugeribus
agrorum in Scheiden. 1307.*

Quia hominum memoria labilis lapsu temporis faciliter immutatur, sepe opus est facta humana scripturarum figuracionibus commendari. Nos igitur Judices Curie Spirensis ad Universorum noticiam presentibus cupimus pervenire, quod sub anno Domini M^oCCC^oVII. feria tercia ante Laurencij (8. Aug.) honesta matrona *Kristina* filia dicte *Kudelmennin* begina Wiszenburgensis fauna mente licet egro corpore, attendens quod necessarium est diem messonis extreme bonis operibus prevenire in remedium anime sue et progenitorum suorum dedit atque legavit religiosis viris Abbatii et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ordin. Cyft. Spir. Dyoc. XVI. jugera agri campestris sita in terminis ville *Scheiden* in loco qui dicitur *nidenwindic der Kirchen* videlicet VI,

ruten neben *Redekindes morgen*, It. III.
ruten gegen *Hertwiges hove*. It. VII
ruten minus quatuor pedibus neben dem
fron acker. Item censum annum XVIII.
unciarum denariorum Wizzenburgen-
sium que habet super domo, orto et du-
obus jugeribus prati, que nunc habet
Cunradus dictus Volkmar, de quo cen-
su idem *C.* singulis annis solvit ad vin-
cula Sancti Petri XIII. uncias denario-
rum et in festo beati *Martini* III. un-
cias denariorum, ita tamen quod post
mortem ipsius *Kristine* dicti Abbas et
Conventus singulis annis bis dent et as-
signent fratribus Minoribus in Wizen-
burg qualibet vice tria quartalia vini
clari et viginti panes albos in perpe-
tuum fratribus pro refectione. It. quod
dent et assignent singulis annis Predica-
toribus in *Wizzenburg* semel in anno
tria quartalia vini clari et viginti pa-
nes terminis ab ea statuendis. It. ordi-
navit, quod due partes de residuo sin-
gulis annis dentur fratribus in *Uzer-*
stal pro piscibus et tercia pars pro vino
et albo pane in refectionem eorundem,
terminis quos ipsa duxerit statuendos.
Est eciam adjectum, quod si dicta *Kri-*
stina religionem intraret vel ad tan-
tam

tam inopiam deveniret, quod non haberet, unde commode sustentari posset, quod tunc licebit ei dicta bona vendere vel alienare pro sue libito voluntatis, contradictione quorumcunque non obstante. In quorum omnium testimonium sigillum nostrum duximus presentibus appendendum. Actum et datum anno et die prenotatis.

CXLIII.

Littere super decem tinis vini in Lensenwilre. ad pytanciam. 1307.

Officialis Domini Prepositi Spirensis. Universi prefencium inspectores noverint, quod constitutis in nostra presencia Abbatte et Conventu Monasterii in *Uzerstal* ex una et *Frizone Sculteti* filio de *Lensenwilre* et *Hedewige* conjuge sua legittima ex parte altera anno Domini M°CCC°VII° craftino beatorum *Symonis* et *Jude* Apostolorum (29. Oct.) prefati Abbas et Conventus antedictis conjugibus presentibus et conductibus quinque jugera vinearum, domum et toreular sita in villa et terminis ville *Lensenwilre*, que erant quondam Domini *Johannis* plebani in *Wolmes-*

mesheim pro se et semper uno herede tantum post eorum deceßum perpetuo pro indiviso habenda, tenenda et possidenda jure hereditario justo locacionis titulo locaverint pro decem urceis vini qui vulgariter *Zæbere* nuncupantur, ipsis Abbati et Conventui in eisdem viueis tempore autumpnali singulis annis et perpetuo dandis et solvendis, quod quidem vinum ipse Abbas et Conventus ante omnia in eodem torculari, si voluerint, torquere poterunt et preparare non obstante contradictione cuiuscunque, debent eciam prefati conjuges et eorum in eisdem bonis successores solvere et expedire omnem censum debitum de ipsis bonis et ea in utili et consueta cultura et in edificiis debitis conservare, ut eciam prefati Abbas et Conventus de predictis decem urcijs singulis annis et perpetuo cerciores existant, prefati conjuges ipsis bona infra scripta pro subpignore constituerunt, videlicet, unum juger prati situm in terminis dicte ville in *Lensenwilre* in *than-wise* apud *phaffenbürne* quod quondam fuit Scultetisse. It. dimidium juger vinee site in monte dicto *Sünningberg* inferiorius apud vineas Regis, hac adjecta con-

condicione, quod quandocunque ipsi conjuges tres urceos vini annue et perpetue pensionis emant in terminis dictae ville *Lensenwilre* in loco certo et securro et eos dictis Abbatii et Conventui ponant et constituant pro subpignore, predicta subpignora libera ad ipsos conjuges seu eorum heredes, qui hoc facerent, redeant, et ipsi Abbas et Conventus dictis tribus urcijs pro subpignore loco dictorum subpignorum sint contenti. Promittentes hinc inde omnia supradicta rata et firma inviolabiliter perpetuo observare. Renunciantes nichilominus omni auxilio juris Canonici et Civilis &c. (ut 22. Julij 1309.) quoquo modo. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad predictarum parcium preses duximus presentibus appendendum. Actum et datum anno et die prenotatis.

CXLIV.

Littere super duas libras hall. et novem Uncias in der Schickengasse ex parte Magistri Johannis Phisici. ad pytanciam. 1307.

Quoniam omnium habere memoriam
et in nullo peccare potius Divinitatis
quam

quam humanitatis dincitur interesse.
 Ideo opus est facta temporalia ne in obli-
 vionis foveam cum tempore incident,
 scripturarum testimonio roborari. Nos
 igitur Judices Curie Spirensis ad Uni-
 verorum notitiam tam presencium quam
 futurorum volumus presentibus perve-
 nire, quod constituti in nostra presencia
 et judicij figura honesta Matrona Hele-
 na mater Erlewini dicti zu dem Flec-
 kenstein Civis Spirensis, nec non idem
Erlewinus heredes quondam Magistri
Johannis Phisici Canonici Ecclesie Sancti
Petri Argentinensis bone memorie re-
 cognoverunt et publice profitebantur,
 quod idem quondam Magister *Johan-*
nnes in agone mortis sue et in remedium
 anime ipsius nec non suorum parentum
 atque progenitorum Viris religiosis Do-
 minis Abbatii et Conventui monasterii
Uterine Vallis dedit et legavit pensio-
 nem annuam duarum librarum hall. fin-
 gulis annis in Anniversario ipsius Jo-
 hannis dictis Domino Abbatii et Con-
 ventui solvendam et pro refectione ipso-
 rum equaliter pro piscibus et aliis neces-
 sariis convertendam atque distribuen-
 dam, que pensio datur et assignatur seu da-
 bitur et assignabitur dictis Dominis de do-

mi:

mibus infrascriptis secundum jus et consuetudinem Civitatis Spirensis, videlicet una domus sita in vico dicto Schiekengasse dicta des Baiers huius hijs terminis scilicet in festo beati Martini decem solidos et decem hallenses in recompensam unius Capponis. Item in festo beati Gorij decem solidos hall. Item de domo Emerchonis pellificis contigua domui prediche decem uncie hall. de quibus singulis festis quatuor temporum dantur quatuor solidi et duo hallenses et in festo beati Martini decem hallenses in recompensam unius Capponis. Item de domo sita in eodem vico, que est Hedwigis Cellerarie dictae Winterin beginne Spirensis decem uncie hall. similiter in singulis festis quatuor temporum, quatuor solidi et duo hallenses dantur, de quibus decem unciis supradicti Helena et Erlewinus filius ejus confessi sunt et presentibus recognoscunt atque confidentur se justo vendicionis titulo vendidisse novem unciarum redditus sepedicatis Dominis Abbatii et Conventui pro precio tredecim librarum hall. quod quidem premium prefati Helena et Erlewinus filius ejus confessi sunt se recepisse traditum, numeratum atque solutum

lutum fuisse et in usus suos totaliter convertisse. Renunciantes *) In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem *Helene* et *Erlewini* predictorum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^o septimo, feria sexta ante festum beati *Martini*. (10. Nov.)

*) Memorantur clausulæ, sicut in charta MCCC decimo, feria quarta proxima post Dominicam qua cantatur: *Misericordia Domini*, usque ad verbum: *circumscriptis*.

CXLV.

Littere super Curiam dictam zum Zungelnhof. 1307.

Nos Judices Spirenses scire volamus universos prefencium inspectores, quod coram Nobis in figura judicii constitutus *Sigelmannus Guntram* Civis Spirensis confessus est et presentibus publice recognoscit, se sibi 'et suis heredibus à religiosis Dominis Abbatte et Conventu Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. ex certo locatu pro censu emphyteotico sex librarum hallens. recepisse Curiam ipsorum sitam Spire in fine vici inferius dicti *Wobergasse*

gasse cum omnibus suis edificiis et attinentiis, quam Dominus *Johannes de Metis* Canonicus Ecclesie Spirensis ex nunc inhabitat, qui eam inhabitare debet temporibus vite sue et tamen tres libras hall. census nomine dare tenetur annuatim, quas tres libras hall. ipse *Sigelmannus* et ejus heredes recipient quolibet anno a dicto *Johanne* quoad vixerit, ex nunc autem et in posterum ipso Domino Jo. vivo vel mortuo dictus *Sigelmannus* ac ejus heredes censum predictum sex librarum hall. dictis Dominis dare debent de dicta curia et suis attinentiis singulis annis in festo beati *Martini* juxta jus et consuetudinem Civitatis Spirensis, ad quam quidem curiam cum suis attinentiis predictus *Sigel* unum heredem nominare et designare debet Dominis antedictis, qui post mortem suam ipsam teneat et dictum censum sex librarum hall. in dictum modum ipsis solvat annuatim, post mortem autem heredis ejusdem, unus ejusdem heres senior semper post mortem alterius successive ipsam curiam cum suis attinentiis tenebit et expediet quemadmodum est predictum. Si autem ipse *Sigel.* nullum prefatis Dominis nomi-

Monast. T. III.

y

naret

naret heredem, ex tunc senior suus heres pro tempore sue vite et post mortem ejus semper senior heres suus post mortem alterius successivè ipsam curiam cum suis attinentiis tenebit et expediet, ut est dictum. Ad que omnia dictus *Sigelmannus* se obligat per presentes, fraude et dolo in hijs omnibus penitus circumscriptis. In cuius rei testimonium sigillum nostrum appendimus huic scripto. Datum Anno Domini M^oCCC^o septimo.

CXLVI.

Littere super triginta maldra Siliginis in Otterbach. ad pitanciam.

1308.

Cum facta humana sepe lapsu temporis à memoria evanescant, opus est ea scripturarum memorie commendari. Igitur Nos Judices Curie Spirensis ad universorum tam prefencium, quam futrorum volumus noticiam pervenire, quod sub Anno Domini M^oCCC^oVIII^o. feria quarta proxima post festum beate virginis *Agnetis* (23. Jan.) Constituti coram Nobis in figura judicii strenuus vir *Bertholdus miles dictus de Steinwilre*,

wilre, Mya ejus uxor legittima, Margareta foror *Mye* predicte relicta quondam *Ottonis Armigeri* fratri predicti *Bertoldi* militis, *Gyzela* begina, *Demudis* et *Rudolfus* liberi *Margarete* antedictae manibus coadunatis et unanimi consensu vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse justo vendicionis titulo per presentes recognoscunt Religiosis viris *Abbati* et *Conventui Monasterii Uterine Vallis Cyft.* Ord. Spir. Dyoc. annuam et perpetuam pensionem triginta maldrorum s̄iliginis bone et legalis persolvendam et presentandam dictis Domino *Abbati* et *Conventui* singulis annis in Nativitate beate *Marie Virginis* super domum in villa *Otterbach* inferiori, quamcunque dicti Abbas et Conventus seu procurator eorum ad hoc acceptaverit sub expensis, periculo et laboribus dictorum venditorum, non obstante grandine, exercitu, sterilitate, incendio seu alio quovis casu infortuito pro precio centum et triginta quinque librarum hall. bonorum et legalium ipsis numerato tradito et soluto super bonis infra specificatis, que quidem bona dicti venditores prefatis *Abbati* et *Conventui* pro subpignore con-

stituerunt et obligaverunt, ita videlicet, quod si ijdem venditores aut eorum heredes in solucione hujusmodi pensionis aliquo anno negligentes extiterint, sepefati Abbas et Conventus vel procurator eorundem sibi attrahent, quod volgariter dicitur *uſholn* secundum consuetudinem terre generalem. Preterea prefati venditores similiter recognoverunt expresse et publice confessi sunt se premium antedictum recepisse ac sibi numeratum, traditum et solutum fuisse et in usus suos integraliter convertisse, renunciantes expresse omni excepcioni non numerate &c. (cum reliquis clausulis ut ad an. 1307. 22. Febr. et alibi *circumscriptis*). Specificatio vero bonorum pro subpignore constitutorum et situs eorundem in terminis ejusdem ville *Ottterbach inferioris* predicte hec est, videlicet curia *Kunonis militis* dicti *Slaffer* sita juxta curiam *Rudolfi militis*. Item novem jugera agri campestris infima sita in loco, qui dicitur *der rone* apud agros *Rudolfi militis*. Item septem jugera agri sita ibidem. Item decem et octo jugera agri, que dicuntur *das eigen* sita ibidem. Item sex jugera agri sita in loco qui dicitur *fochselochern*

chern apud agros Roberti. It. V. jugera agrorum sita retro curiam *Hugonis dicti Wysze.* It. decem et septem jugera agrorum sita *obenwendic der holn* juxta agros *Kunonis militis de Zeissen-keim.* It. quinque jugera agrorum sita retro curiam Domine dicte *de Crumen-furch.* Item tria et dimidium jugera agri sita zu den *Fochsenlochern* juxta agros *Roperti.* Item septem jugera tendencia versus fontem qui dicitur *Grundelose-burne.* It. sex jugera agrorum sita *an dem Sticwecke* juxta agros *Ritperti.* It. V. jugera agri sita retro nemus juxta agros *Kunonis militis de Zeissen-keim.* Item decem et octo jugera agrorum tendencia super vallem dictam *wit-dal* penes agros *Rudolfi militis.* It. decem jugera tendencia super locum dictum *Bachars.* It. unum juger situm ibidem. Item unum juger situm retro curiam *Ruperti.* It. septem jugera sita retro curiam *Rudolfi militis.* Item duo jugera sita retro curiam *Kunonis predicti.* Item duo et dimidium jugera pratorum sita juxta flumen, quod dicitur die *Lutern.* Item duo et dimidium jugera prati sita *an dem wade* juxta *Steinvelt.* Item quatuor jugera pratorum

sita in dem widal. Item quatuor jugera pratorum sita in pallude. Testes vero hujus contractus sunt *Johannes de Mulnhoven miles, Humfridus Advo-*catus, *Hertelinus frater suus, Johannes filius Petri cives in Landowe.* In quo-rum omnium testimonium sigillum Ju-dicum predictorum ad preces dictorum venditorum presentibus est appensum. Datum Anno et Die prenotatis. Et Nos Consules et Universitas opidi *Landowe* in testimonium omnium premissorum si-gillum nostrum ad petitionem parcum predictorum presentibus duximus ap-pendendum. Datum ut supra.

CXLVII.

Littere super XXI. uncias hall. et III. Cappones. 1308.

Nos Judices Curie Spirensis ad uni-versorum noticiam deducimus per pre-sentes, quod constitutus coram Nobis procurator religiosorum virorum Ab-batis et Conventus Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dioc. nomine procuratorio et ipsorum nomine *Ber-tholdo dicto der hultzin et Berthe* ejus legittime nec non ipsorum heredi-bus

bus domum sitam ante exteriorem portam Nove porte Spirensis cum particula orti ipsi domui adjacente, que eis adjecta fuit de vero orto, et curiam ad eandem domum pertinentem, que domus sita est inter curiam et domum dictam *der Grenzen* et ex altera parte juxta curiam Domine que dicitur *Schultetissa de Gugelingen* concessit et locavit de censu annuo videlicet XX et I. uncia hall. et tribus Capponibus singulis annis dictis Abbati et Conventui seu eorundem procuratori presentandis terminis infrascriptis videlicet in festo nativitatis beati *Johannis Baptiste* I. libr. hall. et in festo beati *Martini* reliquas novem uncias et tres Cappones. Promiserunt eciam prefati conjuges pro se et suis heredibus quod si aliquod dampnum per ipsorum aut eorum heredum negligenciam aut incuriam dictis Dominis in domo curia et orto predictis eveniret per vicinos ipsorum, quod hujusmodi dampnum dictis Dominis persolvant et emendabunt contradictione qualicunque non obstante. Renunciarunt eciam antedicti conjuges pro se et suis heredibus omnibus excepcionibus juris Canonici et Civilis et aliis ca-

villacionibus quibuscumque per que contra premissa vel aliquod premissorum venire possent quoquo modo pro se aut alium in judicio vel extra, publice vel occulte, directe vel indirecte, fraude et dolo penitus circumscriptis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad processus predictorum conjugum presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^oVIII^o feria VI. ante Dominicam Oculi. (15. Martij.)

CXLVIII.

Littere super sex jugera agrorum et unum juger vinearum in Merlheim.

1308.

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod coram Nobis judicibus Curie Spirensis constitutus *Bertholdus dictus Wirt de Merlheim* motus pio affectu propter Deum et in remedium anime sue religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis Cyst. Ord. Spir. Dyoc.* sex jugera agrorum campestrium sita in terminis ville *Merlheim* et unum juger vinearum situm in terminis opidi *Landoe*, nec non omnia bona sua mobilia et immobilia, que nunc habet

habet et in posterum habiturus est, quo-
cunque nomine nuncupentur, vel in qui-
buscunque locis reperiantur simpliciter
et expresse irrevocabiliter cessit, dedit,
tradidit et resignavit, nec non donacio-
ne perfecta et inter vivos donavit, hac
condicione adjecta, quod dictus *Bert.*
nsumfructum de vinea predicta ad dies
vite sue integraliter percipiat, sed post
obitum ipsius ad predictos Abbatem et
Conventum dicta vinea libera devolve-
tur contradictione cujuslibet non ob-
stante, antedicti vero Abbas et Conven-
*tus eidem *Bertoldo* ad dies vite sue in*
victualibus, vestimentis et aliis necessa-
riis prout procurator dictorum Abbatis
et Conventus nomine iporum et pro
ipsis promisit coram Nobis, sufficienter
*providebunt. Predictus eciam *Bertol-**
dus opus converorum ibidem confue-
tum sollerter et diligenter pro suo posse
adimplebit. In cuius rei testimonium
figillum nostrum ad petitionem perso-
narum predictarum Presentibus est ap-
pensum. Datum Anno Domini
M°CCC°VIII° feria sexta ante Domini-
cam, qua cantatur *Judica.* (22. Mar-
tij.)

CXLIX.

Littere super duas libras hall. in Gliszenwilre et in Landowe. 1308.

In nomine Domini Amen. Nos Ju-
dices Spirenses scire volumus universos
prefencium inspectores, quod constituta
coram Nobis in figura judicii *Demudis*
begina filia quondam *Gernodi de Glis-*
zenwilre sub anno Domini M°CCC° oc-
tavo feria tercia post Urbani Pape et
Martyris (28. Maji.) non immemor fa-
lutis anime sue nec non suorum proge-
nitorum dedit donacione inter vivos,
consignavit et resignavit religiosis Viris
Monachis *Uterine Vallis* pure et sim-
pliciter et irrevocabiliter duas libras
hall. perpetuorum reddituum ita, ut
post obitum suum et fratri *H. de Bu-*
benwilre Monachi Cenobii prenotati
die Anniversarius *Gernodi et Methil-*
dis uxoris sue legittime dictorum pro-
genitorum nec non *Demudis* et sororis
sue *Guthae* in vigilia Nativitatis Domini
semper fideliter ac memoriter in eodem
cenobio peragatur et de dictis duabus
libris Conventui in piscibus vel in aliis
esilibibus pitancia provideatur, dictas
vero duas libras certis ac firmis ypo-
the-

thecis, prout inferius est specificatum, stabilitivit, videlicet: quod in Landowe de domo ante portam beate Virginis Heinrici dicti Welker de Gotramstein juxta molendinum olei recipient dicti religiosi in festo Martini X solidos hall. It. de ortis retro novum Castrum, quos possidet Nicolaus filius dicti Urluge VI. solidos et IIII. hallenses. It. junior Stephanus ibidem XX. hall. It. Gutha filia dicti Brauender XX. hall. de orto ibidem. In Gliszenwilre vero percipient termino supradicto unam libram et IIII. hallenses de orto dicto mit den Erlen in der Rusbach et de XVI. hall. de vinea dicti Eigel ibidem et de quartali et dimidio agri jugere, prato et pomerio juxta fontem, qui dicitur bike beines brunne et de XXV. hallenisbus de prato an dem Vogelsange filie Eberhardi, adicimus ordinacioni superius expresse, quod si dicti Demudis decesserit, fr. H. predictus Monachus Uterine Vallis dictus de Bubenwilre de prefatis redditibus se intromittet et eosdem recipiet et ad velle suum ordinabit, post ejus obitum ad dictum Monasterium devolventur. Preterea Nos Judices Spirenses predicti dictum

tum remedium ad instantiam *Demudis* donatricis predictae pena tali vallamus et perpetuo volumus observari et si procuratores predicti Conventus in aliquo anno dictum remedium ad alios usus Monasterii, quam prescriptum est, disponerent seu ordinarent, tunc eodem anno tantum juratis ville *Gliszewilre* integratiter tribuentur condicione seu contradictione qualibet non obstante et ad ecclesie ville predictae necessitates convertent. In horum omnium robur et evidenciam presentem litteram Curie Spirensis tradimus Sigillo communitem. Datum die et anno predictis.

CL.

Littere donacionis bonorum Elizabeth begin de Hohenstat. 1308.

Noverint universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirensis constituta in figura judicii *Elizabeth begina dicta de Hohenstat* mota pio affectu et propter grata beneficia sibi impensa et in futurum impendenda a religiosis viris Abbate et Conventu Monasterii *Uterine Vallis Cyst. Ord. Spir. Dyoc.* ac in remedium animarum sue et suorum progenitorum dictis

dictis Abhati et Conventui quinque jugera agri arabilis preter unum quartale et unum juger prati, quorum duo sita sunt in terminis ville *Hohenstat* in loco dicto *an der holzgewande* juxta *Hermannum* hospitem. It. ibidem dimidium juger juxta agros Dominorum de *Uzerstal* predictorum. Item ibidem dimidium juger situm inter agros dictorum Dominorum et Dominorum de *Heimbach*. It. unum juger situm in loco dicto *an der Hutelsnur*, juxta agros Dominorum de *Heimbach* predictorum. It. duale tendens versus parvam stratum apud agros Dominorum de *Heimbach*. It. unum juger prati tendens versus silvam juxta Dominam dictam *Lamesbuchen* ac omnia alia bona sua mobilia ac immobilia, que nunc habet et in posterum habitura est quocunque nomine censeantur et in quibuscunque locis ad presens vel in posterum reperiuntur, cessit, dedit et tradidit, resignavit atque donacione perfecta et inter vivos donavit nec non cessisse, dedisse, tradidisse, resignasse ac donavisse simpliciter irrevocabiliter et expresse dicta bona prefatis religiosis recognoscit per presentes, promittens fide bona et sollemp-

lempni stipulacione se contra predictam cessionem, tradicionem, resignacionem seu donacionem nunquam venire per se vel per alium vel alias in iudicio vel extra, publice vel occulte, directe vel indirecte in posterum vel ad presens quoquo modo, fraude et dolo in hijs omnibus penitus circumscriptis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem prefate Elizabeth presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^o octavo in die beati Barnabe Apostoli. (ii. Junij.)

CLI.

*Littere super unam libram hallensium
et super vineas in Winzingen ex parte
Domine Heile dicte Bertin. 1308.*

In Nomine Domini Amen. Anno Incarnationis ejusdem M^oCCC^o octavo feria quarta proxima ante festum beate Margarete virginis (17. Julij.) Constituta coram Nobis Judicibus Curie Spirensis honesta matrona Heila dicta Bertin Begina sana mente licet egra in corpore nec vi, nec metu, nec aliqua circumvencione illecta memor existens humane condicionis, quam fragilitas imitatur,

tatur, de bonis a Deo sibi collatis testamento suum in remedium anime sue et animarum suorum progenitorum disposuit et ordinavit in hunc modum: In primis enim dat et legat diuidietatem curie, quam inhabitat ipsam contingentem post mortem *Elizabet* filie sororis sue beginne site ex una juxta domum dictam zu dem bogen et ex altera parte juxta Cimiterium Fratrum Minorum domus Spirensis, dictis Fratribus Minoribus, ita videlicet quod predicti Fratres Anniversarium ipsius *Heile*, *Elizabet* sororis sue et *Heinrici* quondam dicti *Barht* de censu ipsius curie singulis annis et perpetuo per ipsos fratres celebretur terminis infra scriptis, videlicet, quod Anniversarium in die obitus ipsius *Heile*, *Elizabet* quondam sororis sue predicte in festo beati *Benedicti* et *Heinrici* quondam dicti *Barthe* in festo beati *Georij* et quod idem census dictis terminis et anniversariis detur pro piscibus pro refectione fratrum antedictorum, hac condicione per ipsam *Hilam* adjecta, quod si predicti Fratres Minores aut ipsorum posteri seu succelfores predictam medietatem curie vel censum, qui datur sive daretur de eadem curia alie-

alienare seu vendere vellent, presumerent sive attemptarent, quod ex tunc omne jus, quod dictis fratribus in dimidiate dictae curie sive censu ipsius competit seu in futurum competeret, ad religiosos viros Dominum Abbatem et Conventum Monasterii *Uterine Vallis* pleno jure devolvatur contradictione qualibet non obstante. Item dat et legat Conventui Fratrum Minorum predicte domus octo libras hallens. quas Gardianus qui pro tempore fuerit, in utilitatem dictae domus statim post obitum ipsius *Heile* convertat. Item dat et legat cuilibet Fratri Minorum dictae domus quinque solidos hall. statim post obitum ipsius *Heile* assignandos. Item dat et legat Sororibus Sancte Clare extra muros Spirenses redditus quinque maldrorum filiginis post mortem *Elizabet* supradicte, ita videlicet, ut ipse sorores tria anniversaria predicta celebrent terminis prenotatis. Item dat et legat Capellario Capelle Sancti Mauricij Spirensis post mortem prefate *Elizabet* pensionem unius maldri filiginis singulis annis solvendam pro suo anniversario per ipsum Capellarium qui pro tempore fuerit, celebrando perpetuo. Item dat et

et legat infirmis hospitalis Sancti *Georij* Spirensis post *Elizabet* sepedicte mortem redditus unius maldri filiginis, ita videlicet, quod infirmi in Anniversario ipsius *Heile*, cum ipsa sit, singulis annis consolentur et recreentur. Item dat et legat post mortem *Elizabet* predicte Commendatori et Fratribus domus in *Heimbach* pensionem annuam trium maldrorum filiginis pro Anniversario suo perpetuo celebrando. Item dat et Sororibus *ultra lutum leporis* pensionem annuam unius maldri filiginis post obitum *Else* predicte pro anniversario suo celebrando. Item dat et legat *Else* quondam filie *H.* dicti *Bart* duorum maldrorum filiginis pensionem et censum decem solidorum hall. post obitum *Else* prescripte ad dies vite ipsius pro necellariis ejusdem singulis annis percipiendam: post obitum vero ipsius eadem pensio et dictus census cedet Sororibus Sancte *Clare* prenotatis, Item dat et legat Abbatii et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* redditus sive censum unius libre hall. qui redditus singulis annis pro piscibus dabuntur in anniversario ipsius *Heile* pro refectione Abbatis et Conventus predictorum. Item dat

et legat eisdem Abbati et Conventui medietatem domus et vinearum, quas habet in villa et terminis ville *Winzingen* post obitum *Else* supradicte. Item dat et legat Abbati et Conventui Monasterii in *Mulenbrunnen* post obitum *Elizabet* predicte censum decem solidorum hall. ut anniversarium ipsius celebretur in modum supradictum. Item dat et legat Fratribus Minoribus domus Spirensis post mortem *Elizabet* antedicte medietatem tocius vini, quod habet preter octo amas mensure Spirensis que debentur *Elizabet* memorare. Item dat et legat religiosis Dominabus Abbatisse et Conventui in *Ponte Salutis*, pensionem annuam duorum maleditorum filiannis post obitum *Elizabet* predicte pro anniversario ipsius perpetuo celebrando. Item dat et legat uni ex filiabus *Bermannii* dicti *Vonc* Civis Spirensis, si habitum Dominarum Sancte *Clare* extra muros Spirenes intraverit, censum decem solidorum hall. post obitum *Elizabet* predicte ad dies vite ipsius filie percipiendum, post obitum vero ipsius filie idem census ad Dominas de Sancta *Clara* predictas libere devolvetur. Si vero predicta filia predictum habitum non

non intraverit sive aliam religionem in se non assumpferit, tunc dictus census immediate post mortem *Elisabet* predicte ad predictas Dominas Sancte *Clare* pertinebit. Hec autem omnia et singula predicta prefata *Heila* ordinavit et disposuit atque legavit nomine testamenti seu ultime voluntatis sue de consensu et bona voluntate *Elizabet* filie sororis sue memorata. Preterea sepedicta *Elizabet* constituta in nostra presencia legavit pro remedio anime sue Fratribus Minoribus predictis reliquam medietatem curie, ipsam contingentem, quam ipse Begine inhabitant, hac potestate sibi retenta, quod quandocunque ei placuerit, dictam legacionem de parte curie ipsam contingentem libere valeat revocare, hanc autem ultimam suam voluntatem prefata *Heila* statuit, voluit et ordinavit, ut si jure testamenti non valeret, saltim jure Codicillorum aut eci-
am alias quomodocunque melius subsis-
tere poterit et valere robur obtineat firmitatis. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad peticionem *Heile* et *Eliza-
bet* Beginarum predictarum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno et Die prenotatis.

CLII.

*Littere super decem maldris filiginis
in Neuwilre. 1308.*

Que aguntur in tempore, ne simul labantur cum tempore, opus est ut scripturarum memorie perhennentur, hinc est, quod nos Judices Curie Spirensis ad universorum tam presencium quam futurorum noticiam volumus pervenire, quod sub Anno Domini M^oCCC^oVIII^o in Vigilia Assumptionis beate Marie Virginis (14. Aug.) constitutus coram Nobis in figura judicii religiosus vir Fr. Heinricus dictus Walheimer Cellerarius et Procurator religiosorum virorum Abbatis et Conventus Monasterii Uterine Vallis Ord. Cist. Spir. Dyoc. Suo dictorum Abbatis, Conventus et Monasterii nomine Gerlaco filio Gerlaci dicti Munch de Neuwilre uxori sue legitime ac ipsorum heredibus bona infra scripta sita in villa Neuwilre et terminis ejusdem locavit et concessit et se jure emphyteotico presentibus ipsis locasse et concessisse recognoscit pro pensione decem maldrorum filiginis boni et legalis singulis annis ad oppidum Wizzenburg ad Curiam Dominorum Abbatis et

et Conventus predictorum sub periculo,
vectura laboribus et expensis dictorum
conjugum sive heredum ipsorum presen-
tanda non obstante grandine, exercitu,
incendio, sterilitate seu alio quocunque
casu fortuito in festo Nativitatis beate
Virginis *Marie* hac condicione adjecta,
quodsi predicti conjuges seu alter ipso-
rum aut eorum heredes aliquo anno in
festo beate Virginis predicto in soluci-
one pensionis antedictæ vel in parte
ejusdem negligentes essent aut remissi,
Abbas et **Conventus** supradicti sive
procurator eorundem bona ipsis per
eosdēm locata et bona dictis Dominis
per prefatos conjuges pro subpignore
constituta sibi secundum consuetudinem
terre generalem attrahent, quod volga-
riter dicitur *ufhöln* et tam de bonis lo-
catis, quam etiam pro subpignore con-
stitutis pro sua voluntate ordinabunt
contradictione qualibet non obstante.
Preterea prefati conjuges constituti co-
ram nobis in figura judicii recognove-
runt et publice confessi sunt sibi bona
predicta locata fuisse per fratrem *Hein-
ricum* prenotatum et se ea ab eo nomi-
ne Monasterii predicti recepisse ac que-
dam bona que inferius specificabuntur,

pro subpignore constituisse sub modis
et condicionibus omnibus prenotatis.
Prefati eciam conjuges et ipsorum he-
redes singulis annis perpetuo de bonis
sibi locatis hijs temporibus et personis
infrascriptis ac ipsorum heredibus per-
solvent hos census videlicet in festo
Nativitatis beate *Marie* quatuor uncias
cum dimidia hallensium ad Curiam
in *Matern.* It. decem hallenses pro
jure quod dicitur *vogetreht*. Item du-
as uncias cum quinque hallensibus in
festo Nativitatis predice *Johanni* dicto
Salenbach. Item in festo beati *Marti-*
ni tres libras olei ad Sanctum *Stepha-*
num in *Selsen*. Item duos denarios
monete *Witzenburgensis* ad ecclesiam
in *Neuwilre*. Renunciantes hinc inde
simpliciter et expresse tam Frater *H.*
suo et dicti Monasterii nomine quam
eciam conjuges supradicti omni excep-
cionи doli mali &c. (sequuntur clausu-
læ saepe dictæ prefertim 22. Febr. 1307.
circumscriptis.) Specificatio vero bo-
norum locatorum et situs eorundem est
hec, videlicet domus et curia, que quon-
dam fuerunt *Arnoldi de Neuwilre* sitas
uf der holn juxta dictum *Phenning-*
phant. Item sex jugera agri campes-
tris

tris sita *uf dem Kirchvelde* juxta pratum *Cunzelini de Wizenburg.* Item ex altera parte prati novem jugera agri campestris que tendunt *uf Schibenhardter velt.* Item duo jugera *uf der holn* juxta *C. dictum Klovelauch* armigerum et ex altera parte *Gertrudis uf dem graben,* Item tria jugera agri *uf dem Kirchvelde.* Specificatio autem bonorum pro subpignore per predictos conjuges constitutorum hec est, videlicet tria jugera cum dimidio agri campestris sita *uf dem Augesberge* juxta dictam *Eckerten* viduam sita in terminis ville *Matern* estimata, ut asseruerunt ad valorem quinque librarum hall. In quorum omnium evidenciam et testimonium sigillum nostrum ad petitionem personarum predictarum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno et Die prenotatis.

CLIII.

Littere super dimidia urna olei ad lampadem juxta paralogium. 1308.

Noverint universi, quod ego *C. dictus Rorbecher de Lensenwilre* Anno Domini M^oCCC^oVIII^o. feria tercia ante

Martini (5. Nov.) vendidi, dedi et tradidi justo vendicionis titulo religiosis viris Domino Abbatii et Conventui *Uterine Vallis* dimidiam urnam olei nucum boni et dativi pro certa summa hallensium bonorum et legalium presentandam singulis annis Custodi ad prefatum claustrum in die beati *Martini* meis laboribus et expensis, quod si non fecero nec a prefato die usque ad quartam decimam proximam occidente sole, ut predictum est, non presentavero, ex tunc pro pena ad ecclesiam in *Lensenwilre* sex talenta olei dare teneor, illo videlicet anno tantum, quo predictos redditus, ut dictum est, non presentavero et quotiens singulis annis neglexerit, tociens prefata sex talenta pro pena dabit. Hec omnia predicta cum subpignoribus infrascriptis resignavi et dedi ac promisi prefatis religiosis in manus Fratris *Frankonis* monachi prefati claustrum, qui predictos redditus emit nomine predictorum. Acta sunt hec Anno et Die ut supra coram Sculteto *Ulrico* in *Lensenwilre* et testibus subnotatis *Rerh. Hugone, C. Vaut* filiis predicti Sculteti, *Bert. huchenbecker, hartmud uf deme Teine, hartmut durre,*

durre, hugo dictus Hoveman, Gerhardo et Merkelino Virgeger. It. ad penam prefatam sex talentorum ad ecclesiam *Lensenwilre* processu temporis me obligavi coram testibus subnotatis vide licet *H. dicto Selle, H. dicto Brant, C. Wuste de Ramesbach, C. dicto Renterlin, C. filio Herbordi, Rudolfo filio, C. an dem berge, Bert. Geisebart de Sibelingen et Petro dicto Schreiber,* et sciendum quod prefati redditus dabuntur de subpignoribus subnotatis: de prato prope *Steinbuhel* sito inter *Bert. dictum huçbecker et Fridericum dictum der ingenger*, de *III^{or}* jugeribus agri, sitis prope prefatum pratum *Steinbuhel* et de uno jugere vinearum *an der halte* tendente super lacum et arbores juxta eamdem vineam. Ego plebānus *Dizzo in Lensenwilre* ad preces *C. dicti rorbecher* prefati sigillum meum duxi presentibus apponendum.

CLIV.

Littere donacionis Domini Petri Prepositi Spirensis, ad pytanciam. 1308.

Judices Curie Spirensis nec non Officialis Domini Prepositi ibidem. No-

verint Universi presentes pariter et futuri. Quod *Johannes* dictus *Gleffersmunt* armiger et *Guta* ejus conjux legittima in presencia nostra et testium subscriptorum constituti vendiderunt et tradiderunt communicata manu et unanimi consensu et se iusto vendicionis titulo vendidisse et tradidisse religiosis viris Abbati et Conventui Monasterii in *Uzerstal* pro quinquaginta et quinque libris hall. bonorum et legalium ipsis numerati precii traditi et soluti et in eorum usus conversi publice sunt confessi bona infra scripta, videlicet, curiam eorum cum suis edificiis sitam in villa *Westheim* juxta domum *Wernheri* pistoris et ortum situm ex opposito super ripam. Item in terminis ville *Westheim* duo jugera agrorum campestrium sita ex opuesto curie Dominorum Ecclesie Spirensis ante silvam. Item tria jugera tendencia ultra viam dictam *Slidevec*. Item unum et dimidium que sunt *anewender* prope *Cunradum de Salenbach*. Item duale quod est eciam *anewender* juxta Canonicos Spirenses. Item unum juger apud dictum *Ryse*. Item quinque tendencia *uffe die hole*. Item unum apud predictum *Ryse*. Item unum

unum tendens ultra *Lufleder Wec* apud predictum *Ryse*. Item dimidium prope *Cunradum de Salenbach*. Item in terminis ville *Lingenvelt* unum et dimidium que sunt *aneawender*. Item in marka *Zusenkoven* duale juxta *Dominos de Heimbach*. Item unum ibidem tendens ultra *Zusinkower wec*. Item duo ibidem prope *an der Osterlangen gewande* cum censu viginti octo hallensium in *Craftino* beati *Remigii* episcopi in Curiam *Zusinkoven* et IIII. hall. ad Ecclesiam in *Westheim* in die sancti *Mauricij* de eisdem bonis singulis annis solvendorum, constituentes ipsi Abbatii et Conventui pro *Warandia* eorum bonorum eis per annum et diem secundum consuetudinem patrie facienda, hos videlicet *Johannem* Sacerdotem Decanum in *Westheim*, *Herburdum* Colonum Decani Sancti *Widonis* Spirensis et quemlibet eorum in solidum fidejussores et nichilominus eandem *Gutdam* ad cautelam corporali prestito juramento abjuravit omne jus, quod ei occasione dotis vel alias ex quacunque causa in dictis bonis competere possit quoquo modo, promittens sub eodem juramento ipsa bona nunquam repetere per se vel
per

per alium, nec ipsos Abbatem et Conventum seu quoscunque ipsorum bonorum possessores de cetero super eis impetrare vel inquietare publice vel occulte. Renunciantes quoque tam ipsa *Gutda*, quam eciam *Johannes* maritus ejus predictus pro se et eorum heredibus excepcioni non numerate pecunie, non tradite nec solute, excepcioni doli mali, actioni in factum, beneficio restitucionis in integrum et quo deceptis ultra dimidium justi precii solet subveniri et omni auxilio juris Canonici et Civilis, consuetudinarii vel statuti, eciam si de eo deberet fieri mencio specialis, quo contra premissa vel aliquod premissorum per se vel alios venire possent quoquo modo. In cujus rei testimonium sigilla nostra ad preces parcium predicatorum duximus presentibus appendenda. Datum Anno Domini M^oCCC^oVIII^o. feria tercia post festum beati *Martini Episcopi.* (12. Nov.) Hujus rei testes sunt *Johannes Decanus in Westheim*, *Waltherus Camerarius Domini Prepositi Spirensis*, *Johannes de Dudensvelt notarius ejusdem Domini Prepositi*, *Cunradus armiger dictus de Salinbach*, *Waltherus Scultetus de Lingenvelt*, *We-*

Wetzelo textor ibidem, Burkardus de eodem loco, Herburdus Colonus Decani Sancti Widonis et Heinricus de Sveinheim et alii quam plures fide digni.

CLV.

Littere super bonis in Steinwilre.

1308.

Noverint singuli et universi ad quos prefens Scriptum pervenerit, quod ego *Cunradus dictus Stapheler Rector Ecclesie in Nosdorf vendidi justo vendicionis titulo omne jus quo competitabat mihi in bonis, que dicuntur daz gehever in terminis Steinwilre sitis Domino Abbatii et Conventui Ord. Cyft. Monasterii Uterine Vallis Spir, Dyoc. perpetuo possidendum pro viginti sex libris hall. cum dimidia bonorum et legalium, quos integraliter recepi a predictis Abate et Conventu et in usus meos converti, que quidem bona in uno solido denariorum Vizenburgensium Domino Preposito quatuor Turrium apud Wizzenburg in festo beati Martini nomine Prepositure sunt censualia, a quo predicti Dominus Abbas et Conventus predicta*

dicta bona in manus suas receperunt et possessionem eorundem, prout de jure poterant et debebant, inierunt. Renunciaverunt quoque partes hinc inde exceptioni doli mali, non numerate pecunie et omnibus exceptionibus juris Canonici et Civilis, quibus contra premissa posset aliquid fieri, vel aliquod premissorum, de quibus eciam deberet fieri mencio specialis. In cuius rei testimonium Nos *Johannes Prepositus quartuor Turrium* predictus ad preces predictarum parcium et roboris firmitatem sigillum nostrum presentibus litteris duimus appendendum. Datum feria secunda ante festum beati *Thome Apostoli*, (16. Dec.) Anno Domini M^oCCC^o VIII°.

CLVI.

Littere super unam libram hall. in Landove. ad vestiarium. 1308.

Nos Consules et Magister Civium in *Landove* Universis ad quos presentes littere pervenerint, noticiam subscriptorum. Constituti coram Nobis *Jacobus faber et Demudis* uxor ejus legitima concives nostri manibus coadunatis vendide-

diderunt et tradiderunt ac se vendidisse
et tradidisse publice sunt confessi Do-
mino Abbati et Conventui Monasterii
Uterine Vallis censum annum unius
libre hall. solvendam ac dandam in die
Sancti Martini de domo seu fabrica ip-
orum sita ex opposito domui dicte
zu der Rusen in Landowe pro precio
quatuordecim librarum hall. legalium,
quos quidem hallenses ijdem conjuges
confessi sunt se recepisse et in utilitatem
eorum convertisse integre et complete,
renunciantes quoque tam ipse *Jacobus*
quam eciam *Demudis* uxor ejus pro se
et eorum heredibus in perpetuum ex-
cepctioni non numerate &c, (alias clau-
sulas vide ad annum 1309. 22. Jul. quo-
quo modo.) Et notandum quod de dic-
ta domo nisi sex hallenses censuales dan-
tur ad censum Regis secundum assertio-
nem conjugum prescriptorum, et in evi-
denciam omnium premisorum et me-
moriā valituram, Nos Consules de
Landowe antedicti ad rogatum et peti-
cionem *Jacobi* et *Demudis* conjugum
predictorum prelibatis viris Domino
Abbati et Conventui *Uterine Vallis*
presentes litteras tradidimus Sigilli Uni-
versitatis nostre munimine roboratas.

Da-

Datum Anno Domini M^oCCC^oVIII.
mense Decembri.

CLVII,

*Littere super domum sitam in vico
omnium Sanctorum. 1309.*

Judices Spirenes ad cunctorum noticiam deducimus per presentes, quod Heinricus nunc plebanus Sancte Crucis in Ecclesia Sancte Trinitatis Spirensis in nostra presencia et figura judicii constitutus publice et expresse est confessus se nomine locacionis seu conductio-
nis sibi et duarum personarum videlicet Catharine et Margarethe sororum assumpsiisse et acceptasse ab Abbe et Conventu Monasterii Uterine Vallis Cyfserc. Ord. predicte Dyoc. domum subtus lapideam defuper ligneam cum omnibus suis attinentijs sitam juxta domum Domine dicte Jemererin et domum Domine de Linckenheim in vico omnium Sanctorum pro censu annuo videlicet tribus cum dimidia libris hal-
lensium bonorum et legalium terminis infra scriptis sine fraude et dolo perfol-
vendis, videlicet singulis quatuor tem-
poribus, quolibet tempore decem et sep-
tem

tem solidos cum sex hallens. si vero termino terminorum predictorum negligens fuerit, dictus *H.* et duo persone antedictae incident in solidum in penam statuti secundum consuetudinem Civitatis Spirensis et in se recipient jurisdictionem eorum, quibus de hoc cognoscere est concessum. Prefatis quoque *H.* et *Ka.* et *Mar.* sublatis de medio, dicta domus cum suis pertinenciis ad prefatos viros religiosos rediet cum omni jure, contradictione cuiuslibet non obstante. Datum Anno Domini M^oCCC^o nono feria sexta ante Dominicam *Invocavit.*
(14. Febr.)

CLVIII.

Littere super sex libris de Curia et domo dicta zu deme Armbroste ex parte Methildis dicte Erbenheimern.

1309.

Noverint Universi presencium inspectores, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirensis sub anno Domini M^oCCC^onono in die beati Mathie Apostoli (24. Febr.) constituti in figura judicii religiosi viri *Heinricus* dictus *Bothe Sacerdos Monachus Monasterii Utene*

Monast. T. II.

a a

rine

Vallis Ord. Cyfterc. Spir. Dyoc.
et Heinricus Conversus ejusdem Monas-
terii frater quondam Methildis beginne
dicte Erbenheimern de Nova Civitate
executores seu Manufideles testamenti
seu ultime voluntatis prefate quondam
Methildis ordinaverunt, deputaverunt
et statuerunt Gotzoni Clerico sive Sco-
lari filio quondam Gotzonis dicti Munc-
zemeister de Nova Civitate nepoti pre-
fate Methildis singulis annis ad dies vi-
te sue sex libras hall. sive habitum
quemcunque introierit, sive non ipsi Got-
zoni terminis infra scriptis de curia et
domo dicta zu deme Armbruste in civi-
tate Spirensi sita, solvendas, secundum
jus et consuetudinem Civitatis Spiren-
sis videlicet in festo beati Georij tres
libras et in festo beati Martini tres li-
bras contradictione qualibet non ob-
stante. Post obitum vero prefati Got-
zonis redditus sex librarum hall. pre-
dictarum sive in habitu fuerit sive non,
ad religiosos viros Abbatem et Conven-
tum Monasterii Uterine Vallis predici
in remedium anime dicte Methildis
libere et pleno jure devolventur. In
cujus rei testimonium Sigillum nostrum
ad peticionem predictorum Heinrici et
Hein-

Heinrici executorum presentibus est appensum. Actum et Datum Anno et Die predictis.

Anno Domini M.CCC.IX. — Littere *Sybodonis Episcopi Spirensis.. super incorporacionem Ecclesie in Annewilre* l. c. p. 288.

Anno Domini M.CCC.IX. — Littere Domini *Heinrici Rom. Imperatoris super confirmatione privilegiorum nostrorum super Heingereide.* l. c. p. 286.

Anno Domini . M.CCC. nono. — *Heinrici VIII. Imp. confirmatio super Ecclesia in Annewilre.* l. c. p. 288.

CLIX.

Littere super unam libram hall. in Emphelingen, ad vestiarium. 1309.

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod coram Nobis judicibus Curie Spirensis sub anno M^oCCC^oIX^o Sabbatho post Barnabe Apostoli (14. Jun.) in figura judicii constituti *Hermannus de Emphelingen et Bertha uxor ejus legitima vendiderunt et se justo vendicionis titulo vendidisse presentibus*

bus recognoscunt, religiosis viris Domi-
no Abbatii et Conventui *Uterine Vallis*
Spir. Dyoc. pensionem annuam unius li-
bre hall. boni et legalis singulis annis
in festo beati *Martini* ad Curiam pre-
dictorum Dominorum, quam habent in
civitate *Landoen* ipsis seu eorum pro-
curatoribus solvendam et presentandam
pro precio tredecim librarum hall. quod
quidem precium predicti conjuges pub-
lice confessi sunt se recepisse ac sibi nu-
meratum traditum et solutum fuisse, nec
non in usus suos integre convertisse.
Preterea ut predicti Abbas et Conven-
tus cerciores existant de solucione pen-
sionis antedictae seu census unius libre
predicte, ipsi conjuges bona infrascrip-
ta dictis emptoribus pro subpignore
constituerunt, que bona si ijdem conju-
ges aut ipsorum heredes, in solucione
pensionis seu census predictorum aliquo
anno negligentes existerent, ipsi emp-
tores sibi attrahent secundum consuetu-
dinem terre generalem et de eisdem
pro sua voluntate disponent, contradic-
tione qualibet non obstante. Est eciam
adjectum, quod bona pro subpignore
constituta et infra specificata apud unum
heredem seniorem dictorum conjugum
rema-

remanere debent perpetuo indivisa.
Renunciaverunt quoque prefati conju-
ges pro se et suis heredibus excepcioni
doli mali &c. (clausulæ ut 22. Jul. 1309,
quoquo modo) Specificacio vero bono-
rum et pro subpignore constitutorum
et situs eorum in terminis ville Emphe-
lingen est hec videlicet, primo tria ju-
gera cum dimidio vinearum que dici-
tur *Glefersmunt*. It. duo jugera et
unum quartale agri campestris sita *in*
deme Dytdelere. Item unum juger ten-
dens super *Mornesheimer velt*. In cu-
jus rei testimonium sigillum nostrum ad
preces predictorum conjugum presen-
tibus est appensum. Datum Anno et
Die prenotatis.

CLX.

*Littere super duabus libris hall. in
Budenkeim et in Bullenkeim, ad pi-
tanciam. 1309.*

Noverint universi presentes pariter
et futuri, quod coram Nobis Judici-
bus Curie Spirensis sub anno Domini
M^{CCCC}nono feria quinta ante *Marga-
rete virginis* (17. Jul.) in figura judi-
cii constituti *Heinricus dictus Darstein*
a a 3 de

*de Budenkeim et Metza ejus uxor legittima vendiderunt et se justo vendicionis titulo vendidisse publice recognoscunt religiosis viris Domino Abbatii et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyft. Spir. Dyoc. pensionem annuam duarum librarum hall. bonorum et legalium singulis annis in festo beati *Martini* ipsis seu eorum procuratoribus solvendam et presentandam pro precio viginti sex librarum hall. bonorum, quod quidem precium dicti conjuges confessi sunt se recepisse ac sibi numeratum traditum et solutum fuisse, nec non in usus suos integre convertisse. Preterea ut predicti Abbas et Conventus cerciores existant de solucione pensionis seu census duarum librarum antedictarum ipsi conjuges bona infrascripta dictis emptoribus pro subpignore constituerunt, que bona si ijdem conjuges aut ipsorum heredes in solucione pensionis seu census antedictis aliquo anno negligentes existerent, ipsi emptores sibi attrahent secundum confuetudinem terre generalem et de eisdem pro sua voluntate disponent contradictione qualibet non obstante. Est eciam adjectum quod bona pro subpignore constituta et*

et infra specificata apud unum heredum videlicet seniorem dictorum conjugum remanere debent perpetuo indivisa. Renunciaverunt quoque prefati conjuges pro se et suis heredibus exceptioni doli mali &c. (clausulæ sequuntur it 22. Jul. 1309. et alibi quoquo modo.) Specificacio vero bonorum et propriebypignore constitutorum et situs eorum in terminis ville *Budenkeim* est hec, videlicet, primo dimidium juger pratiendens *über die zyzeln* apud duo cum dimidio jugera *Vorftmanni*. Item quinque quartalia que nuncupantur *bruchnorgen* et duale *zu gerlaches burnen*. item dimidium juger et tercia pars jugeris tendens *über die Sizeln* juxta *Hugonem Darstein*. It. in terminis ville *Bullenkeim* septem jugera agri campesis sita *under dem reine*, que quondam uerunt *Heinrici militis de Otterbach* uuxta *Anshelmum militem de Durenzeim*. Item duo jugera que tendunt lurch. den *Grunt* apud septem jugera ieben der *Mullenre vier morgen*. In iujus rei testimonium Sigillum nostrum id preces predictorum conjugum presentibus est appensum. Datum Anno et Die prenotatis.

CLXI.

*Littere super Cappones in Schiverstat
ex parte Johannis Cerdonis de Spira.*

1309.

Noverint universi presentes pariter et futuri, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirensis sub anno Domini M^oCCC^oIX^o feria tercia post festum beate Margarete (22. Julij.) in figura judicii constituti *Methildis* relicta quondam *Heinrici Cerdonis* Spirensis suo et *Cunradi* filii sui nomine, nec non *Heinricus* Clericus ejusdem *Methildis* filius vendiderunt et resignarunt ac se justo vendicionis titulo vendidisse et resignasse presentibus recognoscunt Religiosis viris Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir. Dyoc. censum annum septem sive novem Capponum, quam habebant super bonis quondam *Johannis Cerdonis* nepotis eorum sitis in villa *Schiverstat* et terminis ejusdem cum omni jure et pertinentiis quibus ipsi venditores eundem censum hactenus tenuerunt et possiderunt pro pretio trium librarum hallen- sium bonorum et legalium, quod premium dicti venditores publice confessi sunt se

se recepisse ac sibi numeratum, traditum et solutum fuisse nec non in suos usus integre convertisse. Renunciaverunt quoque predicti venditores pro se et suis heredibus exceptioni doli mali *) In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad preces parcium antedictarum duximus appendendum. Datum Anno et Die prenotatis.

*) Clausulæ sequuntur usque ad verba :
quoquo modo. ut in charta An. Domini
M^oCCC^oXVI^o feria tercia post diem beatæ
Barnabe Apostoli.

CLXII.

Littere super tres solidos hall. preter unum denarium. ad pytanciam.

1309.

Nos Decanus *Johannes in Westheim* ad universorum tam prefencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod constituti coram Nobis *Cunradus Domicellus dictus de Salenbach et Diana*, uxor ejus legitima subditi nostri de dicta villa manibus coadunatis cum bona voluntate filiorum suorum dicti *Eckeriches et Jacobi* vendiderunt et tradididerunt ac se vendidisse et tradidisse pu-

a a 5

blice

blice sunt confessi Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* tres solidos hall. preter unum denarium perpetui census pro duabus libris hall. et duodecim solidis cum dimidio, quem censum dicti viri religiosi tenebantur solvere singulis annis in festo sancti *Martini*, predicto C. Domicello de novem jugeribus ipsorum sitos ibidem in campo versus *Lenginvelt*, et ipsos viros religiosos eundem censum remisisse et eliberasse pro predicta pecunia prefati conjuges sunt confessi et ipsam pecuniam recepisse et in utilitatem eorum convertisse integre et complete quittantes et absolventes pro se et suis heredibus dicta novem jugera de censu eodem et pactum facientes de ulterius non petendo. Hujus rei testes sunt Fr. *Johannes* dictus *Credo* Monachus predicti *Cenobii*, *Albertus* dictus *Rotbart* et filius fratris sui *Holmannus* dictus *Rotbart*, *Cunradus* dictus *Mansenbecher*, *Cunradus* dictus *Selose*. In cuius rei testimonium Nos *Johannes* Decanus predictus ad parcium predictarum preses sigillum Decanie nostre presentibus duximus appendendum. Actum Anno Domini M^oCCC^o nono, feria quinta ante

te Nativitatem beate virginis gloriose.
(4. Sept.)

CLXIII.

*Littere super permutatione agrorum
in Westheim. 1309.*

Officialis Domini Prepositi Spirensis ad universorum tam presencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod constituti in nostra presencia religiosus vir Fr. H. dictus Rode Sacerdos et Monachus Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyft. Spir. Dyoc. procurator seu Syndicus Generalis honorabilium viorum Domini Abbatis et Conventus Monasterii predicti ex una nec non *Dithenus* et *Riprehtus* fratres armigeri de *Lustat* ex parte altera publice profientes permutationem subscriptam ipsis utrobique fore acceptabilem ac existere multipliciter fructuosam, idcirco Fr. H. Procurator nomine procuratorio et pro ipso Monasterio nec non ipsis Dominis Abbatи et Conventui mutuavit seu permutavit octo jugera cum dimidio frugifera sita in terminis ville *Westheim*, videlicet tria jugera cum dimidio juxta Decanum Sancti *Widonis*. Item unum

unum ibidem, quod fuit *Johannis armigeri* dicti *Gleffersmunt*. It. I. juxta prefatos *armigeros*. It. II. juxta *H. militem de Lustat*. It. I. juxta Dominam dictam *Gyren de Spira*, cum prenotatis fratribus *Dithero* et *Riprehto armigeris* pro octo jugeribus ipsorum frugiferis sitis in Marchia dicte ville *Westheim* videlicet tribus jugeribus juxta Canonicos Majoris Ecclesie Spirensis. Item uno cum dimidio inter viam qua itur in *Swebechenheim*. It. duobus juxta Domicellum de *Salenbach*, ad habendum, tenendum, possidendum et quidquid predictis fratribus *armigeris* placuerit, faciendum, predicti vero fratres *Ditherus* et *Riprehtus* e converso permutaverunt et permutacionis titulo transtulerunt jugera ipsorum predicta in ipsos et ad ipsos Dominos Abbatem et Conventum pro jugeribus eorum memoratis ad habendum, tenendum, possidendum et quidquid ipsis placuerit, de eisdem jugeribus deinceps faciendum, profitebanturque prefati fratres *armigeri*, quod prescripta octo jugera, que in Abbatem seu Conventum prenotatos transtulerunt, quod omnino non sint feodalia, nec censualia, sed illam

Sum.

Summam censualem quam usque huc solvebant de omnibus jugeribus ipsorum sitis in *Lustat* et in *Westheim*, eandem summam et in posterum solvent, conjungentes predicta octo jugera cum dimidio jugeribus ipsorum loco prescriptorum octo jugerum tanquam veri possessores ac cultores. Renunciantes ad invicem excepcioni doli mali &c. (sequuntur plures clausulæ sæpius citatæ.) In cuius rei testimonium presentem cedulam dicto monasterio *Uterine Vallis* tradidimus sigilli nostri munimine communitam. Datum Anno Domini M^oCCC^oIX^o. Sabbato ante festum *Galli Confessoris*. (ii. Oct.)

CXLIV.

Littere super IV. uncias ad pytaniam. 1309.

Ego *Gotfridus* plebanus in *Albrechtswilre* ad universorum tam presencium quam futurorum noticiam cupio pervenire, quod Constituti coram *Diderico Sculteto* ac *Heimone Sculteto* seu aliorum juratis ville in figura judicii *Petrus filiaster H. Sculteti* et *Margareta uxor ejus* legittima vendiderunt et

et tradiderunt ac se vendidisse et tradiisse recognoverunt Domino Abbatii et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* censum quatuor unciarum hall. singulis annis solvendarum in festo S. *Martini* secundum jus et consuetudinem terre de bonis eorum infra scriptis videlicet de dimidio jugere vinee sito *amme Rosenloche* attingente viam dictam *herwec*, de quo dabit possessor ipsius unam lagenam vini pro censu tempore vendemie ad custodiam Monasterii prenotati. Item de duali vinee *amme Hunzelloche* quod vulgariter dicitur *ame Schärke*. It. de dimidio jugere vinee ibidem sito *juxta Dyzonem*, de quo dabit possessor ipsius sex hallenses censuales ad Ecclesiam et ad judicium dicte ville pro precio quatuor librarum hall. cum dimidia, quam pecuniam confessi sunt se recepisse et in utilitatem ipsorum convertisse integre et complete Constituentes quoque prefati conjuges warandos seu fidejussiones prelibatis viris religiosis per annum et diem, secundum quod est juris videlicet *Didericum Scultetum* et *Hermannum* fratrem *Fridericu*, super quibus omnibus predicti Sculteti hos hubarios seu juratos ville dede-
runt

runt in testes Cunradum hospitem, Sifridum dictum Flane, Fridericum of dem Beine, H. dictum Spitelre. Beroldum de Hauwenstein dictum Nelder-ner, Fridericum dictum Kesseler et plures alios fide dignos. Nomine autem claustri aderant Fr. Johannes Supprior de Spira et Fr. Wernherus et Falko conversi ibidem, ne autem in predictum Uterine Kallis cenobium à quo cunque hominum possit aut debeat in posterum aliqua calumpnia suboriri, presentem cedulam Ego Gotfridus plebanus predictus sigilli mei munimine roboratam. Actum Anno Domini M°CCC°IX°. Dominica proxima ante festum Apostolorum Symonis et Jude. (26. Oct.)

Anno Domini M.CCC.X. — Littere super una urna olei ad infirmariam monachorum. l. c. p. 290.

CLXV.

Littere super XVI. uncias hall. de domo in Landowe ad pytanciam. 1310.

Officialis Domini Prepositi Spirenſis Universis, quibus presentes exhibite fuerint

rint, cupimus esse notum, quod constituta in nostra presencia Katherina begina filia quondam Bertradis dicte Kenthemern de Landowe vendidit et tradidit ac se vendidisse et tradidisse publice est confessa Domino Abbati et Conventui Monasterii Uterine Vallis Ord. Cyft. Spir. Dyoc. censum sedecim unciarum hall. solvendarum singulis annis in festo sancti Martini de domo sita in Landowe juxta Curiam Hunfridi advocati tendente ex una parte ripam dictam Queichen pro precio decem et octo librarum hall. quam pecuniam professa est se recepisse et ei numeratam esse atque in utilitatem suam integraliter convertisse, et notandum, quod nullus aliis census datur de dicta domo, nisi unus solidus hall. ad censum Regis secundum consuetudinem Civitatis predicte, qui census de predictis XVI. uncias in festo sancti Martini singulis annis detur. Renuncians quoque prefata Katherina omni exceptioni doli &c. (vide alias clausulas ad an. 1307. 22. Febr. et 1309. 22. Jul.) In cuius rei testimonium presentes litteras dicto Monasterio Uterine Vallis tradidimus sigilli nostri munimine roboratas. Datum Anno Domi-

Domini M^oCCC^oX^o. feria quinta post
Invocavit. (12. Martii.)

CLXVI.

*Littere super partem Monachorum de
Hemmenrode in Estuario ante portam
veterem Spirensem, quam pro ipsis
compararunt monachi Uterine
Vallis. an. 1310.*

Quoniam secundum Apostolum incomprehensibilia sunt iudicia Dei & investigabiles vie ejus, nihilque incercius vita & hora mortis, que nulli parcitati. Quare ego *Guta* dicta *Meisin* tenore presencium recognosco & profiteor apertere, quod cum Ego & *Elwinus* dictus *Berman* conjuges spirenses nostra quoque libera & matura deliberacione prehabita, dum vixit, communicata manu & pari voto ordinassemus, tradidissemus & deputassemus religiosis viris Abbatii & Conventui Monasterii in *Hemmenrode* Ord. Cyf. Trev. Dyoc. septimana tim super estuario nostro sito ante veterem portam spirensem redditus, census & pensionem unius solidi hall. perpetuos nomine testamenti, usu fructu tamen ad dies vite nostre in hujusmodi

Monast. T. III.

b b

ten-

censu a nobis seu altero nostrum percipiendo reservato & quod post mortem nostram amborum eosdem census libere percipere possent, ipsis Abbatii & Conventui deditus & concessimus liberam facultatem. Ego quoque *Guta* superstes volens & intendens premissam nostram ordinacionem testamentariam ratam & firmam ob remedium animarum nostrarum nostrorumque parentum irrevocabiliter & inviolabiliter observare, ita tamen, quod predicti Abbas & Conventus Anniversaria quolibet annorum videlicet quondam *Conradi* dicti *Meise* primi mariti mei feria secunda ante festum Pentecostes. Item *Heinrici* dicti *Voget*. Item *Curdele* matris mee feria secunda ante vigiliam beati *Andree* Apostoli, & *Elwini* dicti *Berman* secundi mariti mei feria secunda ante *Omnium Sanctorum*, nec non mee *Gute* in die, qua viam universe carnis ingrediar, nec non animarum omnium illorum, quorum bona ego vel *Elwinus* quondam Maritus meus predictus contra justiciam percepimus, cum vigiliis & missis in eorum Monasterio sollempniter peragant & devotè, nisi per aliquod featum speciale impediatur, quod eve-

evenire posset in aliquam feriarum supradictarum & tunc die proximo sequenti, quo fieri poterit, illa peragen-
tur. Est eciam condictum & apposi-
tum ac specialiter per nos institutum &
ordinatum, quod si aliquis vel aliqui
de nostra linea & parentela procreatos
& genitos desiderarent & intenderent,
prefatos Dominos Abbatem & Conven-
tum in hujus modi impedire vel ipsos
census & legatum emere & comparare
ille vel illi ipsis Abbatii & Conventui
dabunt sexaginta libras hall. in pecu-
nia numerata & eadem in certos reddi-
tus, census & pensiones convertetur per
eosdem Abbatem & Conventum in re-
stauracionem, recompensam censum
venditorum ac nostri testamenti supra-
dicti. In quorum omnium testimonium
& probacionem ego *Guta* predicta tra-
didi presentes litteras prefatis Dominis
Abbatii & Conventui sigillo Curie Spi-
rensis sigillatas, & Nos Judices Spiren-
ses ad preces & rogatum *Gute* predicte
sigillum nostrum duximus presentibus
appendendum in testimonium premis-
orum. Acta sunt hec Anno Domini
M°CCC°decimo, Sabbato ante Domini-
cam *Judica* proximo. (4. Apr.)

bb 2

Acta

Acta sunt hec in presencia discretorum virorum Fratris *Theodorici Magistri Nove Curie*, Fratris *Theoderici* sub Magistri ibidem, Fr. *Hermannii* quondam Magistri ibidem. *Conradi Archi-Presbyteri Spirensis*, Magistri *Cunradi Notarii Civitatis Spirensis*, *Heinrici in vico salis*, *Sydelmanni Consulum spirensium*, *Johannis dicti Syde*, *Cunradi Knobelauch*, *Thyrolfi an der Münczen*, *Wilhelmi sororii ejus, Volczonis dicti zu deme Rysen*, *Cunradi dicti Geizhorn*, *Johannis privinger*, *Brunonis pistoris*, *Heinrici dicti Kyfekorn*, *Johannis dicti Koppelin & aliorum plurimorum fide dignorum testium ad hoc vocatorum & rogatorum.*

CLXVII.

Littere super duo maldra Spelte in Bellenheim. 1310.

Nos Judices Curie Spirensis tenore presencium recognoscimus et in publicam deducimus noticiam, quod sub anno Domini M°CCC°X°. feria tercia proxima ante festum beatorum *Philippi & Jacobi* (28.Apr.) Apostolorum constitutus coram Nobis in figura judicij *Henricus di-*

lictus de *Leimersheim* miles recogno-
vit et publice confessus se et suos here-
les perpetuo teneri & obligatos pensio-
iem duorum maldrorum spelte bone &
egalis singulis annis in festo Assumpcio-
nis beate *Marie* virginis religiosis viris
Abbatii & Conventui Monasterij *Uteri-*
e Vallis pro hostijs conficiendis, dan-
lam & assignandam de quinque jugeri-
bus agri campestris sitis in terminis
ville *Bellenheim* in loco dicto *super*
Slichtewec ipsis Abbatii & Conventui per
quondam dictum *Hewener militem* &
Petrißam ejus conjugem legatam & de-
putatam super bonis prenotatis. Item
prefatus *Heinricus miles* confessus est
e teneri et obligatum esse predictis Ab-
batii et Conventui in quatuor maltris
pelte de predictis bonis ratione pen-
sionis predicte per duos annos neglecte,
que ipsis usque ad festum Assumptionis
cum predictis duobus maltris solvere
promisit, sub pena excommunicacionis
in ipsum ferende, ad que omnia & sin-
gula facienda & expedienda predictum
nilitem et suos heredes ex confessione
psius *militis* coram Nobis in jure facta
ententialiter in hys scriptis ~~condemp-~~
iamus. Actum et Datum anno et die

prenotatis et in eorum testimonium si-
gillum nostrum presentibus est appen-
sum.

CLXVIII.

Littere super duo jugera vinearum pro Uterina Valle. 1310.

Nos Judices Curie Spirensis tenore
prefencium recognoscimus & in publi-
cam deducimus noticiam, quod sub an-
no Domini M^oCCC^o decimo feria quar-
ta proxima post Dominicam qua canta-
tur : *Misericordia Domini* (6. Maji)
constitutus coram Nobis in figura judi-
cii discretus vir *Heinricus* dictus *Heze-*
bolch plebanus in *Mutterstat* celebrans
vendidit & tradidit nec non vendidisse
& tradidisse justo venditionis titulo pre-
sentibus recognoscit, religiosis viris Ab-
bati & Conventui Mcnasterii *Uterine*
Vallis Cysterc. Ord. duo jugera vinea-
rum sita in terminis ville *Didensheim*
in loco dicto *Linen heilde* juxta tria ju-
gera vinearum dictorum Abbatis & Con-
ventus pro pretio triginta librarum hal-
lensium minus quinque solidis hallens.
legalium & bonorum, quod quidem pre-
cium prefatus *Heinricus* confessus est
publi-

publice se recepisse, ac sibi numeratum traditum & solutum fuisse nec non in usus suos integre convertisse, renuncians publice & expresse pro se suisque heredibus juri, si quod sibi aut suis heredibus in predictis vineis & nunc vel in futurum competere posset, ac etiam excepcioni doli mali, in factum actioni, beneficio restitucionis in integrum & quo deceptis ultra dimidium justi precii aut alias aliqualiter solet subveniri, litteris & privilegiis impetratis vel impletandis a quibuscumque nec non omnibus aliis defensionibus et excepcionibus juris canonici et civilis, consuetudinis et statuti, publici et privati, quibus contra premissum contractum seu formam ipsius venire posset ad prefens vel in futurum per se vel per alium aut alios in judicio vel extra publice vel occulte, directe vel indirecte quoquo modo fraude et dolo in hiis omnibus penitus circumscriptis.

Preterea prefatus *Heinricus* promisit facere dictis Abbati et Conventui warandiam per annum et diem de vineis predictis, de quibus nomine census Decano et Capitulo Ecclesie sancti *Widonis Spirensis* in festo beati *Marti-*

b b 4 . . . . ni

ni singulis annis quinque hallenses sol-
vuntur secundum confuetudinem terre
generalem. In cuius rei testimonium
sigillum nostrum ad petitionem parcium
predictarum presentibus duximus ap-
pendendum. Actum et Datum anno
Domini et die prenotatis.

CLXIX.

*Littere super XXX solidos, qui recep-
ti sunt de curia zume Boten Lau-
wen, 1310.*

Nos judices curie Spirensis tenore
presencium recognoscimus et in publi-
cam deducimus noticiam, quod sub an-
no Domini M°CCC° decimo Sabbatho
proximo ante Dominicam qua cantatur:
Cantate (16. Maii.) constituta coram
Nobis in figura judicii *Guta* relicta
quondam *Heinrici de Geishorn* civis
Spirensis vendidit et tradidit ac se justo
vendicionis titulo vendidisse et tradidisse
presentibus recognoscit viris religio-
sis Abbatii et Conventui Monasterii *U-*
terine Vallis Cyft. Ord. Spir. Dyoc-
censum annum & perpetuum triginta
solidorum hall., quem ipsi Abbas et
Conventus prefate *Gute* hactenus in fe-
sto

Acto beati Johannis Baptiste singulis annis de domo dicta zu deme Boten Lauwen sita apud Predicatores Spirenses solvere & assignare consueverunt pro precio triginta librarum minus triginta solidorum hall, legalium & bonorum, quod quidem precium predicta Guta publice est confessa se à predictis Abbatte & Conventu recepisse, ac sibi numeratum, traditum & solutum fuisse atque in usus suos integre convertisse. Renuncians pro se & suis heredibus publice & expresse excepcioni doli mali *) In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem prefate Gute presentibus est appensum. Actum & Datum anno & die prenotatis.

*) Clausulæ ut in charta de an. 1310, feria quarta proxima post Dominicam, qua cantatur: *Misericordia Domini, usque ad verbum: circumscriptis.*

CLXX.

Littere super XI libras hall, ad pytanciam, 1310.

Nos Judices, Consules & Universitatives spirenses scire volumus Universos prefencium inspectores, quod coram

b b 5

No.

Nobis & *Luca* dicto *Fuhs* Sculteto no-
stre Civitatis in publico constitutus *C.*
dictus *Veissere* carpentarius noster con-
civis confessus est & presentibus publi-
cè recognoscit se & suos heredes teneri
& obligatos esse in annuis redditibus sive
censibus perpetuis quatuor librarum &
decem solidorum hall. legalium de do-
mibus, quas nunc inhabitant dictus
Hern geste pistor, dictus *Ryese* caupo &
dictus *Flache* caupo, nec non orreō la-
pideo contiguis sitis superius Curiam
dictam *zur Sun*, retro et opposito Cu-
rie Monachorum de *Uzerstal*, *Rezeli-*
no filio *Ratzman* eidem *Retz* et suis he-
redibus dandis et solvendis per ipsum
C. et suos heredes sive successores de
dictis domibus et orreō hiis terminis
annuatim scilicet in quolibet festo qua-
tuor temporum unam libram et **XXX.**
hall. juxta jus et consuetudinem civita-
tis Spirensis obligans dictos domos et
orreum ac omne jus quod habet in eis-
dem pro dictis censibus, in subpignus
etiam juxta jus & consuetudinem Civita-
tis spirensis. Recognoscens etiam ipse
C. dictos redditus sive census quatuor
librarum & decem solidorum super di-
ctis domibus & orreō primum debere
fore

ore censum, super quibus dictus scul-
etus hos dedit in testes, videlicet
Fritzonem dictum *Eppe et Bert.* dictum
*Schulle civium Magistros, C. ad Colum-
iam C. Retscheln, Gotzonem Lames-
nuch, Eigelm., Guntram Schaf de si-
rie, Engeln de Gumersheim, H. de Co-
onia, Joh. Fuhs, Bert. Fuhs, H. de
vico salis, Joh. Syden *Fritzonem* pel-
lificem, *Hugonem de Swebichenheim,*
*Fritzonem Becker C. Gybeling, C. Ro-
eler, Johannem Fabrum, Wern. zum
Gilde. Wern. textorem & Heilm. Gun-
tekin consules spirenses & quam plures
alios fide dignos.**

Et nos in testimo-
nium eorundem sigillum nostre civita-
tis ad preces *C. Veiszere* predicti appen-
dimus huic scripto. Datum anno Do-
nnini M^oCCC^oX^o. feria IIII. post Domi-
nicam *Cantate.* (20. Maji.)

CLXXI.

*Johannes de Franckenstein approbat
donationem à Friderico & Agnete
factam. 1310.*

Nos Judices Curie Spirensis ad per-
petuam rei memoriam. Tenore presen-
tium in publicam döducimus noticiam,
quod

quod constitutus coram Nobis in figura
judicij *Johannes Clericus filius Domini*
Johannis junioris nobilis de Francken-
stein & Adelheidis de Lindenberge con-
jugum publice recognovit, predictos
suos parentes unanimiter consensum
suum adhibuisse donacioni, tradicioni
& resignacioni facte inter vivos Religio-
sis viris Abbati & Conventui Monaste-
*rii *Uterine Vallis Cist.* Ordinis Spiren-*
*sis Dyoc. per *Fridericum de Kunges-**
bach procuratorem rerum eorundem
*nobilium & *Agnetem uxorem ejus com-**
municata manu pro salute animarum
suarum de bonis infra scriptis videlicet
curia cum domibus curie quam vel quas
*habebant in *Kungesbach* cum attinen-*
tiiis omnibus prediecte curie & duode-
cim jugeribus vinearum & uno cum di-
midio pratorum, quas & que habebant
similiter in terminis vel in marchia aut
in confinio ville prenotate justoque pro-
prietatis titulo possidebant & similiter
*in terminis ville *Ruprethsburg* septem*
jagera vinearum cum dimidio. Porro
*cum prefatus *Johannes* non solum bo-*
norum parentum suorum predictorum,
succesorem sed etiam morum ac libera-
litatis imitatorem se esse desideret, ip-
so-

orum vestigiis inherendo suo consensu
expresso coram nobis eandem donacio-
nem, tradicionem & resignationem ap-
probavit, firmavit & roboravit pro se
& suis heredibus universis in futurum,
avens & promittens coram nobis bona
ide, quod directe vel indirecte in pre-
dictis bonis Abbatii & Conventui supra-
dictis nunquam aliquod ingeret impe-
llimentum, & quod ipse rata habebit &
irma servabit omnia & singula supra-
dicta. In quorum testimonium sigillum
nostrum ad petitionem predicti Johanni-
us presentibus duximus appendendum.
Datum Anno Domini M^oCCC^oX^o cra-
tino Assumptionis beate virginis Ma-
rie. (16. Aug.)

CLXXII.

*Consensus Johannis & Adelheidis de
Franckenstein super donatione bono-
rum in Kungesbach & Rupertsburg
Mon. Uterine Vallis facta à Fri-
derico & Agnete, 1310.*

*Johannes junior nobilis de Fran-
kenstein & Adelheidis de Lihtenberc
conjuges prefencium inspectoribus uni-
versis salutem & indubitatem noticiam
sub-*

subscriptorum. Cum *Fridericus de Kungesbach* fidelis Officialis noster & procurator rerum nostrarum & *Agnes* uxor ejus communicata manu pro salute animarum suarum curiam cum dominibus curie, quam & quas habebant in *Kungesbach* cum attinentiis omnibus predicte curie & duodecim jugera vi-
nearum & unum cum dimidio prato-
rum quas & que habebant similiter in
terminis vel in marchia aut in confinio
ville prenotate, justoque proprietatis
titulo possidebant & similiter in termi-
nis ville *Ruprechtsburg* septem jugera vi-
nearum cum dimidio donacione inter
vivos donaverunt, tradiderunt atque
resignaverunt religiosis viris Domino
Heinrico Abbati & Conventui in Uzel-
thal Cyst. Ord. Spir. Dyoc. & resigna-
verint legitime in villis prelibatis utro-
bique in figura judicii secularis, Nos
ob devocationem & gratiam specialem,
quam habemus ad monasterium memo-
ratum donacionem prescriptam pro no-
bis & pro universis heredibus nostris
seu coheredibus approbamus, nostrum
consensum voluntarium & liberum ad-
hibentes ipsum quoque presentibus, in
quantum possumus roborantes & fidel-
ter

pro nobis & pro omnibus heredibus
coheredibus promittentes quod nun-
am impediemus aut inquietabimus
oquo modo in possessione curie preno-
te domorum & vinearum prescripta-
m per nos vel per alios directe vel
directe Monasterium in Uzerstal pre-
statum in vita vel post mortem *Fri-
rici & Agnetis* conjugum prescripto-
m. In cuius rei testimonium presen-
s litteras dedimus Monasterio sepedi-
o nostrorum sigillorum robore com-
unitas.

Super eadem Donacione.

Universis, ad quos prefens scriptum
ervenerit, *Johannes junior nobilis de
Franckenstein & Adelheidis de Lilten-
erc* conjuges noticiam subscriptorum.
Notum sit omnibus tam presentibus
quam futuris, quod unanimiter & bona
liberacione prehabita pro Nobis &
pro omnibus nostris heredibus seu co-
heredibus presentibus & futuris *Fride-
ricum de Kungesbach* nostrum fidelem
procuratorem & *Agnetem* ipsius conju-
gem ab omnibus impedimentis, molestiis
& vexacionibus corporum & rerum,
que ipsis à nobis vel à nostris heredi-
bus

bus seu coheredibus quocunque modo
insurgere possent vel infligi ab eisdem,
in omni loco, in quo residenciam ha-
buerint dolo & fraude penitus remotis
nunc & in futuro liberos facimus & li-
beros esse dicimus & securos. Ut ergo
ista libertas predictis conjugibus *Fride-
rico & Agneti* a nobis & a posteris no-
stris heredibus concessa nunc & in per-
petuum firma & inviolabilis observetur
presentes litteras sepedictis deditus no-
stris sigillis fideliter roboratas.

CLXXIII.

*Littere donacionis duarum librarium
ex parte Domine H̄rlindis. 1310.*

Nos Judices Curie Spirensis tenore
presencium recognoscimus & in publi-
cam deducimus noticiam, quod consti-
tuta coram nobis in figura judicii *Her-
lindis* Begina spirensis soror quondam
Alhelini clerici mota pro affectu pure
& simpliciter propter Deum & pro re-
medio sue ac patris & matris ipsius nec
non filiorum eorundem animarum de-
dit & tradidit donacione inter vivos &
irrevocabiliter religiosis viris Abbatii &
Conventui Monasterii *Uterine Vallis*
red.

edditus annuos & perpetuos duarum
ibrarum hall. ipsis religiosis singulis an-
nis terminis infra scriptis de domibus
nferius notatis secundum jus & consue-
udinem **Civitatis spirensis** dandos &
persolvendos videlicet *Theodericus de*
Valisheim & ejus legitima ac ipsorum
iheredes persolvent singulis annis unam
ibram hall. in quolibet festo quatuor
emporum quinque solidos de domo ip-
orum sita in vico dicto *Ernestes Gazze.*
tem *Nycolaus de Clingenauwe* & sui
iheredes similiter singulis annis persol-
vent unam libram hall. videlicet in quo-
libet festo quatuor temporum quinque
olidos de domo dicta *zu deme Spargol*
ita juxta domum *Burkardi* sartoris
ipud pontem vini, Renunciavit quoque
prefata *Herlindis* beneficio restitucio-
nis *) In cuius rei testimonium sigillum
iostrum ad petitionem prefate *Herlin-*
dis presentibus est appensum. Datum
Anno Domini M^oCCC^oX^o Crastino Mi-
hàélis Archangeli. (30. Sept.)

*) Sequuntur clausulæ salvatoriæ usque ad
verba: *quoquo modo.* ut in charta An. Do-
mini M^oCCC^oXVI^o feria tercia post diem
beati *Barnabe* Apostoli.

Anno Domini M.CCC.XI. — Littere
Domini Heinrici pij Imperatoris super
Ecclesiam in Ottersheim. loc. cit. p. 291.

CLXXIV.

Littere super septem uncias, que da-
bantur annuatim de Curia Johannis
Cerdonis. 1311.

Noverint universi presentes pariter
& futuri, quod coram Nobis judicibus
Curie Spirensis constitutus *Merckelinus*
filius *Cotzonis* dicti *Lamesbuch* civis
spirensis vendidit & tradidit ac se justo
vendicionis titulo vendidisse & tradidisse
presentibus publicè recognoscit viris
honestis & religiosis Abbati & Conven-
tui Monasterii *Uterine Vallis* Ordinis
Cysterc. censum annum & perpetuum
septem unciarum hall. bonorum & le-
galium, quas dicti Abbas & Conventus
ipsi *Merckelino* aetenus annis singulis
in Nativitate beate *Marie Virginis* de-
curia & domo quondam *Johannis Cerdoni*
sitis juxta domum *Predicotorum*
Spirensium solvere consueverunt pro
precio undecim cum dimidio librarum
hallensium bonorum & legalium, quod
quidem - precium antedictus *Merckeli-*
nus

ius recognovit se à procuratore dicto-
rum Abbatis & Conventus accepisse ac
ibi numeratum, traditum & solutum
uisse, nec non in usus suos evidentes in-
egrè convertisse; renuncians quoque
publicè et expresse pro se suisque suc-
cessoribus omni juri, si quod sibi compe-
tit ad presens vel in futurum competen-
te posset super censu memorato, ac om-
ni alio auxilio juris canonici et civilis,
consuetudinis et Statuti, publici et pri-
vati, litteris et privilegiis impetratis vel
mpetrandis a Sede Apostolica vel aliun-
le nec non cmnibus excepcionibus et
lefensionibus, quibus contra premissam
endicionem et tradicionem ad presens
vel in posterum per se vel alium aut
lios in judicio vel extra, publice vel
cculte, directe vel indirecte quoquo
modo. In cuius rei testimonium si-
illum nostrum ad preces sepedicti
Terckelini duximus presentibus ap-
pendendum. Datum anno Domini
l°CCC°undecimo, feria secunda post Do-
minicam *Letare* proximam. (22.Mart.)

CLXXV.

*Littere super V. solidis ad laxivam, de
duabus domibus in vico piscatorum,
& ortulo. 1311.*

Noverint Universi presencium Inspectores, quod coram nobis judicibus Curie Spirensis constituta Domina Methildis relicta quondam Heinrici Cerdonis ac filii ejus, Heinricus et Cunradus Clerici vendiderunt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse recognoverunt Abbatii et Conventui Monasterii Uterine Vallis Ord. Cyst. Spir. Dyoc. censum quinque solidorum hall. singulis annis solvendorum in Nativitate beate Virginis secundum jus et consuetudinem civitatis spirensis de duabus domibus et ortulo Philippi sartoris sitis in vico pescatorum juxta fontem pro prelio trium librarum hall. quam pecuniam confessi sunt se receperisse et habuisse et eis numeratam esse. Qui inquam census convertendus est in usus fratrum de Conventu videlicet famulo, qui singulis septimanis ipsis fratribus faciet laxivam pro necessitatibus eorum diebus, quibus ipsis videbitur expedire, renunciaverunt etiam predicta Domina Methil-

uildis cum filiis suis H. et C. prescrips omni exceptioni doli mali et actioni factum, beneficio restitucionis in integrum, & quo deceptis ultra dimidium isti precii aut alias aliqualiter subvenitur, nec non omnibus aliis defensionibus & exceptionibus juris canonici & iuris civilis, consuetudinis & statuti, publici & privati, quibus contra premissam endicionem seu aliquod premissorum ex nunc vel in futurum venire possent recte vel ingenio, per se vel alium aut lios in judicio vel extra, publice vel occulte, directe vel indirecte quoquo modo. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem predictorum conjugum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini I^oCCC^oXI. in vigilia beati Jacobi Apolii. (24. Jul.)

CLXXVI.

*ittere super XIIII uncias de domo
in vico piscatorum juxta fontem.
Ad pytanciam. 1311.*

Nos Judices Curie Spirensis tenore refencium recognoscimus & in publicum deducimus noticiam, quod in no-

stra presencia constituti *Bachelmus* se-
nior piscator civis spirensis & *Elizabeth*
eius uxor legitima pari voto manu com-
municata & consensu unanimi vendide-
runt & tradiderunt ac se vendidisse ju-
sto vendicionis titulo & tradidisse pre-
sentibus recognoscunt viris religiosis
Dominis Abbatii & Conventui Monaste-
rii *Uterine Vallis* Ordinis Cyst. Spir.
Dyoc. censum annum et perpetuum
quatuordecim unciarum hall. legalium
et bonorum ipsis Dominis Abbatii & Con-
ventui ac eorum successoribus singulis
annis et singulis festis quatuor tempo-
rum per predictos conjuges et eorum
heredes videlicet tres uncias cum dimi-
dia hall. secundum jus et consuetudi-
nem Civitatis Spirensis de domo ipsa-
rum, quam habent in vico piscatorum
spirensi sita juxta fontem dandum et
persolvendum pro precio sedecim libra-
rum hall. legalium et bonorum, quod
quidem premium predicti conjuges pub-
lice confessi sunt se recepisse ac sibi nu-
meratum, traditum et solutum fuisse ex
parte Dominorum Abbatis et Conven-
tus predictorum, nec non in usus suos
integre convertisse. Et ut predicti Do-
mini Abbas et Conventus de solucione
cen-

ensus predicti cerciores et securiores
xistant, terminis supradictis, ijdem con-
uges ipsis domum suam sitam in pre-
dicto vico piscatorum, quam inhabi-
ant pro subpignore, quod vulgariter
licitur ein Underphant cum domo pre-
dictata constituerunt et obligaverunt,
ta videlicet, quod si domus predicta
le qua census antedictus solvitur, aliquo
asu infortuitu per incendium vel alio
nodo quocunque devastaretur, quod ip-
i Domini ad domum, quam ipsi conju-
ges inhabitant, de solucione ipsius cen-
sus respectum habebunt. Renunciave-
runt quoque predicti conjuges publicè
et expresse pro se et suis heredibus ex-
ceptioni doli mali *) In cuius rei testi-
monum sigillum nostrum ad petitionem
predictorum conjugum presentibus du-
ximus appendendum. Datum anno
Domini M°CCC°XI°. In vigilia beati
Jacobi Apostoli. (24. Jul.)

*) Clausulæ sequuntur usque ad verba:
quoquo modo. ut in charta An. Domini
M°CCC°XVI° feria tercia post diem beati
Barnabe Apostoli.

CLXXVII.

*Littere super mutacione pratorum in
Clein Vischlingen. 1311.*

Nos Egydius Abbas Monasterii in *Wizenburg* Ord. Sancti Benedicti tenore presencium in publicam deducimus noticiam et memoriam. quod Nos cum religiosis viris Domino Abbe et Conventu Monasterii in *Uzerstal* Cist. Ord. permutacionem fecimus infra scriptam videlicet, quod pro sex jugeribus pratorum sitis in terminis *Odensheim* aliquando spectantibus ad *Erphonem militem de Wingarten* et suos predecessores, nunc autem ab eisdem Abbe et Conventu in *Uzerstal* possessis nobis traditis retradicimus eisdem quatuor jugera pratorum nostrorum sita in *Vischelingen* juxta Molendinum obnoxia sculteto nostro in Curiam nostram *Odinsheim* annuatim in festo *Martini* in censu sex denariorum, cui permutacioni mutue hoc pactum est adjectum, quod si alicui Abbatum successorum nostrorum in *Wizenburg* hujusmodi permutacionem ratam habere noluerit, ex tunc ipso facto predicta sex jugera ad Abbatem et Conventum in *Uzerstal* redient et libere de-

vol-

volventur, ac si predicta permutacio facta non fuisset. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXI^o. In die Bartholomei Apostoli. (24. Aug.)

CLXXVIII.

Littere super XXI. uncias & XIIII. hallenses in Frekenvelt & in Scheiden ad pytanciam. 1312.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam prefencium quam futurorum noticiam deducimus per presentes, quod sub anno Domini M^oCCC^oXII^o. feria tercia ante Dominicam qua cantatur: *Judica* (7. Mart.) constituti in nostra presencia et judicii figura *Tringus* et *Fridericus* sororius suus de *Haunbuch* vendiderunt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse recognoverunt Abbatii et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. unam libram denariorum Wizenburgen-sium preter duos denarios in villa *Frekenvelt* de bonis quondam *Wernheri*, que volgariter dicuntur *Abbesvelt*, et decem uncias hall. preter IIII hallen-

ses in villa *Schiden* de sex jugeribus pratorum que dicuntur volgariter *Ab-botesrot*, sita juxta prata Domine dicte *Scharphenbergern* perpetuorum reddituum singulis annis solvendorum in festo Sancti Martini a possessoribus bonorum predictorum pro precio viginti una librarum hall. quam pecuniam confessi sunt se recepisse et habuisse et eis numeratam esse. Renunciaverunt eciam *Tringus* et *Fridericus* predicti omni excepcioni doli mali, actioni in factum, beneficio restitucionis in integrum ac omni alii auxilio et beneficio juris Canonici vel Civilis, Consuetudinarii vel Statuti, constitucioni seu litteris in forma, ea que de bonis, quibuscumque aliis litteris, privilegiis et indulgenciis a Sede Apostolica vel aliunde impetratis vel impetrandis et generaliter universis et singulis excepcionibus, defensionibus et auxilio, de quo vel quibus eciam mentio deberet fieri specialis, quo vel quibus contra premissa venire possent quomodolibet in judicio vel extra, publice vel occulte. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum anno et die prenotatis.

CLXXIX.

*Littere super eliberacione V. unciarum
de domo dicta zume Engehufen in
Cimiterio Augustinensium. 1312.*

Noverint Universi presentes et futuri, quod coram nobis judicibus Curie spirensis constituti Heinricus dictus Niedecke civis spirensis et Heinricus filius suus vendiderunt et tradiderunt ac se justo vendicionis titulo vendidisse et tradidisse presentibus publice recognoscunt Viris honestis et religiosis Abbatii et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. censum annum et perpetuum quinque Unciarum hallen. bonorum et legalium, quem dicti Abbas et Conventus ipsis hactenus annis singulis in Nativitate et in Purificacione beate Marie virginis de domo dicta zu deme Engehuse sita in Cimiterio Augustinensium Fratrum solvere confueverunt pro precio septem librarum hall. cum dimidia bonorum et legalium, quod quidem precium antedicti H. et H. recognoverunt à procuratore dictorum Abbatis et Conventus se recepisse ac ipsis numeratum, traditum et solutum fuisse, nec non in usus suos evidentes integre conver-

vertisse. Renunciantes quoque publice et expresse pro ipsis, ipsorumque successoribus omni juri, si quod ipsis competit ad presens vel in futurum *) quoquo modo. In cujus rei testimonium sigillum nostrum ad preces predictorum *H.* et *H.* duximus presentibus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXII^o Sabbato ante festum beati *Gregorii Papae.* (ii. Mart.)

Clausulæ sunt insertæ usque ad verba: *quoquo modo* ut in charta anni Domini M^oCCC^oXVI^o. feria tertia post diem beati *Barnabæ Apostoli.*

CLXXX.

Littere super domum & hortos in Westheim, ad pytanciam. 1312.

Nos *Waltherus Decanus Sancte Trinitatis* in Spira ad Universorum tam presencium quam futurorum noticiam, quibus presens scriptum exhibitum fuerit, cupimus pervenire, quod constituti coram Nobis *Bertholdus dictus Phulse* filius *Diederici* quondam de *Westheim* et *Werndrudis* uxor sua nec non *Damina Gertrudis* soror predicti *Bertholdi* cum liberis suis sc. *Cunrado, Gezela, Hedewige* vendiderunt et tradiderunt

ac

ac se vendidisse et tradidisse publice confessi sunt Domino Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* ortum ipsorum situm in *Westheim* retro ortum plebani dictæ ville pro duabus libris hall. legalium et bonorum. Item constituti coram nobis *Petrus de Swebischenheim* et *Gezela* sua uxor eciam vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse publice profitebantur, prefatis Dominis Abbati et Conventui *Uterine Vallis* domum et ortum sitis in dicta villa *Westheim* retro ortum *Diderici* tectoris pro novem libris et decem solidis hall., quam pecuniam confessi sunt prescripti omnes se recepisse et in utilitatem ipsorum convertisse integre et complete, et notandum, quod de prescriptis bonis dantur decem denarii cum obolo et quatuor cappones sensuales in die Sancti *Martini* ad ecclesiam Sancti *Mauricij* in *Spira*. Ne autem in predictum Monasterium *Uterine Vallis* a quoquam hominum poscit aut debeat in posterum aliqua cumpnia suboriri, presens scriptum Nos *Waltherus Decanus* predictus contulimus sigilli nostri munimine roboratum. Datum anno Domini M^oCCC^oXII^o. feria exta ante *Jubilate*. (2. Juny)

CLXXXI.

Littere super unam libram hall. de duobus vivariis ante veterem portam, ad pitanc. 1312.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam presencium, quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod sub Anno Domini M^oCCC^oXII^o. In Dominica qua cantatur *Jubilate* (4. Juny.) constitutus coram Nobis *Richelinus* senior piscator Spirensis et *Elyzabeth* ejus uxor legittima manu communicata et unanimi consensu vendiderunt et tradiderunt ac se justo vendicionis titulo vendidisse et tradidisse presentibus recognoscunt, religiosis viris Abbatii et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Cyst. Ord. Spir. Dyoc. censum annum et perpetuum unius libre hall. legalium et bonorum dictis Abbatii et Conventui singulis annis per predictos conjuges et heredes eorum vide licet in festo beati *Georij* decem solidos et in festo beati *Martini* decem solidos de duabus Vivariis sitis ante Veterem portam Spirensem juxta vivarium Dominorum de *Herde*, quod possidet dictus *Schulle* piscator Spirensis secundum

um jus et consuetudinem Civitatis spirensis perpetuo dandum et persolvenum pro precio sedecim librarum hallionorum et legalium, quod quidem recium dicti conjuges publicè confessi int, se recepisse ac sibi ex parte dictorum Abbatis et Conventus numeratum, traditum et solutum fuisse nec non infus suos integre convertisse; Renuntiantes quoque pro se suisque heredibus excepcioni doli mali &c. *) In cuius ei testimonium sigillum nostrum ad reces antedictorum conjugum duximus presentibus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

*) Clausulas reperies ad an. 1310. feria quarta proxima post Dominicam, qua cantatur Misericordia Domini. usque ad verbum: circumscriptis.

CLXXXII.

Littere super III. libris hall. in Utzingen. 1312.

Nos Judices Curie Spirensis ad universorum tam presencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod ab Anno Domini M^oCCC^oXII^o. feria exercia proxima post Marcellini et Petri mar-

martirum (6 Jun.) constituti in nostra pre-
 fencia Domina *Susanna* relicta *Johan-*
nis filii *Burkardi de Utzingen* et ejus
 liberi, quos habet de primo suo legitimo
 dicto *Hahs milite* scilicet *Katherina* et
Nycolaus nec non *Hiltebrandus* dictus
Hopphe armiger eorundem puerorum
 avunculus et tutor, pari voto et unani-
 mi consensu propter urgentem necessita-
 tem debitorum suorum et evidentem
 utilitatem eorum vendiderunt et tradi-
 derunt ac justo vendicionis titulo se
 vendidisse et tradidisse presentibus re-
 cognoscunt religiosis viris Domino Ab-
 bati et Conventui *Uterine Vallis Cyst.*
 Ord. duarum librarum cum dimidia hal-
 lensium redditus perpetui census dati-
 vorum pro precio triginta quinque li-
 brarum hallensium legalium et bono-
 rum, quod quidem precium predicti vi-
 delicet *Susanna* et sui liberi quos habet
 a predicto *milite* dicto *Hahs* primo suo
 legittimo et dictus *Hoppo* nomine eo-
 rundem puerorum confessi sunt se rece-
 pisce ac sibi à predictis Dominis nume-
 ratum, traditum et solutum fuisse nec
 non in usus suos integraliter converti-
 se, quos etiam redditus duarum libra-
 rum hallensium cum dimidia predicti
 Su-

Susanna, sui liberi et eorum heredes decesserint, dictis Dominis terminis ibnotatis, videlicet, Dominica *Inventor*, que volgariter dicitur *die Grosze Afnach* quindecim uncias et festo beatoe *Georij* postea subsequenti quindecim uncias in curiam eorum in *Landowe* resentabunt annuatim et quod dicti *Susanna* et sui liberi, quos habet de dicto *militie Hash* primo suo marito et orum heredes, si decesserint, dictis Dominis predictos redditus duarum libraum cum dimidia hallensium terminis versolvant antedictis, eisdem Dominis ratione eorum subscripta in subpignus loaverunt, ita videlicet, quod si ipsi vel orum successores sive heredes in soluzione dictorum reddituum aliquo anno terminis antedictis negligentes aut desises existerent in parte vel in toto, quod rediit Domini *Uterine Vallis* videlicet Dominus Abbas et Conventus dicta ibpignora secundum consuetudinem erre in manus suas sequestrabunt prout sit justum. Insuper prefati *Susanna* et ejus liberi censum dictum de gratia speciali eis ex parte Abbatis et Conventus predictorum facta, quandocunque voluerint, cum predictis triginta

quinque libris hallensium reemendi habebunt liberam facultatem, Renunciantes publice et expresse pro se suisque successoribus excepcioni doli mali &c. (cum reliquis clausulis ut in litteris 22. Febr. 1307.) usque circumscriptis. Predictorum subpignorum situs pro illis duabus libris hallensium reddituum predictorum. Primo in terminis ville *Utzingen* in superiori campo unum juger *an der anegewanden* tendit super die *herstazse*. Item dimidium juger *an Mulhuser velde an der anegewande*. Item unum juger *an dem Mulewege*, quod dicitur *mantil morge*. Item in medio campo tria jugera *bi der Enphelinger holen* apud Dominam dictam die *Eberoltin*. Item in inferiori campo juger cum dimidio *uf der Eben ex latere Burkardi bi der anegewander*. It. unum juger quod dicitur *labin morge*. Item illorum decem solidorum subpignorum situs sunt quatuor jugera sita retro curiam dictae Domine *Suzanne*, quam inhabitat in dicta villa *Utzingen*. In cuius rei testimonium nos predicti judices ad predictarum parcum preces dictae Curie Spirensis sigillum presentibus duximus appendendum. Datum

im et Actum Anno et Die preno-
itis.

CLXXXIII.

*Littere super unam libram hall. in
Altdorf. 1312.*

Ego *Eberhardus miles*, dictus de
Altdorf Universis quibus presentes lit-
tere exhibite fuerint cupio declarare,
uod venerabilis Domina *Demudis* di-
cta de *Lihtenstein* uxor mea legittima
one memorie cum in extremis vite fue-
boraret, non immemor salutis anime
me legavit atque donavit de bona vo-
intate mea Dominis ac viris religiosis
abbati et Conventui Monasterii *Uteri-*
e Vallis Cist. Ord. Spir. Dyoc. unam
bram hallensium perpetuorum reddi-
tum singulis annis solvendam in festo
ancsti *Martini* de bonis fitis in dicta
illa *Altdorf* videlicet decem uncias de
uabus domibus et duobus ortis insimul
tis juxta ortum Dominorum de *Hein-*
rich et duas uncias de domo et orto si-
s juxta curiam *Jacobi* dicti *Kobelman*
remedium anime sue ac progenito-
rum seu carorum suorum omnium, ut
universarium ipsius in dicto Conventu

annis singulis sollempniter celebretur.
 Ne autem in predictum cenobium à quo-
 quam hominum possit aut debeat aliqua
 calumpnia suboriri, presentes litteras
 ipsi cenobio contuli sigilli mei munimi-
 ne roboras. Datum Anno Domini
 M°CCC°duodecimo in festo beate *Marie*
Magdalene. (22. Juny.)

CLXXXIV.

*Littere super V. jugera vinearum ex
 parte Magistri Waltheri Phisici de
 Spira. 1312.*

Nos Judices curie spirensis ad Uni-
 verorum tam presencium quam futuro-
 rum noticiam volumus pervenire, quod
 sub Anno Domini M°CCC°XII° in vige-
 lia *Bartholomei* Apostoli (23. Aug.)
 in nostra presencia constituti discreti vi-
 ri *Albertus* dictus *de Oesteringen*, *Hu-*
go dictus *Craft* et *C.* dictus *de Gyllen-*
heim prebendatus Ecclesie Spirensis
 executores seu Manufideles testamenti
 sive ultime voluntatis quondam *Nyco-*
lai dicti *Morzelini* prebendarii Eccle-
 sie predicte habentes plenam liberam
 potestatem et facultatem ad infra scripta
 prout in instrumento nostro sigillo sigil-
 lato

ato super hoc confecto plenius contine-
ur, vendiderunt et tradiderunt ac se
iusto venditionis titulo vendidisse et tra-
didisse presentibus publice recognof-
funt, quinque jugera vinearum sita in
terminis ville *Dydinsheim*, tria videli-
et in loco dicto *Wezelswingarten* pro-
pè vineas *Schellehorn* censualia in pen-
ione annua et perpetua unius ame clari
vini Religiosis viris *Abbati* et *Conven-
ui Monasterii* in *Otterburg* (fort. in
Jterina Valle vel Uzerstale) et residua
lno jugera in loco dicto *in der Lizen-*
uxta vineas quondam Heinrici dicti
le Oedinsheim Civis Spirensis discreto
magistro Walthero phisico spiren-
i eorum executori dicti testamenti sive
ultime voluntatis et suis heredibus uni-
versis, aut illi vel illis, cui vel quibus
pfa jugera communiter vel divisim de-
lerint legaverit vel alias deputaverit
pro precio quadraginta quinque libris
mallensium legalium et bonorum, quod
uidem premium prefati executores re-
ognoverunt se à predicto Magistro Wal-
thero recepisse ac sibi numeratum, tra-
bitum et solutum fuisse integraliter et
omplete, transferentes nichilominus
dem executores in ipsum Magistrum

Waltherum dominium proprietatem et possessionem predictarum vinearum pleno jure per presentes, Renunciaverunt quoque antedicti executores publice et expresse exceptioni doli mali &c. *) In cujus rei testimonium sigillum nostrum duximus presentibus ad petitionem sepedictorum executorum appendendum.
Datum anno & die prenotatis.

*) Eadem clausulæ sequuntur usque ad verbum : *circumscriptis.* sicut in charta M°CCC°decimo feria quarta proxima post Dominicam, qua cantatur : *Misericordia Domini.*

CLXXXV.

Littere Domini Joannis dicti de Cornu super domum ultra lutum leporis in Spira. 1312.

Nos Judices Curie Spirensis tenore prefencium recognoscimus & in publicam deducimus noticiam, quod sub anno Domini M°CCC°XII°. feria quarta ante festum beatorum Symonis & Jude Apostolorum (25. Oct.) constitutus in nostra presencia discretus vir Dominus *Johannes dictus de Cornu* prebendarius Ecclesie Spirensis sanus mente licet eger
in

in corpore inter cetera sua legata religiosis viris Abbati & Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyft. Spir. Dyoc. dedit & legavit purè propter Deum & pro remedio anime sue nomine testamenti sive ultime voluntatis dominum suam fitam *ultra lutum leporis* cum piscina adjacente ac omnibus ipso cum pertinentiis ita videlicet, ut ipsi innoverfarium ejus singulis annis celebrent cum vigiliis, missis & aliis oracionibus debitibus & consuetis & quod ipsi cum censu de dictis domo & piscina ac eorum pertinentiis proveniente in dicto innoverfario suo confolentur. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad petitionem predicti *Johannis* presentibus est appensum. Actum anno & die presentatis.

CLXXXVI.

Littere super unam libram hallens. ex parte Bertholdi dicti Gans, ad pytanciam. 1312.

Nos Judices Curie Spirensis tenore prefencium recognoscimus & in publicam deducimus noticiam, quod constituti coram Nobis in figura judicij Berthol-

tholdus dictus Gans Oppidanus Nove civitatis & dictus Botelin Sacerdos filius ejus recognoverunt & publice confessi sunt, se & suos heredes universos teneri & obligatos esse nec non in ante singulis annis soluturos perpetuo in festo beati Martini Episcopi unam libram hallenf. legalium & bonorum nomine census religiosis viris Abbati & Conventui Monasterii Uterine Vallis Ord. Cist. Spir. Dyoc. de Curia ipsorum, quam habent in predicto opido Nove Civitatis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum duximus presentibus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXII^o. Sabbato post Andree Apostoli proximo. (2. Dec.)

CLXXXVII.

Littere super Estuario ante Veterem portam locato pro censu. 1313.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam prefencium quam futurorum noticiam volumus pervenire, quod sub anno Domini M^oCCC^oXIII^o, feria tercia proxima ante festum beati Antonij (16. Jan.) constituti in nostra presencia & judicij figura Ernestus Lapic-

sicida & *Methildis* ejus uxor legittima
 vires Spirenes recognoverunt & publi-
 e confessi sunt, sibi & suis heredibus
 stuarium ante veterem portam spiren-
 em situm cum omni jure & suis perti-
 nentiis in perpetuam emphiteosim per
 eligiosos viros Abbatem & Conventum
 Monasterii *Uterine Vallis* Cyft. Ord.
 iec non Abbatem & Conventum Mona-
 sterii in *Othenheim* Ord. S. *Benedicti*,
 Priorissam & Conventum Monialium
ultra lutum leporum ac *Gutam* reli-
 tam quondam *Elwini* dicti *Meise* loca-
 um esse pro censu annuo & perpetuo
 iovem librarum hall. legalium & bono-
 um, qui quidem census singulis annis
 secundum jus & consuetudinem Civita-
 tis spirensis ad curiam predictorum Do-
 minorum *Uterine Vallis* in civitate spi-
 ensi sitam hijs terminis, videlicet, quo-
 ibet festo quatuor temporum due libre-
 um quinque solidis hall. est solvendus
 & presentandus per predictos conjuges
 & eorum heredes preter censum perti-
 nentem ad Abbatem & Conventum de
Othenheim prenotatos. Antedicti etiam
 conjuges promiserunt bona fide quod
 psi in structura & edificiis necessariis ip-
 si estuario viginti libras hall. debent ex-

pendere, & ut predicti locatores de ex-
pendendis XX libris predictis in modum
premissum cerciores existant, dicti con-
juges ipsis decem libras hall. super tri-
bus domibus sitis apud pontem Lapi-
deum ante portam predictam pro sub-
pignore constituerunt & obligaverunt
ita videlicet, quod si ipsi conjuges vel
eorum heredes predictas viginti libras
hall. in usus predictos non converte-
rent, integraliter & complete aut in di-
cto censu negligentes existerent, tunc
dicti locatores attrahere sibi poterunt
decem libras hall. supradictas. In cuius
rei testimonium sigillum nostrum ad pe-
titionem predictorum conjugum duxi-
mus presentibus appendendum. Da-
tum anno & die prenotatis.

Anno Domini M°CCC°XIII°. — Lit-
tere super X. sol. hall. ad pitanciam.
l. c. p. 293.

CLXXXVIII.

*Littere super domum Johannis Cerd-
nis & Methildis retro Predicatores.*

1313.

Noverint Universi presentes pariter
& futuri, quod nos judices curie Spi-
ren-

ensis sub anno Domini M^oCCC^oXIII^o.
 eria sexta post festum beatorum *Phi-*
ippi & Jacobi Apostolorum (4. Maji.)
 itteras infra scriptas non abolitas, non
 asas, non cancellatas, non suspectas,
 nec in aliqua sua parte viciatas, prout
 prima facie apparebant, sub vero & in-
 egro sigillo antiquo curie nostre spiren-
 sis predicte vidimus et legimus in hec
 verba: *Judices Spirenses.* Noverint
 universi presencium inspectores, quod
 constituti coram Nobis in figura judicii
ohannes dictus Credo civis spirensis &
Methildis uxor ejus unanimi consensu,
 ommunicata manu curiam suam stan-
 em retro Predicatores in Spira cum do-
 no lapidea & una domo partim lapidea
 & partim lignea tribusque domibus lig-
 eis & omnibus aliis pertinenciis dona-
 zione inter vivos liberaliter transtule-
 unt in Abbatem & Conventum *Uterine*
Tallis Cyfterciensis Ordinis Spirensis
 & yoceſis vero ac perpetuo proprietatis
 vtulo possidenda, retento eis ambobus
 su fructu in curia & domibus supra-
 scriptis ad dies vite eorum tantum. Hac
 djecta condicione, quod eis ambobus
 mortuis Abbas & Conventus habeant
 icta bona, ita quod de ipsis bonis per-

pe-

petuo singulis annis in anniversario utriusque eorundem pro elemosina & in remedium animarum suarum dabunt Fratribus Predicatoribus in Spira virginis duas symulas, quamlibet pro duabus hallensibus & quartale vini emptum pro XVI. hallensibus pro refectione ipsorum Fratrum. Item Fratribus Minoribus tantum, Fratribus Sancti Augustini tantum & Dominabus de Ordine Penitentium tantum, ut ipsi bis in anno cum hec eis fuerint presentata, anniversaria dictorum peragant donatorum, que omnia videlicet panem & vinum nuncii dictarum Ecclesiarum singulis diebus Anniversarii ipsorum donatorum requirant seu petent à Magistro vel familia Curie in Spira dictorum Abbatis & Conventus Uterine Vallis, & si illo die non fuerint eis collata, sequenti die iterum petant in curia modo prenotato, si vero tunc non obtinuerint & prescripti Abbas & Conventus in solvendis pane & vino etiam tunc fuerint negligentes, ipso facto prehabita curia cum suis pertinentiis nomine pene sine contradicione dictorum Abbatis & Conventus & quorumlibet aliorum cedet jam dictis quatuor Ecclesiis, quibus hec ipsa remedia

lia fieri sunt statuta sub tali forma, quod
i qua predictarum Ecclesiarum suum re-
nendum, ut prescriptum est, vendere
attemptaverit, ipso facto ab omni jure
uo in ipsis remediis perpetuo cadet &
nsuper prelibatis Abbatii & Conventui
sepedictam curiam vendere seu quocun-
que modo alienare penitus non licebit,
sub pena antedicta. Insuper ipse dona-
tor solus videlicet maritus habebit ple-
nam auctoritatem vendendi prefatam cu-
riam, cum ei videbitur oportunum.
Preterea quidquid residuum supra pre-
cripta remedia de ipsa curia in censi-
bus annuatim provenerit sine dampno
Ecclesie *Uterine Vallis* ad solatium Con-
ventus ipsius Ecclesie perpetuo conver-
tetur. In cujns rei perpetuum firma-
mentum ad rogatum dictorum Donato-
rum hoc publicum instrumentum sepe-
dictis Abbatii & Conventui *Uterine Val-
lis* contulimus sigilli nostri munimine ro-
boratum. Actum an. Domini M^oCCC^oV^o.
in cuius visionis & lectionis testimonium
igillum nostrum duximus presentibus
appendendum. Datum anno & die pre-
iota.

CLXXXIX.

*Littere super sextam partem Estuarii
ex parte Domine Gute dictæ Meisen.*

1313.

Nos Judices Curie Spirensis tenore
prefencium recognoscimus & in publi-
cam deducimus noticiam, quod Domi-
na *Guta* relictæ quondam *Elwini* dicti
Meise Civis Spirensis in nostra pre-
fencia constituta sub Anno Domini
M^oCCC^oXIII^o. feria quarta post Octavam
Penthecostes (13. Jun.) recognovit pub-
licè & eit confessa, quondam *Elwinum*
maritum suum predictum tam ob reme-
dium & salutem anime sue dedisse & le-
gasse religiosis viris Abbati & Conven-
tui Monasterii *Uterine Vallis* sextam
partem census debentis & cedentis de
estuario suo ante Veterem portam spi-
rensem super Valle, quam textam par-
tem census ipsa & dictus maritus suus
de bonis eorum communibus ab *Ella*
filia quondam *Ebelini* dicti zu deme *Ha-
sel* civis spirensis pro viginti libris hall.
ut asserunt, compararunt, hac tamen
adjecta condicione, quod ipsa *Ella* vel
ejus heredes gratiam haberent reemen-
di eandem sextam partem census, cum
ex-

expedire videretur pro precio viginti librarum predicto, quam eciam graciam eadem *Guta* vult erga heredes supralictos fieri & observari, contradictione qualibet non obstante, quam eciam ex eo, quia predicti *Abbas* & *Conventus* omni juri sibi competenti super sexta parte census perpetui quatuordecim solidis hall. eis debita de domo dicte *Gute* sita juxta predictum Estuarium ex lacione eis ex parte quondam *Farris Waltheri* filii predicti *Ebelini* eorum monachii facta liberaliter renuntiasent & ipsam domum ab eadem sexta parte census quatuordecim solidorum hall. liberaffsent. In cuius rei testimoniū sigillum nostrum ad petitionem prefate *Gute* duximus presentibus appendendum. Actum & Datum anno & die prenotatis.

CXC.

Littere super unam libram hall. in Rusbach. 1313.

Nos Consules & Magister civium in andowe ad perpetuam rei memoriam publicam deducimus noticiam, quod constituti in presencia nostra *Bertoldus* dic-

dictus *Minner de Servelingen & Adelheit* conjux ejus recognoverunt se vendidisse unanimi consensu Domino Abbatii & Conventui Monasterii in *Uzerstal* pro precio quatuordecim librarum halfern. redditus seu censum annum unius libre hall. quem *Heilmannus* dictus *Pluger & Adelheit* conjux ejus singulis annis solvere confueverunt in festo beati *Martini* de bonis sitis in terminis seu districtu ville *Rusbach* inferius specificatis ac etiam se resignasse coram sculteto & juratis in eadem villa censum supradictum; Prefata quoque conjux ejusdem *Bertoldi* juramento prestito coram Nobis corporaliter firmavit, quod eciamsi predictus census ad ejusdem dotem pertineret, tamen nunquam contra eandem alienacionem veniret, quem censum *Heilmannus* et conjux sua predicti coram Nobis constituerunt et promiserunt se soluturos Domino Abbatii et Conventui predictis annis singulis dicto termino ad hoc etiam suos successores seu heredes in perpetuum astringendo. In cuius rei testimonium et roboris firmitatem ad petitionem conjugum omnium predictorum sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Specificatio

acio autem bonorum est hec, Unum
ugerum prati situm in *Flemirkeimer*
narc supra *Breide wec* et ibidem unum
ugerum agri cum dimidio situm *an den*
ßen. It. dimidium jugerum agri situm
uperius *an der hauwisen*. Item dimi-
lum jugerum agri situm inferius *ame*
Satzze, Item unum quartale *imme Grun-*
le. It. dimidium jugerum situm *imme*
Kumme. It. unam vineam de qua pre-
dictus *Heilmannus* solvit tres lagenas.
Datum Anno Domini M°CCC°XIII°.
Sabbato post festum beati *Nicolai* Epi-
copi (8. Dec.)

CXCI.

Littere locationis Estuarii de ad an.
1313. (an. 1315.)

Nos Judices Curie Spirensis ad Uni-
versorum tam presencium quam futuro-
rum noticiam cupimus pervenire, quod
onstituti in nostra presencia et judicij
igura *Ernestus Lapicida* et *Methildis*
jus uxor legittima cives spirenes re-
ognoverunt et publice confessi sunt fi-
lii et suis heredibus Estuarium ante Ve-
rem portam spirensem situm cum om-
ni jure et suis pertinenciis in perpe-
tuam

tuam emphiteosim per religiosos viros
Abbatem et Conventum Monasterii *U-*
terine Vallis Cyst. Ord. nec non Abba-
tem et Conventum Monasterii in *Othen-*
heim Ord. S. *Benedicti* Priorissam et
Conventum Monialium *ultra lutum le-*
poris ac Abbatissam et Conventum Mo-
nialium *Sancte Clare* extra muros spi-
renses locatum esse pro censu annuo &
perpetuo novem librarum hall. legalium
& bonorum, qui quidem census singulis
annis secundum jus & consuetudinem
civitatis spirensis eisdem locatoribus est
solvendus in hunc modum quod dicti
conjuges & eorum heredes solvent in
quolibet festo quatuor temporum de eo-
dem censu duas libras cum quinque so-
lidis hall., cujus census medietas Ab-
bati & Conventui Monasterii *Uterine*
Vallis, reliqua vero medietas aliis lo-
catoribus antedictis cedere debet equa-
li porcione, dictique conjuges & eorum
heredes censum predictum secundum
divisionem pretaxatam predictis loca-
toribus ad domos quas habent in civi-
tate & suburbis civitatis spirensis offe-
rent & presentabunt. Et ut ipsi loca-
tores de censu suo predicto cerciores
existerent, dicti conjuges pro se & suis
he-

heredibus decem libras hall., quas dicti conjuges se habere asseruerunt super ribus domibus sitis apud pontem lapi leum ante veterem portam antedictam pro subpignore asseruerunt & obligaverunt ita videlicet, quod si dicti conjuges vel eorum heredes in solucione censu supradicti existerent negligentes aliquo terminorum supradictorum, quod ex tunc ipsi locatores ipsas decem libras hall. secundum consuetudinem civitatis spirensis attrahere possent tota liter & complete. In cujus rei testimonium & evidenciam premissorum sigillum curie nostre predicte ad petitionem dictorum conjugum presentibus duximus appendendum. Actum & Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o.

Anno Domini M^oCCC^oXIII^o. — Littere Domini Episcopi, Capituli & Prepositi super incorporatione Ecclesie in *Ottersheim.* l. c. p. 294.

CXII.

*Littere super bonis emptis pro CCCLX.
libris hall. in Gros-Vischelingen.*

1314.

Nos Judices Curie Spirensis ad perpetuam rei memoriam tenore presen-
ee 2 cium

cium in publicam deducimus noticiam,
 quod constituta in nostra presencia *An-*
na filia quondam *Clupphelonis* relicta
C. dicti *Lambesbuch* quondam civis spi-
 rensis recognovit se vendidisse & tra-
 didisse religiosis viris Domino Abbatii
 & Conventui in *Uzerstal* quartam par-
 tem curie sue in Majori *Vischelingen*
 site & similiter quartam partem omnium
 bonorum eidem curie attinencium tam
 in agris quam in pratis, censibus, ju-
 ribus consistentibus ad eam ex succe-
 sione paterna devolutorum inferius spe-
 cificatorum pro trecentis & sexaginta
 libris hall. sibi numeratis & solutis &
 in utilitatem ejusdem relicte & puer-
 rum suorum conversis exhibens & pro-
 ducens in medium Instrumentum au-
 tenticum sub sigillo Civitatis spirensis
 per quod manifeste apparebat, ipsam
 habere potestatem alienandi bona su-
 pradicata, cuius instrumenti tenor de
 verbo ad verbum est inferius annota-
 tus, que bona eadem relicta nec non
Ulricus & *Merckelinus* filii ejusdem
 coram Nobis resignaverunt transferen-
 do in Abbatem & Conventum predi-
 ctos omne jus sibi competens in eisdem
 bonis, promisit quoque predicta relicta
 wa-

varandiam debitam & consuetam &
uod ceteri pueri ejus cum ad annos
iscretionis pervenirent, eadem bona
um omni jure sibi competenti seu com-
petituro resignarent tam coram Nobis
uam eciam in loco, ubi dicta bona si-
a sunt, sicut & ipsi & filii sui supradi-
ti eadem bona se resignasse recognove-
unt, & pro hujusmodi warandia ac re-
ignacione puerorum facienda consti-
uerunt coram Nobis fidejussores vide-
icit *Burkardum* dictum *Frunt* & *Ul-*
icum dictum *Clupphel* fratrem ipsius
Anne, nec non *Ulricum* & *Merckelinum*
predictos cives spirenses, qui fidejussore-
es coram Nobis promiserunt, quod si
in predictis aliquod impedimentum in-
videret, ipsi more fidejussorum moni-
ti in uno hospicio facerent comessatio-
nes & si unus decederet, nisi aliis ydo-
eus infra mensem subrogaretur, simi-
liter facerent comessaciones, quo usque
lius subrogaretur. Tenor autem littere,
le qua facta est mencio, est iste de ver-
bo ad verbum: — Nos Judices, Con-
ules ac universi cives spirenses scire vo-
lumus Universos presencium inspecto-
res, quod coram Nobis & *Luca* dicto
uhs Sculteto nostre Civitatis in publi-

eo constituti C. dictus *Lamesbuch* &
Anna ejus uxor, legitima filia quon-
 dam *H.* dict. *Clupphel* nostri concives,
 Idem *C.* donacione inter vivos irrevoca-
 bili & perpetuo valitura dedit & tra-
 didit ac se tradidisse & dedisse presen-
 tibus recognoscit universa & singula bo-
 na sua mobilia & immobilia propria &
 hereditaria ubique locorum deposita at-
 que sita que nunc habet & in posterum
 acquiret prefate *Anne* sue legittime, ita
 si ipsa eum supervixerit, quod ex tunc
 cum bonis eisdem omnibus & singulis
 possit facere, disponere & ordinare abs-
 que qualibet contradicione pro sue li-
 bito voluntatis, vice versa vero dicta
Anna consimili donacione dedit & tra-
 didit ac se tradidisse & dedisse presen-
 tibus est confessa omnia bona sua mo-
 bilia & immobilia, propria & heredita-
 ria, presencia & futura ubicunque lo-
 corum deposita atque sita prefato *C.*
 suo legittimo, ita eciam, quod ipse *C.*
 bona hujusmodi universa & singula post
 mortem ipsius *Anne* si ipse eam super-
 vixerit, recipiat & habeat ac cum ipsis
 faciat, ordinet & disponat juxta suum
 beneplacitum voluntatis, contradiccio-
 ne qualibet non obstante, statuentes
 am-

mbo ijdem conjuges super se & alios
 ios heredes quoscumque jus sive penam
 iactam *Schultschacz* duarum milium
marcarum argenti puri & legalis pon-
eris spirensis, ita si quis dictorum bo-
 orum proximior heres esse vellet & al-
 erum ipforum post mortem alterius in
 isdem bonis impediret in toto vel in
 arte, quod si ei dictas duo milia mar-
 as in penam det & solvat juxta jus &
 consuetudinem Civitatis spirensis, super
 uibus dictus Scultetus hos dedit in te-
 tes, videlicet, *Wernherum Sydenswantz*
 & *Bert. Schulle* civium Magistros, *C.*
d Columbam, *C. Retscheln*, *Goczonem*
Lambesbuch, *Sigill. Guntram*, *Schaf-*
e Fine, *Engell. de Gumersheim*, *Fritz-*
onem Eppe, *H. de Colonia*, *Johannem*
Fuhs, *Bert. Fuhs*, *H. de vico salis*. *F.*
ellifecem Gydelmannum, *Hugonem*
e Swebechenheim, *Fritzonem Becker*
Gibelinch, *C. Roseler* futorem, *Johan-*
em fabrum, *Wernh. zu dem Silde*,
Wernh. textorem, *Bert. pileatorem* &
I. Guntekin consules spirenses & quam-
 lures alios fide dignos, & Nos in te-
 imonium eorundem sigillum nostre
 Civitatis ad preces dictorum conjugum
 appendimus huic scripto. Datum An-

no Domini M°CCC°X°. feria quarta ante *Agnetis* — ..... — In quodrum omnium testimonium & roboris firmitatem sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC°XIII°. feria sexta ante festum beate *Margarete virginis* (19.Jul.)

CXCIII.

Littere donacionis H. dicti Danckrat & Methildis super terciam partem omnium bonorum suorum in Landowe.

1314.

Nos Consules & universi cives in *Landowe* ad perpetuam rei memoriam tenore prefencium in publicam deducimus noticiam, quod constituti in nostra presencia *Heinricus dictus Danckrat & Metza* uxor ejus conjuges legitimi nostri concives dispensacionem, ordinacionem seu distributionem rerum suarum omnium mobilium & immobilium, prefencium & futurorum quas post mortem suam reliquerint, irrevocabiliter, inviolabiliter observandam & firmaverunt coram Nobis in hunc modum, videlicet, ut cum predicti conjuges non habeant liberos ex proprio corpore

ore progenitos, sed folummodo foro-
 rum suarum pueros, tertia pars predi-
 torum bonorum conjugibus ambobus
 lecedentibus, devolvetur ad religiosos
 viros Dominum Abbatem & Conven-
 um Monasterii in *Uffelstal* in remedium
 inime sue, recognoscentes, quod a
 Deo bona cuncta procedant, de bonis,
 que ipsis tribuit, merito retribuere se-
 lebere & ipsum Deum facere heredita-
 tis participem. Alia vero pars tercia
 devolvatur similiter eisdem conjugibus
 ambobus decedentibus ad pueros foro-
 ris ipsius viri & reliqua tercia pars de-
 volvatur similiter ad pueros fororis pre-
 dicte uxoris & ad fratrem suum si vixe-
 rit, inter eos pro equalibus porcionib-
 us dividenda, cui etiam ordinacioni
 coram Nobis consensum benivolum ad-
 hiberunt *Adelheit* mater predicte con-
 jugis & pueri ambarum fororum pre-
 dictarum hujusmodi ordinacioni gra-
 tanter acceptando, videlicet *Heinricus*,
Johannes, *Agnes*, *Metza* & *Gredula*
 pueri fororis mariti predicti, Item *Adel-*
heit, *Cristina* & *Gredela* filie fororis
 uxoris predicte. In cuius rei testimo-
 nium sigillum nostrum presentibus
 est appensum. Datum Anno Domi-
     ni

ni M^oCCC^oXIII^o. In die ad vincula
Sancti Petri Apostoli. (1. Aug.)

CXCIV.

Littere super bonis concessis in Ar-
botsheim. 1314.

Nos Consules & Universitas Civium
in *Landowe* tenore presencium decla-
ramus , quod *Cunradus dictus Ruhe*
de *Arbotsheim* una cum uxore sua le-
gittima *Katharina* professi sunt coram
Nobis se olim suscepisse ab honorabili-
bus religiosis viris Domino *Gerlaco* fe-
licis memorie quondam Abbe & Con-
ventu *Uterine Vallis* quinque jugera
vinearum , duo prati dicta volgariter
an deme acker & unum vinee *an dem*
heiterberge in marchia predicta ville
Arbotsheim jure hereditario sibi & suis
heredibus possidenda tali tamen inter-
posita condicione , quod predicta bona
ab invicem nunquam dividantur , sed
semper unus videlicet senior heredum
omnia indivisa & integraliter posside-
bit , de quibus bonis predicti conjuges
C. & K. obligaverunt & obligant se &
suos heredes in perpetuum datus ad
hospitale pauperum *Uterine Vallis* duo-
de-

leciā amas vini. spirensis mēsure sine
additione quod dicitur *Überichen* sin-
gulis annis perpetui censuſ absque om-
ni impedimento tempore auctumpni
de torculari suo in vasa predicti hospi-
tialis assignandas, predicti quoque con-
uges quinque quartalia agri sita juxta
Durrenbechers hecke & unum juger
uxta *Crauwels burne* ypotēce titulo
posuerunt, ut si ipsi vel eorum heredes
predictos redditus non solverent tem-
pore memorato, Dominus Abbas & Con-
ventus vel Magister hospitalis bona pre-
dictis conjugibus concessa cum ypotēce
titulo assignatis & fructibus eorundem
in suam possunt trahere potestatem con-
tradictione qualibet non obstante & de-
eis tanquam de rebus propriis ordina-
re. In cuius rei testimonium ad pre-
ces Domini Abbatis & Conventus
Uterine Vallis & predictorum conju-
gum *C.* & *Ka.* sigillum nostre Civitatis
presentibus est appensum. Datum an-
no Domini M^oCCC^oXIII^o. feria quinta
post festum beati *Martini*. (14. Nov.)

Littere donacionis C. dicti Phister & Demudis super omnia bona sua in Landowe. 1314.

Nos Judices Curie Spirensis ad perpetuam rei memoriam in publicam deducimus noticiam per presentes, quod coram discreto viro *Bertholdo dicto de Wormacia* clero publico auctoritate Imperiali Notario, quem ad infrascrip- ta nomine nostro audienda & per suum juramentum Nobis referenda speciali- ter misimus constituti discretus vir *Conradus dictus Pistor et Demudis* ejus uxor legitima cives opidi *Landowe* sa- ni mente et corpore attendentes, quod nihil incercius vita et cercius hora mor- tis, que nulli parcit etati, prout idem *Bertholdus* Nobis in juramentum suum retulit in salutem et remedium anima- rum suarum suorumque progenitorum ac benificorum se et omnia bona sua mobilia et immobilia, quocunque no- mine censeantur, que in presenti ha- bent et in futurum habituri sunt in te- stamento dederunt, legaverunt et de- putaverunt et presentibus dant, legant et deputant Religiosis viris Abbatii et
Con-

Conventui Monasterii *Uterine Vallis*
 Ord. Cyst. ut anniversaria dictorum con-
 jugum, postquam de hac vita **decesser-**
int, suorumque progenitorum ac bene-
 factorum statutis temporibus perpetua
 peragantur per fratres supradictos, usu-
 ructu tamen eorundem bonorum dictis
 conjugibus, quamdiu vixerint, reservatio,
 exceptum est eciam per conjuges
 predictos, quod ipsi de bonis suis, que
 habent seu habituri sunt, sexaginta li-
 bras hali. specialiter dare seu legare
 possint in remedium animarum suarum
 locis aut personis quibuscunque volue-
 int; contradictione predictorum Domini-
 norum Abbatis et Conventus non ob-
 tante, promittentes per fidem presti-
 tam corporalem in manus dicti *Bertoli*-
li nomine nostro recipientis firmiter se
 egatum testamentum hujusmodi ratum
 & firmum perpetuo habituros & non
 contravenire unquam occasione aliqua
 per se vel alium aut alios in judicio vel
 extra publice vel occulte, & hec volue-
 cunt & constituerunt esse suam ultimam
 voluntatem, & si nomine testamenti
 non valeret, saltim valeret jure Codi-
 cillorum seu cujuscunque alterius ulti-
 ne voluntatis. In quorum omnium te-
 sti-

stimonium & relacionem *Bertoldi* predicti nec non ad petitionem & rogatum conjugum predictorum sigillum Curie spirensis presentibus est appensum, Actum & Datum Anno Domini M^oCCC^oXIII^o. feria quinta ante festum beati *Andree Apostoli* proximum. (28. Nov.)

CXCVI.

Littere super duas libras hall. ex parte Domini de Bebingen super domo Eckehardi Kannengisser. 1314.

In nomine Domini, Amen. *Cunradus de Wormacia* Officialis Prepositure Ecclesie Spirensis constare volumus Universis, quod coram Nobis sub Anno Domini M^oCCC^oXIII^o. feria secunda post Nativitatem ejusdem (30. Dec.) *Rudolfus* quondam plebanus in *Bebingen* constitutus, considerans nichil certius morte & incercius hora mortis per gratiam Jhesu Xpi sanus mentis sui et corporis licet languens corpore suarum rerum ac bonorum omnium dispositionem seu ultimam voluntatem fecit et ordinavit in hunc modum in primis dedit et legavit Domino *Emichoni* Episco-

copo Spirensi duas libras hall. Item
 Else de Bebingen et Grethe ejus filie
 ex maldra filiginis, que ipsis absque
 psarum laboribus et expensis, grandie
 vel exercitu vel alio casu fortuito
 non obstante Abbas et monachi Mona-
 terii in Uzerstal Ordinis Cyst. singulis
 annis in Nativitate beate Marie virgi-
 nis ante quamcunque domum Civitatis
 spirensis ipse voluerint, de omnibus et
 singulis bonis suis sitis in villa Bebin-
 gen et ejus terminis dare et presentare
 tenebuntur. Item dedit et legavit ipsis
 duo maldra filiginis, que Cunradus
 dictus Jeuch et Agnes ejus uxor legit-
 tima de Affenheim eis solvere debent
 et ipsis ea ad civitatem spirensem ante
 quamcunque domum voluerint absque
 omni dampno earnm presentare. Item
 dedit et legavit ipsis duas libras hall.
 annui et perpetui censu, quos Ecke-
 hardus dictus Cannegiesser dat de do-
 mom sua, quam inhabitat, sita juxta do-
 mum Magistri Johannis Fabri in vico
 Sancti Johannis. Item dedit et legavit
 eis duas libras hallensium, quas singu-
 lis annis Abbas et Monachi Monasterii
 predicti eis solvere debent pro feno in
 pratis suis sitis in terminis ville Bebin-
 gen

gen predicte crescente. Item dedit et legavit eis sex vaccas quarum quatuor sunt in villa *Ginszen*, relique vero due in villa *Bebingen* predicta. Item dedit et legavit eis medium partem omnium suorum utensiliorum tam in vino, lectis, linteaminibus ac aliis rebus quocunque nomine nuncupentur, consistencium vel existencium, predicta omnia et singula dictis personis dedit et legavit quoad vixerint habenda et possidenda, et si una earum decesserit, quod ad alteram omnia devolvantur, contradicione qualicunque non obstante, ita tamen, quod ambe castè vivere debeant et manere; si autem castè non vixerint vel permanferint, ac post ambarum deceplum omnia et singula legata predicta ad dictum Monasterium *Uzerstal* liberè devolvuntur ac revertuntur. Voluit etiam et ordinavit dictus *Rudolfus*, quod *Heila Begina* ejus famula cum dictis *Else* et *Grethe* omnia & singula ipsis ab eo donata et legata, quamdiu vixerit, si voluerit, uti et frui debeat sicut ipse, contradictione ipsarum omni procul pulsa, et si aliqua discordia inter ipsis fuerit suscitata, illam Cellerarius dicti Monasterii *Uzerstal*, qui pro tempore fuerit,

de-

debet diffinire, cujus diffinitionem & pronunciacionem persone prefate ratam & firmam debent observare. Item dedit & legavit dicte *Heile* unam libram hall. in pecunia parata, quam ei dicti monachi dare debent de parte ad ipsos de utensilibus suis pertinente predictis. Item dedit & legavit dicte *Heile* unum lectum quem dicti monachi dare debent & assignare. Item dedit & legavit dictis tribus personis quatuor maldra silinginis, que eis solvere debent monachi prenotati. Item dedit eis & legavit duos panes, qui ei in Ecclesia Spirenſi presentabuntur. Infuper etiam ordinavit dictus *Rudolphus*, quod Cellerarius dicti Monasterii *Else* & *Gretze* prenotatis unam domum ad inhabitandum, quamdiu vixerint, conducere debet exensis Monasterii prenotati. Item dedit & legavit premissis exceptis, omnia illia sua bona mobilia & immobilia queita & inquesita Abbati & Conventui dicti Monasterii *Uzerstal*, qui inquam Abbas & Conventus omnia legata prelicita juxta modum prescriptum personis prelibatis solvere habeant & expellere absque fraude, omni excepcioni & defensioni procul pulsa. Voluit etiam

Monast. T. III.   ff   pre-

predictus *Rudolfus*, ut si predicta non valeant jure testamenti, quod valeant jure Codicillorum seu cuiuslibet alterius ultime voluntatis. Testes autem hujus Testamenti seu ultime voluntatis sunt Cellerarius dicti Monasterii *Uzerstal*, Dominus *Sigelo* plebanus Sancti *Mauricii* & *Nicolaus* dictus de *Mutterstal* Spirensis clericus, & ut predicta adimpleantur, hujus Testamenti seu ultime voluntatis, hos videlicet constituit executores: Abbatem, Priorem, Cellerarium dictum *Roden* Monachos Monasterii *Uzerstal* prenominati. In cuius rei testimonium sigillum predicte Prepositure presentibus est appensum. Actum & Datum Anno & die prenotatis.

CXCVII.

*Littere super unam libram hall. in
Mulnhusen, ad pytanciam. 1315.*

Nos consules & jurati opidi in *Lan-*
dowe tenore presencium publice profi-
temur, quod constituti coram Nobis *Si-*
fridus et *Irmela* uxor sua legitima de
Mulnhusen confessi sunt se vendidisse
et tradidisse communicata manu et una-

ni.

nimi consensu et se justo vendicionis titulo vendidisse et tradidisse religiosis viris Abbatii et Conventui Monasterii in *Uzerstalcensem* annum unius libre hall. singulis annis solvendum in die Sancti *Martini* de curia ipsorum cum suis edificiis sita in *Mulnhusen* et orto et agro insimul sitis, de quibus dantur III. hallenses censuales. Item de frusto orti ibidem sito, de quo dantur IIII. cappones et nullus aliis census datur de prescriptis bonis nisi solummodo prenotatus pro quatuordecim libris hallensium bonorum et legalium, quam pecuniam confessi sunt se receperisse et in utilitatem ipsorum convertisse integre et complete. Renunciantes quoque prefati coniuges omni excepcioni et defensioni ac omni auxilio juris Canonici et Civilis per quam aut quod contra premissam vendicionem venire possent quomodo ibet per se vel per alium aut alios publice vel occulte in judicio vel extra nposterum vel ad presens. Hujus rei estes sunt Dominus *Hertelinus* Magister civium et *Johannes* dictus zu der *Selden* et *Eberwinus* Scabini dicte Cittatis. Ne autem iu predictum Monasterium *Uzerstal* a quoquam hominum
ff 2 possit

possit aut debeat in posterum aliqua calumpnia suboriri , presentem cedulam prelibatis viris religiosis contulimus sigilli nostri munimine roboratam . Datum Anno Domni M^oCCC^oXV^o . feria quinta ante Epiphaniam Domini . (2. Jan.)

CXCVIII.

Littere Elizabet dictæ Berthen super omnia bona sua in Winzingen & in Hart &c. 1315.

Nos Judices Curie Spirensis Universis presencium inspectoribus seu etiam auditoribus tam presentibus quam futuris sinceram in Domino Caritatem . Suspecta est omnis veritas , que non via voce vel litterarum testimonio stabilitur , ea propter constare cupimus universis , quod constituta in nostra presencia *Elizabet dicta Berthen* honesta domicella Begina Spirensis fana mente et corpore attendens , quod inter universa animantia homo sit dignior creatura et in resolucione carnis suum debeat recognoscere Creatorem , volens saluti anime sue providere ac suorum parentum et progenitorum testamentum fecit

ecit et ordinavit in hunc modum vide-
 icet: Ego *Elizabet dicta Berthen be-*
gina Spirensis in remedium anime mee
parentum meorum et progenitorum do
cet lego honorabilibus viris et religiosis
*Abbatis et Conventui Monasterii *Uteri-**
**Vallis Ordinis Cisterc.* Spirens. Dyoc.*
univerfa et singula bona mea, que ad
presens habeo et in posterum habitura
*um in villis *Winzingen* et *uf der Hart**
et in earundem villarum terminis tam
n vineis, domibus, curiis, redditibus
eu quocunque alio vocabulo nuncupen-
ur et nuncupari possunt et quindecim
naldra filiginis perpetui redditus cum
quartali feni, que et quod sanctimonia-
es Ordinis Sancte Clare domus spiren-
is extra muros ibidem de bonis meis
*n *Berghusen* in Civitate spirensi singu-*
lis annis presentare tenentur, ad ha-
bendum, tenendum et possidendum si-
ut in littera Civitatis spirensis super
hoc confecta continetur, et hoc volo et
ordino meam ultimam voluntatem esse,
et si nomine testamenti non valeret, vo-
lo, quod saltim valeat jure Codicillo-
rum seu cuiuslibet alterius ultime vo-
luntatis. In quorum omnium testimo-
nium sigillum curie nostre ad ro-

gatum et preces humiles prefate *Elisabeth* duximus presentibus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. Dominica qua cantatur; *Oculi mei.* (10. Martii.)

CXCIX.

Littere super unam tinam perpetui census in Bubenvilre. Ad infirmitatem. 1315.

Noverint Universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Dominis judicibus curie spirensis constitutus *Syfridus de Franckenwilre* et *Adelheidis* uxor sua legitima vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse presentibus publice recognoscunt, honorabilibus viris Abbati et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. censum annum et perpetuum unius tine vini pro precio quatuor librarum cum viginti hallensibus dandum et assignandum singulis annis tempore auctumpnali, dum vinum in vinea infra scripta colligitur. Quam pecuniam prefati conjuges confessi sunt se recepisse nec non in usus suos et utilitatem integre convertisse. Renunciantes

tes quoque predicti conjuges pro se et eorum heredibus universis exceptioni non numerate (clausulæ consuetæ sequuntur) ... quoquò modo. Ut autem Abbas et Conventus predicti securiores sint de censu predicto, antedicti conjuges in subpignus dederunt et constituerunt bona infra scripta videlicet, unum juger vinearum situm *ame Stahelbuhel* apud *Cunzelmannum* et unum ortum situm *in deme loche*. Cujus rei testes sunt *Sigelmannus de Hambach*, *Sifridus dictus Bender senior*, *dictus Bitderolf senior*, *H. sartor* et quam plures alii fide digni. Census autem supradictus est solacium in perpetuum infirmorum Dominorum prelibati Monasterii deputatus. In quorum evidenciam plenioram Nos Judices predicti sigillum curie spirensis ad preces et rogatum dictorum conjugum presentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria sexta post festum Sancte Trinitatis. (23. Maii.)

*Littere super decem solidos hall.
1315.*

Noverint universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Dominis Judicibus Curie Spirensis constituti *Johannes de Franckenwilre* filius dicti *Bitderolff* et *Methildis* uxor sua legitima vendiderunt et tradiderunt et se vendidisse et tradidisse publice recognoverunt Abbatii et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyst. Spir. Dyoc. censum decem solidorum hall. legalium et bonorum solvendorum in festo Sancti *Martini* pro precio sex librarum hall. cum dimidia, quam pecuniam prefati conjuges confessi sunt se recepisse et habuisse et sibi numeratam esse integraliter et complete. Renunciantes quoque predicti conjuges pro se et eorum heredibus excepcioni non numerate etc. (sequuntur clausulæ aliæ) quoquo modo. Ut autem Abbas et Conventus predicti securiores sint de censu prenotato, antedicti conjuges in subpignus dederunt et constituerunt bona infra scripta, videlicet: terciam partem duorum juge rum vinearum preter quartale fitorum
ame

ame Stahelbühel, que quondam fuerunt Domine dicte *Dirbechern*. It. di- midium juger vinee eorundem *ame Ky- se* juxta jugera Monachorum Monasterii *Uterine Vallis* titum, de quo fructo dan- tur quinque hallenses censuales et non plures. Cujus rei testes sunt *Sigelman- nus de Hambach*, *Sifridus* dictus *Bit- derolf* senior dictus *Bender* senior, *Hein- zo* sartor et frater *Dytzo* conversus pre- dicti Monasterii qui predictum censum annum et perpetuum emebat ex parte quondam *Cunradi Raforis* prelibati Mo- nasterii ad solacium in perpetuum infir- morum conversorum et alii plures fide digni, In quorum evidenciam plenio- rem Nos Judices predicti sigillum Cu- rie spirensis ad petitionem predictorum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^o quinto decimo feria quarta post *Urbani* (28. Maji.)

CCI.

*Littere super unam libram hall. in
Bubenwilre. 1315.*

Noverint universi presencium Inspe-
ctores, quod coram Nobis Dominis Ju-
dicibus Curie Spirensis constituti dictus

ff 5

Bitde-

Bitderolf de Franckenwilre et Kathe-
rina uxor sua legitima vendiderunt et
tradiderunt et se vendidisse et tradidis-
se publice recognoverunt Abbatii et
Conventui Monasterii Uterine Vallis
Ord. Cist. Spir. Dyoc. censum annum
et perpetuum unius libre hall. legalium
et bonorum singulis annis solvendorum
in festo Sancti Martini pro precio tre-
decim librarum hall. cum dimidia, quam
pecuniam prefati conjuges confessi sunt
se recepisse et habuisse et sibi numera-
tam esse integraliter et complete. Re-
nuntiantes quoque predicti conjuges
pro se et eorum heredibus excepcioni
non numerate etc. (clausulæ consuetæ
funt adpositæ) quoquo modo. Ut au-
tem Abbas et Conventus predicti secu-
riores sint de censu prenotato antedicti
conjuges, in subpignus dederunt et con-
stituerunt bona infra scripta, videlicet;
*duale vinee ipsorum situm *an deme fle-**
**kehten wege* juxta *Syfridum.* It. u-*
num juger vinee tendentes super viam
Glifzenwilre* juxta *phylmanum Sculte-
**tum.* It. dimidiā tinam vini perpetui*
census seu redditus, que datur de di-
*madio jugere vinee *ame haushorne* jux-*
**ta Heinzonem de Than,* de quibus bo-*
nis

nis supradictis dabantur prius quatuor hallenses solummodo censuales et non plures. Cujus rei testes sunt *Sigelmanus de Hambach*, *Sifridus dictus Bitderolf* senior dictus *Bender* senior, *Heinze* sartor et plures alii fide digni. In quorum evidenciam pleniorem Nos Judices predicti sigillum Curie Spirensis ad petitionem predictorum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria quarta post *Urbani*. (28. Maji.)

CCII.

Littere Officialis Wormatiensis pro Monasterio Uterine Vallis super aream juxta novam portam. 1315.

Officialis Domini Prepositi Ecclesie Wormatiensis ad perpetuam rei memoriam deducimus et presentibus cupimus pervenire, quod in nostra sub anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria secunda post festum Assumptionis Virginis gloriose (20. Aug.) constituti prefencia *Cunradus dictus Mul* et *Agnes* uxor sua legitima cives Wormatienses recognoverunt et unanimi consensu recognoscunt, litteras publice per presentes, se omne jus

jus ipsis in quadam area que quondam
 extitit *Gudele* dicte *Kortzrockin* pro-
 pe portam dictam *Nuenburttir* situata
 ex quacunque etiam causa seu jure com-
 petens religiosis viris Abbatii et Con-
 ventui Monasterii *Uterine Vallis* dedi-
 se plenaliter et donasse et memoratis
 Dominis eandem aream ac omne jus
 ipsis competens in eadem omni jure et
 modo quibus melius poterit et debeat
 valere manu communicata coram No-
 bis concorditer resignarunt, dolo et
 fraude ejectis penitus et semotis. In
 cuius rei testimonium presentem litte-
 ram sigillo Officialitatis curie nostre ad
 preces dictorum conjugum memoratis
 Dominis dedimus assignatam. Datum
 et actum Anno et die prenotatis. Te-
 stibus presentibus vindelicet *Heinrico*
 de *Grindelstat* fratre *Hellino* dicto *Gu-*
deler, *Joanne* famulo curie nostre ad
 premissa vocatis pariter et rogatis.

CCIII.

**Littere super sex maldra filiginis in
 Hergerswilre. 1315.**

Noverint universi prefencium In-
 spectores, quod constituta coram No-
 bis

bis sub Anno Domini M^oCCC^oXV^o. fe-
ria tercia ante Nativitatem beate Virgi-
nis proxima, (2. Sept.) *Juntta* filia
quondam *Heintzonis* dicti *Heckeman*
de Hergerswilre recognovit & publice
est confessa se & ejus liberos & heredes
teneri & obligatos esse annis singulis Re-
ligiosis viris Abbati et Conventui Mo-
nasterii *Uterine Vallis* in pensione sex
mldrorum filiginis danda & assignanda
eisdem Abbati & Conventui singulis
annis in Nativitate beate Virginis, gran-
dine, exercitu aut quovis alio casu for-
tuito non obstante, ac presentanda in
oppidum *Landoe* ad curiam Abbatis
& Conventus predictorum suis vehicu-
lis, laboribus & expensis de bonis in-
frascriptis in terminis ville predice
tuatis videlicet dictis *des Dechans Gut*
scilicet octo jugeribus agri campestris
sitis zu *Meinzewingarten* apud nucos
& de prato sito retro molendinum, de
orto sito *an der Mulengaszen* ac dimi-
dio rubo sito apud pratum retro molen-
dinum, nec non de quarta parte molen-
dini ibidem situati, ut autem Abbas &
Conventus predicti in solucione & assig-
nacione dicte pensionis certi existant &
securi, prefata *juntta* tria jugera agro-
rum

rum campestrium sita in *Meincewin-garten* juxta agros dicti *Swab hecken-man* pro subpignore legittime obligavit tali videlicet condicione, quod si dicta *juntta* aut ejus heredes in solucione dicte pensionis negligentes aliquo annorum existerent aut remissi, ex tunc **Abbas & Conventus** predicti bona prefata tollere & confiscare poterunt juxta consuetudinem terre generalem & ea suis usibus applicare contradictione qualibet non obitante. Renunciavit quoque prefata *juntta* pro se suisque heredibus universis quo ad premissa exceptioni doli mali (clausulæ ut 22. Febr. 1307.) circumscriptis. Acta sunt testibus presentibus videlicet *Petro filio Zedelman*, *Agnete begina* forore sculteti dicti *Hut*, *C. dicto Lauwerlin* procuratore Curie nostre & aliis quam pluribus fide dignis. In quorum omnium & singulorum testimonium sigillum nostrum ad preces dicte *juntte* duximus presentibus apponendum. Datum anno & die prenotatis.

CCIV.

Littere super IIII. uncias hall. in Bubewilre. 1315.

Noverint Universi, quos nosse fuerit opportunum, quod coram Nobis Judicibus Curie spirensis sub anno Domini M°CCC°XV°. feria tercia ante diem Nativitatis beate Virginis proxima (2. Sept.) constituti *Fridericus* dictus *Glockener* & *Wendelmudis* uxor ejus legitima conjuges de *Bubewilre* manu communicata vendiderunt ac se iusto vendicionis titulo vendidisse presentibus publice recognoscunt *Lucgardi* dicti *Walheimeren* begine spirensi & ejus heredibus census annuos & perpetuos quatuor unciarum hall. dandos & assig- nandos eidem annis singulis in festo beati *Martini* Episcopi pro quatuor li- bris hall. ipsis conjugibus numeratis, traditis & solutis, ut autem dicta *Luc- gardis* in solucione dicti census certa existat & secura, prefati conjuges eidem *Lucgardi* & suis heredibus dimidium juger vinearum situm *uf der alten hei- den* juxta vineas dicti *Lammesbuch* & aream suam sitam apud fontem dictum *Etzenbrunnen* pro subpignore legitti- me

me obligarunt, tali videlicet condicione, quod si ijdem conjuges aut eorum heredes in solucione dicti census aliquo annorum negligentes extiterint aut remissi, ex tunc dicta *Lucgardis* aut ejus heredes vineas predictas juxta jus & consuetudinem terre generalem tollere & confiscare poterunt & eas suis usibus applicare, contradictione qualibet non obstante. Renunciaverunt quoque conjuges predicti pro se suisque heredibus universis quoad premissa excepcioni dolli mali &c. (sequuntur aliæ clausulæ superius allatæ) Acta sunt hec testibus presentibus videlicet *Sigelone apud fontem*. *Fritzone* dicto *Kuffer*, *C.* dicto *Gewande*, *H.* dicto *Kercher* & aliis quam pluribus fide dignis ad hoc vocatis specialiter & rogatis. In quorum omnium testimonium sigillum nostrum duximus ad preces dictorum conjugum presentibus appendendum. Datum anno & die prenotatis.

CCV.

Littere super X. solidis hall. in Frankenwilre. 1315.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam presencium quam futu-

ro-

rorum noticiam deducimus presentibus publice profitentes, quod coram Nobis constitutus sub Anno Domini M^oCCC^oXV^o. in die Nativitatis beate Marie Virginis (8. Sept.) *Volkerus dictus Sugenheimer de Frankenwilre* vendidit ac se vendidisse presentibus publice recognoscit honeste Matrone *Lucgardi dicte Walheimern* begin spi- rensi & ejus heredibus census annuos & perpetuos decem solidorum hallen. legatum & bonorum dandos & solvendos eidem *Lucgardi* & suis heredibus singulis annis in festo beati *Martini* hie malis pro sex libris hall. & triginta hal lensibus legalibus ipsi *Volkero* per prefatam *Lucgarden* traditis & plenarie perfolutis. Ut autem eadem *Lucgardi* & sui heredes in solucione dicti census certi existant et securi, predictus *Volkerus* bona infra scripta eidem *Lucgardi* et suis heredibus pro sub pignore legittime obligavit, quorum bonorum situs talis est, videlicet una vinea sita in deme *Stahelbuhel phade*, It. dimidium duale vinearum situm offe der diffen *Gaszen* in terminis ville *Frankenwilre*, ita videlicet, quod dictus *Volkerus* vel ejus heredes in solucione dicti

census aliquo annorum negligentes extiterint, ex tunc dicta *Lucgardis* vel ejus heredes, quibus dictum censum deputaverit, dicta bona occasione negligencie hujusmodi secundum jus et consuetudinem civitatis Spirensis tollere et confiscare poterunt in judicio seculari ville predicte, contradicione qualibet non obstante. Renunciavit quoque dictus *Volkerus* pro se suisque heredibus universis quo ad premissam vendicionem excepcioni doli mali etc. (sequuntur aliæ clausulæ) ... circumscriptis. In quorum omnium et singulorum testimonium sigillum nostrum ad preces dicti *Volkeri* Nobis factas duximus litteris presentibus appendendum. Actum et Datum anno Domini et die prenotatis.

CCVI.

Littere super I. libram hall. in Bubenvilre. 1315.

Nos Judices Curie Spirensis ad Universorum tam prefencium quam futurorum noticiam deducimus presentibus publice profitendo, quod coram Nobis constituti sub Anno Domini M^oCCC^oXV^o. in Nativitatis die beate Ma-

Mariæ virginis (8. Sept.) *Heintzelinus de Bubenwilre et Getzela* uxor ejus legittima vendiderunt ac se justo vendicionis titulo vendidisse presentibus publice recognoscunt *Lucgardi* dicte *Walheimerin* beginne Spirensi censu annuos & perpetuos decem solidorum hall. legalium & bonorum dandos & solvendos singulis annis in festo beati *Martini Episcopi* hyemalis eidem *Luckardi*, & si deceperit, heredibus ejusdem profex libris & II. unciis hall. legalium & bonorum ipfis conjugibus numeratis, traditis & plenarie persolutis ac in usus suos conversis, & ut dicta *Luckardis* & sui heredes in solutione & presentacione dicti censu certi existant & securi, dicti conjuges infra scripta bona videlicet pratum ipsorum, ut asserunt, dictum *Guswile* situm inferius villam *Bubenwilre*. Item duo pomeria, unum situm in loco dicto *in der wanden*, & unum situm in loco dicto *Mulenbuhel* titulo subpignoris legittime obligarunt, tali condicione videlicet, quod si ijdem conjuges & sui heredes in solucione & presentacione aliquo annorum dicti censu negligentes exiterent aut remissi, quod ex tunc dicta *Luckardis* & sui heredes

dicta subpignora occasione negligencie
 hujusmodi secundum consuetudinem ter-
 re generalem tollere & confiscare pote-
 runt & debebunt contradicione dicto-
 rum conjugum aut suorum heredum
 qualibet non obstante. Item coram No-
 bis anno & die predictis constituti *Vol-*
zo de Bubenwilre & Gudā uxor ejus
 legittima vendiderunt ac se vendidisse
 presentibus publice recognoscunt, *Luc-*
gardi suprascripte similiter censuſ annuos & perpetuos decem solidorum hall.
 dandos & solvendos singulis annis in fe-
 sto beati *Martini* supra dicto pro sex
 libris & duabus unciis hall. ipſis conju-
 gibus traditis & solutis, pro qua quidem
 pecunia solvenda dicti conjuges bona in-
 frascripta videlicet: unum juger prato-
 rum & dictum *Roswile* & dimidium ju-
 ger dictum *amme Lochborne* pro sub-
 pignore legittime obligarunt sub modo
 & forma suprascriptis. Renunciaverunt
 quoque tam *Heintzelinus* & *Getzela* u-
 xor ejus quam *Volzo* & *Guda* conjuges
 venditores supra dicti pro se suisque
 heredibus universis excepcioni doli ma-
 li &c. (sequuntur clausulæ fæpedictæ)
 In quorum omnium & singulorum testi-
 monium sigillum nostrum ad preces di-
 cto-

ctorum conjugum nobis factas duximus litteris presentibus appendendum. Actum & Datum anno & die prenotatis.

CCVII.

Littere super X. solidis hall. in Albrechts-wilre. 1315,

Nos Judices Curie Spirensis tenore prefencium in publicam deducimus noticiam, quod constituti coram Nobis in figura judicii *Cunradus dictus Vasheyer & Werndrudis* uxor ejus legitima de *Albrechtswilre* manu communicata & unanimi consensu vendiderunt ac se vendidisse recognoscunt presentibus publice censum annum X. solidorum hall. & perpetuum *Agneti dictae de Wizzenburg* presente & sibi ac suis heredibus emente dandum & solvendum eidem ac suis heredibus singulis annis perpetuo in festo Sancti *Martini* hiemalis pro precio VI. librarum hall., quod quidem premium *Cunradus & Werndrudis* predicti se à prefata *Agnete* in numerata pecunia eis tradita & soluta recepisse & in usus ac voluntatem ipsorum plene & integre convertisse recognoverunt et presentibus recognoscunt, ut autem *Ag-*

*nes predicta et ejus heredes in solucione et assignacione hujusmodi census, ut prescriptum est, certi et securi existant, prefati conjuges memorata Agneti unum juger vinee situm in terminis ville predicte in loco dicto *an dem hange zwijzen Wysman et Spidelre* tytulo subpignoris et ypothece nomine assignarunt, constituerunt et obligaverunt, ita videlicet, ut quocunque annorum conjuges predicti aut eorum heredes in solucione et assignacione hujusmodi census negligentes fuerint aut remissi, quod ex tunc memorata Agnes dictum juger secundum jus et consuetudinem loci, ubi idem juger seu subpignus situm est, pro censu sic neglecto tollere et confiscare poterit et suis usibus applicare ac de eo disponere pro suo libitu voluntatis, contradictione qualibet non obstante. Renunciaverunt etiam conjuges pro se et suis heredibus universis quo ad premisa publicè et expresse omni excepcioni doli mali etc. (cum reliquis clausulis) In quorum omnium testimonium presentes litteras sigillo Curie Spirensis ad rogatum et petitionem parcium preditarum duximus sigillandas. Actum et Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. cra-
fti-*

stino Nativitatis beate *Marie virginis*
gloriose. (9. Sept.)

CCVIII.

Littere super X. solidis hall. in Ramesbach. Item super X. solidis in Lenzenwilre. 1315.

Noverint universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Dominis Judicibus Curie spirensis constituti *Heilmannus de Ramesbach et Gertrudis* uxor sua legittima vendiderunt et tradidernnt et se vendidisse et tradidisse publice recognoverunt religiosis viris Abbatii et Conventui Monasterii *Uterine Vallis* Ord. Cyft. Spir. Dyoc. censum annum decem solidorum hall. legallum et bonorum singulis annis solvendorum in die beati *Martini* pro precio sex librarum hallensium, quam pecuniam prefati conjuges confessi sunt se recepisse et habuisse et sibi numeratam esse integraliter et complete et pro dicto censu bona sua infra scripta predicto Abbatii et Conventui in subpignus dederrunt et constituerunt videlicet dimidium juger vinee situm ame *Hasenphade* juxta demme *Fischebecher*. Item frustum

vi-

vinee situm *amme Goldelinge* juxta duo
 jugera antiqui sculteti de quibus vineis
 dantur tantummodo tres hallenses cen-
 suales ad ecclesiam in *Arbotsheim*, Te-
 stes quoque qui interfuerunt sunt *Eber-*
hardus filius ejus *Erlewinus* dictus
Smit et frater *Heinricus* dictus *Hanne-*
becher submercator Monasterii *Uterine*
Vallis predicti. Item constituti *Heinri-*
cus de *Lensenwilre* dictus *offe deme*
Reine et *Petrija* uxor sua legittima ven-
 diderunt et tradiderunt et se vendidisse
 et tradidisse publice recognoverunt Ab-
 bati et Conventui supradictis censum
 annum decem solidorum hallensium le-
 galium et bonorum singulis annis sol-
 vendorum in die beati *Martini* pro pre-
 cio sex librarum hallensium, quam pe-
 cuniam predicti conthorales confessi
 sunt se recepisse et habuisse et sibi nu-
 meratam esse integraliter et complete et
 pro censu antedicto prenominati conju-
 ges bona sua infra scripta predicto Ab-
 bati et Conventui pro subpignore de-
 derunt et constituerunt videlicet dimi-
 dium juger agri campestris situm *an den*
Setzen juxta *Bertoldum* dictum *Hoch-*
becker. It. frustum prati situm ex op-
 posito *Bertoldi* predicti domus. Testes
     quo-

quoque qui interfuerunt, sunt *Heinricus* futor, *Hugo* dictus *Noppe* usse deme *Reine*, *Sifridus* filius *Heinrici* et *Petrus* conjugum predictorum et frater *Heinricus* dictus *Hannebecher* submecator Monasterii *Uterine Vallis* sepedicti, qui hos census predicto Monasterio in anime sui patris ac aliorum suorum progenitorum remedium comparavit. Renunciantes quoque conjuges supradicti pro se et eorum heredibus exceptioni non numerate pecunie etc. (cum reliquis clausulis 22. Jul. 1309.) quoquo modo. In cuius rei testimonium et evidenciam pleniorem Nos Judices predicti sigillum curie spirensis ad petitionem predictorum presentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. in vigilia beatorum *Simonis* et *Jude* Apostolorum. (27. Oct.)

CCIX.

Littere super unam urnam olei in Huchelnheim. 1315.

Noverint Universi quos nosse fuerit oportunum et specialiter singuli quorum poterit interesse, quo coram Nobis Judicibus Curie Spirensis constituti Bur-

gg 5.

char-

chardus de *Huchehilheim* et *Werndruidis* uxor sua legittima vendiderunt et tradiderunt ac se vendidisse et tradidisse presentibus publice recognoscunt vi-
 ris religiosis Abbatii et Conventui *Ute-*
rine Vallis Ord. Cyft. Spir. Dyoc. cen-
 sum annum et perpetuum unius urne
 olei solucionem singulis annis in die bea-
 ti *Martini* pro precio octo librarum et
 quinque solidorum hall. quam pecuniam
 prénominati conjuges confessi sunt se re-
 cepisse et habuisse et sibi numeratam
 esse integraliter et complete, renun-
 ciantes quod predicti conjuges pro se
 et suis heredibus exceptioni non nume-
 rate etc. (clausulas reliquas ad an. 1309.
 22. Jul.) quoquo modo. Ut autem Ab-
 bas et Conventus predicti securiores
 sint de censu olei prenotati, antedicti
 conjuges supradicto Abbatii et Conven-
 tui in subpignus dederunt et constitue-
 runt bona sua infra scripta videlicet
 pratum suum dictum *die breitwile* jux-
 ta pratum Sancti *Michahelis*. Item u-
 num juger agri campestris situm in su-
 periori campo juxta duodecim jugera
 Sancti *Michahelis*. It. ortum suum con-
 situm arboribus situm retrò Dominam
 dictam *Beringerin*. It. ortum suum
 con-

consitum arboribus situm juxta curiam Domine dicte *Cleimennin*. Testes hujus rei sunt *Johannes dictus Stellewagen*, *Cunradus dictus Nachgebur*, *Cunradus dictus Lauwerlin Spir.* et Fr. *Heinricus dictus Hanenbecher* unterkaufman Monasterii *Uterine Vallis* predicti, qui censum olei antedictum predicto Monasterio comparavit et quam plures alii fide digni, in quorum evidenciam plniorem Nos Judices predicti sigillum nostrum ad petitionem predictarum personarum duximus presentibus appendendum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o. in vigilia beatorum *Symonis et Jude Apostolorum*. (27. Oct.)

CCX.

Littere super uno jugere vinee in Bubenwilre. 1315.

Noverint universi presencium Inspectores, quod coram Nobis Officiale Domini Prepositi Spirensis sub anno Domini M^oCCC^oXV^o. feria quarta ante festum beati *Nicolai Episcopi* (3.Dec.) in jure et judicii figura constituti *H. dictus Kercher et Juta uxor sua legittima*

ma de *Bubenwilre*. Unanimi consensu et manu communicata vendiderunt, tradiderunt et resignaverunt honorabilibus et religiosis viris Abbati ei Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cist. Spir. Dyoc. unum juger vinearum situm in terminis ville *Bubenwilre* in loco dicto *Geizeberg* juxta unum juger *Hermanniani* nati *Gotzonis de Lengenwelt* pro precio undecim librarum hall. bonorum et legarium eisdem conjugibus ex parte dictorum Abbatis et Conventus numerato, tradito et plenarie soluto et in usus suos integre converso, prout publice recognoverunt coram Nobis, transferentes nichilominus in eosdem Abbatem et Conventum, dominium, jus, proprietatem et possessionem jugeris predicti omni eo modo, quo melius valere poterit et debet. Renunciaverunt etiam prefati conjuges excepcioni non numerate etc... (clausulæ reliquæ sunt infertæ). In cuius rei testimonium sigillum nostrum duximus presentibus appendendum. Actum et Datum Anno Domini et feria quarta prediois.

CCXI.

Littere super decem solidis, ad Ins-
mariam. 1315.

Indices Curie Spirensis universis
 presencium inspectoribus subscripto-
 rum noticiam cum salute. Constituta
 coram Nobis in figura judicii honesta
 matrona Domina *Margareta* relictia
 quondam C. dicti *Munichover de Dam-*
heim mota pio affectu religiosis viris
 Domino Abbatи et Conventui Monaste-
 rii *Uterine Vallis* ob remedium anime
 sue et suorum progenitorum dedit et
 donavit post mortem ipsius et se dedi-
 se et donasse publice recognovit irre-
 vocabiliter penitus et in totum censum
 annum decem solidorum hallensium
 solvendorum singulis annis in festo San-
 cti *Martini* de tercia parte bonorum
 subscriptorum, sitis in terminis dicte
 ville *Damheim*, videlicet, de dimidio
 jugere agri *in der Sleiten*, Item inter
 jugera Dominorum *de Hornbacho* di-
 midium juger agri. Item de dimidio
 jugere agri juxta domum *Alberti* propre
 jugera Dominorum *de Hornbaco*. It.
 de dimidio jugere agri *ame Quecbur-*
ne. Item de II. jugere agri *ame Grine*.

It.

It. de septem quartalibus *in deme Baumgarten*, It. de quartali agri juxta Dominos *de Hornbaco*, Item de duobus juribus lignorum in silvam rusticorum *de Burnheim*. It. de II. in silvam villanorum *in Knoringen*. Item de duobus juribus in silvam ville *Dameheim*, It. de sex libris hall. super curia ibidem sita dicta *Sweben* juxta curiam Domine dicte *Heilgen* hospite, Adjectum est eciam quod si heredes prefate Domine *Margarete* post obitum ipsius sibi attrahere & possidere voluerint dicta bona, solvent ac dare tenentur prefatos decem solidos censuales predictis viris religiosis, secundum quod superius est expressum. Insuper eundem censum presentabunt ad infirmariam monachorum cenobii prenotati, ut de eodem censu consolentur infirmi post feitum Omnia Sanctorum. Si autem prefati heredes dictum censum solvere neglexerint vel renuerint, infirmarius dicti cenobii, qui tunc pro tempore fuerit de tercia parte prescriptorum bonorum ordinet & disponat, quod suo officio videbitur melius expedire. Renunciansque prefata Domina *Margareta* omni excepcioni & defensioni ac omni auxilio Juris Canonicí

nici & Civilis, per quam aut quod contra premissam donacionem de dictis bonis factam venire posset quomodolibet per se vel alium aut alias publice vel occulte in judicio vel extra imposternum vel ad presens. Datum Anno Domini M^oCCC^o quinto decimo.

CCXII.

Littere super VIII. uncias hall. ad hospitale & ad portam Monasterii Uterine Vallis. 1315.

Nos Consules & Universitas civium oppidi *Annewilre* tenore prefencium declaramus, quod constitutus coram Nobis in figura judicii *Hugo* dictus *Swertfeger* professus est se vendidisse Religiosis viris Domino Abbatii & Conventui *Uterine Vallis* octo uncias hall. annui & perpetui census pro octo libris hall. & X. solidis, quos confessus est se recepisse & in usus proprios convertisse, quem censum annuatim dabit *Heinricus* dictus *Meffrit* & sui heredes in festo beati *Martini* de domo & orto adjacente sita juxta Macellos versus portam cimiterii ultra viam, quam dominum & ortum predicti videlicet *Hugo* & *Heinricus Meffrit* prefatis religiosis assig-

assignaverunt coram Nobis titulo ypothece , hunc autem censum solverunt de pecunia *Gerhardi* futoris servi ipsorum tali interposita condicione, ut quatuor uncie dentur ad hospitale pauperum predicti Monasterii , ut de ipsis quantum extendi possunt, infra Pascha & Pentecosten in recentibus carnis vel pullis infirmis ibidem decubentibus ministretur; alie vero quatuor uncie ad portam, ut in die beati *Andree Apostoli*, excepta consueta elemosina quantum se extendere possunt, pauperibus illuc venientibus ad laudem Dei & remedium anime predicti *Gerhardi* ministretur. Hujus rei testes videlicet Dominus *Valko* plebanus supradicti Oppidi, C. dictus *Heckin*, *Bronningus* dictus *bleyffe*, H. *Meyger* futor, Hugo dictus *Spanwelder* & ceteri fide digni. In cuius rei testimonium sigillum nostrum ad preces predicatorum personarum presentibus est appensum. Datum Anno Domini M^oCCC^oXV^o.

ÖSTERREICHISCHE
NATIONALBIBLIOTHEK

ÖNB

+Z150704906

